

Eyüpsultan Kız Anadolu
İmam Hatip Lisesi

Sorumlu Müdür
Dilek MADEN

Yayın Kurulu
Dilşat Firdevs BOZTAŞ
Mehmet Fatih BIÇAKCI
Şerafettin AKALIN
Nizamettin DEMİR
Muzaffer ODABAŞ

İletişim
Eyüpsultan Kız Anadolu
İmam Hatip Lisesi
Tel: 0212 564 90 90
eyupihl.meb.k12.tr

İçindekiler

> EYÜPSULTAN KAYMAKAMI İHSAN KARA İLE MÜLAKAT	04
> EĞİTİM SERENCAMIMIZ	08
> ALLAH'A ULAŞTIRAN YOL	25
> AİLE MİRASI	42
> YILDIRIM ENERJİSİNİ DEPOLAMAK	51
> GELENEKSEL TÜRK SPORLARI	74
> İBRAHİM EFENDİ KONAĞI	90
> KADIN ŞEHİTLERİMİZ	106
> PEYGAMBERE SEVGİ VE ÖZLEM	108
> BULMACA	110

Sevgili Turkuaz Okurları,
Üçüncü sayısını çıkarmanın verdiği mutlulukla kaleme aldığımız bu yazıda sınırlı da olsa dergimizin içeriğinden söz etmek istiyorum.

Büyük bir ciddiyetle odaklandığımız dergimizi önceki sayılarımızda planladığımız ama istediğimiz şekilde yapamadığımız birçok şeyi gerçekleştirerek çıkardık. Çok farklı alanlardaki yazı ve çalışmalarla dolu bir yayın oldu. Okulumuzun kıymetli öğretmen ve öğrencilerinin araştırma inceleme yazılarını, dini içerikli birçok sayfayı ve öykü, şiir, resim gibi sanatsal içerikli çalışmaları son sayımızda bir araya getirdik ve siz değerli okuyucalarımızın beğenisini sunduk. Ayrıca okulumuzun ulusal ve bölgesel çapta katıldığı ve katılmak için başvuru yaptığı projelerden ve yarışmalardan da söz ettik ve onlara dergimizde yer verdik.

Kıymetli Okurlar,

Bizler okulumuzun kuruluş felsefesine uygun öğrenci yetiştirmenin gayreti içerisindeyiz. Kısa ve uzun vadeli programlarımız gereği öğrencilerimizi hem akademik hem de dini, sosyal, kültürel alanda iyi yetiştirmiş bireyler olarak mezun etme çabamızdayız. Bu düşünceyle hareket ederek onların kendilerini doğru ifade edecekleri ve kalem oynatacakları mecralarla kişisel gelişimlerine imkan sunmanın bir eğitimci sorumluluğu olduğu düşüncesindeyiz. Bu imkanlar, ülkemizde ve dünyada insanlık için faydalı şeylere imza atacak nesiller için harika kazanımlar olacaktır.

Sevgili Öğrencilerimiz,

Dünyamız sizden çok şey bekliyor. Kalplerin karardığı, merhametin yok olduğu, insanlığın büyük zaafiyetler yaşadığı, bütün iyi hasletlerin altının oyulduğu bu çağda, temiz yürekli nesillere her zamankinden çok daha fazla ihtiyacı var dünyamızın. Milli, dini ve insani değerlerle bezemiş bir gençlik hem kendi topraklarına hem de tüm mazlum coğrafyalara can suyu olacaktır. Böyle bir gençlik, çoraklaşmış gönülleri yeşertecek, gönül coğrafyamızı güldürecek umut yüklü bulutlar olacaktır.

Bizler sizlere çok güveniyoruz. Sizler de kendinize güvenin ve yarınları önemseyin; geleceğe umutla, heyecanla bakın. Büyük hayaller kurun. Unutmayın ki bütün başarıların ilk basamağı hayaldir. Hayallerinizin peşinden yılmadan, yorulmadan koşun. İyilikte yarışın ve Allah'ın size yüklediği sorumlulukların bilinciyle hareket edin.

Birlikte sorumluluğunu yüklediğimiz dergimiz, sizler için iyi ve güzel şeyleri başarmanın başlangıç noktası olacaktır. İstedığınız zaman büyük başarılarla imza atacağınızı bu çalışmada ispatladınız. Umuyorum ki bu kalem yolculuğunuz daha büyük başarıların kapılarını sizlere aralayacaktır.

Sevgili Okurlarımız,

Sizleri seçimizle baş başa bırakırken dergimizi çıkarma sürecinde yakın desteklerini bizden esirgemeyen Okul Müdürümüz Dilek Maden'e , bu çalışmada yoğun mesai harcayan kıymetli öğretmen arkadaşlarıma ve özverili çalışmalarıyla birlikte yol yürüdüğümüz sevgili öğrencilerime yürekten teşekkür ederim. İyi okumalar...

NİZAMETTİN DEMİR

Sevgili Okurlar,

Eğitim-öğretim, insanoğlu için vazgeçilmesi söz konusu olamayacak başat bir gerekliliktir. Yaşamın daha verimli devamı ve anlamlı hale gelmesi eğitim-öğretim sürecinin dolu dolu geçirilmesiyle doğru orantılıdır. Bu süreç, her yaşta ayrı ayrı değerlendirmelerle karşımıza çıksa da hepsinde ortak olan şey, iyi ve doğru olanda ısrarcı olmaktır. Çünkü uzun vadede bizimle hep yan yana yürüyecek olan öğrendiklerimiz, aynı zamanda hayatımızın da anlamı olacaktır. Eğitim-öğretimin asıl amacı bireyin hayatında kalıcı değişiklikler oluşturmaktır. Bunu yaparken kültürüyle başını koparmamış, tarihini bilen, çağın değerleriyle donanmış, inançlı bireyler yetiştirmeyi de kendisine ilke edinmelidir.

Eyüpsultan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak bütün gayretimiz "İmam Hatip" geleneğini iyi bilen, başarıya odaklanmış, dini ilimlerle fenni bilimleri aynı potada yoğurmuş, onları hakıyla özümsemiş bir nesil yetiştirmek içindir. Bu necip milletin evlatlarının, tarihiyle ve dini değerleriyle barışık yetişmeleri tüm zamanlarda değişmeyecek

önceliğimiz olacaktır. Gerektiğinde dini için, vatanı için, bayrak ve ezan için gözü-nü kırpmadan ön safta yürüyecek alnı açık, başı dik, mağrur bir nesil peşindeyiz. Bu misyona hizmet edecek çalışmalarımızdan biri de üçüncüsünü çıkarmış olduğumuz "TURKUAZ" okul dergimizdir.

Dergilerin kişisel gelişim için çok kıymetli olduğuna inanan bir eğitimciyim. Bir öğrenci için okul dergisine yazı yazmak kitap çıkarmak gibi bir şeydir. Bu bağlamdaki öz güven ve başarıma duygusu öğrenciyi çok daha fazla şey yapmaya teşvik edecektir.

Öğretmen ve öğrencilerimizin değerli çalışmalarıyla okuyucularımızın takdirine sunduğumuz dergimiz, eminim ki önceki sayılar gibi çok fazla ilgi görecektir. Sorumluluk isteyen bu çalışmada, emeği geçen tüm öğretmen ve öğrencilerimizi kutluyorum.

Mülakatlarıyla dergimize konuk olan Eyüpsultan Kaymakamımız Sayın İhsan Karaya ve Eyüpsultan İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Alper Asım Özer'e ayrıca çok teşekkür ederim.

DİLEK MADEN
OKUL MÜDÜRÜ

EYÜPSULTAN KAYMAKAMI İHSAN KARA İLE MÜLAKAT

Sayın Kaymakamım öncelikle dergimiz okurlarına sizi tanıtmak isteriz. Öğrencilik yıllarınızdan, çalışma hayatınızdan biraz bahseder misiniz?

İlk ve orta öğrenimimi Konya'da bitirdim. Ankara Siyasal Bilimler Fakültesi mezunuyum. Otuz beş yıldır devlet memurluğu görevini sürdürmekteyim. Kaymakamlık, vali yardımcılığı, merkezi görevler, hukuk müşavirliği, daire başkanlıkları gibi her alanında çalıştım. Mesleğimle ilgili yurt dışında incelemelerde bulundum. Türk bayrağının dalgalandığı her yerde gurur ve iftiharla görev yaptım. Son iki buçuk yıldır Eyüpsultan Kaymakamı olarak görev yapmaktayım.

Ülkemizin farklı coğrafyalarında kaymakamlık ve mülki idari görevlerinde bulunduğunuz. Görev yaptığınız yerler arasında Eyüpsultan ilçemizin özel bir yeri var mıdır?

Eyüpsultan'da görev yapıyor olmanın mutluluğunu, iftiharını yaşıyorum. Eyüpsultan'da görev yapmak benim çocuklarıma, torunlarıma anlatacağım bir güzelliştir. Eyüpsultan'da

bulunmak, yaşamak çok güzeldir. Allah Teâlâ ayrıca burada görevde bulunmayı nasip eylemiş. Bana tarifsiz bir mutluluk yaşatmıştır. Şükretmek vazifemdir.

Sayın Kaymakamım malumunuz korona virüs salgını tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de birçok açıdan olumsuz etkiledi. Size göre salgın süreci ülkemizin ve ilçemizin eğitim süreçlerini nasıl etkiledi?

Bu zorlu süreçten en çok öğretmenlerimiz, idarecilerimiz, öğrencilerimiz ve velilerimiz etkilendi. Öğrenciler sınıfta derse odaklanma hususunda büyük gayret içindeydiler. Evlerinden online bağlanmak suretiyle derse ilgiyi devam ettirmek ise hakikaten büyük bir başarıdır. Öğrenci ve öğretmenleri bu gayretlerinden dolayı tebrik ediyorum. Milli Eğitim Bakanlığı o dönemde çok güzel hizmetler sundu. Meslek Liselerinde maske üretimi başta olmak üzere, bu süreci atlattırma kolaylık sağlayacak birçok üretim faaliyeti oldu. Milli Eğitim Bakanlığının güzel bir sınav verdiğini düşünüyorum. Bakanlığımızın bütün mensuplarına teşekkür ediyorum.

Efendim üzülererek ifade etmeliyiz ki kitap okuma konusunda ülke olarak çok yol katedemedik. Ayrıca internetin biz gençlerin zamanını gereğinden çok aldığını da üzülererek ifade etmeliyiz. Kitap okuma hususunda bizlere ve tüm topluma neler tavsiye edersiniz? Ayrıca okuduklarınız arasında sizi en çok etkileyen, sizde iz bırakan kitaplar hangileridir? Paylaşırsanız mutlu oluruz.

Sait Faik Abasıyanık'ın "Yazmasaydım çıldıracaktım." sözünden yola çıkmalı ve okuma bir bağımlılık haline gelmeli. Bağımlılıkları hiç arzu etmiyoruz ama okuma konusunda fazlasıyla bağımlı olabiliriz. Ben okumayı seven biriyim. Gençliğimde daha çok okuyordum fakat şimdi de mesleki okuma, özel okuma, araştırma okumaları olmak üzere daha pek çok konuda okumalarım var. İnsanın bir yeme içme mekanizması vardır. Ana yemek vardır, çorba vardır, garnitür vardır, çerez vardır, meyve vardır. Bunlar gibi okuma da çeşitli olmalıdır. Bilgi edinmek için, hoşça zaman geçirmek için... Mesela biyografiler çok önemlidir, otobiyografiler çok daha önemlidir. Mutlaka onları okumak gerekir. Mehmet Akif, Necip Fazıl, Ahmet Haşim gibi Eyüpsultan'da medfun olan yazarları, şairleri, bestekârları, fikir insanlarını tanımak iyi bir başlangıç olabilir. Okumak gerekir, okumazsak anlayamayız. "Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?" Okuma bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyacı hissetmek için sabırla okumak ve düzenli olarak okumak, bu hususta gayret göstermek gerekir. Eskilerin okuma serüvenlerini gıpta ile hatırlıyorum şöyle ki; bir kitabı alarak, altını çizerek, üzerinde düşünerek, ikinci defa dönüp bakarak, belli konuyu tekrar ederek, işaret edilen bir takım konuları da yerinde araştırarak okumak vardır. Bakmak vardır, görmek vardır! Yüzeysel okumak da güzel olabilir ama anlayıp okumak çok daha önemlidir, kıymetlidir.

Sayın Kaymakamım yoğun çalışma temposunuz arasında bize vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz. Son olarak dergimiz okurlarına neler söylemek istersiniz?

Öncelikle derginizi okumalarını tavsiye ederim. Dergicilik bir idealdir. Okullardaki duvar gazetelerinden başlayan ve devam eden bir süreçtir. Zamanımızda sosyal medya ile oldukça kolaylaşmıştır. Eskiden gazeteler, dergiler sanki daha dikkatli ve özveriyle okunuyordu ama şimdi şöyle bir bakılıp geçiliyor gibi bir his var içimde. İnşallah ben yanıyorumdur. Daha

dikkatli okumak gerekir. Özellikle imam hatip idealiyle okumak, yazmak, kendi duygularını ifade edebilmek... Okumak hitabet yeteneğini geliştirmek ve bunların altyapısını oluşturacak bilgi mekanizmasını sağlam bir temelle kurulayabilmek için önemlidir. Bu, imam hatip mezunlarında görmek istediğimiz bir özelliktir.

Daha önce görev yaptığım ilçemde bir imam hatip lisesine ziyaretim olmuştu. Okulun girişinde merdivene "Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden." yazmışlar. Bu mısra Ahmet Haşim'e ait. Büyük şairimiz Eyüpsultan semtimizde medfun. Onu tanımak lazım, özellikle güneşin batışında Ahmet Haşim'i hatırlamak lazım. Demek istediğim Ahmet Haşim'i ve daha nice şair ve yazarı bilmeliyiz. Özellikle Eyüpsultan bilmeli. Haşim gibi edebiyat dünyamızın birçok ünlü ismi ilçemizde ebedi istirahatgahlarında. Necip Fazıl burada, Mehmet Akif burada, Ziya Osman Saba burada, bunları mutlaka bilmeliyiz. Efendim, bir şey mi dinlemek istiyoruz Hacı Arif Bey burada, Zekai Dede burada...

■ Mülakatı Yapanlar

Hüma Su Sarıyıldız - Gökçe Ayşegül Bülbül

EYÜPSULTAN İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜ **ALPER AŞIM ÖZER** İLE MÜLAKAT

Sayın Müdürüm, sizi tanımayanlar için Alper Asım Özer kimdir? Bize kendinizi tanıtır mısınız?

1978 yılında Ankara'da doğdum. İlk, orta ve lise eğitimimi Ankara ilinde tamamladım. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldum. Yüksek Lisans Eğitimi İstanbul Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde 'Eğitim Yönetimi ve Denetimi' alanında yaptım.

2002 yılında Gaziosmanpaşa ilçesine öğretmen olarak atandım. Gaziosmanpaşa Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü'nde 4 yıl süre ile kurum müdürlüğü yaptıktan sonra, 21 Şubat 2020 yılında Millî Eğitim Bakanlığı atama kararı ile İstanbul Eyüpsultan İlçe Millî Eğitim Müdürü olarak atandım.

Türkiye liglerinde 10 yıl profesyonel olarak futbol oynadım. Evli ve bir erkek çocuk babasıyım.

Efendim, farklı alanlarda projelerinizin olduğunu biliyoruz. Bunlardan bir tanesi de Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılında ulusal ölçekte ödüle layık görülen "Umudun Çocukları" isimli projenizdir. Bu çalışmanın içeriğinden, amacından ve hedef kitesinden bahseder misiniz?

"Umudun Çocukları" isimli proje, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından "2018 yılı Eğitimde İyi Uygulama Örnekleri" yarışmasında ulusal alanda ödül almış bir projedir. Bu projenin amacı 12-18 yaş arasındaki suça karışmış risk altındaki, dezavantajlı bölgelerde yaşayan çocuk ve gençlerin sosyal hayata katılımlarını, iş ve meslek edinmelerini sağlamaktır. Suça karışmış ya da suça karışma riski olan çocuk ve gençlerin tespit edilerek Halk Eğitim Merkezi tarafından açılacak olan mesleki eğitim kurslarına kayıt

■ **En son okuduğunuz kitap hangisidir? Okuduğunuz kitaplardan bize tavsiye edebilecekleriniz var mıdır?**

En son okuduğum kitap Sezai Karakoç üstadın ilk şiirlerinin yer aldığı kitaptır. Bu vesileyle dünya sürgünü biten büyük üstad şair, yazar, kıymetli düşünür Sezai Karakoç'u rahmet, minnet ve sevgiyle anıyorum. Ülkemizin yetiştirdiği yerli ve milli pek çok önemli yazar ve şair vardır bunlardan başlamalarını tavsiye ederim.

GENÇLER İÇİN SPORUN FAYDALARI SAYMAKLA BİTMEZ, BİR KAÇ TANESİNİ ŞÖYLE SIRALAYARAK SPOR YAPMAYAN GENÇLERE TAVSİYE EDEBİLİRİM. SPOR SAYESİNDE GENÇLER KURALLAR İÇİNDE HAREKET ETMEYİ, HEDEF KOYMAYI VE ONA ULAŞMAYI, YENMEYİ VE YENİLMEYİ, YENİLSE DE VAZGEÇMEMEYİ ÖĞRENİR. BESLENME VE KİLO PROBLEMİ ORTADAN KALKAR. SAĞLIKLI VE MUTLU BİR YAŞAMLARI OLUR.

olmaları amaçlanmaktadır. Kursların belirlenmesinde çocuk ve gençlerin ilgi alanları, yetenekleri dikkate alınarak yatkın oldukları alanlar doğrultusunda çalışmalar yapılacaktır. Eğitim faaliyetlerinin yanı sıra çocuk ve gençlerimizin sosyal hayata entegrasyonunu kolaylaştırmak için çeşitli sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler düzenlenmesi hedeflenmiştir.

Profesyonel sporcu geçmişisi olan bir yönetici olarak sporun eğitime nasıl bir katkısı olduğunu düşünüyorsunuz? Bu bağlamda spor yapmayan gençlere tavsiye-niz neler olur?

Hem bir eğitmen hem de bir sporcu olarak şöyle düşünüyorum. Toplumun en kıymetli unsuru insan olduğuna göre onları iyi şekilde eğitmek, yeteneklerini geliştirmek, her açıdan yararlı özelliklerle yoğurmak hepimizin görevi olmalıdır. Bu bağlamda bir eğitim aracı olan beden eğitimi ve spor, insan sağlığı, karakter gelişimi, milli bilinci, sağlam, güçlü, ortak duygu ve davranışları yüksek bir insan yetiştirmek etkili bir eğitim faaliyetidir.

Gençler için sporun faydaları saymakla bitmez, bir kaç tanesini şöyle sıralayarak spor yapmayan gençlere tavsiye edebilirim. Spor sayesinde gençler kurallar içinde hareket etmeyi, hedef koymayı ve ona ulaşmayı, yenmeyi

ve yenilmeyi, yenilse de vazgeçmemeyi öğrenir. Beslenme ve kilo problemi ortadan kalkar. Sağlıklı ve mutlu bir yaşamları olur.

Öğrencilik yıllarınıza ait unutamadığınız bir anınızı bizimle paylaşır mısınız?

Öğrencilik yıllarımda unutamadığım pek çok anım var elbette ama ben sizlerle, öğrencilerimle olan anımı paylaşmak isterim. Tüm imkansızlıklara rağmen önce İstanbul daha sonra Türkiye şampiyonu olan öğrencilerim ile yaşadığım benim için fazlasıyla gurur verici olan bir futbol yolculuğudur diyebilirim.

Efendim, son olarak biz gençlere mesajınız nedir?

Gençlere en büyük tavsiyem okumak olacaktır. Ayrıca, bilime, teknolojiye, sanata, spora, edebiyata dost olmalarını kendi ilgi alanlarını bularak kendilerini geliştirmelerini tavsiye ediyorum. Hayalleri için gerekli inanç, azim, sebat ve çalışkanlığı gösterirlerse hayallerine kavuşacaklarına inanıyorum. Eğitimli ve çalışkan tüm gençlerimizi parlak birer geleceğin beklediğinden eminim.

Bu vesileyle tüm öğrencilerimize başarılar diliyorum, sevgilerimi sunuyorum.

■ **Mülakatı Yapanlar**

Hüma Su Sarıyıldız - Gökçe Ayşegül Bülbül

EĞİTİM SERENCAMIMIZ

Elimde olsa tüm okullarda özgür ve eleştirel düşünme dersini mecburi kılardım.

Aliya İzzet BEGOVİÇ

Eğitim serencamımız ya da serüvenimize başlarken bazı öncelik ve öncülleri gözetmemiz gerekir kanısındayım.

Kabul etmek gerekir ki bir toplumun temel dinamiklerini sağlam bir zemine oturtmak için, onu oluşturan siyasi, sosyal, dini, tarihi, kültürel, sanatsal vb. tüm unsurlarıyla birlikte düşünmek gerekir.

Bu nedenle, bir ülkenin eğitimini saydığımız kültürel öğelerden ve kadim zihinsel geleneğinden ayrı düşünürsek ya da tartışsak sağlıklı ve ayağı yere basan bir perspektif, ufuk ve hedef belirleyemeyiz.

Bu açıdan, halihazırda uygulanan eğitim anlayışının başladığı tarihi ve kültürel değişimi iyi tahlil ederek, yapacağımız yeni eğitim kabulleniş ya da reddedişleri sağlam bir zemine oturtmak gerekir. Bence, köklü değişikliklerin yaşandığı bu tarihi süreç mihenk taşımız olmalıdır.

Bilindiği gibi bu toplumda 17 ve 18.yüzyılda (belki daha eskilere de götürebiliriz) toplumsal, siyasi, kültürel nihayet eğitim dönüşümümüz şekillenirken bir yandan II.Mahmut'la başlayan, Mustafa Reşit Paşa, Abdullah Cevdet, Celal Nuri, Doktor Nazım vb. Batılı anlayışı savunan cenah ile II.Abdulhamit Han'ın da desteklediği : Sait Halim Paşa, Mehmet Akif, Şemsettin Günaltay, Eşref Edip, Elmalılı Hamdi Yazır ile yakın zamanımızda ise bu görüşü savunagelen Cemil Meriç, Nurettin Topçu, Akif İnan gibi yerli İslami düşünce silsilesinin mücadele arenası şeklinde süregelmiştir.

Bu mücadele 1 ve 2. Dünya Savaşı'nın etkisiyle dünyada hakim olan, yeni düzen ve sistemin etkisiyle de bahsettiğimiz batılı cenahın lehine sonuçlanmıştır. Ülkemizdeki kültürel gelişmeler ve toplumsal dizayn daha çok, Batılıların ve Batıcıların benimsediği, düşünce sistemi etrafında şekillenmiştir. Buna, arşivlerin yeni yeni açılmasıyla öğrendiğimiz, eğitim sistemimiz şekillenirken hangi Batılı devletlere ısmarlama projeler yaptırıldığı da göz önüne alındığında, geldiğimiz noktanın durum tespiti daha iyi ortaya çıkar kanaatindeyim.

Yalnız hep göz ardı ettiğimiz hayati bir durum var. O da yukarıda bahsettiğimiz Batı düşünce sisteminin kaynağının 7, 8. yüzyıl Ortaçağ Avrupa'sında oluşan Rönesans Hareketleri kaynaklı olmasıdır. Rönesans, Batı'nın dünyevi kurtuluşu olmuştur. Batıda Hristyanlığın ve Kilisenin skolastik hegemonyası bence doğal olarak rönesansı doğurmuştur. Onlar açısından düşünüldüğünde doğurmalıydı da.

Peki bu durumun bizimle ilgisi ne? Batıda tüm bu gelişmeler yaşanırken, biz nasıl bir hal üzereydik? Batı, iliklerine kadar skolastik Ortaçağı yaşarken bizde,

Nusret AYDEMİR Anısında...

Emeviler ve Abbasiler döneminde özellikle, El-Mensur, El-Memun ElMutasım, Harun Er-Reşit vb. halifelerin döneminde, 5. Yüzyılda başlayıp 7.v e 8. yüzyılda kökleşen, başta astronomi, tıp, felsefe vb. birçok alanda yapılan çevirilerin, eğitim serüvenimizin temel taşlarından olan, Nizamiye Medreseleri üzerinden sosyal ve kültürel hayata aktarılmasıyla Müslüman toplumlarında eleştirel düşünce ve hoşgörü ikliminin hakim olduğu, bunun neticesinde İbn- Sina, Farabi gibi birçok dehanın yetiştiği bir atmosfer hakimdi. Bu anlayış aşağı yukarı Osman-lının çöküşüne kadar sürdü.(Kaynak, Dimitri Gutas: Yunanca Düşünce Arapça Kültür)

Rönesansın, hep dünyaya bakan bir perspektife sahip olması dünyanın merhamet yüzü olan insanı, irfanı değerleri insanlığın gündeminden çıkardı. Özellikle rönesansın en büyük çocuğu olan sanayi devrimi ile birlikte emperyal çıkarlar için giriştikleri pazar arayışı neticesinde kazanmak, güçlenmek için her şeyin mübah sayılması insanlığı hızla köle-efendi paradoksuna sürükledi. Artık dünyanın kültürel ve eğitim hayatı, güç ve kazanç üzerinden algılanır oldu. John Taylor Gatto ' nun deyimiyle, Rockefeller, Fort ve benzeri vakıfların etkili olduğu eğitim sisteminin kendi endüstrilerine hizmet edecek kitlelerin oluşmasına zemin hazırlayan bir eğitim sistemini dünyaya dayattıkları gibi.

Bu büyük ve tehlikeli süreç zaman içerisinde farkında olmadan tüm dünyayı insanın doğası olan " olmak " yerine " sahip olmak " düşüncesiyle karşı karşıya bıraktı.Eric From ' un belirttiği gibi adam oğlu insan olma hasleti kazandıran temel insanı değerlerden özgür olmak, merhametli olmak, hoşgörülü olmak, vicdanlı

olmak , paylaşımcı olmak vb. özellikleri unuttu ya da unutturuldu . Bunun yerine; tahakküm ve tasallutu doğuran teknoloji sahibi olmak , güç sahibi olmak , mevki sahibi olmak , kariyer sahibi olmak gibi özellikler kaldı.

Böylece insanların şirazesini kaydı, insanların değerler keşfi havada kaldı böylece nesillerin ayağı yere basmaz oldu. Olmayı unutup sahip olmaya odaklanan toplumların, gerek öğrencileri gerek öğretmenleri gerekse ebeveynleri, uygulanan sınav sistemleri üzerinden de test ile test arasında sıkışıp kalmış, bir çaresizliğe ve alternatifsizliğe sürüklenmiştir.

Bu bizde neye mi mal oldu?

Batı tandaslı eğitim sistemi ile tarihi dinamikle-rine bağlı eğitim anlayışı arasında kalan nesillerimiz ne kendisi olabilmıştır ne de oluşturulmak istenilen şey olabildi. Bu nedenle maalesef elimizde tarihte asılıp kalmışlar jenerasyonu var. Bu sorun sadece bizde değil dünyanın ekseriyetinde mevcuttur. Arafta kalmış bu jenerasyonu tekrar reel hayata indirmek, sosyal ve bilimsel hayatın içine katmak , değerleriyle ve kültürüyle barışık ve farkında kılmak için gerek dünyada gerekse ülkemizde birçok çalışma , araştırma ve çare bulma uğraşları verilmiştir , verilmeye de devam edilecektir .

Esasında uygulanan sistem iyi ya da kötü olsun fark etmez. Yeni şartlara göre düzenli olarak geliştirmek gerekir. Bütüncül bir eğitim felsefesi oluşturmak için sadece yapılanları değil yapılması gerekenleri de hesaba katmak gerekir. Ve sürekli zihinsel üretim halinde olunması gerekir. İbn. Haldun ' un dediği gibi : " Ürete-mezsen başkasını taklit etmek zorunda kalırsın." Ayrıca değişim dünyanın değişmez kanunudur. Nietzsche bu konuda:" Derisini değiştirmeyen yılan ölür. " der.

Velhasıl bugün eğitim sistemimizin değişme ya da değiştirilme zorunluluğu doğmuştur . Ancak bunun nasıl olacağına gelince; tabi ki yapılan diyalektik ve tefekkürleri göz önüne alacağız. Bu konuda yapılan çalışmalara bigane kalmayacağız. Velakin bunu biz tartışmalıyız,kendimiz karar vermeliyiz . Şimdiye kadar uygulanan, çoğunlukla ısmarlama olan sistemleri bün-yemizin kabul etmediği bir gerçektir. Prof. Mustafa Tatar Hoca'nın deyimiyle ; asıl bilgi kendi ürettiğinizdir .

Toplumsal hareketlerin yayılması aynen okyanusun dibinden başlayan ve halkalar halinde tüm okyanusu kaplayan bir oluşuma benziyor. Bu nedenle kendi-mize ait olanla bir an önce bağlarını kurabilen; öncü, donanımlı bir gençlik oluşturmamız. Bu gençlikle ortak hikayemiz olan ve durumlara aynı perspektiften baktığı-mız bir gençlik olmalıdır. Bu gençlere kadim medeniyetimizin zihin kodlarını aşılmalıyız ki olaylara alışılmışın dışında orijinal bakabilen irfani bir yaklaşımları olsun.

Bu gençlik kadim medeniyetimizden süzülüp ge-len, irfan yüklü ilkeleri olan bir gençlik olmalıdır. Çünkü ilkeleri olmayanların ufku da olamaz. Aynı zamanda bu gençliğe, birbirlerine çelme takarak, birbirlerinin sırtına basarak değil, asıl olanın birbirini bir yere taşıma erdemini öğretmeliyiz.

Bu gençlik, gölge hayatların esiri olmayan öz güve-ni yüksek ve özgür ruhlu olmalıdırlar. Çünkü özgürlükçü düşünce olmadan pedagoji olmaz. Aynı zamanda neyin karşılığı ve hangi yüksek medeniyetin bakiyesi olduğunun farkında olma sorumluluğu ile yüklü olmalıdırlar. Rasim Özdenören'in deyimiyle, insanın kavrayış hu-

dutlarının genişliği ve zenginliği anlamına gelen 'irfanı' kendisine başat haslet yapan bir gençlik olmalıdır.

Bu devirde böyle bir gençlik oluşturabilir miyiz? Dediğinizi duyar gibiyim.

Evet, zordur, hem de çok zordur, ancak emin olun ki bunu başarabiliriz. Yeter ki biz öğretmenler, nesilleri-mize yaklaşım biçimimizi gözden geçirelim. Bir defa biz eğitimciler, gönüllü nefer olmayı kabullenmeliyiz

İlla ki öğrencilerimize rol model olmayı başarmalı-yız ve bunu sağlayacak bir duruşumuz olmalıdır. Çünkü Sokrat'ın deyimiyle : "Atlar at olarak doğar ama insanlar, insan olarak doğmaz. Beşer olarak doğar insan olmayı öğrenir."Birey hayatında ne kadar olumlu modelle kar-şılaşırsa o kadar insan olur.Bu yüzden ki Allah model olsunlar diye sürekli peygamberler göndermiştir.

Mesela sürekli öğrencilere tavsiye ettiğimiz empati, aslında bizim için daha fazla gereklidir. Onları tanıdığımızda, onların fitraten nasihatten çok, konuşmaya ihtiyaçları olduğunu anlarız. Onlara, nasihat, yol-yor-dam dikte etmeden önce, onları dinleyip anlamalı ve tanımalıyız. Öğretmen, bu konuda "Konuşmak ihtiyaçsa dinlemek bir sanattır." sözünü şiar edinmelidir.

Öğretmen, sınıfı bir bütün olarak görmelidir ve sosyal hayatla ilintilemelidir. "Mahallenin delisi de velisi de var ve mahalle hepsiyle sıcaktır, yaşanılardır. Toplum-sal sorumluluğumuz, mahalleyi delisiyle de velisiyle de güçlü kılma çabasıdır ve kıymetli olan da budur." Sınıfımızda buluna değişik karakterli öğrencilere karşı biz öğretmenlerin yaklaşımı bu olmalıdır.

Unutmayalım ki maalesef eğitime yönelişin ço-ğaldığı ancak eğitilmişliğin azaldığı zamanlardayız. Bu handikapı aşmanın çaresi aslında kadim medeniyeti-mizde en güzeli ve en naifi zaten var. Şöyle ki;

Peygamber Efendimiz gençleri tanımlarken : "On-ları maden gibi bulursunuz." buyurur. Her madenin bir keşfetme ve ortaya çıkartma yöntemi var. Hz. Rasu-lullah'ın, insanlara yaklaşım biçimi sorulduğunda, Hz. Aişe validemiz:"O'nun yaklaşımı, devamlı ve ağır ağır yağın, yağmur gibidir." buyurur. Unutmayalım sağanak yağış, rahmet addedilse de sel olur, süpürür, bulandırır, toprağa geçmez, tohum yeşertmez yani rahmet olmaz. Bu konuda yüreğimiz geniş olmalıdır. Çünkü ufukları-mızın çapı yüreklerimizin çapı kadardır ve yüreğimizin kalibresini ele verir. Bu nedenle sabrı kuşanıp, sevgi, umut, merhamet kalibremizi yüksek tutmalıyız. Sadece yüreğimizi de değil, gerekirse elimizi, evimizi, cebimizi de açık tutmalıyız ama en çok da gönlümüzü... Çünkü beyin sevgi ve mutluluk arar, bulamayınca sınırlarını kapatır. Oysa onlara ulaşabilmemiz için duyargaları bize açık olmalıdır. Öğretmenin yüreği o kadar açık olmalıdır ki öğrencilere baktığında "Bu çocuktan ne olur ki, paradoksu yerine; bu çocuktan ne olmaz ki alicenaplığını takınmalıdır. Sınıf içi yaklaşım biçimimiz; yönetmeden yönetişmeye (istişare), dikte etmek yerine, meraklandırmaya ve çeşitlendirmeye yönelik olmalıdır.

Öğretmenin, öğrencilerin zekasını ölçerken, sadece onların klasik ve kısır anlayış olan, sorulara verdiği cevaplarda değil, sorduğu sorularda da aramalıdır. Böylece öğrencilerin de diyalektik yöntemi geliştirilmiş olur. Ama her şeyden evvel eğitim, kalbe dokunmaktır. Rabbim hepimizin kalbini açık tutsun.

■ Nusret AYDEMİR

DİRİLİŞ ÖLÜM ÖTESİ HAYAT

Kış mevsiminden sonra gelen baharla yeryüzünde muhteşem bir diriliş sahnesi sergilenir. Yeryüzü sayfasına dikkat ve tefekkürle bakan her insan dirilişi ders veren manaları okuyabilir. Bunu okumamızı isteyen Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de şöyle der: **"Allah'ın rahmetinin eserlerine bak! Yeryüzünü ölümünden sonra nasıl diriltiyor. Şüphe yok ki O, ölüleri de elbette diriltecektir. O, her şeye hakkıyla kadirdir."** (Rum, 30/50)

Sayırsız bitki ve hayvanların kış mevsimindeki ölümlerinden sonra baharda yeniden diriltildiğini görüyoruz. Mesela kış mevsiminde iskelete dönen ağaçların baharda yaprak, çiçek ve meyveleriyle diriltilmesi ölen insanların da

diriltileceğine ait çok önemli deliller ve dersler içeriyor. Kışın ölen ağaçları diriltten sonsuz kudret sahibi Rabbimiz, elbette ebediyete çok muhtaç ve onu pek çok isteyen insanları da ölümlerinden sonra diriltecektir. Kış mevsiminde ölen yeryüzünü beyaz kar kefeniyle örten, bahar gelince kar kefenini kaldırıp yeryüzüne yeniden hayat veren Allah, ölere beyaz kefeni bürünen insanları da başka bir âlemde yeni bir hayata kavuşturacaktır.

Dirilişin en önemli delillerinden birisi de insanın yaratılışındaki bekâ arzusudur. Güzel bir söz var: **"Vermek istemeseydi istemek vermezdi."** Yani Rabbimiz vermek istemeseydi bize isteme arzusunu vermezdi. Nasıl mide vermiş ona cevaben rızık vermiş, göz vermiş

renkler vermiş, dil vermiş tatlar vermiş; öyle de ölmeme isteğini veren Rabbimiz elbette ölmeyecek bir hayatı yani Ahireti de verecektir. Midenin şu kısacık dünya hayatındaki rızık ihtiyacı sinek vızıltısı ise, ruhun ebediyet isteği, ölümsüzlük arzusu gök gürültüsü gibidir. Elbette sineğin sesini işiten gök gürültüsünü işittiği gibi midenin yiyecek ihtiyacına çeşit çeşit rızıklarla cevap veren Allah, ruhun da en büyük arzusu olan bekâ isteğini, ölümsüzlük arzusunu da cevapsız bırakmayacaktır. Bunun cevabı da elbette ebedi hayatta yani Ahirette olacaktır.

Hiçbir hâkimiyet ve yönetim yoktur ki kendi kanunlarına itaat edenlere mükafat, isyan edenlere ceza vermesin. Ailede anne ve babanın, ülkede devletin bir idare ve hâkimiyeti vardır. O idare ve hâkimiyete göre bir mükafat ve cezası olduğu gibi, bâki bir saltanat ve hakimiyet sahibi olan Rabbimizin de kendisine iman ve itaat eden müminlere elbette bir mükâfatı, kendini tanımayan ve isyan eden asilere de elbette bir cezası olacaktır ki işte orası **"ahiret"** tir.

Şu dünyada görüyoruz ki çoğu zaman zalim yaptığı zulmü ile mazlum da zulme uğrayarak bu dünyadan göçüp gidiyor. Eğer ahiret olmazsa zalimin yaptığı zulüm yanına kâr kalır. Halbuki yeryüzüne baktığımızda görüyoruz ki büyük bir adalet ve hikmetle işler görülüyor. Yaratılan her hak sahibine hakkı veriliyor. Her canlıya uygun âza ve cihazlar takılıyor. Her şey bir ölçü ve düzen içerisinde yaratılıyor ve hareket ediyor. Bunlar da bize gösteriyor ki perde arkasında adalet ve ölçü ile iş yapan bir Rabbimiz var. Elbette böyle adaletli bir Rab hiçbir şekilde bu dünyada yapılan adaletsizliğe ve zulme müsaade etmeyecektir. Büyük bir mahkeme kuracak, zalime cezasını, mazluma da mükafatını verecektir. Kur'an-ı Kerim'de bu hususta şöyle buyrulmaktadır: **"Artık kim zerre miktarı hayır işlerse, onun mükafatını görecektir. Kim de zerre miktarı bir kötülük işlerse onun cezasını görecektir."** (Zilzâl Suresi 7-8) Rabbimiz Ahirete gitmeden dünyada da ceza verir. Önceki âsi kavimlerin başına gelen ilahi cezalar gösteriyor ki insan başıboş değildir, yaptıkları karşılıksız kalmayacaktır.

İçinde yaşadığımız bu dünya sarayında o sarayın Sultanı olan Rabbimizin her şeyde rahmetini, merhametini ve keremini görüyoruz. Rabbimiz yeryüzünü insanın bütün ihtiyaçlarına cevap verecek bir nimet sofrası olarak yaratmıştır. Bu sofrada nimetlerini hesapsız bir

tarzda dizmesi ise bize güneş gibi rahmetini, merhametini gösteriyor. Böyle bir şefkat ve merhamet sahibi olan Rabbimiz çok sevdiği ve kendisini çok seven ve minnettar olan mümin kullarını idam etmez, yok etmez, kendine küstürmez. Çünkü devam olmayan şeyde lezzet yoktur. Eğer ahiret olmazsa nimetin biteceğini düşünmek insana elem verir Halbuki Allah sevgili kullarına elem çekertmek istemez.

İşte bu yüzdendir ki bu dünyada tattırdığı nimetlerini ebedi cennette yedirmek için sonsuz merhameti ve şefkati ile elbette mümin kullarını has sarayı olan Cennete alacaktır. Orada onları hiçbir insanın hatırından geçmeyecek nimet ve ikramlara mazhar kılacak ve onları ebedi memnun ve mesut edecektir.

Ağaca kıymet vermek meyvesi içindir. Hiçbir ağaç sahibi emek verdiği, yetiştirdiği meyveleri çürümeye terk etmez. Öyle de bu dünyada büyük bir ağaçtır. Bu ağacın en son ve en değerli meyvesi insandır. Elbette bu dünya ağacının sahibi olan Rabbimiz türlü türlü nimetlerle beslediği, büyüttüğü, değer verdiği insanları toprak altında bırakıp çürümeye terk etmeyecektir. Kimi insan toprak altına gömülen bedeninin çürümesini; kendisi için bir yok oluş, bir bitiş zanneder. Durum hiç de o insanın zannettiği gibi değildir. Vereceğimiz şu örnek şüphelerin giderilmesine ve konunun ispatına yardımcı olacaktır. Bir çiftçinin toprağa ektiği çekirdekler görünüşte çürüyor. Halbuki çürüyen o çekirdekler yok olmuyorlar. Dar topraktan çıkıp geniş hava alanında birer ağaç oluyor yani yeni bir hayata kavuşuyorlar. İşte bu örnekte olduğu gibi toprağa giren bir çekirdeğin hava alanında ağaç olması gibi toprağa giren insan da baki bir hayat sümbülü verecek, bekâ âleminde baki bir hayata kavuşacaktır. Kısaca en aşağı hayat mertebesinde olan bitkinin ölümü yeni bir hayatın başlangıcı oluyorsa neden hayat sahiplerinin en üstünü olan insanın ölümü bir son olsun?

Sonuç olarak her gecenin bir sabahı, her kışın bir baharı olması kesinliğinde ölüm gecesinin de mutlaka bir ahiret sabahı, ölüm kışının da mutlaka bir ahiret baharı olacaktır. Madem ahiretin varlığı bu kadar kesindir. Elbette insan için bu dünyada en büyük mesele ebedi hayatı kazanmak ve onun için çalışmaktır. Bu dünyada en bahtiyar insan dünyayı bir misafirhane bilip misafirhane sahibi olan Rabbinin emirlerine göre hareket ederek imanla kabir kapısını açıp ebedi saadete, cennete girendir.

■ Mehmet KOÇGÖZ

YAPAY ZEKA

(ARTIFICIAL INTELLIGENCE)

Yapay zekâ ve robotlar dünyayı ele geçirecekler mi? Sinema dünyasında karşımıza çıkar yapay zekâ konusu.

Sinema dünyası bu konuda hep felaket senaryoları kurgulamış olup yapay zekâların, robotların dünyayı ele geçirdiğini konu edinir.

Yapay zekâ, henüz dünyayı ve insanlığın kontrolünü ele geçirmedir fakat hayatımızın belirli alanlarında etkili olmaya başladı. Artık yapay zekâyı hayatımızın bir parçası olarak kabul ediyoruz. Buna verilebilecek en iyi örnek kullandığımız akıllı telefonlardır. Akıllı telefonların bizlerin ve genç nesil üzerindeki etkisini düşününce insan gerçekten kaygılanıyor. Yapay zekalı robotları düşünelim; insan gibi konuşan, davranan, düşünen hatta duygu kavramlarını öğrenebilen çok ürpertici değil mi? Gelin yapay zeka nedir günümüze nasıl gelmiş ve şuanki çalışmalar hangi noktada bir göz atalım.

Öncelikle yapay zekanın tanımı ile başlayalım. Teknik bir tanım yapmak gerekirse; yapay zekâ, insan zekâsına özgü olan, algılama, öğrenme, düşünme, akıl yürütme, sorun çözme, iletişim kurma, çıkarım yapma ve karar verme gibi yüksek bilişsel fonksiyonları veya otonom davranışları sergilemesi

beklenen yapay bir işletim sistemidir. Daha basit bir tanımla ise yapay zekâ bilgisayarların insan gibi düşünebilmesini, insanlar gibi davranabilmesini, mantıklı düşünüp mantıklı davranışlar ortaya koymasını sağlayan; konuşma, ses tanıma, hareket, bilgi verme ve bilgi alma yeteneklerine sahip olabilmesini sağlayan teknolojidir.

Yapay zekânın gelişimi bilgisayar bilimi kadar eskidir. Yapay zekânın ortaya çıkışında insanlar gibi düşünme yetisine sahip olup olamayacağı düşüncesi başlangıç noktası olmuş ve "Makineler düşünebilir mi?" sorusunu ortaya atan Alan Mathison ise yapay zekânın fikir babası olarak kabul edilmiştir. 1943'te II. Dünya Savaşı sırasında Kripto çözümleri yapan Alman ve Amerikan bilim adamlarının krypto analizi gereksinimleri ile ürettikleri elektromekanik cihazlarla birlikte bilgisayar bilimi ve yapay zekâ kavramları doğmuştur.

O günden bugüne de hızlı bir gelişim gös-

termiş ve özellikle içinde bulunduğumuz dönem itibarı ile hayatımızın birçok noktasında etkili olmakta ve hayatımızın bir parçası haline gelmiş bulunmaktadır. Günümüz ve gelecek bağlamında düşünüldüğünde yapay zekâ uygulamalarının eğitim, hukuk, tıp, otomotiv sektörü, savunma sanayi, tarım, otomasyon sistemleri, enerji, doğa bilimleri, finans ve sanat gibi hayatımızın her alanında etkili olduğunu ve olacağını görmekteyiz.

Yapay zekânın hayatımızın belirli alanları ile olan ilişkisine değinmek gerekir.Eğitimde yapay zekâ gelişmeleri özellikle uzaktan eğitim sisteminde, zenginleştirilmiş kitaplarda, akıllı asistanlarda, hatta yurt dışında yaygın olan ve Chatbot ismi verilen sesli asistanlar aracılığı ile eğitimde yapay zekânın etkilerini görmekteyiz. Ayrıca yakın zamanda eğitimde sınıfların tamamına aynı müfredatların verildiği sistemin yerine, kişiye özel eğitimin verildiği yapay zekâların eğitim dünyasına hakim olduğu bir eğitim sisteminden bahsedebiliriz.Hayatımızın bir başka önemli alanı olan tıpta da hasta tanı ve tedavi sonuçlarını iyileştirme, hızlı teşhis, maliyetleri azaltma konusunda önemli gelişmeler vardır ve daha da ilerleyerek devam edeceği aşîkârdır.

Aynı şekilde savunma sanayi ve otomotivde de yapay zekâ gelişmeleri kendini göstermektedir. Özellikle ülkemiz son dönemlerde yapay zekâ ve bilişim anlamında çok önemli bir yol kat etmiştir. Savunma sanayisinde insansız hava araçları başta olmak üzere birçok yeni ürün üretilip geliştirilmektedir. Aynı şekilde otomotiv sektöründe yerli otomobil gelişmesi ülkemiz adına hepimizi heyecanlandırmaktadır. Bu alanda dünyadaki diğer gelişmelere bakarsak şu an için sürücüsüz otomobiller üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

Bütün bu alanlarda yaşanan teknolojik gelişmeler beni heyecanlandırmakla birlikte bazı konularda da beni kaygılandırmaktadır Bunların başında da hayatımızın önemli alanlarından biri olan hukuk alanındaki gelişmeler gelmektedir. Bu alan da yapay zekaya sahip bir avukat veya hakim konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Yakın zamanda da yapay zekâyla insan arasındaki performans karşılaştırması için, Birleşmiş Milletler'in yirmi deneyimli avukatının performansı ile yapay zekâ sistemleri karşılaştırıldı ve 40 sayfalık bir rapor yayınlandı. Elde edilen sonuçlara göre günlük yasal risk değerlendirme görevinde, avukatlar arasında en yüksek performans % 94, en düşük performans % 64 olarak gerçekleşirken ortalama performans % 85 düzeyinde kaldı. Yapay zekânın başarı oranı ortalama% 94 olmuştur. Ek olarak, bu süreç için avukatlara gereken ortalama süre 92

dakika iken, yapay zekânın ihtiyaç duyduğu süre 26 saniyedir. Yapay zekâ, bu süreci dinlenmeden yapabilmektedir. Bu sonuçlara bakınca yapay zekânın adalet ve zaman yönünden daha başarırlı olduğu sonucu çıkarılacaktır. Ancak burada bilimsel bir deneyden değil insanlığın vicdanına dayalı bir adalet sisteminden bahsetmekteyiz. Yapay zekâyı, insana özgü olan mantıksal işlemleri yapma yeteneği kazandırabiliriz belki, ancak insan vicdanını, duygularını da kazandırabilecek miyiz? İnsan doğasına ve gerçeğe aykırı olmayan yazılı kurallarla sınırlı olmayan insan vicdanına dayanan kararlar alma görevi olan hâkimlik görevini yapay zekâlı bir hâkim bu görevi yerine ne kadar getirebilir? Bence bu mümkün değil, çünkü yapay zekâ amaç değil bir araçtır.

Bunun ne anlama geldiğini tartışabilmek için birkaç örneğe bakalım. Otonom- şoförsüz araç kaza yaptı sorumlu kim? Sorumlu yapay zekâyı bulan kişi mi, yapay zekâ mı, aracın sahibi mi? Bu soruya doğru cevap verebilmek için bazı çıkarım yapmak gerekir.Mesela bu aracın nereye gideceği sorusu bir amaçtır. Neden sorusu ve insanın yaşama yüklemiş olduğu anlam yapay zekâda yoktur, çünkü yapay zekâ insanı taklit eder. Hukuki anlamda doğruya ve gerçeğe ulaşabilmeyi, vicdanlara dokunabilmeyi yapay zekâyı sahip bir hâkim ne kadar gerçekleştirebilir?

■ Mustafa ÖNEM

SİNOP'TA GİZLİ CENNET: ERFELEK ŞELELELERİ

Erfelek Tatlıca Şelaleleri Sinop ilimizin Erfelek ilçesine bağlı, Tatlıca köyü civarında bulunmaktadır. Şelalelere gidebilmek için önce Sinop'un Erfelek ilçesine ulaşmak zorundasınız. İlçeden 18 km Güneybatıya doğru yol aldıktan sonra bu muhteşem doğa harikasıyla buluşabilirsiniz. Şelaleler geniş merdiven basamaklarını andırarak en aşağıdaki şelalelerden en yukarıdaki şelaleye kadar toplam 28 tanedir.

Şelaleler yaklaşık 1997 yılında keşfedilmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığınca 2011 yılında tabiat parkı ilan etmiştir. 720 dekarlık alana sahip Erfelek Tatlıca Şelaleleri, bölgenin en fazla ziyaret edilen tabiat parklarından. Sinop'ta görülmesi, gezilmesi gereken yerlerin başında gelmektedir. Tatlıca Şelaleleri su ile yeşilliğin bütünlüştüğü zengin floranın bulunduğu muhteşem doğası ile ziyaretçilerine adeta kucak açmaktadır. Şelalelerin bulunduğu yerde konaklama tesisleri bulunmamaktadır. Ancak ulaşımını sağlayan kara yolu, gidiş için rahattır. Şelalelerin başlangıcında ziyaretçilerin oturmaları için masalar, yiyecek ve içecek ihtiyaçlarını karşılamak için de açık lokanta tarzı işletme bulunmaktadır. Şelalelerin havzasını, suyun başladığı noktada yer alan kaynak suyu ile yağmur ve eriyen karların suları oluşturmaktadır.

Şelalelerin başında bir tane, ortalarına doğru geldiğinizde ise bir tane daha tarihi değirmen bulunmaktadır. Parkura, ilk şelaleden itibaren tırmanmaya başlıyorsunuz. Her şelaleyi geçerken yanlarına konulmuş olan

halatları kullanarak bir sonraki şelaleye ulaşıyorsunuz. Ancak tırmanırken çok dikkatli olmalısınız. Çünkü şelalelerin aktığı alanı oluşturan kayalar, son derece kaygan ve dik bir şekilde uzanıyor. O yüzden yürürken dengeye çok dikkat etmelisiniz, aksi takdirde düşebilirsiniz. Ayrıca suyun aktığı alana ağaçlardan dolayı güneş ışınları çok az gelmekte, suyun soğukluğu da buna eklenince zaman zaman üşüdüğünüzü hissedebilirsiniz. Şelalelerin zirvesine ulaştığınızda mutlaka buz gibi soğuk olan kaynak suyunu içmenizi tavsiye etmekte de yarar var.

Zirveye ulaşıp geri dönmeye başladığınızda, şelalelerin üst tarafında bulunan orman yolunu belli bir yere kadar kullandıktan sonra tahtadan yapılmış yolu takip ederek başlangıç noktasına ulaşabilirsiniz. Burada yer alan ormanlar Amazon Orman'larını aratmayacak kadar sık ve gür ağaçlardan oluşmaktadır. Dönüş yolunun ortasına geldiğinizde, tarihi değirmende dinlenip Sinop'a özgü tamamen buz gibi ayran içerek dinlenebilirsiniz. Şelalelerin başlangıç noktasına ulaştığınızda almış olduğunuz bol oksijenle, bedenen ve ruhen dinlendiğinizi hissedeceksiniz. Ülkemizde Tatlıca Şelaleleri gibi, pek fazla duyulmayan, bilinmeyen yüzlerce doğa harikası alanlar bulunmaktadır. Bizlere düşen görev, her birimizin tabiatın korunmasını sağlamak ve gelecek nesillere tertemiz bırakılması için doğasever olmaktır.

■ Muzaffer ODABAŞ

KİTAP KÖŞESİ KUDÜS YAZILARI- TAHA KILINÇ

KUDÜS

"Değişimi ve özgürlüğü yöneten bilgidir," diyor Prof. Dr. Abdulfettah Uveysî [El Awaisi].

Kudüs, heyecanımızın ve söylemlerimizin ötesinde hakkında pek az bilgi sahibi olduğumuz bir şehir. Bunun için Kudüs'ü tanımaya, anlamaya ve anlamlandırmaya ihtiyacımız var. Kudüs'e olan ilgimizi bilgi ile temellendirirsek özgürlük yolunda sağlam adımlarla ilerlemiş oluruz. Bilgi eksikliğimizi giderebilirsek Kudüs'e yönelik duygularımızı doğru yöne kanalize edebiliriz. Bizde dergimizin bu köşesinde Kudüs seferberliğine dair bilgi temelli katkıda bulunmak için Taha Kılınç'ın kaleme aldığı "Kudüs Yazıları" kitabına yer vermek istedik.

"Kudüs Yazıları" kitabı Kudüs tarihinde yer alan önemli olaylara, bazı isimlere ve okuma önerilerine değiniyor. Aynı zamanda Kudüs seferberliğine bir yol haritası sunuyor. "Nerden başlayalım?" sorusuna da cevaplar sunan deneme niteliğinde bir eser. Kitap 165 sayfadan ve 34 başlıktan oluşuyor.

İşgalin bütün ağırlığına rağmen yapılacak çok şey var, diyor Taha Kılınç. Devamında nereden başlayacağımızı ve nasıl devam edeceğimizi şöyle anlatıyor:

"Her şeyden önce Kudüs'ün dini ve tarihi önemini yeniden düşünmeye ihtiyacımız var. Bu muhteşem İslam şehrinin tarihsel serüveniyle ilgili zihinlerimizde hiçbir boşluk kalmamalı. Ta kuruşundan başlayarak, adım adım bütün kronoloji akıllara kazınmalı. Hangi dönemde Kudüs'ün başına ne geldi, şimdiye kadar Kudüs'te kimler hangi izler bıraktı, şehre kimlerin emeği geçti... Hepsi, kusursuz biçimde bilinmeli. Uzun ve sabırlı okumalar gerektiren bu ilk aşama tamamlandıktan sonra, Kudüs'ü günlük hayatımızın rutinleri arasına almamız

gerekiyor. Ki böylece okuyup öğrendiklerimiz sıradan bir malumata dönüşmesin. Bunun için Kudüs'e yapılacak iyi bir seyahatle işe başlayabiliriz örneğin. Böylece teorik bilgiyi pratikle de birleştirme imkânı doğacak. Kudüs'ü hayatımızın bir parçası haline getirmenin bir diğer yolu, onu aile ve arkadaş çevremizde sık sık gündeme almak. Evlerimizde "Kudüs kumbarası" olsun mesela. Kudüs'e gittiğimizde veya gidenlerle ulaştırılmak üzere, Kudüslü Müslümanlara pay ayırarak kendi bütçelerimizden. Sohbetlerimizde Kudüs mutlaka geçsin. Orada olup bitenleri muhakkak her gün düzenli şekilde takip edelim. Kudüs'le ilgili güncel şeyler okumadan günümüz tamamlanmasın." (Sf.117-118)

Tarihin de coğrafyanın da kilit noktası olan Kudüs, her zaman temel meselemiz olarak kalacaktır. Kudüs'teki sancıları gidermeden başka coğrafyadaki problemleri de gidermek mümkün görünmüyor. Tarih boyunca her kim Kudüs'e hâkim olduysa dünyaya hükmetme imkanına sahip olmuştur. Çünkü orası bereketin merkezidir. Tüm insanlığın şehridir...

Peki çıkış nerededir? diye soracak olursak; ilk adım kendimizden başlıyor. Ahlâklı, donanımlı, cesaretli, tarih, coğrafya bilgisine sahip, çağın sorunlarını okuyabilen, ahiret sorumluluklarının bilincinde olan ve varlık şuuruyla hareket eden bireyler olmalıyız.

"Mirâc yolculuğu sırasında Hz. Peygamber'in Kudüs'e uğraması da, burada kendisine gösterilen ilahî işaretler de yine aynı amaca matuftu: Kudüs, gündeminizde olsun!"

■ Sinem ARAS

HER ŞEYİ AYNI ANDA İSTEMEK

"İstemek" hak etmek için yeterli midir? "Her şeyi aynı anda istemek" Acaba böyle "istemek" istemek midir? Yoksa sadece hayal etmek, ümit etmek midir?

Nasıl hak ederiz ki? İsteğimiz nedir? bizim. Önce bunu belirleyip önümüze hedef olarak koymamız gerekir. Gideceği yeri bilmeden sokağa çıkmış birisi daha başlangıçta kaybolmuştur. Sadece yürür. Yönsüz ve amaçsız olarak. Hiçbir yere varamaz. Çıktığımız yollarda bocalıyorsak, hiç aklımıza gelmeyen sonuçlarla karşı karşıya kalıp şaşkına dönüyorsak ne istediğimizi, nereye gittiğimizi bilmediğimizdendir.

Yalnızca ne istediklerini bilenler, istediklerine kavuşabilirler. Sadece nereye gideceklerini bilenler oraya gitmenin en kısa yollarını arar, bulur ve hedeflerine ulaşabilirler. Ters durumda yani siz seçmezseniz, seçilirsiniz. Bu da sizi hiç aklınıza dahi gelmeyen büyük sıkıntılara sokabilir. Ne olacağını, nasıl olacağını hiç düşünmemiş birisinin ne yapacağını bilmemesi kadar doğal bir şey var mıdır?

Kim ki hedefini belirleyip yola çıkmışsa işi yarı yarıya bitirmiştir. Bu yolda önünde çıkacak

engelleri tek tek aşarak ilerlemelidir. Eğer kolayca kaçıp engelleri aşmak yerine etrafından dolaşarak ilerlemeye kalkarsa gittikçe hedefinden uzaklaşır, hatta hedefini de unutabilir.

Hayat iyi ve hoştur. Ama onun bu iyiliğinden faydalanabilmek içinde bir hazırlığa ihtiyaç vardır. Bu hazırlık hangi düzeyde ise insan ancak o düzeyde bir yaşama kavuşabilir. Yoksa gelişigüzel bir yaşam hevesi içinde hayat insanlara her istediğini vermez. Bu dünyada hataların cezası, iyiliklerin mükafatı vardır.

Önce şunu bilmemiz gerekir. Bu dünya bizim heveslerimize göre dönen bir dünya değildir. Bu yuvarlak dünyanın ulaşılmaz zirveleri, engelleri ve çukurları vardır. Hedefe ilerlerken aynı anda hem zirveyi hem de engelleri gözden kaçırmamalıyız. Yoksa önümüze çıkan en küçük bir engel dahi bize aşılabilir hissi verir. Önümüzdeki yola da dikkat etmemiz gerekir. Yoksa zirve yerine kendimizi çukurda bulabiliriz. Dünya hem yuvarlak hem de acımasızdır. Onun da kendine göre bir dönüş tarzı vardır. Biz dünyanın gidişatına ayak uydurmak zorundayız. Bu gidişatın bizden ne istediğini anlamamakta diretirsek ıstırapların çukurunda boğuluruz. Akıllıca gidişat hayatın icaplarını yerine getirmek, hayatımızın her anında iyi yönünde bir irade ve kararlılık gösterebilmektir.

Hedeflerimiz yolumuza yeni engeller koymamalı yolumuzu açmalıdır. Yanlış hedefler hayatımızı boşa etmemize neden olabilir. Mesela kendimize çok para kazanmayı hedef olarak koyabiliriz. Ama bu kişilerin çok paraya kavuştukları zaman, paralarını kendi ihtiyaçları için dahi rahat bir biçimde harcamadıkları görülmüş. Çünkü bu kişiler hayatlarının amacı olarak "para kazanmayı" kodladıklarından "harcamak" onlar için kaybetmek anlamına gelmektedir. Bu kişilerin kendisine bir faydası olmayacağı gibi kimseye de bir faydası olmaz.

Başarı için her şeyden önce kendimiz ile

Öyle bir an gelir ki:
Bazı yolların dönüşü,
Bazı hataların özrü,
Bazı insanların dönüşü olmaz

I.Turgenyeve

uğraşmamız gerekir. İrade ve kararlılığımız iyi yönünde değişmez biçimde katı olmalıdır. Vücudumuz hep kolaylığı ve keyfi, eğlenceyi ister. İrademiz vücudumuzu emri altına alabilmelidir. Vücudumuz her türlü güçlüğün altından kalkabilir. Çünkü Cenabı Hak onu her sıkıntıya dayanabilecek güçte yaratmıştır. Üstelik zorluklara, zahmetlere alışmış onlardan sıyrılıp baş etme yollarını öğrenmiş bir vücut, kılıç gibi keskin ve güçlü olur. İnsanları başarıya götüren şey sadece ve sadece iradenin vücut üzerindeki zaferidir. Onun için ne yaparsak yapalım önce kendimizle uğraşıp nefsimizi yenmek lazımdır.

İyi yönündeki kararlılığımız ,bu karara bağlılık bizi önce çöktüğümüz yerden kalkmaya, sonra yürümeye nihayetinde de koşmaya teşvik eder. Böyle bir yolda hayır vardır, selamet vardır. Kurtuluş yolu ancak budur. Zaten zor olan da budur. Öteki kolaydır. Ama sorumluluk sahibi irade onu yapamaz. Hedefi olanı, zor olanı yapmaya kendini mecbur sayar. Azimle yürüdüğü zaman zorlukların teker teker ortadan kalkacağını bilir. İnsanın hayatında güçlüklerden kaçmaması gerekir. Kaçmayı adet haline getiren kişi zannettiği gibi rahata ve huzura kavuşamaz. Başarının yolu güçlüklerle savaşmadadır. Nasıl ki demirci bir demir parçasını tekrar tekrar kızdırıp istediği kıvam ve şekle gelene kadar çekiç altında su ile terbiye ettiğinde demir çeliğe dönüşüp hem mukavemet kazanıp hem de keskinleşiyorsa insanoğlu da zorluklarla mücadele ede ede kuvvet kazanıp güçlenir. Daha iyi yaşamanın yollarını ancak kendi gücümüz ve çabamız ile açacağız . Güçlükleri yenmenin zevkini tadacağız. Başka çare yoktur. Kolay olana sapmadan yola dümdüz devam etmemiz gerekmektedir.

Siz gençler bu dünyanın, keyif ve rahat için mi var olduğunu sanıyorsunuz. Hak etmeden hiç bir şey olmaz. Kendi hayatınızı sadece siz kur-gulayabilirsiniz. Başkaları sizin için neyi ne kadar yapabilir. Siz yuvarlak denen bu dünyada az sıkıntı mı olduğunu düşünüyorsunuz. İnsanların birbirlerine karşı düşmanlıkları, kıskançlıkları, sinsilikleri akarsuların tutunmak isteyen taşları sürüklemesi gibi bizi yuvarlayıp götürebilir. Biraz sert esen bir rüzgarın yaprakları savurması gibi hayat bizi ordan oraya da savurabilir. Köklerimiz ne kadar derin ve kararlı ise durduğumuz yer de o kadar sabit olur.

Ümit ve hayallerin yerine hakedilmiş isteklerin geçebilmesi için bizim üstümüze düşen görevleri

layıkıyla yerine getirmemizle olur. Görevle-

rimizi ne kadar emek ve çaba sarf ederek yerine getirirsek haklarımız bizim için o kadar önemli ve vazgeçilmez olur. Görev ve hak arasında doğru bir orantı vardır. Hak edilmiş isteklerimiz bizim için vazgeçilemez olur.

Ne istediklerini bilenler, ona doğru bütün güçleriyle atılanlar istediklerine mutlaka kavuşurlar. İnsanın hedefine kavuşması için çalışması, bu çalışmanın sistematik ritmine kendini kaptırması lazımdır. Hayatta ancak istediklerinizi elde ettiğinizde mesut olursunuz. İstediklerinizi elde edemezseniz, bedbaht olursunuz. Bu elde etmek "hak etmek" dediğimiz başarı ise ancak ve ancak çalışmak ile mümkün olabilir. Aslında hayatta istediğiniz bir şeyi elde ettiğiniz zaman da tam mesut olamazsınız. Çünkü her kavuşmanın ardından önünüze yeni hedefler ortaya çıkacaktır. Onları da elde etmeniz için yine çalışmanız gerekecektir. Eğer insan hayatında çalışmazsa saatleri ve günleri bunalımlar, sıkıntılar içinde kalır.

Hayatımızda bir mirasyedi cömertliğiyle harcanmış vakitlerimiz pek çoktur. Kaybedilen zaman kaybedilmiştir. Yerine konamaz. Tekrar edilemez. Zamanı gerektiği gibi değerlendirebilmek için insanın dünyaya gözünü kapalı ,aciz bir varlık olarak değil de feleğin çemberinden geçmiş, hayatın manasını kavramış bir kişi olarak gelmesi gerekirdi. Ne yazık ki insanlığa çizilmiş olan kader böyle değildir. Herkes hayata yeniden başlayacaktır. Onun için de hayatta çok yaşamışlarını söylediklerine kulak vermekte fayda vardır. Siz uyursunuz, zaman uyumaz. Su gibi akışına devam eder. Bu arada sizin ömrünüzü de beraberinde götürür. İnsanoğlu boş geçirdiği zamanlarda neler kaybettiğini anladığı vakit ne yazık ki iş işten geçmiş olacaktır. Bahtsızlığın en korkuncu bunu yapılacak hiç bir şey kalmadığı vakit fark etmektir.

Son söz şiirin olsun

Elest günü test olmuşum
Bela ile mest olmuşum
Dikenlere dost olmuşum
Güle minnet eylemem

Sırat-ı müstakim üzre gözetirim Rahim'i
İblisin talim ettiği yola minnet eylemem

Hayatınızda her an sıratı müstakim üzre olmanız dilek ve temennilerimle...

■ Hüseyin KINACI

İNSANI YAŞAT Kİ DEVLET YAŞASIN!

Şeyh Edebalı

Bir isim olarak Türk Dil Kurumu'nun güncel Türkçe sözlüğünde devlet kelimesi şöyle tarif edilir: "Toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlık".

Tarih boyunca devlet/devletler kurabilmiş her milletin devlet telakkisi ve bu telakkiyi canlı bir organizma gibi yaşatan idealleri farklı olagelmıştır.

Mensubu olduğumuz Türk milletin devlet felsefesi "ebed-müddet"dir. (Burada bir hususu hatırlatmakta fayda var: Türk sade bir etnisiteyi /ırkı ifade etmez. Kıvançta, tasada, sevinçte ve ülküde bir olabilmiş; beraber yaşama azmi ve gayreti içerisinde olan, maddi ve manevi ortak değerlere sahip Türkmen, Kürt, Arap, Çerkez, Boşnak, Laz ilh... bütün halkların üst kimliğidir. Sosyolojik bir gerçeklik, kültür ve inanç birliğidir.)Devletimizin kıyamete dek yaşamasının idealize edilmiş halidir ebed-müddet.. Bu kavram Türklerin tarih sahnesine çıktıkları günden beri "Kızılma ülküsü" ile birlikte var olagelmıştır. Oğuz Kağan destanında "gök çadırımız, güneş bayrağımız"dır. İslamiyetle şereflendiğimizden beri "İ'la-yı Kelimetullah için Nizam-ı Alem ülküsüdür".

Türk dili ve edebiyatının ilk yazılı örneği kabul edilen Orhun Kitabeleri'nde Bilge Kağan devlet adamlarına ve millete şöyle seslenir: "... Tanrı bağışlasın, devletim var olduğu için, kismetim var olduğu için, ölecek milleti diriltip besledim". Burada hem devletin varlığının önemine hem de kağanın milleti yönetme vazifesini yüce Yaratıcı'dan aldığına vurgu yapılmaktadır. Ayrıca sosyal devlet anlayışının bir

tezahürü olarak millet doyurulmuş ve giydirilmiştir. Refaha kavuşturulmuştur.

İslami Türk edebiyatının ilk, güçlü örneklerinden Karahanlı Uygur Türk'ü Yusuf Has Hacib'in yazdığı Kutadgu Bilig'de: "Ey devletli hükümdar, Tanrı sana kut verdi." sözü ile hakan olmanın Allah'ın bir lütfu olduğu belirtilir. Bununla beraber "Beylik çok iyi bir şeydir; fakat daha iyi olan töredir ve onu tatbik etmek lazımdır" nasihatleriyle yöneticilerin şer'i ve örfi hukuk kurallarına uymaları gerektiğini belirtir. Devamında "Zalim adam uzun süre beyliğe sahip olamaz; zalimin zulmüne halk uzun süre dayanamaz" diyerek halka zulmemedilmesini öğütlemiştir.

Yazımızın girişinde de belirttiğimiz gibi devlet anlayışımız Büyük Hun İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti devletine kadar bir süreklilik arz eder. Cumhurbaşkanlığı armasında yer alan 16 yıldız tarihte kurulan 16 büyük Türk devletini, ortadaki güneş ise devletimizin sonsuzluğunu ve bu özelliği ile Türkiye Cumhuriyeti'ni ifade eder. Seyyid Ahmed Arvasi hocamız bu hakikati Türk-İslam Ülküsü nam eserinde şöyle söylemektedir: "Türk Devleti zaman ve mekan içinde bölünmez bir bütün ve sürekli bir akış ifade eder. Bütün genç nesillere anlatmalıyız ki; değişik zamanlarda ve değişik mekanlarda farklı isimler alınmış veya verilmiş olsa da, tarihte bir tek Türk milleti ve bir tek Türk devleti şuuru vardır. Çeşitli tertiplerle devlet ve millet parçalanmış olsa bile bu şuuru bırakmamak ve tarih derslerini bu espri içinde ele almak gerekir. Böyle düşünersek, Hunlar, Göktürkler, Kutlukhanlar, Osmanlılar ve Türkiye Cumhuriyeti birbiriyle ilgisiz ve irtibatsız dev-

Yazımızın girişinde de belirttiğimiz gibi devlet anlayışımız

Büyük Hun İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti devletine kadar bir süreklilik arz eder. Cumhurbaşkanlığı armasında yer alan **16 yıldız tarihte kurulan 16 büyük Türk devletini, ortadaki güneş ise devletimizin sonsuzluğunu ve bu özelliği ile Türkiye Cumhuriyeti'ni ifade eder.**

Milletimiz bilir ki devletsiz kalındığında müberra dinimizin korunmasını emrettiği can, akıl, nesil, din ve malın muhafazası güçleşecektir .

letler olmayıp Tarihi Türk milletinin ve Tarihi Türk Devleti'nin tarih içindeki periyotlarını ve safhalarını temsil ederler. Bunlar, bir tek milletin ve devletin, birbirini tamamlayan dönemleri durumundadır. Millet ve devlet sürekli bir akış halinde iken, hükümetler, hanedanlar, sistemler değişip durmaktadır". Bundan ötürü merhum ve mağfur Muhsin Yazıcıoğlu'nun dediği gibi : "... Türk devletsiz olmaz".

Milletimiz bilir ki; devletsiz kalındığında müberra dinimizin korunmasını emrettiği can, akıl, nesil, din ve malın muhafazası güçleşecektir ve bu koruma vazifesi en çok da devlete aittir. Köklü bir devlet geleneği ve millet olabilme tecrübesi edinemeyen yakın coğrafyamızın Müslüman halklarının yaşadığı zulümler ne yazık ki yüreklerimizi dağlamaktadır.

İnsan eşref-i mahluktur. Allah'ın yeryüzündeki halifesidir. Annesinden hür olarak doğar ve Hz. Ali'nin (k.v.) deyişiyle " yaratılıştaki eşi" dir. Yani Allah (c.c.) katında eşittirler. Bu şuurla milletimiz asırlarca hükmettiği topraklarda ırkı, inancı, dili ne olursa olsun bütün insanları adaletle yönetmiştir. Kendi kültürlerini yaşamalarına engin bir müsamaha göstermiştir.

Bütün mazlumların hamisi (koruyucusu) bir devlet anlayışımız vardır. Macar İhtilali'nin başarısızlığa uğramasından sonra, başta Macar Kralı Lajos Kossuth olmak üzere üst düzey askeri ve sivil yöneticiler, Polonyalı bağımsızlık savaşçıları Osmanlı Devleti'ne sığınır. Avusturya ve Rusya Osmanlı'ya yoğun baskılar yapar, mültecilerin iadesi için. Padişah Sultan Abdülmecid tarihe geçen meşhur sözünü söyler: "Tacımı, tahatımı veririm. Devletime sığınanları asla geri vermem".

Devlet adaletin tesisi, huzur ve güvenliğin sağlanması gibi konularda "baba" dır. Aynı zamanda Kemal Tahir'in Osmanlının kuruluşunu anlattığı romanına ad olan şekliyle sığınılacak bir liman, anne şefkati ve merhametini sunan "ana" dır.

Medeniyetimizin Analizi Ve Geleceği isimli kitabında tarihçi Mehmed Niyazi " İslam'da kişi devlet için bir vasıta değildir; bilakis devlet kişinin refah ve saadetini temin etmek, birbirleriyle ilişkilerini düzenlemek, hürriyetlerini korumak zorundadır" der.

Kelamımızın özü; Şeyh Edebalı'nın Osman Gazi'ye yaptığı nasihatlerden biri olan, o meşhur sözde saklıdır: **"İnsanı yaşat ki devlet yaşasın"**.

■ Süleyman KINLI

ATLARIN SALTANATI

Ömründe kaç kişiye nasîp olmuştur acabâ bir atın mezar taşını görmek. Hem de Sultan Genç Osman'a âit bir atın mezar taşını. Pekî Karacaahmet Mezarlığı'nda-ki at türbesini gören kaç kişi vardır. **Ya Otağtepe'deki Fâtih'in ve atının silueti şeklindeki 2 ağacı? İşte huzurlarınızda, tarih boyunca atların saltanati...**

■ ATTAN İNMEYESÜZİ

Sultan 1. Murat'ın son sözleriydi bunlar, Kosova Savaş meydanında şehit olduğunda. Ve 72 yaşındaydı Kanuni Süleyman Han. Son seferi olan Zigetvar'da son nefeslerini verdiğinde. Macaristan'a kadar at sırtında, savaşmak için gitmişti. Ve at sırtında vefat etti. Sultan Murat'ın bu vasiyetini harp meydanlarında olmasa bile yine de gerçekleştirmişti kendisinden yıllar sonra gelen torunlarından Sultan 1. Mahmut Han. Nur-u Osmaniye Camiinde cuma namazını kıldıktan sonra Topkapı Sarayı'na döndüğünde, Bab-ı Hümayun'dan girerken vefat etmişti atının üzerinde. Son demlerinde bile atından inmemişti şanlı ceddimiz bir dönemde. Ne zaman ki attan indiler, yaya kaldılar.

■ MADALYALI ATLAR

At, çok önemlidir Türklerde. At avrat ve pusat (silah) üçlemesinin de başında gelir. Çağlar açıp çağlar kapatmışlardı at sırtında ecdâdımız. Şanlı süvariler, yiğit akıncılar, inmediler at sırtından ve fetihten fetihe koştular durmadan. Nişanlar madalyalar takılan atlar da vardı Osmanlıda, gazi unvanını alıp emekli olanlar da. Mükâfat olarak da istedikleri bağ-bahçe ve bostana serbestçe girebilme özgürlüğü tanınanlar...

■ TRUVA'NIN TAHTA ATI

Tarih boyunca at, atâletin değil, asâletin simgesi olmuştu dâimâ. Yunanlılar dahi Truvalılar karşısında, tahtadan da olsa tek bir at sayesinde kazanmışlardı savaşı.

■ SATRANÇTAKİ AT

Satrançta, diğer taşlar üzerinden atlayabilen tek taşdır at. Yılkı atlar, yağız atlar, midilli, hattâ katanalar... Kızıl, doru,

beyaz ve siyah inci... Simsiyah bir atın altında ne hoş durur sekir ve ayaklarındaki sakar. "Kısrak", "Aygır", "Beygir", "Tay", ne görkemli isimleri var. Hele bir de yelelerini rüzgârlara bırakarak koşuşturmaları...

■ PÂDİŞAHIN ÖNÜNDE GİDEN ATLAR

Gelin de ata bindirilir, sünnet çocuğu da. Fayton ise saltanat arabasıydı bir dönemde. Padişahları cuma selâmlığında, bayram alaylarında taşır, hep başı dimdik önde giderdi atlar. Padişahların bile önünde...

■ ATLI KARINCA

Çocukluğumda hep, ayaklarında tekerlek olan bir atım olsun istemişim. Kızaklı olanlar da vardı ama ben harekettten hoşlandığım için tekerlekisini istemişim hep. Karıncanın bile atlısı oluyor da, benim niye oyuncak bir atım olmasındı. Olmadı işte.

■ KANATLI VE BOYNUZLU AT: BURAK

At bir efsânedir. Altında tek boynuzlu Unicorn, kocaman kanatlarıyla Pegasus. Ve sırtında en yüce Nebîyle,

Yüceler Yücesi'ne yolculuk yapan kanatlı at Burak. Gözünün gördüğü yere adını atan, ufuk noktasını aşan ve gökler ötesi seyahat eden bir atı Burak.

Şâha kalkmış bir atın ihtişamı hangi hayvanda var. Hele bir de sırtında, elinde yalın kılıç bir akıncı beyi varsa...

■ TANRILARIN AT ARABALARI

Dünyanın yedi harikasından biri olan Halikarnas'taki Mausolos'un Mausoleum'u üzerinde 4 atın çektiği tanrılar heykeli vardı. Mitolojideki tanrıların arabalarını dahi atlar çekiyor.

■ SULTAN ABDÜLAZİZ'İN ATI: FERHAN

Beylerbeyi Sarayı'nda gezerken düşündüm tüm bunları. Az ilerde sarayı yaptıran padişah Abdülaziz Han'ın en sevdiği atı "Ferhan"ın heykeli. Bu ismi padişah koymuştu atına. İsim koymakla kalmamış, bir de köşk yaptırmış ona. Sarayın arkasında, Bâbil'in Asma Bahçeleri gibi kademe kademe yükselen set bahçelerinden birinde bulunan Ahır Köşkü, Ferhan isimli ata âit. Mermer yapılarıyla, fısıkiyesiyle, süslemeleriyle oldukça güzel bir köşk Ferhan'ın köşkü.

■ GENÇ OSMAN'IN ATI: SİSLİ KIR

Padişahların ölen atları Karacaahmet'te ve Üsküdar Kavak Sarayı bahçesinde at mezarlarına gömülür, üzerlerine kitâbeleri konulurdu. Genç Osman'ın çok sevdiği atı Sisli Kır, Kavak Sarayı bahçesine defnedilmişti. Türbesi olan bir at. Mezarı kaybolmuş birçok zevâta inat.

■ GÜZEL ATLAR ÜLKESİ: KAPADOKYA

At merakında en önde Sultan 4. Murat gelir. Bağdat seferine çıkarken dokuz atını da mücevherlerle süsleyip yanında götürmüştü. Atlarının isimleri de vardı Sultan Murat'ın. En meşhurları "Dağlar Delisi", "Celâlî Beyazı", "Ağa Alacası" ve "Tayyar" idi.

Atlara isim konuldu; at kentlere isim oldu: Güzel Atlar Ülkesi Kapadokya.

Sultan 4. Murat vefat edince, en sevdiği üç atı seçilip, eyerleri ters bağlanmış ve tabutu önünde Sultanahmet türbesine kadar mevkî-i hümayûna (korteje) eşlik etmişlerdi. Sultani, son yolculuğuna bu üç atı taşımıştı.

■ SON HALİFE'NİN ATI: HAYYAM

Ve Son Halife Abdülmecid Efendi. Onun da kır bir Arap atı vardı. İsmi: Hayyam. Son dönem padişahları Cuma selâmlıkları da dâhil olmak üzere, saraydan ayrılıp bir yere gidecekleri zaman saltanat arabasını, yani faytonu kullanırlardı. Lâkin Halife Abdülmecid Efendi kır atına binmeyi tercih etmişti. 1924 senesinde halîfelik kaldırılınca Halîfenin atı da Halkalı Ziraat Mektebi'ne gönderildi. Zavallı Hayyam, orada ağır işlerde çalıştırıldı. Zamanla güçten düştü, eski güzelliğini kaybetti. Derken Hayyam'ın, Son Halife'nin atı olduğunu bilen bir kadirşinas tarafından kurtarıldı ve İnanlı Harası'na alındı. Biraz beslenip bakımı yapılmış tekrar eski güzelliğine kavuşan Hayyam, yularsız semersiz dolaşmaya başladı. Ve kısa sürede haranın en gözde aygırı oldu. Çok iyi bakılıyordu artık. Kuru üzümle ve yumurtayla besleniyor, özel bir diyet sistemi uygulanıyordu. Birçok tayları oldu Hayyam'ın. Trakya'da yarış kazanan bütün taylar, onun neslinden geliyordu. Hatta Hayyam'a çalılımlı bir yürüyüş

sağlamak maksadıyla, böğrüne operasyon dahi yapılmış, dimdik duruşuyla daha görkemli bir hâle gelmişti. Nihâyet son Osmanlı Halîfesinin son yâdigârı bu kır aygır, 39 yaşında öldüğünde hâlâ başı dimdik, yeleleri gürdü. Ve sâhibinin asâletine yakışır bir görkeme sâhipti.

■ OTAĞTEPE'DEKİ FÂTİH'İN ATI

Şimdi de Fatih Sultan Mehmet'in fetih öncesi Otağ-ı Hümayunu kurduğu Otağtepe'ye çıkalım. İşte burada çok ilginç iki ağaç var yan yana. Bunlardan biri Fatih Sultan Mehmet'in silueti, diğeri de atının... Yan yana durdukları için "Atına binmiş Fatih Sultan Mehmet" görüntüsünde. Bu çevrede oturan birkaç zât aynı anda rüyâlarında, "Atının üzerinde Fatih Sultan Mehmet Han'ı görmüşler. Elinde yalınkılıç şöyle gürlemiş Fatih: Ben dahi otağı hümayunumdan her dâim murâkabe etmekteyim sizi ve dahi şehri-i İstanbulu. Kim ki benim gölgeme dokunursa (ağacı kastediyor) üzerine atımı sürer, kılıcımla tepelerim." İşte bu yüzden kimse ilişemiyormuş bu 2 ağaca.

Fatih Sultan Mehmet yirmili yaşlarda, beyaz atının sırtında, bu tepeden boğazı ve İstanbul'u seyrederken söylemişti o meşhur, cihânı titreten sözünü: Ya ben İstanbul'u alırım, ya İstanbul beni alır.

■ ATLI KÖŞK

Sadece padişahlar mı atlarla ilgilenen. Vezirler sadrazamlar yok mu? Var elbette. İşte size Mahmut Muhtar Paşa. Kadıköy'de, "Mermer Konak" diye anılan konağının bahçesindeki muhteşem at heykelini, heykeltıraş Louis Daumas'a yaptırmıştı. 1950 yılında Hacı Ömer Sabancı tarafından satın alınarak Emirgan'daki Atlı Köşk'ün bahçesine konulmuştu bu at heykeli. Bu yüzden ismi Atlı Köşk olmuştu Emirgan'daki köşkün.

■ SEMİZ VEZİRİ TAŞIYAMAYAN ATLAR

Son olarak, Kanuni dönemi sadrazamı Semiz Ali Paşa... Hollanda'dan özel siparişle iki katana getirtmişti İstanbul'a. Hani şu kalın kalın bacakları olan atlar var ya işte onlardan. Ağır yükleri taşımak için kullanılan hayvanlardan. Lâkin Semiz Ali Paşa yük taşıtmak için değil, kendisini taşıtmak için getirtmişti bu katanaları. Zirâ o kadar iri ve şişmandı ki, kendisini taşıyabilecek at yoktu İstanbul'da. Paşanın seyisi bu iki katanaya çok iyi bakıyordu. Paşa yaya kalmasın diye. Eyüp Sultan türbesi hazîresinde medfundur Semiz Ali Paşa. Ama katanaları nerde medfun bilmiyorum. Bildiğim şu ki:

"Güzel insanlar güzel atlara binip gittiler."

■ Mahmut Sami ŞİMŞEK

“LA İLAHE İLLALLAH” SÖZÜNÜN ANLAMI VE ŞARTLARI

Allah'ın otorite ve egemenliğini ifade eden “La ilahe illallah” sözü kulun söylediği en büyük sözdür. Zira bu söz dinin temeli ve tüm peygamberlerin davetinin özüdür. La ilahe illallah sözü manası anlaşılmadan, gereğiyle amel edilmeden sadece dille söylenebilecek bir söz değildir. Bilakis ancak anlaşırsa, gereğiyle amel edilirse ve ona aykırı olan şeylerden uzak durulursa söyleyene fayda sağlar.

Tüm Rasullerin ortak çağrısı olan kelime-i tevhid maalesef günümüzde asıl manasından uzaklaştırılmış ve içi boşaltılmıştır. Bunun neticesinde gündelik hayatında defalarca La ilahe illallah kelimesini söylediği halde neleri reddetmesi ve neleri kabul etmesi gerektiğini bilmeyen insan toplulukları meydana gelmiştir. Bu topluluklar müslüman olduğu halde La ilahe illallah sözünün anlamını bilmemektedirler.

Allah Azze ve Celle'nin yaratıcı olduğunu, rızık verdiğini dün Mekke müşrikleride biliyordu. Ama bu onları İslam dinine sokmamış, Kur'anın tehditinden kurtarmamıştı. Rabbimiz müşriklerin kendisini yaratıcı ve rızık veren olduğunu kabul ettiklerini şu ayetlerde açıklamıştır.

“(Rasûlüm!) De ki: -Size gökten ve yerden kim rızık veriyor? Ya da kulaklara ve gözlerle kim mâlik (ve hakim) bulunuyor? Ölüden diriyi kim çıkarıyor, diriden ölüyü kim çıkarıyor? (Her türlü) işi kim idare ediyor? "Allah" diyecekler...” (Yûnus Suresi / 31. Ayet)

“Andolsun ki onlara: -Gökleri ve yeri yaratan, güneşi ve ayı buyruğu altında tutan kimdir?- diye sorsan, mutlaka, -Allah- derler. O halde nasıl (haktan) çevrilip döndürülüyorlar? (Ankebût Suresi / 61. Ayet)

Lailahe illallah kelimesinden kastedilen hakiki mana, Allah'ın gerçek mabud olduğuna, kayıtsız şartsız itaat edilecek merciinin, fayda ve zarar verenin Allah olduğuna, kanun/hüküm koymaya, idare etmeye, emretme ve nehyetme yetkisine sahip olmaya, yönetme yetkisine inanmakla beraber ; sevilmeye, saygı gösterilmeye, yüceltmeye ve korkulmaya en layık olan varlık olduğuna iman etmektir.

Öyle ise kim Allah'ın bu vasıflarına inanır bununla beraber ibadet ve itaatini Allah'tan başkasına yapar, birilerini O'ndan çok sever, dua ve niyazlarını onlara arz eder, sıkıntı anında Allah'tan değil de onlardan yardım talebinde bulunur, hakimiyet hakkını başkalarına tanırsa bu kimsenin söylediği La ilahe illallah sözü ona bir fayda sağlamaz.

LA İLAHE İLLALLAH TÜM PEYGAMBERLERİN ORTAK ÇAĞRISIDIR

Bu kelime, Hz. Adem (aleyhisselam) ile son peygamber Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) arasında gelmiş geçmiş tüm peygamberlerin müşterek daveti ve ortak çağrısıdır. Allah Teala şöyle buyurmuştur ;

“Senden önce gönderdiğimiz her bir peygambere mutlaka : 'Benden başka hiçbir ilah yoktur. O halde bana kulluk edin' diye vahyederdik.” (Enbiyâ Suresi / 25. Ayet)

“Şüphesiz her ümmete : Allah'a ibadet edip, tağuttan kaçınınsınlar diye rasuller gönderdik.” (Nahl Suresi / 36. Ayet). Tüm peygamberler gönderilmiş oldukları toplulukları La ilahe illallah ilkesine davet etmiş, Allah'tan başka hayata müdahale edenin olmadığını, O'ndan başka hiçbir kimsenin insanların hayatına karışma hakkının bulunmadığını, ibadet ve itaat edilecek tek merciin O olduğunu en güzel biçimde onlara anlatmışlardır. Allah Teala şöyle buyurmuştur ;

“Aralarında : 'Allah'a ibadet edin, sizin O'ndan başka hiçbir ilahınız olamaz' diye (tebliğ yapan) ve kendilerinden olan bir peygamber gönderdik.” (Mû'minûn Suresi / 32. Ayet)

TEVHİDİN TARİFİ ve KISIMLARI

La ilahe illallah kelime-i tevhidin manası ise ; “Allah'tan başka ibadet edilmeyi hak eden hiçbir ilah yoktur” demektir. Allah Teala'nın varlığını, rabliğini, ilahlığını, isimlerini, sıfatlarını ve ibadete sadece O'nun layık olduğunu kesin bir şekilde tasdik etmek, tam bir ikrar ve eksiksiz bir itirafır. Kulun davranışlarında eserleri görülecek şekilde kalbin buna tam bir teslimiyetidir. Tevhid, rububiyet tevhidi, uluhiyet tevhidi, isim ve sıfat tevhidi olmak üzere üç kısma ayrılır.

1- Rububiyet Tevhidi :

Rububiyet, Allah Teala'nın “Rab” ismine nisbet edilmiş bir kelime olup: Terbiye edici, mülk ve iktidar sahibi, efendi, düzenleyici, idareci, nimet verici, tamamlayıcı, yönetici gibi anlamlar bunlardan bazılarıdır.

Rububiyet tevhidi, yalnızca Allah Teala'nın her şeyin Rabbi, mâlik, yaratıcısı ve rızık vericisi olduğunu ; hiçbir ortağının bulunmadığını, eşinin ve denginin olmadığını, ölümsüz hayat sahibi ve kainatın her daim idarecisi olduğunu, her türlü eksiklikten, kusurdan ve acziyetten münezeh olduğunu, göklerin ve yerin eşsiz yaratıcısı olduğunu, kainatı idare ettiğini, göklerde ve yerde var olan her şeyin O'nun kulu olup O'nun idaresi ve egemenliği altında bulunduğunu kesin bir şekilde kabul etmek ve kâmil manada ikrar etmektir.

Tevbe suresi 31. Ayet nazil olduğunda: “Allah'dan başka

bir de Hahamlarını (Yahudiler) ve Rahiplerini (Hristiyanlar) kendilerine rab edindiler." Allah'ın emrine, hakkın hükmüne değil, onların hükümlerine, onların iradelerine tabi oldular. Allah'ın haram kıldığı şeyleri, onların emriyle helâl gördüler. Allah'ın "yapmayın" dediği şeyleri yaptılar, "yapın" dediklerini de yapmadılar. Yahudi ve Hristiyan din adamlarının iradelerine heva ve heveslerine uydular.

Nitekim bu âyetin mânâsı hakkında meşhur Hatem-i Tâi'nin oğlu Adiy demiştir ki: Bu âyet nazil olduğunda "Resulullah'a geldim, boynumda altından bir haç vardı (ki Adiy o zaman henüz müslüman olmamıştı ve Hristiyandı) Resulullah (asv) Berâe (Tevbe) Sûresi'ni okuyordu, bana "Ya Adiy şu boynundaki Vesen'i (haç'ı) at." buyurdu. Ben de çıkardım attım.

"Allah'tan başka hahamlarını ve rahiplerini de rab edindiler." anlamına olan âyetine geldi, ben: "Ya Resulallah, onlara ibadet etmezlerdi." dedim.

Resulullah buyurdu ki:

"Allah'ın helal kıldığına haram derler, siz de haram tanımaz mıydınız? Allah'ın haram kıldığına helâl derler, sizde helâl saymaz mıydınız?"

Ben de "Evet" dedim.

"İşte bu onlara ibadettir." buyurdu.

2- Uluhiyet Tevhidi :

Uluhiyet, ilahlık demektir. İtaat ve ibadet edilen, kalplerin kendisine bağlanıp tapındığı ma'bud anlamındaki "ilah" çoğulu "âlihe" kelimesinden türemiştir.

İlah : Kendisine ibadet edilen varlık/mabud demektir. İlah kelimesinin mabud olarak ifade edilmesinin nedenlerini şu şekilde sıralayabiliriz ;

Mabud ; ihtiyaçları gideren, yapılan işlerin karşılığını veren, huzur veren, musibet anında koruyan, kendisine kuluk edilip her zaman ancak kendisine yönelilen, azameti karşısında hayrete düşülen, gönülden bağlanılıp, kendisine sığınılan, korkulan ve umulan, sevilen ve güvenilen, kendisine dua edilen, itaat edilip isyan edilmeyen, teslimiyet gösterilerek boyun eğilendir.

Uluhiyet tevhidi, hiçbir ortağı olmayan Allah Teala'yı, gizli ve açık, sözlü ve fiili her türlü ibadette birlemek, itaati O'na has kılmak, namaz, oruç, zekat, hac, dua, hüküm ve yardım isteme, medet umma, sığınma, adak, kurban, tevekkül, ümit, sevgi, saygı ve korku gibi ibadet çeşitlerinden hiçbirini O'ndan başkasına yapmamaktır.

Kulların bu tür ibadetleri Allah'tan başkasına sunması uluhiyette şirktir. Geçmişte yaşamış olan toplumların şirki genelde tevhidin bu kısmında meydana gelmiştir.

Özetlemek gerekirse uluhiyet tevhidi; Allah'ı kulların fiilleri ile birlemek, yani her türlü ibadeti sadece "iyyake nabüdü ve iyyake nestein" ifadesinde yerini bulan Allah'a yapmak demektir.

3- İsim ve Sifat Tevhidi :

En güzel isimlerin ve en yüce sıfatların Allah' ait olduğuna kesin olarak inanmak demektir. O, bütün kemâl sıfatlara sahip ve her türlü noksan sıfatlardan münezzehtir. O, bu özelliğiyle bütün varlıklardan ayrılr ve eşsizdir.

LA İLAHE İLLALLAH'IN RUKÜNLERİ

Tevhid kelimesi olan La İlahe İllallah sözü nefy (red ve inkar) ve isbat (kabul) olmak üzere iki rukûndan oluşur.

Birinci rukûn : Red ve inkar anlamını içeren "La ilahe" kısmıdır ki, Allah Teala'nın dışındaki tüm ilahları ve ilahlık iddiasında bulunan varlıkları, uyduruk sahte ilahları, bâtil kanunları, tuğyanın zirvesindeki firavunları, onların zulüm sistemlerini, bu sistemleri ayakta tutan tüm karun (mali güç sahiplerini) ve belamları (din adamlarını), insanlarla Allah

arasında aracı olduğunu iddia eden canlı yahut cansız putları, tüm tağutları kabul etmemek reddetmektir.

Nitekim dünün ve bugünün müşrik toplumlarında baş gösteren asıl sorun Allah'a ibadet etmekle beraber Allah'tan başka ilahlara da ibadet etmektir. Bundan dolayı Allah Teala şöyle buyurmuştur ;

"Her kim tağutu reddederek Allah'a iman ederse kopması mümkün olmayan sapa sağlam bir kulpayapışmıştır." (Bakara Suresi / 256. Ayet)

Evet, kopması mümkün olmayan kulp imandır, İslam'dır, kelime-i tevhiddir. Kişi bu sayılan dairelere girebilmek için mutlaka âyetin başında şart edatıyla zikredilen tağutu inkar ve Allah'a imanı yerine getirmelidir.

Tağutları red etmek imanın ilk şartı olan Allah Teala'ya imanın ön şartıdır ki tağutlar reddedilmeden Allah'a iman söylemi geçerli olmaz.

İmanı ve tevhidi içselleştirmiş Allahtan başkasına boyun eğmeyen ve dönemin firavnu Cemal Abdünnasır'a baş kaldıran Seyyid Kutub idam sehpasına götürülürken bir Ezher müftüsü de kelime-i şehadet getirmesi için yanında gider,

Müftü: Ölmeden önce kelime-i Şehadet getir der.

Seyyid Kutub: "Sen bu komediye tamamlayan son figüran mısın? Sen o dediğin kelime ile ekmek yiyorsun, o kelimeyi söylediğin için Ezher'de sana maaş veriyorlar. Ben ise O kelime uğrunda ipe çekiliyorum." Der.

İkinci rukûn ise ispat ve kabul manasında olan "illallah" kısmıdır. Bu da Allah Teala'nın hak ve gerçek ilah olduğunu, ilahlık vasıflarına müstahak olanın sadece O olabileceğini, en güzel isimlerin ve en kâmil sıfatların sahibinin ancak O olduğunu kabul etmektir. Allah Teala şöyle buyurmuştur ;

"İşte Rabbiniz olan Allah budur. O'ndan başka ilah yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır. Öyleyse (sadece) O'na kulluk edin. O, her şeyin üstünde bir vekildir." (En'âm Suresi / 102. Ayet)

DİLLERİYLE LA İLAHE İLLALLAH DIYEN HERKES CENNETE GİRER Mİ ?

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur ; "La İlahe İllallah deyip de sonra bu söz üzere ölen her kul, muhakkak ki cennete girer." [12]

Kelime-i tevhidin insana fayda verebilmesi için onu sadece dille ikrar etmesi yetmez. İnsanı cennete sokacak olan, fayda verecek olan kelime-i tevhid sayılan şartları kendinde barındıran ve bu şartların zıttı olan veya bu şartları bozacak mahiyette olan fiil, söz ve itikadlardan uzak durulduğu takdirde gerçekleşir.

Asırlar öncesindeki kelime-i tevhidi ilk söyleyen insanlara baktığımızda onlar bu kelimeyi söyledikten sonra hayatları tamamen değişiyor, cahiliyenin tüm pisliklerinden arınmış olarak Allah'a teslim oluyorlardı. Bu kelimeyi söyleyen insanlar zamanın tağutlarına başkaldırıyor, kalplerinde dinmeyen bir coşku hissediyorlardı. Ya günümüz insanları! Onlar bu kelimeyi söylüyor hatta söylemekle kalmıyor vird/zikir haline getirip sürekli ağızda tekrarlıyor. Ama hayatlarında değişen hiçbir şey yok.

Bu kelimeyi söyleyen ilk nesil ile bugünkü neslin arasındaki farkın sebebi şudur ; onlar bu kelimeyi söyledikten sonra hakkıyla yaşamış, bugünün insanları ise bu kelimenin ne olduğunu, neyi niçin kabul ettiğini bilmeden söylüyor ve halen söylemeye devam ediyorlar.

O zaman ilk neslin anladığı gibi, bu kelime tekrar irdelenmeli ve kaybolan manaları, zaman içerisinde unutulmuş şartları tekrar gündeme getirilmelidir ki kelime-i tevhidi emr olduğumuz gibi anlayalım ve yaşayalım.

■ Şerafettin AKALIN

ALLAH'A ULAŞTIRAN YOL

İnsan hayatı, ezelden ebede kesintisiz bir serüvendir. Yegâne sonsuz kudret sahibinin hikmetli takdiriyle ve yaratışıyla farklı boyutlara dönüşerek devam eden bu yaşam serüveninin dünya düzlemindeki bölümü, onun sadece cüz'i bir kesitini oluşturur. Ki, bu fani yolculuğun yazgısı sonsuzluktan başlarken, nihayeti de sonsuzluğa / ebediliğe ermektir.

Malûmdur ki, ezelde ruhların yaratılışıyla başlayan ebedi yolculuğun bu fâni dünyada ilinti, iletişim ve alâka kurduğu yollarının çeşitlendiği görülür. Bunların birincisi, Rahman'ın İlâhi kaynağından beslenen, vahiyle ve akılla desteklenen aydınlık yol. İkinci, ilâhi vahiyden uzak, salt akılla şekillendirilen, nefsten, hırstan, ihtirastan ve dünya sevgisinden beslenen yoldur. İlâhi vahiyle aydınlanmayan tüm yolların sonu ise çıkmaz sokağa, ebedi nedâmete ve hüsrana neden olur. Ve insanın ömrünü/ nefesini hebâ, enerjisini zâyî ve emeğini boş yere tüketir. Neticede eli boş kalır; ebedi nedâmet, değersizlik ve ümitsizlik de eriştiği son durak olur...

Vahiyle aydınlanan yol ise gerçektir. İnsanın rûhunu İlâhi nurun sevgisiyle doldurur ve besler. Ebedi mutluluğa, Rahîm-i Rahmân'a ulaştırır. İlâhî vahiylerle emir, telkin, teşvik edilir ve kulu Rabbine yakınlaştırır/ ulaştırır. İşte bu esrarlı yol, NAMAZ'dır/ namazdadır...

NAMAZ, kulun imanını, imanda ikrârını ve İlâhi vahiye teslimiyetini ispat eder. İslâm'ın beş şartının baş şartıdır. İlâhî dâvete icabetin şâhidi/ belgesidir... Nefsin secdede benlik duygularından mahviyet sırnıyla damıtılıp arıtılarak sâfiyete eriştirildiği keremli, esrarlı ve nurlu bir yoldur...

NAMAZ'da/ secdede arınan, yakınlığa ulaştırılan kul, tazelenir ve bu an itibariyle ruhi açmazları ve çöküşü durur... Yüce Yaratana ihtiyacını itiraf eder ve külliye O'nun takdirine teslim olur. Bu teslimiyetini arz etmenin hazzını kendi özünde, rûhunun derinliklerinde hisseder. Yaratılıştan erişmek için çırpındığı ezeli ve ebedi sonsuzluk sırnını burada bularak kalben huzura, itminana erer. Bu huzurla istekleri güzel duygulara dönüşür. Kalbi sâfi hâle eriştirilir. Âdeta manevi enerjiyle beslendiğini, feyze ve nûra gark olduğunu, gönlünün sevgiye açıldığını hissettiği bir iklime ulaştırılır. Teslimiyetin, aracısız keyfiyette Rabb'e arz edildiği deruni huzura ulaşır.

Huzurda, huşuyla boynu kıldan ince, bedeni rûkûda / secdede iki bûklüm, Âlemleri aydınlatan kuşatıcı nûr'la manen bütünlüştüğü iklime erer. Ve Emr-i Rabb'e tam teslim olduğu secde ânında zihni, fikri ve hissi tüm anlamları yekpare koordinatlara dönüşerek burada birleşir. Bu bir anlık şimşek parıltısı misali ileti-şimle rûhuna, alnına ve

bedenine secde nişanesi akseder. En Yüce'nin huzurunda nasibini arayan kulun rûhuna, Rahim'in engin marifetinden damıtılan Nur-u İlâhî'den akseden şua, ebedi şeref nişanesi olarak simasına, bedenine ve tüm hallerine nüfuz eder. Bu değerli payeye erdikten sonra bir kez daha görülür ve tescil edilir ki, O'nun Huzûru'na kabul edilmek/ Huzurda secde edebilmek kul için en yüce ve en şerefli bir iştir...

Bu noktada kulların/ rûhların Mîracı Namazın Öneminden Söz edersek; keyfiyeti farklı olsa da tüm ilâhî vahiylerde mevcut ibadet olan namazda kul, olanca safiyyetiyle her hâlini, Rabb'ine arz eder. Dertlerine devayı, hastalıklarına şifayı ve her muradına revâyı onda arar. Böylelikle her hâlini doğrudan Rahmân'a iletmekle hayatın sıkıntılarına karşı rûhu güç/ direnç kazanır.

Namaz, İlâhî huzurdur. Namazın terki ise, ilâhî huzuru terk etmektir. Sırf dünyaya adandığı sürece kalp, sonsuzluğun ihtişamıyla iletişime geçemez. Oysa kulun namazı sayesinde refahiyet, selamiyet, insaniyet ve İnsan-ı kâmillik mertebesine eriştirecek olan irfânı elde edebilmek için, her an Rabbi ile ünsiyete ihtiyacı vardır. Bu sebeple Rabbi ile

NAMAZLA İLGİLİ BAZI AYETLER:

- "Sabırla ve namazla (Allah'tan) yardım dileyin. Şüphesiz namaz, Allah'a derinden saygı duyanlardan başkasına ağır gelir." Bakara, 45
- "Şeytan, içki ve kumarla, aranızda düşmanlık ve kin sokmak; sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister..." Mâide, 91
- "Allah'a yönelmiş kimseler olarak yüzünüzü hak dîne çevirin. O'na karşı gelmekten sakının, namazı dosdoğru kılın ve müşriklerden olmayın..." Rûm, 31-32
- "De ki: 'Şüphesiz benim namazım, orucum, tüm ibadetlerim, yaşamım ve ölümüm, (hâsılı her halim) âlemlerin Rabbi Allah içindir.'" En'âm, 162
- "(Ey Rasûlüm) Kitaptan sana vahyolunanı oku, namazı dosdoğru kıl. Çünkü namaz, insanı hayâsızlıktan ve kötülüklerden alıkoymak. Allah'ı zikir en büyük ibadettir. Allah, yaptıklarınızı biliyor." Ankebût, 45
- "Âilene (ve ümmete) namazı emret. Ve kendin de sabırla ona devam et. Biz senden rızık istemiyoruz; (bilâkis) rızıkını veriyoruz. (Güzel) âkibetse, takvâ sahiplerinin (Allah'ın emrinde yaşayıp, O'na karşı gelmekten sakınanların'dır)." Tâhâ, 132
- "İmân eden, güzel işler yapan, namazı gereğince kılarak zekâtı verenlerin Rabb'leri katında mükâfatları vardır. Onlar için hiçbir korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır." Bakara, 277

iletişimini ve ünsiyetini her an devam ettirme gayreti üzere bulunması ve onu vaktinde edâ etmesi gerekir. Ve Namaz kılması vesilesiyle kendisine açılacak olan nice ilâhî rahmet kapısını, onu terk ederek kendisine kapatırmaması gerekir.

Bu yüzden Müslümanın namazı terk etmesi asla düşünülemez. Ve hatta ağırdan alarak, geciktirerek ve kazaya bırakarak onu kılmaması, dini açıdan çok tehlikelidir. Zira namazı kılmamak, kişinin kendisini ilâhî rahmetten, nazardan ve sevgiden mahrum kılması manasındadır.

Namaz zahirde ve bâtında kalp, ruh ve sır temizliğine sebeptir. Kul onunla mânen arınır. Küçük günahları, namazı kıldığı vakit silinir. Yaratanın kuluna öyle bir nimetidir ki, bu ibâdeti edâ edenlerin alnında ve kalbinde nur olur. Kalbinin, yüzünün, sırtının ve her hâlinin nûrunu artırmak isteyen, namazla bunu yapsın. Ki, Allah'ın nazarından, rahmetinden ve sevgisinden nasiplenmiş olsun. Hâsılı Namaz;

- İnsanı kötülüklerden alıkoymak.
- Kalbini aydınlatır. Rûhunu temizler.
- İmânî yüksek duygulardan haberdar eder.
- Nefsini sabra, tevâzuya alıştırmak; hayırlı ve güzel amellere yöneltir.
- Namazı sayesinde kulu, nice ilâhî ikramlara kavuşturur.
- Kişinin maddî hayatına canlılık verir/ onu disipline eder.
- İnsanı temizliğe yöneltir. Vaktini/ ömrünü daha verimli geçirmeyi öğretir.
- Namazı kılmak kişinin İlâhî söze kulak vererek onu dinlediğinin işaretidir.
- Sağlığın korunmasına yardımcı olur. Namazdaki fizikî hareketler, ayrıca ilâhî bir terapidir.

NAMAZLA İLGİLİ BAZI HADİSLER:

- Hz. Son Nebisav: "Bizimle kâfirler, münâfıklar arasındaki ayırıcı temel fark, NAMAZ'dır. Namazı terk eden küfre düşer." Tirmizî, İmân 9
- Hz. Peygambersav: "Bir zât güzelce abdest alır, sonra iki rekât namaz kılar ve namazında gaflete yer vermezse, Allahcc bu kimsenin günahlarını bağışlar." Ebû Dâvud, Salât 162
- Hz. Resûlullahsav: "Münâfıklara sabah ve yatsı namazından daha ağır gelen hiçbir namaz yoktur. İnsanlar bu iki namazda ne kadar çok ecir ve sevap olduğunu bilselerdi, sürünerek dahi cemaate gelirlerdi." Buhârî, Mevâkît, 20
- "İki serinlik namazını, sabah ve ikindiye kılan kimse cennete girer." Buhârî Mevâkît, 26
- Hz. Resûlullahsav şöyle buyurdu: "Sabah namazını kılan Allah'ın himayesindedir. Dikkat! Ey Âdemoğlu! Allah, himâyesine aldığı konuda seni sorguya çekmesin." Müzkin, Mesâcid, 261-262
- Hz. Peygambersav şöyle buyurdu: "İkinci namazını terk edenin amelleri boşa gider." Buhârî, Mevâkît, 15
- Hz. Son Nebisav Efendimiz: "Kulun kıyâmette sorguya ilk çekileceği ameli namazdır. Şayet bu hesabı düzgün ise, diğer amelleri kabul de edilir. Aksi takdirde diğer amelleri de kabul edilmez." Taberânî

EVDE HIRSIZ VAR!

Ramazan ayının ortasıydı. Orucun nefsimize ağır gelen açlık duygusunu atlatmış, mübarek günlerin manevi havasını iyiden iyiye hissetmeye başlamıştık. Gurbette ana baba özlemi çeken çiçeği burnunda öğretmenler olsak da, Ramazanın bereketi hepimizi sarmıştı. Aynı aynı evlerde kalmamıza rağmen, beraberce iftarlar ediyor, teravihler kılıyor hatta sahurları bile beraber yapıyorduk. Evler de o kadar birbirine benziyordu ki, bazen hangimizin evinde olduğumuzu bile unutuyorduk. Öyle ki, odalarımızın tasarımı bile hemen hemen aynıydı; salonun büyük kapısının yanında televizyon, yanı başında çalışma masası ve onun da karşısında her gün televizyon seyredirken uyuyakaldığımız, hiç açılmayan kanepelerimiz... Her gece başka bir apartman, sürekli tebdil-i mekan. Ara sıra duyduğumuz, hırsızlık söylentileri ve öğretmen olduğuma neredeyse pişman eden, buhranlı günler geçirmeme sebep olan 60 kişilik hababam gibi sınıflarda acemiliğimi atmak zorunda kalmasaydım keyfimize diyecek yoktu.

Yine böyle buhranının alevlendiği bir Ramazan günü, biraz rahatlamak için arkadaşlarımı iftara davet ettim. İftara birkaç saat kala hazırlıklara başladım. Ekmek aldım, yumurtalı salata, ve bekar işi; hazır çorbaya, zeytin yağı, patates ve birkaç baharat eklenerek zenginleştirilmiş, şahsıma has çorbayı hazırlamaya koyuldum.

Hava biraz kararmaya başlayınca ışıkları açmaya yeltendim fakat o da ne; elektrikler yok. Sanki işe yarayacakmış gibi bir iki kere daha düğmeye bastım ama elektrik öyle gelmiyor maalesef. Hemen dışarı çıktım. Baktım, apartmanda ışıklar yanıyor. Benim dairemde bir sorun vardı demek ki. Birinci katta oturan yöneticiye durumu izah edince beraber elektrik sigortalarının bulunduğu zemin kata indik. Ve gördük ki; benim elektriğim, borcu ödenmediği için kesilerek

mühürlenmiş. "Tam sırasıydı yani" diyerek yüksek sesle kızgınlığımı ifade ettim; "bana hiç fatura ya da uyarı gelmemişti ki... Hem birazdan bir sürü arkadaşım gelecekti ve hazırlığım tam bitmemişti, zaten zihnim allak bullaktı, ne yapacaktım ben şimdi?" Yönetici beni sakinleştirerek bir çaresine bakacağımızı söyledi ve bana kendi evinden

büyükçe bir el feneri getirdi. Ben de onun bu nezaketine mahcup bir teşekkürle karşılık vererek daireme döndüm.

Arkadaşlarım teker teker gelmeye başladılar. Her gelene özürler eşliğinde durumu izah etmek zorunda kalıyordum. Yalnız, bazılarının, belli etmek istemeseler de, bıyık altından gülmeleri o karanlıkta bile gözümünden kaçmıyordu. Bu olay sıkıntılarima tuz biber ekmişti fakat arkadaşlarım, sağ olsunlar, beni teskin etmeye gayret ediyorlardı.

Loş ışıktaki iftarımızı yaptık, namazlarımızı kılıp çaylarımızı içtik. El fenerinin pilinin bitip karanlıkta kalmamız bile tatlı sohbetimize uzun süre engel olamadı. Nihayet, vakit gece yarısını buldu. Herkes evine gitmeye karar verdiğinde en yakın arkadaşım İlbey, bana o gece kendi evinde kalmamı teklif etti. Yalnız kalmayayım, canım sıkılmasın ve geceleri kabuslar görüp kendimi yiyip bitirmeyeyim diye yapıyordu bunu. Durumumu en iyi bilen oydu çünkü. Tüm ısrarlarına rağmen kabul etmedim, bugün yalnız kalmak istiyordum.

Misafirler gidince ben de odama geri dönerek çalışma masasına yöneldim. İyice uyku basmıştı. El yordamıyla kumandayı bulup mutâd olduğu üzere televizyona yönelttim. Çalışmadı haliyle. Karanlıkta televizyon seyretme alışkanlığımıza bugünlük ara verecektik...

Telefonun alarımını sahur vaktine kurup yatağıma uzandım ve kendimi karanlığın ellerine bıraktım. Duyduğum tek ses duvardaki saatin tik takları idi. Ara sıra aniden uyanıyor, derin nefes alıyor, sağıma soluma dönüyor, sıkıntımı gidermeye çalışıyordum. Yine uykuya daldığım bir anda, 'küt' diye bir sesle uyandım. Kapı sesine benziyordu fakat tekrar ses gelmedi. Sadece başımı kaldırıp bir şeyler görmeye çalıştım. Lakin o karanlıkta gözlerimi sonuna kadar açmam pek işe yaramıyordu. "Herhalde yine üst kattaki yaramaz çocuklardır" düşüncesiyle tekrar başımı yastığa koydum. Fakat az sonra daha yüksek bir kapı sesiyle uyandım. Bu sefer yataktan fırladım. Neler oluyordu acaba? Kendime gelmeye çalışırken birden kapının altından güçlü bir ışık geldiğini fark ettim. Bu da nereden çıktı? Evde elektrikler yoktu ki! Aman Allah'ım o da ne? Bir silüet yaklaşıyor kapıya doğru. Evde hırsız var! Evet evet hırsız bu... Üstelik o kadar aymaz ki sessiz olmaya bile yeltenmeyip etrafa rahatça ışık tutuyor. Herhalde görse öldürecek beni. Eyvah!...

Korkudan dizlerimin bağı çözülmek üzereydi. Lakin yüce yaradan insana öyle bir savunma içgüdüğü vermiş ki; haksız yere canıma ve malıma kastedilmesinin kızgınlığıyla korkumun, ne kadar hızlı bir şekilde cesarete dönüştüğünü tahmin edemezsiniz. Silüet kapıya doğru yanaşırken ben de hızla kapıya yöneldim. Önce ben davranmalı ona fırsat vermemeliydim. Sertçe kapının kolunu çektim, kapıyı hızlıca açtım. Utanmaz herif tam karşımdaydı. Birine benzettim ama soracak vaktim yoktu. Sol elimle yakasından tuttum, sağ yumruğumu havaya kaldırıp tam vuracaktım ki...

- İlbey?!

- Ne yapıyorsun sen ya?

- Sen hırsız değil misin?

- Ne hırsız oğlum, kafayı mı yedin?

- Ee... senin ne işin var benim evimde yahu?

- Burası benim evim aslanım. Dün gece bize geldik ya..

- Pardon, ben şey sanmıştım...

- Artık elini yakamdan çeksen diyorum...

- ...

Anlaşılan o gece - evleri karıştıran zavallı beynim yüzünden - ruhum değil, sadece bedelim tebdil-i mekan yapmıştı.

■ Mehmet Fatih BIÇAKCI

İMAM-HATİP NESLİNİN Celâl Hocası

Bundan yıllar önce çorak topraklarda ekilen bir tohum olan imam-hatipler; zamanın, mekânın, cemiyetin en önemlisi İslâm'ın sancağını taşıyan bir önder; insana, eşyaya, manaya ve maddeye hitap eden bir hatip olarak bu necip milletin gönlünde çiçek açtı... Beklenen neslin mimarı olan bu okullar Türkiye'nin dinî, ilmî, kültürel ve sosyal hayatında çok önemli bir yere sahipti. Bu fikrin ilk sahibi ve ilk program yapımcılarından biri olması dolaşısıyla Celâl Hoca'nın bu okulların tarihinde çok önemli ve unutulmaz bir yeri vardır.

Diğer yandan günümüz din eğitimi ve öğretiminde doğru şeyler yapabilmek için de yaşanmış tecrübelerden faydalanmak önemli bir imkân sağlamaktadır. Bu bağlamda "Celal Hoca karakterini incelemek; aynı zamanda, bir neslin yetişmesine öncülük etmiş ve bu sahada çığır açmış olan Celal Hoca'ya duyulan vefa borucunun bir gereğidir. Cumhuriyet döneminin erken devirlerinde din eğitiminde yaşanan gelişmeleri, İmam Hatip Okullarının Türk eğitim sistemine giriş serüvenini ve bu okulların program ve amaçlarını da bu sayede hatırlamamız mümkün olacaktır.

Celal Hocamız dört yaşında babasını, on yaşında annesini kaybederek hem yetim hem öksüz kalmış, küçük yaşta annesinin Mushaf'ı açıp bakmadan, geceleri yatakta şifahi olarak okuyup okutmasıyla altı ayda hafız olmuştur. "Anne ve baba sevgisi" nedir hemen hemen hiç tatmayan Celalettin'in gönlünde sanki bütün bu çeşit sevgiler "okuma sevgisi" olarak tek bir sevgi haline gelmiş; ne bulursa okumuş, her okuduğu ve gördüğü şeyi adeta ezberlemiştir. Bir keresinde "Unutmak mı? O da ne ola ki? İnsan öğrendiği bir şeyi nasıl unutabilir?" diyen Mahmut Celal, hafızlığının yanı sıra medresede dinî ilimlerde de üstün bir başarı gösterip icazet almış, Rüşdiye ve İdadiyi birincilikle bitirmiş, bu

başarısı sebebiyle kendisine "Molla Celaleddin" denilmiştir.

Görüldüğü gibi Celal Hoca hem mektep hem de medrese eğitimi almış, bu vesileyle modern eğitim kurumları yanında geleneksel eğitim kurumlarını da yakından tanıma fırsatı bulmuştur. Bu "çok yönlülük", hayatı boyunca Celal Hoca'nın önemli özelliklerinden biri olmuştur. Gençlik yıllarında dinlediği etkileyici bir Kuran tilavetiyle vecde gelerek "Ya Rabbi! Eğer bana bu kitabın dilinden anlamayı nasip edersen, ölünceye kadar senin dininin dellâli olacağım." diyerek Allah'a bir söz vermiş ve hayatının sonuna kadar da bu söze hep sadık kalmıştır. Celal Hoca'nın eğitimi üzerinde etkili olan Babanzade Ahmed Naim, İzmirli İsmail Hakkı, Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi gibi önemli isimlerin yanı sıra edebiyat derslerinde İstiklal Marşı şairi Akif'in talebesi olarak iltifatlarına mazhar olmuştur.

Cumhuriyetin ilk yıllarında din eğitimi ve öğretimi alanında yaşanan boşluk döneminin acı tecrübeleriyle 1946'dan itibaren din eğitimi ve öğretimi yeniden ele alınıp ülkenin en çok konuşulan meselesi haline geldiği dönemlerde halkın ağzında dolaşan bir söz vardı, "Cenazelerimizi yıkayacak imam kalmayacak!.." Bu söylentide doğruluk payı vardı ama asıl tehlike bu değildi... Asıl tehlike milletin imanını, aklını ve dahi ruhunu ilimle irfanla yıkayacak hoca kalmamıştı ve kalmayacaktı...

Çağımızın bilgi anlayışında ilimsiz din- din-siz ilim olamayacağı aşikardı. Ama böyle bir anlayışa sadece geleneksel eğitimi olan bir din adamıyla değil aynı zamanda modern ilimlerle mücehhez, asrın ihtiyaçlarını müdrik, doğu ve batıyı iyi bilen, tavizsiz fakat müsamahakâr, münevver din adamları yetiştirerek ulaşılabirdi. Bu cümleden hareketle İstiklal şairimiz Akif'in deyişiyle "Doğrudan doğruya Kur'an'dan alıp ilhamı, asrın idrakine söyletmeliyiz İslam'ı"

düsturunu kendisine ilke edinen Celal Hoca, bu okulların açılması için hayır sahiplerini bir araya getirmeye çalışırken onlara şöyle seslenmiştir: "Efendiler! Ben biliyorum ki sizler çok güzel işler yapıyorsunuz. Nice camiler yaptınız. Rabbim hepinizden razı olsun. Ancak cemaatsiz cami neye yarar. Cemaatin oluşması için de bilgili imamlar lazımdır. Sadece dinî ilimleri bilen değil, aynı zamanda tarih, coğrafya, kimya ve fizik gibi ilimleri de bilmeli ki lise ve üniversite talebelerinin karşısında da imamlık yapabilsin."

Bu çerçevede sadra şifa olmasa da 1949 yılında 10 ilde 10 ay süreli olarak Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı İmam Hatip Kursları açılmış, bu kurslardan İstanbul'dakinin müdürü Celal Hoca olmuştur. Sadece pratik bilgiler vermeyi hedef alan bu tip kursların yeterli olmadığını gören Celal Hoca, bunların orta dereceli okullar haline getirilmesi gerektiği kanaatine vararak Ankara'da yaklaşık 2 ay süren zorlu bir süreçle başta dönemin başbakanı ve Millî Eğitim Bakanı olmak üzere birçok yetkiliyle görüşmeler yapmıştır. Karşısına çıkarılan tüm engellere rağmen bu çabalar nihayet sonuç verip İmam-Hatip okulları Adana, Ankara, Isparta, İstanbul, Kayseri, Konya ve Maraş olmak üzere yedi ilde açılarak öğretime başlamış, Celal Hoca bu zorlu mücadelenin sonunda duygularını şöyle ifade etmiştir: "Ne evlendiğim gün, ne de icazet aldığım zaman böyle sevindim. O gün o kadar sevinmişim ki böylesini ancak Beytullah'ı gördüğüm zaman hissetmişim... Yâhu geçen günler, nasıl unutuluyor; bunları bilmek lâzım!.."

70 yaşında bir emekli olmasına rağmen yaz sıcaklarında uzun süre tek başına bina arayıp, sıra taşıyanlara bile bizzat yardım etmiş; kimi zaman elinde süpürgeyle temizlik kimi zaman tamirat yaparken çoğu zaman da tahta karşısına geçip öğrencilerine ders anlatmıştır. Nurettin Topçu, Celal Hoca'yı bir tatil gününde okulun tuvaletlerini temizlerken bulup; "Hocam ne yapıyorsunuz, bunu gençler yapsın." dediğinde şu cevabı almıştır: "Talebeler gözümüzün nuru, dinimizin yarınki hadimleri... Onların izzet-i nefsinin kıramam! Haysiyet duygularını zedeleyemem! Çünkü talebelerime bu yaşta, bu çağda böyle bir iş yaptırırsam onların izzet-i nefsiyle oynamış olur, cemiyete ve insanlara karşı küskün ve kırgın yetişmelerine sebebiyet vermiş olurum. Bunu yapamam! "

Celal Hoca'nın kişiliğinde dikkatimizi çeken diğer bir önemli husus da yaptığı işe değer vermesi ve ciddiyeti olmalıdır. "Eğer bir gün derse gelmezsem bilin ki ölmüşümdür." düsturuyla hareket eden Celal hoca özellikle Arapça derslerindeki ciddiyetinin nedenini soran talebesine "Evladım! Arapça, Allah kelamının lisanıdır. Arapça, adı üstünde "A-Rab-ça" dır. Bir tek harfi değil bir tek noktası bile feda edilemez. Yanlış bir harf, yanlış bir nokta bütün manayı altüst eder." demiştir. Çevresindekilere göre Celal Hoca ömrü boyunca kalbini, safiyetini hiçbir şeye değişmeden sadece Rabbinin ilmini öğrenmiş ve öğretmiş; "Bugün mektepte dersim yok, onun için yemek yemeye de hakkım yok. Ben bugün şahsi bir işim için buraya gelmişim." diyecek kadar da Hz. Ömer ahlakıyla kuşanmıştır.

Yaşadığı dönem göz önünde bulundurulduğunda, türlü imkânsızlıklar içinde Allah'ın verdiği en büyük imkân olan "iman" başta olmak üzere, yukarıda saydığımız özellikleri, güzellikleri kendinde mezceden Celal Hoca, gençlik yıllarında Allah'la ahidleşen, bu ahidini gerçekleştirmek için de yaşadığı şehri terk edip "Allah'ın imkan vermesi durumunda ölene kadar vazifemin başında olacağım" diyen bir misyon adamıdır. Sadece kendisi değil çocuklarını da bu hassasiyetlerle yetiştiren Celal hoca'nın kızı Ayşe Hümeysra Hanım, "Her eve bir anne, yedi mahallede de bir doktor lazım." diyerek doktor olmuş, diğer kızı Züheyra Hanım ise kimya eğitimi almıştır. Oğlu Sadettin Ökten ise mühendislik eğitimi almış bir öğretim üyesidir. Bilim tarihi, kent kültürü ve kent estetiği, felsefe, kültür ve sanat alanlarına özel ilgisi ve bu alanlarda eserleri olan günümüz önemli aydınları arasındadır.

Tüm bu vasıflarıyla Celalettin Ökten; ülkemizin geleceğini aydınlatacak yegane umudumuz olan imam-hatip gençliğinin efsanevi önderidir. Çünkü bizler kökü mazide olan bir ati olarak değerimizin farkında olmalı, Hira'da başlayan sesin bizler sayesinde daim olacağını bilmeliyiz. Allah aşkı, peygamber aşkı, hizmet aşkı, vatan aşkı, millet aşkı, medeniyet aşkı, dava aşkı, ilim aşkı, toprağa tohum atma yani insan yetiştirme aşkı ile yanıp tutuşan böylesine bir karakteri izinden gitmeli, onu tanıma gayretinin ancak ondaki ahlak ve faziletleri kuşanmamız ile anlam kazanabileceğini genç dimağlara aşılamalıyız. Vesselam...

NE FARK EDER ?

Her insan, bir hal üzeredir. Hangi statüde, hangi refah düzeyinde bulunursa bulunsun öncelikle bulunduğu hal üzere kalmayı; kendine konfor alanı olarak belirler. Öyle ki bu hal, genel yaşam kaidelerine göre olumsuzluklar içerse de insan; bu durumu sahiplenir ve yalnız bu duruma uygun seçenekleri uygulamaya alır. Konfor alanından çıkmayı ve uzaklaşmayı gerektiren tercihleri tehdit olarak algılar. Tam da bu noktada bir çatışma başlar. Bu, kaçınılmaz bir çatışmadır. Fıtratı gereği insan; zeka, akıl yürütme, öğren-

me becerisi, merak duygusu, yenilik ve değişim isteği vb. birçok yetiye sahiptir. Rabbinin insana yaşam sorumluluğunu başarıyla yerine getirebilmesi için lütfettiği yetiler, bir faaliyet gerektirir. Çatışmanın kaynağını oluşturan da yetilerini kullanma gerekliliğidir. Bu yetilerin varlığı, doğal bir çatışmayı oluşturur. Kişi, her ne kadar bulunduğu halden memnuniyet duyduğunu düşünse de bunun yanıltıcı bir halüsinasyon olduğu gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kalır.

Başarı, mutluluk, huzur... Kuşkusuz her insanın hayatında ulaşmak istediği duygu halidir.

Bunun anahtarı, girdiği çatışmalardan kazançla çıkabilmesidir. İçine girdiği çatışmaları doğru yönetebilmek; başarı, mutluluk, huzur kapılarını aralayacak ve devamında ardına kadar açacaktır. Çatışmaların külfet değil birer nimet olduğunu kabullenmelidir. Kişi, konfor alanını terk etmeye yanaşmadığı sürece fitratıyla savaşıarak hep kaybedecek sonunda konfor alanı kalmayacaktır. Hayatta her gelişim, var olanın üzerine koymakla gerçekleşmiştir. "Peki neden insan, fitratıyla savaşıyor?" ve "Nasıl olur da bu şekilde kaybetmeyi göze alır?"

Hiçbir kişi, fitratıyla savaştığını düşünmez ve herkes kazanacağını düşünür. Gel gelelim anlamı oluşturan düşünceler değil eylemlerdir. Örneklendirmek gerekirse kalemin yazı yazma aracı olarak zihnimizde yer tutması; yazacağı düşüncesinden değil yazma eyleminin görülmesinden, bilinmesindendir. Şüphesiz yetilerinin insana yüklediği bir sorumluluk mevcuttur. Her bireyin mutlak surette üstüne alması gereken, onunla birlikte yol alması gereken kıstaslar bütünüdür. Sorumluluk, yüküdür ve herkesin yükü vardır. Yükün farkındalığının olduğu dönem, kuşkusuz zihnen ve bedenen en dinç olduğu gençlik dönemidir. Yetiler, farkındalık, sorumluluk, gençlik, çatışma...

Genç, Farsçadan dilimize yerleşmiş bir sözcüktür. Sözcüğün anlamı bize çok şeyler anlatacak türden: Hazine, define. Yaşamın bir dönemine "hazine, define" denmesi, üzerinde durulmasını zorunlu kılar. Her bireyin o hazineye sahip olduğunu kavradığımız gibi hiçbir hazinenin ilelebet var olamayacağını da kavrarız. Kendi sorumluluğunu yani yükünü külfet olarak görenler, bir kaçış tavrı takınır. Bunu çok değişik yollarla yaparlar.

Daha Vakit Var!

Vakit; sorumluluk ikliminin en çetin mevsimi, en çetin sınavı. Sonraya bırakma tavrı, sonrayı sonraya bırakma tavrına dönüşür. En sonunda da "bırakma" gerçekleşir.

Ne Değişir?

Sorumluluğunu üstlenmemenin en yaygın yollarından biri: "Ne değişir?, Ne fark eder?". Daha önce söylenmiş sözlerin üstüne söz söylenemeyeceğine, yapılmış olanların üzerine bir katkı yapılamayacağına duyduğu bağlılık; bir madenin diğer madenler arasındaki değer kaybına benzer. Hazinenin üstü bir tortuyla kaplanır.

O, daha iyi bilir.

"Ben bilmem, eşim bilir." klişesinin herkeste var olabilecek şekli. Kaçışın bir başka yolu: Kendini ehil görmeyip başkasını vekil seçme. Kendi "söz söyleme" zorunluluğunu başkasına verme. Bu şekilde sorumluluktan kurtulduğunu düşünür. Sorumlu arandığında rahatlıkla başkasını gösterebilir.

Uzaktakine Öykünme, Uzaktakini Örnek Alma

Yakınından, kendi tarihinden örnekler almak yerine örneklerini uzaktan seçmek. İdol karakterler ya da tam karşılama bile fenomenler de diyebiliriz. Buz gibi gerçekten ılımanlaştırılmış bireyliğe kaçış, somuttan soyutlanma durumu.

Kendini Kaybetmek

Hazine, "kendini bulmak, kendini keşfetmek" sorumluluğu gerektirdiğinde ortaya çıkan kaçış durumu. Sorumluluk hissini bastırmanın geçici çözümü. Sorular art arda sıkıştırdığında onları susturmak adına geçici yöntemlerle unutmak.

Bağımlılık

Kendini kaybetmenin süreklilik arz ettiği kaçış durumu. Geçici yöntemlerin etkisi geçtiğinde sorumluluk hatırlanır ve sorular harekete geçer. Bundan da kaçışı devam ettirmek istediğinde geçici yöntemlere daha sık başvurur. Artık bağımlılık halini almıştır. Bu; oyun, sosyal medya ve diğer zararlı alışkanlıklar olarak kendini gösterir.

Kaderimiz Böyleymiş!

Kaçışın beylik laflarıdır bunlar: "Kaderimiz böyleymiş.", "Kaderin önüne geçilmiyor.", "Alnımıza ne yazıldıysa ol". Bir cenazede ya da doğal afet gibi İnsanın güç yetirebileceği sınırların dışında gerçekleşen olaylar karşısında ettiği lafları, kendi sorumluluğundaki her olumsuzluk için kullanması. Azmederek, sebat ederek, emekle ulaşılan bir başarıda "Kaderin önüne geçilmiyor.", "Alnımıza ne yazıldıysa ol" diyen birine rastladınız mı?

"Biz ona(insana) yolu gösterdik. Artık isterse şükreder isterse nankör olur." İnsan,3

Fitraten yaratılmışların üstünü olan insanın nasıl mükemmelleşebileceğini veya nasıl süflileşebileceğini tercihleri, eylemleri belirler. Tercih ve eylemleri, kaderidir.

İBN-İ SİNÂ'NIN (Ö. 1037) GENÇ YAŞLARDAKİ EĞİTİM ÖĞRENİM metodu

Kültürümüzde, öğrenme beşikten mezara kadar olan bir süreçtir. Dergimizde sevgili öğrencilerimize bir nebze ufuk açıcı olmasını ümit ederek, döneminin en seçkin bilginlerinden olan İbn-i Sina'nın öğrenim metoduna kısaca değinmek istedim. İbn-i Sina'nın hayatına ilişkin malumata kendi öğrencisi Ebû Ubeyd el-Cûzecânî'ye yazdırdığı biyografisinden ulaşmaktayız.

İbn Sina, babasının Belh'li olduğunu, buradan Buhara'ya geldiğini, Buhara'da resmi bir görevi olduğunu, annesi ile Afşin denilen yerde evlendiğini burada 980'de doğduğunu ve Buhara'ya geri döndüklerini söyler. Buhara'da bir hoca ile Kur'an ve yazıyı öğrenir. On yaşına geldiğinde

Kuran'ı ve birçok edebî metni bitirdiğini (ezber) bu durumun ona karşı birçok kişi tarafından hayranlık uyandırdığını belirtir. Dönemin yaygın tartışma konularını babası ve kardeşi arasındaki müzakereler sırasında duyar. Bu sohbetlerde, felsefe, geometri, Hint hesabına dair bilgiler edinir. Babası onu Hint rakamlarıyla hesap yapan bir pazarcının yanına bu hesabı öğrenmesi için gönderir. Söz konusu hesap günümüzde zihinden dört işlem yapma metodudur ve pazar yerinde uygulamalı öğrenilmiştir. Bu örnekte, eğitimde uygulamanın önemi göze çarpar.

O dönemde felsefe konusunda bilgisi olduğu söylenen Abdullah el-Nâtîlî, Buhara'ya gelir ve babası onu evinde misafir eder, o da İbn Sina'ya

bildiklerini öğretmeye başlar ancak İbn Sina daha önceleri fıkıh eğitimi almaya başlamıştır ve fıkıhçıların kullandığı metodu çok iyi kavramıştır bu sayede tartışma, doğru bilgiyi sorgulayarak bilgi edinme konusunda çok iyidir. Söz konusu fıkıh metodu müzakere, münazara ve soru basamaklarını içerir bu da edinilen bilginin sıhhatini maksimum düzeye taşır. Sonra el-Nâtîl ile İşagoci (mantık kitabı) okur. Hocasının çeşitli sorularına, farklı türler için "Bu nedir?" sorularına ondan daha iyi cevaplar verir ve hocası onun dahî olduğunu keşfeder, babasına onun ilimden başka bir şeyle meşgul olmaması gerektiğini söyler. El- Nâtîl ile bir miktar mantık ve Öklid okur fakat hocasının bilgisi sınırlı olduğundan kendi kendine de çalışır, Elmecesti kitabı (astronomi) ile çalışmaya devam eder. Hocası kitabın giriş bölümü ve geometri kısmını bitirdikten sonra ona problemleri kendin çöz sonra bana göster der. İbn Sina hocasının metin üzerinde çalışmadığını, aksine kendisinin çalıştığını ve konular hakkında açıklamalar yaptığını anlatır, sonunda hoca Gürgenç'e geri döner, bir bakıma bohçasını toplar kaçar. İbn Sina daha sonra doğa bilimleri (felsefe) ve metafizik çalışmaya başlar. Bunun kendisine yeni kapılar açtığını söyler. Arkasından da tıbbıya yönelir, bu alanın zor olmadığını belirtir, söz konusu dönemin tıbbı daha çok ezber metodu ile başlanan bir alandır ve İbn-i Sina küçüklükten beri buna talimli olduğundan pek de zorlanmaz. Kısa sürede bu alanda bilgisi günün hekimlerine ders verecek seviyeye gelir. Tedavi işine başladığından uygulamanın kendisine kazandırdığı bilginin çok faydalı olduğunu, aynı zamanda fıkıh çalışmaya ve davalara katılmaya devam eder, bunları yaparken on altı yaşında olduğunu söyler. İlerde kadılık yapacak bilgi birikimine de ulaşır ve bir müddet kadılık da yapar.

Sonraki bir buçuk yıl kendini mantık ve felsefe okumaya verir. Bu zaman zarfında günlerce bütün bir gece uyumadığını ya da gündüz başka işle meşgul olmadığını belirtir. Çalıştığı konu ve problemleri bir sınıflandırmayla kayıt altına alır. Çözemediği sorular karşısında sık sık camiyeye ibadete gidip Allah'a önündeki problemleri açması ve kolaylaştırması için dua eder. Gece eve döndüğünde lamba ışığı ile uykusu galip gelinceye kadar çalıştığını söyler. Bazen problemlerin çözümünü rüyasında görür. Uzun süre bu şekilde çalıştıktan sonra bilimlerde temelini sağlamlaştığını ve mantık, doğa bilimleri ve matematik alanında bir insanın anlayabilceği her şeyi anladığını, bu konularda usta olduğunu belirtir. Aristo'nun metafiziğini okur fakat tam

anlayamaz. Çarşıda tesadüfen bulduğu Fara-bî'nin Aristo Metafiziği sayesinde bunu çözer. Buhara Sultanı Nuh bin Masur hastalanınca onu tedavi etmek için saraya gider. Samanoğulları hanedanı olan Masur'un kütüphanesinde çoğu insanın hiç görmediği kitapları bulur, kadimlere ait eserler bulur. Eskilerin bütün ilmî çalışmalarına ulaşır ve on sekiz yaşına geldiğinde onun için okuyacak bir eser kalmaz. Babasının ölümünden sonra Buhara'dan Gürgenç'e gider. Siyasi çalkantılar sebebiyle, Nesa, Tus, Semerkant, Horasan, Gürgenç arası seyahatler eder. Gürgenç'te biyografisini yazan öğrencisi, Ebû Ubeyd el-Cüzecânî ile tanışır. Cüzecani onun Gürgenç'te ilim dostu Ebû Muhammed el-Şirazi ile dersler yaptığını anlatır. O dönemde İbn Sina'nın yazdığı kitapların listesini verir. Buradan Rey'e gider ve Macid el-Devle'nin hizmetine girer. Arkasından Şemsedd'evle'nin tedavisi için onun sarayına gider. Bir yandan saraylarda hekimlik ve vezirlik yaparken diğer yandan tıp ve felsefe eserlerini yazmayı sürdürür. Verimli hayatı 1037'de elli yedi yaşındayken Hamedan'da son bulur.

EYÜPSULTAN'DA BİR KİTAPÇI DÜKKANI

Güneş ışıklarının ortalığı henüz aydınlatmaya başlamadığı vakitlerde, camiden gelen gül kokuları etrafı sarıyor, satıcılar ve dükkan sahipleri tezgahları kuruyordu. Eyüpsultan her zamanki gibi...

Hızlı adımlarla yokuştan aşağı indim ve dükkanın yolunu tuttum. Ben belki de Eyüpsultan'da sınırlı olan kitapçılardan biriyim. Açıkçası benim alanıma kütüphaneci de denilir mi bilmem. Dükkanım, dışarıdan ideal görünse de içeriye ben bile zor giriyorum.

Kitapların o hafif eskimiş kokusu bizimkilerin aldığı börek kokusuyla karışmıştı.

-Yahu, oğlum sabah sabah bu ne börek. Pencereleri açın bari.

Daha gençler, gençler de ne bu her gün börek? Koca porsiyonu bölüşmüyorlar da. Bu çocukların metabolizmaları nasıl çalışıyor bilmiyorum ama sonucu iyi olmuyor kesin.

Aslında genç diyorum ama bakmayın, yaşlı biri değilim. Arkadaşız biz. Ruhum yaşlı diyelim.

-Aman, ihtiyaç'ın dükkanda hazine var sanki?

-Var tabi, bu kitaplara börek kokusu sızsın, hele. Parasının iki katını da verseniz kurtulamazsınız elimden. Harbi siz nasıl girdiniz buraya?

-Anahtarın yedeğini çıkartmıştık.

Dükkanıma hırsız dadandı. Bağırılmış gibi yaptım. Kahkaha kopardılar. Yukarı çıktım. Küçük dükkanında nereye çıkıyorsun demeyin. Dükkanım sekiz metrekaare olabilir belki ama sistemli çalışmam sayesinde üst katta -küçük bir merdivenle çıkılan- bir odam var. küçük ama rahat ve kullanışlıdır.

Bu dükkana belli kişiler uğrar. Oyuncak bez bebekler gibi giyinip, her zaman farklı kokularla gelen edebiyat öğretmeni Işık Hanım var mesela. Genellikle dil konulu kitapları seçer, arada konuşuruz. Lehçeler, şiveler, şairler, şiiirler, edebiyat meselelerine dalmış buluruz kendimizi.

Sonra çizgi romancı Selim var. Heybetli yapısı ile bir beyefendidir kendisi. Bir okulun güvenlikçisi olarak çalışıyor. Boş bulduğu vakitlerde buraya gelerek çizgi roman okur. Günümüzdeki gençlerin umursamazlığından yakındır.

Bir fındıkkurdu Melis var. Hep roman türünde kitaplar alıyor. Öğrenci olduğu için para istemiyorum. Okuduğunu getirip tekrar yenisini alıyor. Arada sözlü yapıyorum. Gerçekten haftada iki kitap okuyor mu bilmem. Ama ona kitaplar temin etmek beni çok mutlu ediyor. Sanki geleceğe küçük bir hediye yollamışım gibi hissediyorum.

Dediğim gibi buranın çok müdavimi yoktur. Belli başlı

kişiler uğrar. Ağır ve temiz bir ruhu vardır.

-İhtiyar neye daldın böyle?

-“Haydi Bismillah” kalkıp koca bir zıplayışla dışarı çıktık. Mehmet ve Satılmış’ı da çekıştirdim peşimden. Gül ve deterjan kokuları içinde camiye yöneldik. Eyüpsultan Cami’sinde namazımızı kıldık. Dükkanımın içini de cami gibi yapmaya çalışmışım. Duvarları tek tek işlenilmiş gibi. O kadar huzurlu...

Eyüpsultan’da bulamayacağınız şey yoktur. Restoranlar, tatlıcılar, kitapçılar, oyuncakçılar, tesbih, seccade, yazma ve hediyelik eşya satan yerler... Bulursunuz aradığınız her neyse. Mehmet eliyle işaret ederek:

-Madem aç değilsin o zaman kestane ısmarla bize!

Gösterdiği yerde seyyar satıcılardan biri vardı. Hadi bakalım satıcıdan iki paket kestane aldım ve ellerine tutuşturdum. Tam o an okuldan çıkmış üniformalarıyla gencecik kızlar boşaldı meydana. Onların daha az önce ilk ders zili çalmamış mıydı? Okul geziye götürüyordu herhalde. İçlerinde benim dükkana uğrayan, tanıdığım öğrenciler de vardı.

-Gençler, nereye böyle? Okulda olmanız gerekmiyor mu?

-Kütüphaneye götürüyorlar bizi. Sonra senin dükkandan kitap almaya geleceğiz.

-Tabi buyurun gelin.

Öğretmenleri acele etmeleri gerektiğini söyledi. Öğrenciler adımlarını hızlandırmaya başladı.

-İleri o zaman askerler marş marş!

Gülüştüler ve kütüphanenin yolunu tuttular. Ben de Mehmet ve Satılmış’tan ayrılarak dükkana yöneldim. İçeri girdiğimde etrafa sinmiş olann yağlı börek kokusu gitmiş yerini kitapların arasında bulunan ayraçların (koku verebilen ayraç) etrafa saçtığı çiçek kokuları almıştı. Yeni alınmış kitapların kütüphanede ağzı açık duruyordu. Sayfalarının hemen sararmasını istemeyiz tabi. Galiba kitapların hepsini ters koyma zamanı da gelmiş. Şöyle bir durum var kitaplarınız rafta uzun süre ağızları kapalı şekilde kalırsa sayfa renkleri çok hızlı sararır. Bu yüzden ayda bir kitapların hepsi ters yerleştirilir.

Hemen yukarı çıkıp bir tabure çektim. Müdavimlerden bazıları içeri girip kitapları karıştırmaya başlamıştı bile. Onları kitap seçerken, okurken, incelerken izlemek beni çok mutlu ediyor. Beğenmeyip de bir kenara atıldılar mı üzülüyorum. Yazarına da kitaba verilen emeğe de saygısızlık olduğunu düşünüyorum. “Bu kitabı yazar güzel yazamamış, beğenmedim” demek yerine “Benim ilgi alanıma girmiyor.”, “Dili biraz ağır geldi.” deyin. Ve ömrünüz boyunca elinizden kitabı hiç bırakmayın.

Çocuğun biri söylemiş ya küçükken: “Aynı Eyüpsultan Camisindeki cemaatin kalabalığı kadar kitaplarla dolu bir yer yapacağım kendime. Her çeşit kitap olacak. Hiçbiri okunmamış olmayacak. Hepsi akıllarda kalıcı olarak yerleşecek yerlerine. Cami’nin yıllardır süren kalıcılığı gibi...”

■ Ayşegül Nazlı TEMİZ

SEN GİDERKEN

bu şehirden gitsem diyorum yıllardır
nereye giderim
nasıl yaparım yalnız başıma
bilmiyorum.

senden
vakti belirlenmemiş hüznüleri alıyorum
bir eylül akşamında
gitmenin bu kadar zor
"Git" demenin
bu kadar kolay olduğunu
bilmezdim oysa
sen de biliyorsun ki
yalnızlığın uçurumlarında
yok olmanın korkusunu yaşıyorum
yorgun ve ürkek ellerimi
tutmuyorsun

aşkın yollarında yıpranmış ruhumu
sürgünlere gönderiyorsun acımadan
dudaklarımda yarım kaldı şiirler ve şarkılar
inan ki şiir gözlüm
senden sonra gülmedi
gülmedi yüzüm

biliyor musun
senden sonra acımasız dalgalar
yüreğimi kızgın kumlara attı
maviye söylediğim türküler
tükendi içimde birer birer
terk etti beni
senden kalan ne varsa

bir gece vakti
umutlarım düşüyor avuçlarımdan
sözlerim sükûta ermiyor nedense

kim bilir
yüreğimde kalan
son sözlerimi söylüyorum sana
yanımda olmamak için
hiç olmamayı seçen sen
gönlümü sürgünlere gönderiyorsun
neden

şimdi
sana sesleniyorum yorgun sözlerimle
"Ben yaşamıyor gibi,
yaşamıyor gibi yaşıyorum" diyen
şairin hüznüne bırakıyorum kendimi
yıkılıyor yüreğimin aşka çıkan yolları

sana uzanan ellerim
hüznün makamına uzanıyor
karanlıklar içinde kalıyorum ansızın
senin kokunu alıyorum yüce dağlardan
kimi zaman Hira'dan
kimi zaman Uhud'dan
kimi zaman da Himalayalardan
"Ben yaşamıyor gibi,
yaşamıyor gibi yaşıyorum" diyen
şairin hüznüne bırakıyorum kendimi

Niyazi GEDİK (Meçhul Kaptan)

SEN GİTTİN -1

gittin
isyan çılgınlığına döndü şiirlerim
çoğaldı günahlarım sevdadan yana
hiç gülmedi yüzüm senden sonra
son türkümü söyleyerek yüce dağlara
sana giden bu yolda
korkmadan yürüyorum celladıma

kan terliyorum uzun yaz gecelerinde
adını yazıyorum çöllerin gözlerine
kanadı ayaklarım,
tükendi dermanım
gitmek istiyorum
gidemiyorum sana

sen gittin
rengi soldu şiirlerimin
tutunduğum bulutlar hep ağlamaklı şimdi
vuslata susayan hüzün yağmurları
hangi sahile,
hangi çöle düşer şimdi

gittin
arkanda hüzünler bırakarak
gittin
bir resmin bile yok bakacak
güneşin kollarında yanacak
sensiz kalan yüreğim
duman duman yükselecek göklere
yağmurlara karışacak gözyaşlarım
hüzünle düşecek gökyüzüne

sürgünüm gönlünün başkentinden
yer gök ağlıyor şimdi sen gittin giye
bir teselli arıyorum gönül yurdunda
gelir misin gelmez misin
ey benim karasevdam,
ey kalbimin kıyameti
soruyorum sana
hangi ölü dirilmez düşünce toprağa
hangi kalp sevmez düşünce sevdaya

Niyazi GEDİK (Meçhul Kaptan)

SOSYAL MEDYANIN ZARARLARI

Teknoloji veya sosyal medya; hayallerinden bile umudunu kesmiş, hatta hayalleri sorulduğunda bilmeyen, geleceğe dair bir düşüncesi olmayan; akli, zihni ve ruhu kanışık olan bütün insanların bu yapıda şekillenmesinin en büyük sebebi. Doğru ve bilinçli kullanımda yararı, en ufak bir yanlış kullanımda ise yarardan çok, zarar etki edebilecek yönde bir güç. Bu zarar tek yönden olmayabilir, nasıl olabileceğine birlikte bakalım;

PSİKOLOJİK ZARARI

Hepimizin çok iyi bildiği üzere şu zamanda insanların %80'i zamanını sosyal medya denen platformlarda geçiriyor. Buna açıkça şahitlik ediyoruz. Sosyal medya hatta genel konuşursak teknoloji çoğunlukla iş kolaylaştırma açısından kullanıldığı söylenerek insanları kendine bağlıyor ve özellikle gençlerde tembelliğe sebep oluyor. Hiç evden, odalarından çıkmayan gençler, sanki dünyada bir tek onlar kalmış gibi bir psikolojiye giriyor hatta kendi kendilerini yalnızlaştırıyorlar. Bu şekilde zaten dünyadaki kötü olaylara alışık olmadıkları ve en ufak

şeyin onlara yük geldiği bu dönemde, intihar yalnızlaşmanın da etkisiyle dünyada oranını artırıyor. Başaramayanlar ise stres, üzüntü ve kaygıyla belki de farkında bile olmadan hastalıkları kendileri yaratıyorlar.

ÇEVRE AÇISINDAN ZARARI

Çoğunluk olarak gençlerin olduğu Instagram vb. yerlerde bazı şeylerin normalleşmesi, sırf fikrini belirtme bahanesiyle din, ırk, millet kavramlarının dalga konusu olması, acımasızlığın ve kirliliğin en açık görülen yanıdır. Ahlak ve karakterin düzgün şekillenmesine de en büyük engeldir.

Normal bir insanın, gün içinde en çok muhatap olduğu kişiler aile bireyleridir. Sosyal medya insanı değiştirir ve bu değişim ilk olarak ailesine yansır. Bu da aile içi gerilimlere sebep olabilir. Bu konuda ailenin de suçu olabilir. Çocuklar küçük oldukları kadar zekilerdir de ve karşılarında örnek olarak ailesi durur. Taklit ederek öğrenirler. Çocuğuna ne yapıp-yapmaması gerektiğini söyleyen ve aynı hatayı kendisi yapanlar, çocuklarını daha da olumsuz etkilerler. Güzel bir örnek olmak onların başlıca görevleri arasındadır.

Aileden sonra kişi, en çok arkadaşları ile iletişim halindedir. Özellikle ergenlik döneminde arkadaşlar birbirlerini, olumlu ya da olumsuz yönde etkilerler. Dinledikleri müzikler, okudukları kitaplar, seyrettikleri film ya da diziler, takıldıkları platformlar neredeyse hemen hemen aynıdır. Dolayısıyla, bütün bunları reel ortamın dışında, sanal ortamlarda da paylaşarak birbirleriyle olan irtibatlarını pekiştirirler. Sanal ortamda bulunmayan arkadaşları ise bunların dışında kalır. İçten içe kendini dışlanmış ve eksik hissedir. Bütün bu duygulardan kurtulmak için de bu düzene uymaya mecbur kalır. Bu düzen, mutlu olmadığı halde paylaştıkları fotoğraflarla sahte mutluluk tablosu yaratan, bu tip platformları hava atma aracı olarak kullanan, hiçbir ahlaki kaygı gözetmeksizin en özelini paylaşan, kendine güveni olmayan insan tipleri ile doludur.

Köleleştirme

İnsan duygusuz olmaz, düşüncesiz, fikirsiz olmaz. Sadece, o durumlara getirilebilir. Savaş gibi, açıkça bir şiddet olmadığı için çoğu kişi farkında bile değil. Daha ağır, yapılan psikolojik şiddet. Bir toplum lazım, dayanışma lazım ama insanlar arası ilişki bile yok.

■ Saliha Şeyda ZOR

HAYATINIZ KENDİ ELLERİNİZDE

Her insana farklı bir hayat bahşedilmiştir. Kiminin hayatı kısa, kimininse uzundur. Ancak önemli olan hayatınızın kısalığı veya uzunluğu değildir. Önemli olan hayatınızı nasıl yaşadığınızdır. Kısa ve faydalı bir hayat yaşamak, uzun ve boş bir hayat yaşamaktan elbette ki daha üstündür. Ömrümüzün her dakikası bize verilmiş bir şanstır. Bu şansı değerlendirmek veya değerlendirmemek bizim elimizdedir. İnsan, kendi kaderini kendi belirler. İyi bir hayata adım atmak isteyen kişi her şeyden önce, hayata gönderiliş sebebini bilmelidir. Bu sebebini bilen, yolunu kaybetmez. Doğru yol ve yanlış yol bellidir. İnsanlar iki yoldan birini seçme hakkına sahiptirler. En sonunda kazananlar, doğru yolu seçenler olacaktır.

İnsan yaşadığı hayattan sorumlu olduğunu bilmeli ve bu şekilde davranmalıdır. Uğraştığımız işler, fikirlerimiz ve yaşam tarzımız bizim nasıl biri olduğumuzu gösterir. Yaptığımız her faydalı iş, desteklediğimiz her doğru fikir bizim lehimize. Kendimize koyacağımız her hedef

ve o hedefe ulaşmak için verdiğimiz her çaba bizim diğer insanlardan daha farklı ve güzel bir hayat yaşamamızı sağlayacaktır. Mae West'in dediği gibi "Sadece bir kez yaşarsın fakat bunu doğru yaparsan bir kez yeterlidir." Bir kere gelme hakkına sahip olduğumuz şu dünyada iyi ve doğru bir hayat sürmek insanın kendini yaratana karşı bir vazifesidir.

İnsan çalıştığı ve de çabaladığı müddetçe mutlu olur. İnsana ancak çalıştığının karşılığı vardır. Günden güne sonuna yaklaştığımız ömrümüzün hakkını vermek istiyorsak vazifelerimizin bilincinde olmalı ve hedeflerimize teker teker ulaşmaya çalışmalıyız. Eğer hayatta bir yerimiz olmasını istiyorsak, sorumluluklarımızın bilincinde olmamız ve hedeflerimiz için sabırla çalışmamız gerekir. Gerçekten başarabilen her insanın başarısının arkasında umuda olan inancı, hayalleri ve sabrı vardır. Umut hepimizin içinde var olması gereken parlak ışıklardan biridir. Yaşamınıza sadece siz yön verebilirsiniz. Hayatınız sizin ellerinizde...

■ Nurgül YILDIZ

GUCUK KUŞU İLE KIRLANCIÇ

Küçük ve yeşil bir şehirde eski bir saatçi dükkânı varmış. Bu dükkândaki saatlerden birinin içinde de guguk kuşu varmış. Her saat başı kulübesinden dışarı çıkarak öter, sonra da tekrar yerine dönermiş. Guguklu saatin hemen yanı başında uzun bacaklı eski bir saat, onun yanında da kayığa benzer bir saat daha yer almaktaymış. Saatin kuşu elbette gerçek bir kuş değilmiş. Onu insanlar, saati haber versin diye üretmişler. Guguk kuşu, her saat başı kulübesinden dışarı çıkarak "guguk guguk" diye ötermiş. Bir gün gerçek bir kuş olan Kırlangıç Hanım, pencerenin önüne gelip oturmuş. Guguk kuşu onu görünce:

-Merhaba Kırlangıç! Ne güzel yağmur yağıyor bugün değil mi? demiş. Kırlangıç, ıslak gagasını kanadıyla sildikten sonra:

-Ne güzel! Sen ne kadar şanslı olduğunu biliyor musun? Kuru ve rahat bir evin içinde oturmuşsun ve ötmekten başka bir şey yapmıyorsun. Sıcakta da rahatsın, soğukta da. Yağmurlu günlerde de dışarıda olup bitenlerden haberin yok. Böyle havalarda benim evim ıslak ve soğuk oluyor oysaki senin yerin her zaman sıcak ve yumuşak demiş. Kırlangıcın sözlerinden alınan Guguk kuşu:

-Sen neler söylüyorsun kırlangıç kardeş? Mavi gökyüzünde uçup dilediğin yere gidebiliyorsun. Mademki böyle düşünüyorsun, istersen gel yerlerimizi bir günlüğüne değiştirelim, demiş. Kırlangıç sevinçle zıplamış:

-Ben hazırım, akşama kadar senin yerinde

kalınm.

Masal bu ya, iki kuş yer değiştirmiş. Guguk kuşu, kırlangıca yapacaklarını anlatmış sonra onu iterek kulübenin küçük odasına yerleştirmiş. Kulübenin kapısı kapanınca kırlangıç her tarafın karanlık olduğunu görmüş. "En iyisi biraz kestireyim." diye düşünmüş. Sonra gözlerini kapatıp kendisini uyumaya bırakmış. Tam uykuya dalacağı sırada küçük kulübenin kapısı aniden açılmış ve bir yay onu arkasından iterek dışarı çıkarmış. Kırlangıç, rahatsız ve şaşkın bir şekilde kanatlarını çırparak bir feryat koparmış:

"Ne oluyor böyle? Sorun ne?" Sonra uykunun verdiği sersemlikten sıyrılarak şöyle demiş:

"Hımm! Anladım. Ötüp saati bildirmem gerekiyor" demiş. Fakat tam bu sırada, saatin içindeki yay tekrar kırlangıcı içeriye çekivermiş. Kırlangıç bu duruma çok sinirlenmiş. Kanatlarını toparladıktan sonra:

"Bu ne maskaralık böyle! Ben artık burada kalmak istemiyorum." diye söylenmiş. Uzun bacaklı saat:

-Ne diyorsun kırlangıç kardeş? Akşama dek bekleyeceğine söz vermiştin, demiş. Bu sözlerden sonra kırlangıç bir şey söylememiş. Bir saat sonra yay onu tekrar dışarı itmiş. Bu iş güneş batıncaya kadar bu şekilde sürüp gitmiş. Akşam olunca guguk kuşu geri dönmüş. Kırlangıç üzgün ve yorgunmuş. Guguk kuşu:

-Sana teşekkür ederim kırlangıç kardeş. Dışarısı biraz soğuktu ama çok güzeldi. Uçmak ve özgür olmak gerçekten de olağanüstü bir şeymiş ama yine de ben kulübemde daha mutluyum demiş. Kırlangıç:

-Evet, burası da sıcaktı ama ben de dışarıda mutluyum diyerek dışarı çıkmış. O günden sonra ikisi de bir daha yerlerinden şikâyet etmemişler.

■ Aslınur ŞİMŞEK

Aile Mirası

Dedem ve anneannemin vefatı ailemizdeki tüm dengeleri altüst etmişti. Zaten pek sağlam olmayan aile bağlarımız kopma noktasına doğru gidiyordu. Teyzelerim farklı şehirlere taşınmıştı. Dayılarım ise kendi işleri ile ilgilenmekten başka şeylere pek vakit bulamıyordu. Annemin de bazı kırgınlıkları vardı. Ailemiz bu denli birbirinden uzaklaşmış iken dedem ve anneannemi aynı anda trafik kazası sebebiyle kaybetmemiz herkesi çok üzmüştü. Yıllar sonra cenaze için anneannemlerin Üsküdar'da bulunan evinde toplanmıştık. Teyzemler, dayımlar, kuzenlerim herkes bir aradaydı ama dedem ve anneannemin yokluğu hissedilmişti. En son böyle kalabalık ne zaman toplanmıştık hatırlamıyorum bile...

Cenaze işlemlerinden sonra herkes yeniden kendi dünyasına çekilmişti. Dedem ve anneannemin vefatı annemi çok yıpratmıştı. Kardeşlerinden uzak olması, onlardan destek alamaması onu daha da çok üzmüştü. Annem bana hep eski anılarını anlatırdı. Teyzemlerle beraber oyuncak bebek yapıp oynadıkları günleri, evlerinin bahçesindeki ağaçları, dayımın o ağaçta nasıl uyuyakaldığını, yan komşuları Ayla teyzeyi, eski komşulukları, eski dostlukları, eski kardeşlikleri... Annemin çocukluğuydu onlar: kardeşleri, annesi ve babası. Anne ve babasını

zaten kaybetmişti, kardeşlerinin de varlıkları yoklukları belli değildi.

Ben de çok üzülürdüm. İnsanın akrabalarından uzak olması, onlarla görüşmemesi gerçekten üzücüydü. Eskiden her tatil anneannemlerin evinde toplanır, ne kadar çok eğlenirdik. Teyzemin kızı Bahar, bir zamanlar en yakın arkadaşımdaydı. Dayımın oğlu Ömer küçüktü. Diğer teyzemin kızı Zeynep ile ona kim bakan kim uyutacak diye kavga ederdik. Ne çabuk geçip gitmişti bu güzel günler!

Cenazeden bir ay kadar sonra büyük dayım anneme mesaj attı, "Abla biliyorum biraz kırgınsın bana ama herkese haber verdim. Önümüzdeki hafta Üsküdar'daki evde toplanırsaydık, okullar da tatil olmuşken şu miras işini halletseydik. Hem evde eşyalarımız varmış onları alırdık." Annem mesaja hiç cevap vermedi. Odasına gitti ve bir süre oradan çıkmadı. Sonra benim odama geldi.

-Ne oldu anne, neye karar verdin? Gidecek miyiz anneannemlere?

-Gideceğiz kızım inşallah.

O gün geldi, yıllar sonra tekrar bu evde toplanmıştık. Herkes salonda suspus oturuyordu. Teyzem çay koymak için mutfığa gitti. Salona geri geldi, "İşimiz çok uzun sürmez herhalde, akşama yemek hazırlamaya gerek var mı?"

dedi. Annem sinirle;

-Yok, efendim siz yorulmayın işiniz acele belli ki. Yıllar sonra bir tam gün bile ayıramıyorsunuz bize!

-Estağfurullah abla ben onu mu dedim?

-Şuna bak herkes bir an önce kaçıp gitmek ister gibi oturuyor. Sanki kardeş değil de düşmanınız.

Dayım lafa karıştı;

-Abartıyorsun abla buraya konuşmaya geldik.

-Konuşmaya geldik öyle mi? Mirası da ayıralım da hiçbir bağımız kalmasın diye gelmedik mi yani?

-Abla...

-Ne ablastı! Yıllardır beni biriniz arayıp sordu mu? Öldüm mü kaldım mı merak etti mi? Hadi beni geçtim birbirinizi bir kere aradınız mı? Bence hala kardeşiz diye burada toplanmamız bile hata.

Annemin bu sözlerinden sonra ortam buz kesmişti. Herkes birinin konuşmayı başlatmasını bekler gibi önüne bakıyordu. Nihayet oturma odasından küçük kuzenimin ağlama sesi geldi ve ortam dağıldı.

Herkes bir köşede gruplaşmış fısır fısır konuşuyordu. Küçük dayım arka odaya gitmiş, oraları kurcalıyordu. Ben de onun yanına gittim.

-Ne yapıyorsun dayı?

-Hiç ne olsun dolaplara falan bakıyordum ne var buralarda diye. Uzun süredir kimse dokunmamış bile. Baksana toz tutmuş her yer.

Arka odadaki eski dolabın içinde birkaç kutu bulduk.

-Dayı baksana bu kutuda fotoğraf ve kasetler var.

-Vay be bunların bugün ortaya çıkması da enteresan oldu.

-Dayı belki içeridekilerin araları biraz olsun ısınır. Ne dersin götürüyem mi salona?

-Şansını denemek istiyorsan neden olmasın.

"Ey ev ahalisi hadi toplanın. Bakın ne buldum arka odada. Hazine var elimde hazine!" diye bağırarak herkesi salona topladım.

-Hayırdır kızım ne oluyor?

-Dayımla arka odadaki dolaplara bakarken eski fotoğraf ve kasetleri bulduk anne.

-Teyzenlerin vakti yoktur kızım boş ver fotoğrafları. Miras işini halledelim de gidelim bir an önce.

-Herkesin biraz fotoğraflara bakmaya vakti vardır herhalde. Değil mi teyze?

Hepimizin elinde bir deste fotoğraf vardı. Fotoğraftakileri tanımayanlar birbirine soruyor. Her fotoğrafta başka bir anı canlanıyordu. Çocukluk anıları tazelenmişti. Sonunda yüzler gülmeye başlamıştı. Kendime çay almak için ayağa kalktım, uzun zaman sonra herkes ilk kez bu kadar mutlu görünüyordu. Dayımla göz göze geldik. Bana sıcak bir tebessümle baktı. İçim ısınmıştı. Tıpkı çocukluğumdaki gibi şen şakrak olmuştum. Tek tek tüm fotoğraflara baktık, saat epey ilerlemişti. Herkes akşam yemeğine kalmaya ikna olmuştu. Teyzemler yemek hazırlamak için mutfaka gitti. Ben de salonda dayımlarla sohbet ediyordum.

-Dayı, şu kasetlere de baksak ne güzel olur. Nasıl oynatabiliriz bu kasetleri?

-Güzel olur olmasına da videokaset oynatıcısı lazım onun için. Nerden bulabiliriz acaba?

O sırada büyük dayım söze girdi. Belki eski bir arkadaşında olabileceğini söyledi.

-Tamam, o zaman ne duruyoruz? Annemler yemeği hazırlayana kadar gidip istesek. Uzak mı evi buraya?

-Dur bakalım ben bir arayayım, evde ise gideriz.

Dayımın arkadaşının evinde olduğunu öğrenince ben daha da çok heyecanlandım.

Dayımla beraber videokaset oynaticısını almaya gittik. Eve dönünce hep beraber akşam yemeğini yedik. Ortam yumuşamıştı. Herkesin arası düzeliyor gibiydi. Yemekten sonra yenden salonda toplandık ve kasetleri izlemeye başladık. Annemler çocukken Sakarya'da yaşıyorlarmış. Orada bahçeli, müstakil, ahşaptan bir evleri varmış. Annem hep anlatırdı benim çocukluğumda şöyleydi böyleydi diye. Bahçede nasıl oyunlar oynadıklarını, evin bulunduğu mahalledeki bakkalı, sokağın sonunda bulunan eski korkunç evi, küçükken gittikleri okulu hepsini detaylı detaylı anlatmıştı. Annemin anlattıklarıyla hayalimde canlandırdığımdan çok daha güzeldi videolarda izlediklerim. Annemin, teyzelerimin çocukluğunun geçtiği evi görmek, oralarda annemlerin koşuşturduğunu izlemek çok değişikti. Şimdi ahirete göçmüş dedem, orada gencecikti. Annem benim yaşında idi videolarda. Zaman ne çabuk geçiyordu. Çocukluk çok güzel bir şey, bunu şu an daha iyi anlıyorum. Annemler ne kadar masum ne kadar saflarmış eskiden. O zamanlardaki en büyük dertleri şimdi gülünesi bir şey olsa gerek. O günlerden bu günlere... Zaman çok acımasız, her daim sürüp gidiyor. Biz farkına varsak da varmasak da.

Videoları izlemek, masum çocukluk hallerini görmek herkesin içini ısıtmıştı. Anılar yeniden canlanmıştı. Uzun uzun sohbet ettik, herkes eteğindeki taşları döktü. Sorunlar az da olsa halledilmiş gibi duruyordu. Eski güzel

zamanlar çok yakındaydı hissediyordum.

Saat geç olmuştu. Artık eve gidilmesi gerekiyordu. Ama herkes yıllar sonra bir araya gelmenin mutluluğu içinde gitmek istemiyor gibi duruyordu.

-Yıllar sonra bir araya gelmişiz. Ailemize bir fırsat vermenin vakti geldi bence. Hem okullar da tatil! Eski tatillerde hep burada buluşurduk. Dedemle anneannem ne çok sevinirdi hepimizi bir arada görünce. Bu tatilde bir arada olsak, yaşayamadığımız yılların hasretini gidersek olmaz mı?

Bu fikir herkese cazip gelmişti. Ama herkes işlerini toparlamak, hazırlanmak için bir iki gün müsaade istedi. Aradan birkaç gün geçti. Hep beraber Üsküdar'daki evde toplandık. Herkesin içindeki o heyecan hissediliyordu. Annemin mutluluğunu anlatmaya kelimeler yetmiyordu. Çocuklar gibi şendi. Yıllar sonra kardeşlerine kavuşmuştu. Tıpkı çocukluklarındaki gibi eğlendiler. Akşamları tekrar tekrar kasetleri izliyorlardı. Ortalık kahkahalara boğulmuştu. Her gün yemek sofrasında annem "İşte benim çocukluğum..." diye söze girip başlıyordu anlatmaya. Anılar, anılar...

Artık hep birlikteydik, hep yan yanaydık. Annemiz, babamız ve çocukluğumuzdaki tek arkadaşımız kardeşlerimiz en büyük hazinemizdi. Bu, hiçbir zaman değişmeyecek bir doğru olarak kalacaktı. Unutmamamız gereken tek şey vardı: "Aile her şeydir."

■ Hüma Su SARIYILDIZ

YOKUŞA AKAN SULAR, Mustafa KUTLU

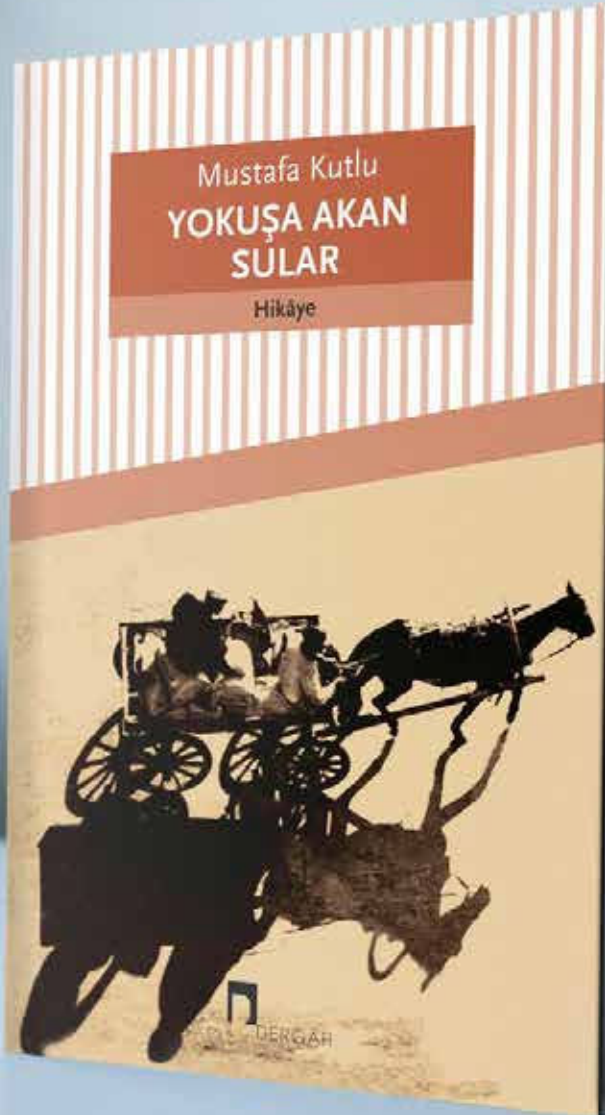
İNSAN VE DEĞERLERİ

Kimi başarılar vardır dev gibi yokuşlara küçük adımlarıyla çıkan ve en sonunda bir şeyler ortaya koymayı başarmış. Dünyamızda böyle pek çok başarı hikâyesinin örneği bulunuyor. Fakat bazı başarılar da vardır ki onların çok bir şeyi yoktur aslında. Başlangıcı yoksul ve küçüktür. Her şey küçüktür. Yaşadığın yer küçüktür, ailen ve sevdiklerinle beraber kaldığın küçük köydür konfor alanın. Umutların ve hayallerin küçüktür, adımların küçüktür, sen küçüksündür... Ama dünya büyük...

Bican gibi bir gençken çalışmak için başka bir şehre taşındığınızı düşünün, büyük bir şehir. Siz küçüksünüz şehir büyük. İnsanların tek amaçlarının para kazanmak olduğu bir şehir, her şeyimiz bir telaş, her günümüz bir karmaşa... Dev gibi fabrikalar, anlayışsız patronlar, kendilerine zaman bulamayan toplum. Bu toplumda siz... Aynı toplumun bir parçasısınız lakin sadece bedeniniz orada. Kafanız karışık, ruhunuz yabancı tüm olanlara. Kendinizi toplumdan soyutluyorsunuz. Ne yapardınız? Bican ve yoldaşları gibi bir Müslüman olarak ait olduğunuz şeye dininize, imanınıza, manevi değerlerinize, ibadetlerinize daha sıkı sarılırmıydınız?

Çoğumuz kendi dünyevi hayatlarımıza dalıp gidiyoruz. Sanki hiç ölme-yecekmiş gibi. Oysa beş vakit namaz bizim bu koşuşturma içindeki manevi duraklarımız, soluklarımızdır. İnsanın kendi özünü yitirmemesi, ne olduğunu unutmaması durmadan değişen bu toplum içerisinde büyük bir zaferdir. Onlara tamamen, hiç bırakmaksızın tutunabilmek yokuşa akan su gibi imkansız olabilir. Yine de başarıyı önemli kılan nedir ki? Uğruna yapılan mücadeleden başka...

■ Tuğba Nur DÜNDAR

HAYATIMIZ SU

Su bizim için çok önemli bir kaynaktır ve onları verimli kullanmayı bilmek de bir o kadar önemlidir. Dünyadaki önemli şehirler arasında olan İstanbul 15 milyonluk bir nüfusa ulaşmış iken suyun ihtiyacı karşılamaması tehlikeli günlerin yaklaştığını gösteriyor. İklim değişiklikleri tekrarlanan kuraklıkla beraber geliyor. Bundan sonra ülkede 4 mevsim yaşanması bile sorun olacak. Uzmanlara göre su kıtlığı beklenen zamandan daha erken gelmeye başlıyor. Bunun yanı sıra nüfus arttıkça su tüketimi de iki kat artmaktadır.

Araştırmalara göre İstanbul'da günlük su tüketimi kişi başı 190 litredir. Bu çok fazla bir rakam olmakla beraber yakında sadece 25 litre kullanmak zorunda olduğumuzu düşünmek bile çok kötü geliyor kulağa. Ama maalesef bazı ülke ve şehirlerde zaten bunlar yaşanıyor. Bir diğer araştırmaya göre ise İstanbul'da 7 yılda bir kurak dönem ve 14 yılda bir ağır kurak dönem yaşanıyor. Türkiye'de yapılan araştırmalardan yola çıkarak yıllık harcadığımız suyun %75'i tarıma %10'u sanayiye %15'i evlere harcanıyor. Bazı ürünlerin hazırlanışında veya kullanılışında çok fazla su kullanılıyor. Bunlardan bazıları şunlardır: diş fırçalama 6 litre, el yüz yıkama 4 litre, bulaşık makinesi 9 litre...

Eğer bilinçli bir tüketici olup olmadığımızı merak ediyorsak su ayak izimize bakabiliriz. Araştırmalar gereği Türkiye'de bir insan günde 190 yılda 70 bin metre küp ve bir de dolaylı yollardan kullandığı su ile birlikte 1615 metre küp su tüketiyor. Aslında bir insanın yılda toplamda kullanması gereken su miktarı 1430 metre küptür. Eğer ilerde karşılaşabileceğimiz durumun ne kadar kötü olduğunu merak ediyorsanız bir gün boyunca sadece 25 litre su ile geçinmeye çalışın. Emin olabilirsiniz ki ilerleyen zamanlarda su kıtlığından dolayı savaşların bile çıkma olasılığı çok yüksek.

Lütfen suyu daha dikkatli ve verimli kullanalım! Okulumuzdaki çoğu kişiye sorulduğunda suyu ve çevreyi korumak istiyor ama bunun için çalışma ve tasarruf yapmıyor. Şu anda İstanbul'da atık suları geri dönüştürme çalışmaları kimyasal maddeler ile yapıyor ve bunlar bizim lavabolarımızda kullanılıyor. İstanbul'a önümüzdeki 30 sene boyunca yetecek su olsa da artan nüfus ve suyun israfı ile birlikte bu süre 10 yıla kadar düşebilir. Lütfen kaynaklarımızı daha düzgün ve tasarruflu kullanalım!..

■ Didem KARAGÖL

KÜÇÜKLÜĞÜMÜ SEVDİREN ÖĞRETMEN

Hatırlanmak güzel şey derdi pek sevgili öğretmenim. Küçüklük zamanlarıydı o en mesut günlerim. En çok o zaman hissetmişim bir öğretmenin varlığını ancak anlayamamışım kaybedene dek o değeri.

Benim pek sevgili öğretmenim aklıma geldikçe özletiyor bana o günleri. Verdiği his bir başkaydı, öğrettiklerinin değeri ayrıydı. Hiçbir insan tutamazdı onun yerini. Küçüklüğümü sevdiren öğretmendi o.

Hatırlarım ilk zamanlarımızı, ben oldukça mesafeliydim ama o her zaman şefkatliydi. Zarifti, utangaç benliğimin bir iki güne açılmasını sağlayacak kadar nazikti. İstemediğim hiçbir şeyi yaptırmaz fakat dışlanmış benliğimin köşede durmasına da izin vermezdi. Yalnızlık nedir bilmezdim o varken. Küçüklüğümü sevdiren öğretmendi o.

Onunla olan zamanım dolduğunda fark ettim ki başkası yerini dolduramıyor, aynı hissi veremiyordu. Bir daha öğretmenim olabilmesine imkân da yoktu. O sıcaklığı bir daha hissedemeyecektim. Ve o zaman fark ettim ki artık sadece hatıralarımda vardı pek sevgili öğretmenim.

■ Elif Nur ACAT

DENİZ

Etrafıma bakındım. Hava aydınlanmak üzereyken böylesine bir telaşe olamazdı. Bu şehre alışamamıştım. Her sabah söylene söylene işe giden insanlar, dışarı çıktıkları gibi başka bir kimliğe bürünüp hiç olmadıkları biri gibi davranırdı. Onların samimiyetleri bile samimiyetsiz gelirdi bana. Şimdi ise İstanbul'un o kocaman caddelerinde kimi işine kimi evine kimi okuluna gitmek için dolanıp duruyorlar. Gülenini görmedim, tebessüm edeni ise yok denecek kadar az. Oysa kafalarını kaldırıp gökyüzüne baksalar gökyüzü onlara sonsuz bir mutluluk bahşedecek. Ama onlar da haklılar, bu şehir durma imkânı tanımıyor insana. Korna sesleri, martılar, simitçiler... Arka fonda böylesine bir ses hızlı hızlı yürümeyi, kimseyle muhatap olmamayı fısıldar gibi. Yine de halinden şikâyet eden yok, memnun gibiler. Bu gri şehre de alışmış herkes. Bir hevesle gelinen bu şehir, boyamış gözlerini.

Ben de öyleydım. Âşıktım bu şehre. Herkesi karşıma aldım. Çalıştım, çabaladım, uykularım kaçtı. Kaçıp kurtulmak istedim bu şehirden. Nefes almak istedim. Öyle de oldu. Bir süre buradaki kocaman gökdelenleri, köprüleri, insanları, arabaları hep istediğim hayat sandım. Sonra anladım, bu şehri çözdüm yani. Bu şehirde bir yandan seni büyüleyecek kadar kocaman binalar varken bir yanda gecekondular vardı. Bir yanda samimiyetsiz bir mutluluk, bir kutlama görürdünüz, öbür yanda ise bir sofrada aynı tabağa ekmek bandıran çocuklar. Ama asıl mutluluk onlardaydı. O sıcaklığı yalnızca daracık sokaklarda, daracık bir evde beş altı kişi yaşayan ailelerde hissederdiniz. Ben de tam öyle bir aileden geldim işte. Sıcacık bir sofrada oturan kardeşlerdik sonra dağıldık etrafa. Hala konuşsak bile bence kaybettik birbirimizi ya da ben onları birer birer elimden tersiyle ittim.

Eskiden bu şehirde yaşamıyorduk, bir köydeydi evimiz. Annem okuma yazma bilmeyen, deniz görmemiş bir kadındı. Sırf bu yüzden "Deniz" koymuştu adımı. İlk kıızıydım ben. Benim kendisi gibi olmamı istememiş. Okuyup, kocaman güçlü bir kadın olmamı, her şeyi görüp bilmemi istemişti. Bu yüzden beni hep öyle büyüttü. İstanbul'a âşıktı o da. "Benim kızım gidecek." derdi, "Ben gidemedim, o gidecek." Herkes de hor görürdü ya bizi. Ne anne-

mi ne de beni ciddiye alırlardı. Ben de hırs yaptım işte. Annem ne kadar bilmeseydi de o benim hayatımda gördüğüm en güçlü kadındı. Dağ gibi dururdu onca zorluklara karşı. Ben de annem kadar güçlü olmak istedim, onun hayallerini gerçekleştirmek, onu gururlandırmak istedim. Çalıştım, çabaladım, başardım da. Ama o göremedi. Ben de bu şehirde düşündüğüm kadar mutlu olamadım işte. Onu da getirecektim ama o gitti. Şimdi onun anlattığı sokaklardayım ama hiçbir şeyin tadı tuzu yok.

Hayat böyledir işte. Biz planlar kurarken o da boş durmaz. Tam mutlu oldum derken başardım derken alıverir en sevdiklerini. Yapayalnız bırakır seni, hiç bilmediğin bir şehirde. Belki de bu yüzden sinirliyim bu insanlara. Bir selamı bile esirgeyenlere, hala vakti varken sevdiklerine sarılmayanlara, gözlerinin içine bakmayanlara, seni seviyorum diyemeyenlere, af dileyemeyenlere, bir affı bile esirgeyenlere. Çünkü hayat; hırsa, egoya, kibire vakit ayıramayacağımız kadar kısa. Ve sevgi on dakikayı bile bir ömre değişebilecek kadar özel ve değerli...

■ Tuğçe GANİ

DOĞUM GÜNÜ

Züleyha Hanım altmış beş yaşlarında, beyaz dalgalı saçlı, kömür gibi siyah gözlü, pembe dudaklı, soluk benizli biriydi. Eşi Mustafa Bey, iki ay önce vefat etmişti. Züleyha Hanım hâlâ yokluğuna alışamamıştı. Çay içerken ona da bardak getirir, yemek yerken ona da tabak getirirdi. Sonra bir anda onun olmadığı aklına gelince oturur, kömür gözlerinden damla damla yaşlar akıttırdı. Çocukları da evlenip ayrı ayrı şehirlere gitmişti. Yalnız kalmıştı. Bu yalnızlığını çiçekleriyle ve Mustafa Beyden öğrendiği şiir yazma yeteneğiyle gideriyordu. Mustafa Bey, Züleyha Hanım'a çok şiir yazardı. Züley-

ha Hanım da bunları çiçeklerle motiflenmiş sandığına koyardı. Onun için canından bile kıymetliydi bu şiirler. Çünkü şiirler onların aşklarının dile gelmiş haliydi.

Züleyha Hanım, her sabah olduğu gibi bu sabah da erken uyandı, duvardaki saatin altında asılı olan takvimin yapraklarını karıştırdı. Bugün 7 Mart Salı yani doğum günüydü. Züleyha Hanım asla özel günleri unutmazdı. Masanın üzerinde duran radyonun karşısına oturdu ve düğmesine bastı. Bu radyo onun için çok kıymetliydi çünkü Mustafa Bey almıştı. Radyoda Zerrin Özerin "Her Şey Seninle Güzel" şarkısı çalıyordu. Bu şarkı, Mustafa Bey'le Züleyha Hanım'ın şarkısıydı.

Züleyha Hanım şarkıyı mırıldanırken uzaklara dalmıştı. Aklına geçen seneki doğum günü gelmişti. Tabii o zaman Mustafa Bey hayattaydı. Sabahın ilk ışıklarıydı. Züleyha Hanım gözünü kuş sütü eksik kahvaltı masası, masanın ortasında mis kokulu kırmızı güller ve radyoda yine aynı şarkı ile açtı. Mustafa Bey güler yüzüyle ayakta duruyordu ve sandalyeyi çekerek otur dedi Züleyha Hanım'a. Züleyha Hanım da oturdu sonra Mustafa Bey de oturdu. "İyi ki doğdun hayatımın anlamı!" dedi nazik ve kibar bir ses tonuyla. Züleyha Hanım'ın yanakları al al olmuştu, kalbi küt küt atıyordu. Mustafa Bey bir şiir uzattı, Züleyha Hanım kısıp seslerle okuyordu. Okurken daha da kızarıyordu, çok mutlu olmuştu. Sonra Mustafa Bey Züleyha Hanım'ı aldı ve kiraz çiçekleriyle süslü olan ağaçlarla kaplı yola götürdü. Burası ilk tanıştıkları yerd, kalpleri ilk burada atmıştı birbirlerine. Mustafa Bey, Züleyha Hanım'ın elini tuttu, ağzında o şarkı, gözleri Züleyha Hanımın gözlerinde başlarından aşağı kiraz çiçekleri dökülüyordu. Züleyha Hanım bu günleri hatırlayınca gözleri doldu. Şimdi yanında kimse yoktu. Yalnız başına doğum gününü kutlayacaktı ama ne anlamı kalmıştı ki artık...

Kiraz çiçekleriyle süslü olan yolda yürüdü ve yolun sonuna kadar elinde çiçek motifli sandığında sakladığı şiirleri okudu...

■ Zeynep ALANÇ

TEKNOLOJİ ORUCU

Teknolojiden bir süre de olsa uzak kalıp dinlemeye ve dinlenmeye çağıran 'Teknoloji Orucu' ifadesini seviyorum. Bu isabetli bir benzetme. Mümkün ve gerekli. Oruç bize nimeti hatırlatıyor, vücudun ve kalbin süknete ermesine vesile oluyor. Bu da kontrolü sağlıyor. Teknolojiyi de bir nimet olduğunun bilincine vararak kullanmak gerektiğini düşünüyorum.

Bu bilinç hem Allah'ın verdiği nimeti idrak etmeyi hem de teknolojinin şu anda kimler eliyle üretildiğinin ve özellikle hangi alanları etkilemek üzere dağıtıldığının farkına varmayı gerektiriyor. Aksi takdirde kontrolden çıkıyor ve özellikle genç dimağlarda teknolojinin her şeye kadir olduğu ve her sorunu çözmenin tek yolunun teknoloji ve bilimden geçtiği yanılgısı yerleşiyor. Teknolojinin büyük oranda kötüye kullanımından dolayı bir kısım ebeveyn de bir endişe halinde yaşıyor. Çünkü maalesef bilim ve teknoloji, genel olarak insanların işini amaç-

layanların kontrolünde değil. Müslümanlar da teknolojinin bu menfi halini bertaraf edecek alternatifleri çok etkili bir şekilde sunamıyorlar.

Bir 'teknoloji kullanma ahlakımız' olmalı. Kendi fikir ve filtrelerimizle teknolojiyi bizzat bizim üretmemiz ve yönlendirmemiz gerek. Bunun için çalışmak gerek. Teknoloji, bizim yönettiğimiz durumda insanlara rahmet olacaktır.

Teknolojiyi seven biriyim. Fakat bu hassasiyetleri korumak adına en basitinden mesaj atarken kullandığım simgelerden çektiğimiz filmlerdeki kadraja kadar bilinçli olmaya ve yanılsa düşmemeye dikkat ediyorum. Çok cazip ama israf ve zararı olacak cihazları almamak için nefsimle savaşıyorum. Yeni bir teknolojik haberle karşılaştığımda da fazla komplo teorilerine dalmadan arka planını anlamaya çalışıyorum. Allah nimetini doğru kullanmayı naip etsin.

■ Mehmet Fatih Bıçakcı

ALPASLAN

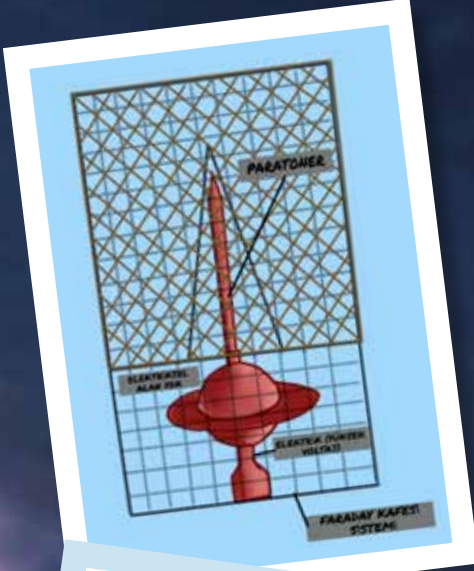
1900'lü yıllarda ünü ün,şanı şan,Akif padişahın torunu Alparslan İstanbul'da Beyoğlu semtine taşınmıştı. Dedesi hakkında bilgi sahibi olmak isteyen Alparslan,gideceği müzede bir şey bulabilme umuduyla yola çıktı. Alparslan,-müzeye vardığında pek de bilgili olmayan bir rehberin peşinde müzeyi gezmeye başladı. Rehber, müzedeki eserleri kısa bir özetle Alparslan'a anlatıyordu. Alparslan, rehberin bu hal ve tavırları karşısında pek hoşnut olmayıp bunu dile getirdi, fakat Alparslan rehberin sert çıkışmasından sonra müzeyi tek başına gezmeye karar verdi. Ne de olsa rehberin yaptığı tek şey eserlerin altındaki yazıyı okumaktı. Bunu tek başına da yapabiliirdi. Müzeyi gezerken, bir cam fanusun içinde, göz alıcı ve parıl parıl parlayan bir anahtar, aniden Alparslan'ın dikkatini çekti.Cam fanusa doğru yavaş adımlarla ilerlerken, anahtara yaklaştıkça üstündeki yazı daha da belirginleşiyordu. İlk başlarda bu yazıyı okuyamasa da sonrasında hafızasını zorlayarak bu yazıyı bir yerden hatırladı.bu yazı dedesinin defterindendi. Daha sonra fark etti ki diğer rehberler bu yazıyı okuyamayıp,geçiyorlardı. Umursamayıp müzeden ayrıldı. Eve gidince saat geç olduğundan ve çok yorgun olduğundan hemen hazırlandı ve yattı. Yattığında ise hiç görmediği,sadece fotoğraflardan tanıdığı dedesini gördü dedesi ona "o anahtar senin için önemli, anahtarı al ve ipuçlarını takip et" dedi. Sonra Alparslan, birden uyandı ve bir süre bu rüyayı düşündü ve bu rüyanın sadece sıradan bir rüya olduğunu, gördüklerinin bilinçaltının bir unsuru olduğunu düşünüp geri yattı. Sabah kalktığında ya sıradan bir rüya değilse düşüncesi beynini kemiriyordu. Daha sonra denemekten zarar gelmez deyip bu rüyanın peşinden gitmeye karar verdi. Alparslan macerayı seven biri değildi.ama buna rağmen kararından vazgeçmedi. İlk işi bugün ne yapıp ne edip o müzedeki, o anahtara gitmek olacaktı. Kahvaltı yapıp müzeye gitti. Müzenin sorumlusu ile görüşüp anahtarı bir süre ödünç alıp incelemek istediğini söyledi. Müzenin sorumlusu ise bunun mümkün olmadığını dile getirdi. Daha sonra Alparslan, rüyasını sorumluya anlattı. Sorumlu içinden gülererek bunun koruma altında olan bir eser olduğundan bunu asla yapamayacağını söyledi. Alparslan biraz önce konuştuğu sorumlunun diğer eserlere kötü davrandığını görmüştü. Sorumluya bu durumu gördüğünü, eğer ona yardımcı olmazsa kendisini şikayet edeceğini söylemekten

başka çaresi olmadığını düşündü. Alparslan demin aklından geçirdiklerini bundan sonra daha ne saçmalıklar anlatacak acaba diye bakan sorumluya söyledi. Sorumlu ise endişelenmişti ve anahtarı vermeyi kabul etti. Alparslan kendinden utanıyordu,bunu yapmayı kendisine hiç yakıştıramamıştı, ama kendince haklı sebepleri vardı. Alparslan eve doğru hızlı adımlarla yürüyor,kalbi ağzından çıkacak gibi oluyordu. Merak duygusu adeta bütün vücudunu ele geçirmişti. Eve vardığında anahtarı eline aldı ve bir süre inceledi. Anahtarın üstünde hiçbir şey yoktu ne bir ipucu ne de bir işaret vardı. Akşama kadar anahtarı inceleyen Alparslan,-hiçbir şey bulamayınca yattı,yine dedesi Alparslan'a sesleniyordu "anahtarın baş kısmındaki boşluk olan yerin içinde bir kağıt var" diyordu. Alparslan aniden kalktı ve dedesinin söylediği yere baktı gerçekten de orada bir kağıt vardı. Alparslan,bir an dedesinin ona miras bıraktığını düşündü. Kağıtta "Topkapı sarayı"nın resmi çiziliydi. Alparslan mirasın Topkapı sarayında gizli olduğunu düşündü. Ertesi gün Topkapı sarayı'na gitti,ve baktı ki Topkapı sarayı restore nedeniyle kapalıydı. İçeri girmek ve ipucunu bulmak için tek şansı orada birşeyler taşıyan işçi olarak çalışmaktı. İşler Alparslan'a göre ağırdı ama ipucu için katlanmak zorundaydı. Sonra karar verip işe girdi. Alparslan,saniyede bir alından ter döküyordu. Zaman buldukça ipucunu arıyordu. Yorulduğu için bir duvara dayandı ve duvarın bir tuğlası yoktu içinde de bir kağıt bulunuyordu ve ikinci ipucunu da bulmuştu. Heyecanla kağıdı açtı. içinde dedesinin mektubu yazılıydı. Mektupta yazan "İstanbul'u fetheden asker ne güzel asker İstanbul'u fetheden komutan ne güzel komutan" sözü yazılıydı. Bu söz Alparslan'ın dikkatini fazlasıyla çekmişti. Acaba bu sözdeki komutan kim olabilir, bu söz kimin için söylenmiş olabilir? diye düşündü. İyice meraklanmıştı ve eve döndü. Akşam yemeğini yedi,yatağına uzandı ama uyuyamıyordu çünkü aklına takılan soruyu düşünüyordu. Sabah,kütüphaneye gitti ve kitapları araştırdı. Sonunda sorusunun cevabını bulmuştu "FATİH SULTAN MEHMET HAN". Daha sonra Fatih Sultan Mehmet'in hayatını ayrıntılı bir şekilde araştırmaya karar verdi. Sonra anladı ki dedesinin onun için bıraktığı en güzel mirasın tarih olduğunu. Sonraki zamanlarda Alparslan, Türk tarihine daha çok önem verdi ve hep araştırdı.

■ Meryem ÇINAR

YILDIRIM ENERJİSİNİ DEPOLAMAK

■ Melek Reyhan Katrancı

Yıldırımlar, bulut ile toprak arasındaki gerilim boşalmasına verilen addır. İlerleme oluğu ve dönüş çakması olarak gerçekleşirler. İlerleme oluğu; iyonlarla, elektronlarla dolu iyolize bir hava kanalı oluşturur. Akım anormal yükselir (10.000'den 100.000 ampere kadar.) ve hava ısınır, oldukça büyük miktarda ısı elde edersiniz. (ısı, basınç üretebilir.). Ve daha sonra oluşan ışık hızının %10 ila %20'si arasında olan ve bulut ile yeryüzü arasında 5 coulomb'luk yük değiş tokuşu meydana getiren dönüş çakması...

Belki 20 milisaniye sonra tüm bu süreç potansiyel farkın düşmemesi şartı ile tekrar başlayacak böylece bir ilerleme oluğu daha oluşmuş olacak ve daha sonra dönüş çakması. Böylece ilerleme oluğu önceden oluşturulmuş olan aynı yolu izleyecektir. Çünkü hava iyolize edilmiş ve dolayısıyla iletkenliğin çok olduğu yer olmuş olacak. Bu yüzden gidilecek en kolay yoldur ve bu yolu seçecektir. Yıldırımın nereye düşeceğini milyonlarca olasılık arasında bulduk bile.

Dünyamızda günde toplam 7-8 milyon arası çok yüksek akıma sahip şimşek ve yıldırımlar oluşur. Yıldırımların içerdiği bu yüksek miktardaki voltajı örneklendirecek olursak bunları söyleyebiliriz: Dünya genelinde evlerimizde kullandığımız tüm araç ve gereçlerde ortalama 220 volt kullanılır, yıldırım ise bunun 450 bin katıdır. Tek bir yıldırım enerjisiyle bile bir şehir yetinebiliyorsa Kardashev'in ileriye sürdüğü gibi artık 2. tip medeniyete geçme zamanımız gelmiş demektir. Bilim insanlarının merak ettiği bu soru şudur: çok yüksek akıma sahip bu elektriği nasıl hapsedebiliriz?

Paratonerler, 10.000 veya 100.000 amper geçirebilecek kadar kalınsa akım paratonerden geçecek ve bir patlama olmayacaktır. Öte yanda Faraday kafesinin içindeyseniz, elektriksel alan olmadığından elektrik akımı size etki etmeyecektir bile. Peki bilim insanlarının bize verdiği bu mucizevi yapıları birleştirip yıldırımları hapsedebilir miyiz? Bilimsel araştırmalarım sonucunda özgün olarak tasarladığım sistem aşağıdaki gibidir;

Paratoner yardımıyla yüksek miktardaki elektriği çekmek (paratonerler uygun ölçülerde patlama olmaması baz alınarak seçilmiştir, havanın iyolize edilmiş yerlerinde bulunacaktır.) ve Faraday kafesine iletmek. Ve son olarak Faraday kafesinin dış kısmında elektriksel alanı '0' yapmak. (Aşağıda sadeleştirilmiş sistemin görüntüsü bulunmaktadır.)

EYÜPSULTAN MEZARLIĞI

Mezarlık, dünyadan elini çekmiş bedenlerin ruhlarının derin bir sessizlik içinde toprak ile bütünleştiği yer. Bu dünyadaki zorlu imtihanı bitirmiş, sonucunu heyecan ya da keder içinde beklediği boş bir koridor sanki.

Eyüpsultan mezarlığının bulunduğu topraklar, yorgun yılların ağırlığını üzerinde taşır. Pierre Loti tepesinin çevresindeki bu mezarlık, tüm aciz bedenlerin yükü altında ezilir. Ama yine de çökmez, çökemez. Kendine verilen görevi bilir. Topraktır o, tüm kötülükleri yutar, iyilikler ile dimdik ayakta durmaya devam eder. Toprağın ıssız soğukluğu içinde çürüyüp giden bedenler, hiçlik deryasında kaybolur. Biraz kurumuş çamur ve biraz balçıktan yaratılan bedenlerden geriye insanın mayası olan ruh kalır.

Eyüpsultan Mezarlığı, içinde birçok önemli şahsiyetin bedenlerinin bulunduğu topraklara sahiptir. Bence o bedenlerin ruhlarının etkisi, Eyüpsultan'ı bu kadar değerli kılar. Tarih kokan, edebiyat kokan, kültür kokan en önemlisi peygamber kokan... Peygamber Efendimiz' in (sav) ashabından olan Ebu Eyyub el-Ensari'nin türbesinin bulunduğu Eyüpsultan ilçesi, ismini de bu sahabelerden alır.

Ayrıca Eyüpsultan mezarlığı, Necip Fazıl Kısakürek (namı diğer üstad), büyük Türk bestekâr Bolahenk Nuri Bey, 35. Osmanlı Padişahı V. Mehmet Reşad, Servet-i Fünûn dönemi şairi olan Süleyman Nazif, Mahmut Esad Coşan Hocaefendi, Türkiye'nin ikinci ve son mareşali Mareşal Fevzi Çakmak, akşam şairi olarak da bilinen Ahmet Haşim ve Cumhuriyet döneminin meşhur romancısı Peyami Safa gibi birçok önemli şahsiyete ev sahipliği yapmaktadır. Ev sahipliği yapmaktadır dedim çünkü Yahya Kemal Madrid Büyükelçiliği yaptığı yıllarda ülke nüfusu 14-15 milyon civarındaymış. Bir ortamda ona ülkenin nüfusunun sorulması üzerine "Türkiye'nin nüfusu 50 milyondur." diye cevap vermiş. Ortamdaki herkes şaşkınlık içinde "Nasıl olur?" diye sormuş. Yahya Kemal ise "Şaşılabacak bir şey yok. Biz ölülerimizle yaşayan bir milletiz." diye cevap vermiş. Eyüpsultan; ölüsüyle, dirisiyle beraber yaşanan topraklardır. Bu toprakların bereketi ve huzuru da hiç şüphesiz bundandır.

Gelen geçer, konan göçer, bu dünya kimseye kalmaz. Bu fani dünyada son durağımız olan mezarlıklarda bırakıp gittiğimiz bedenlerden geriye "Bâki kalan bu kubbede hoş bir sadâ imiş."

■ Hüma Su SARIYILDIZ

GÜZELLİK STANDARTLARI

Medyada yansıtılan "güzellik standartları" hakkında konuşulmalı. Medyanın kendisinin oluşturduğu akımlara, medya yine kendisi karşı çıkıyor. Bir "güzellik ölçüleri" var karşımızda. Gerek sosyal medyadan gerek reklamlardan çizilmiş bir imaj var. Bu akımlar her yerden o kadar çok yansıtılıyor ki birey kendisini sorgulamaya başlıyor ve kendisini bu sözde normallere uygun hale getirme çabası içinde oluyor.

Gerek reklamlarda gerek dergilerde gerek sosyal medyada ve pek çok yerde yansıtılan iki algıdan bahsetmek istiyorum. Sonuçta "güzellik standartları" değişkendir. Birisi, estetik vücut ölçüleri, çekici bir gülüş, bakış gibi model fiziği ve psikolojisine sahip olmak, diğeri ise motivasyon konuşmaları, yardım kuruluşlarıyla ortaklık, hayran kitlesiyle yakınlık gibi göz boyayan etkenlere sahip olmak. Ama işin asıl trajedisi, sahne arkasında meydana geliyor. Yeme bozuklukları, ruhsal bozukluklar, ölüm döşeği, baskı vb. gibi kritik sorunlar oluşuyor. Endüstrinin köleleri olan modeller, rol model olarak görülüyor ve bu da modelin daha çok çalışmasına yani daha çok köleleşmesine neden oluyor. Bunun bilinmemesi de ayrı bir sorun.

Sadece gökkuşağına odaklanılıyor, yine medyanın sayesinde. Özellikle hayatı yeni yeni öğrendiğinden savunmasız kalan pek çok ergen bireyin kompleksi haline geliyor. Gençler bu sözde standartta uyum sağlayamadığı zaman kendini aykırı hissediyor. Ruhsal ve fiziksel sorunlar meydana gelmeye başlıyor. Bu durumda işin diğer tarafı devreye giriyor: aşırı aç kalma ve onun karşısı aşırı yeme alışkanlığı. Stres bozukluğunun akabinde ise hazır gıda sektörü devreye giriyor. Yüksek katkı, inorganik besinler kişinin daha da dengesinin bozulmasına neden olduğu gibi kişiyi bağımlısı haline getiriyor. Birey, daha çok kaygılanıyor ve daha çok yiyor. Bu bir kısır döngü haline geliyor ve günümüzün başka bir problemi olan "obezite" karşımıza çıkıyor.

Günümüzün en yaygın sağlık sorunlarından biri olan obezite, güzellik standartlarının etkisiyle iki farklı şekilde ortaya çıkıyor. Bunlar normalleştirme ve yargılama. "Body pozitivism" akımı obezitenin normalleştirilmesine örnek akımlardan biri. Kişinin daha sağlıklı olmak amacıyla kilo vermesi aşırı tepkiye uğramasına neden oluyor. Bunun yanında, "body shaming" akımı da bireyin obezite hastalığı olmasa da kilo almasına karşı yapılan zorbalıktır. Kişi, güzellik standartları adı altında psikolojik veya fiziksel şiddetin hedefi oluyor.

Bunu değiştirmek biraz zor olsa da, buna karşı

olan tutumumuzu değiştirmek de bir o kadar kolay. Daha önce belirttiğim gibi günümüzün silahlarını kullanabiliriz. Örneğin, sosyal medya. İçerisinde zorbalık karşıtı etkileşimlere sebep olabilmemiz bir tıka bağlı. Medyanın kişisel gelişim içeriklerini takip edip bilgilenebiliriz. "Bir elin nesi var, iki elin sesi var." demişler değil mi? Birlik olarak mücadele etmeliyiz. "Silahlar" sadece sosyal medyadan ibaret değil, pek çok alanda kendimizi geliştirerek medyanın normalleştirdiği güzellik standartlarından uzak kalabiliriz. Yeter ki bilinçlenelim, insanların bilinçlendirelim.

■ Zeynep Nur ÜNAL

İÇİMDEKİ SEN

Sakın sanma özlediğimi,
Çok sevdiğimdendir sitemim.
Yokluğunu daha çok sevdi yüreğim,
Varlığına değil özlemim.

Bir ağaç dibinde gölgelenmekmiş gözlerin,
Ve de yüreğin bir gül bahçesine gülmek.
Gökyüzünün derinliklerini izlemekmiş çehren,
Sesin, gecenin sessiz uğultusunu haykırarak sevmek.

Her asra yansıyan bir sihir olmalıydın.
Ve her asra gönlünden az bir pay saklamalı.
Dinginleştirdiğin kalbini sükûtunla süslemeli.
Sevgimi az bir kıymet bilip gönlünün köşesine koymalı.

Zemheride sen olsan yanımda,
Cemre düşer, çiçekler açar baharımda.
Ümidim var, varlığın var yanımda,
Bütün bunlar içimden, sadece senin içindeki için

Zeynep ODUNKIRAN

KİTAPLAR

Kitap okumak farklı bir dünyadır. Dış dünyadan soyutlanırsınız, bambaşka bir evrene giderseniz. Kitaplar seyahat etmenin en kolay yoludur. Sizi maceradan maceraya sürükler. İsterseniz perilerin, ejderhaların olduğu ütöpik bir dünyaya gidebilirsiniz ya da bu dünyada bambaşka birine dönüşebilirsiniz. Okuduğunuz karakterlerle özdeşleşirsiniz, kendini onların yerine koyar onların yaptıklarını sanki siz yapıyormuşsunuz gibi hissedersiniz. Yeri geldiğinde üzülür, sinirlenir veya sevinirsiniz. Onları anlamaya çalışır ve sırdaşları olursunuz. Bu çok güzel bir duygudur.

Kitap okudukça ufkunuz genişler, olaylara farklı açılardan bakmaya başlarsınız. Kitap okumak için sevdiğiniz türü bulmanız gerek. Roman, hikaye, deneme, şiir... Eğer roman okumayı düşünürseniz romanın da kendi içinde çeşitli türlere ayrıldığını göreceksiniz: bilim kurgu, polisiye, ask, macera, fantastik... Burada sizin kendinizi tanımanız gerekiyor. Nelerden hoşlanırsınız, neleri sevmezsiniz bunlara göre bir tür seçip okumalısınız. Kendinizi kitap okumak için kısıtlamamalısınız. Sevdiğiniz türü bulunca da kitap okumak çok zevkli hale gelecektir.

■ Ebrar KAHRAMAN

Zamanın Değeri

Çocukluk... Ah nerede o günler? İnsan büyümeye başlayınca bu cümleyi de çok kullanmaya baslar. Bir özlem, bir burukluk olur o günlere... Çocukluktaki o saflığı, tertemiz oluşunu, hiçbir şey bilmeden oynadığı oyunları, hayatın acı gerçeklerini anlamadığı zamanları ister. Çocukluğuna dönmek ister ama dönemez. Çocukluğuna dönmeyi özlemeye başlayınca aslında dönüş bileti kaybolmuştur. Artık istese de olmaz. Çocukken ileride bu günleri özleyeceğini bilmez. Bir kısır döngü gibidir, hayatın bir parçasıdır, her insanın doğup ölmesi gibi...

Gençlik... Ah nerede o günler? İnsan yaşlanınca bu kez tıpkı gençken çocukluğunu özlediği gibi gençliğini özler. Bu sefer keşkeler baslar, keşke şunu yapmasaydım, keşke bunu yapsaydım... Pişmanlık başlar, gözlerinin önünden bir film şeridi gibi ömrünün nasıl geçtiğini izler, hatalarını pişmanlıklarını, doğrularını izler, işte o zaman anlar zamanın kıymetini...

■ Ebrar KAHRAMAN

KIŞ HUZURU

Her yıl olduğu gibi bu yıl da karı, elimde kitabım yanımda kahvem ile pencerenin önünde karşılıyorum. Bir yandan üşüyorum belki ama o saf beyazlığın getirdiği huzur, içimi ısıtmaya yetiyor. İkinci vakti lapa lapa yağmaya başlayan karı izlerken gözümün önünde anılarım canlandı. Çocukken okulların tatil olduğunu duyduğum günün sevinciyle dışarı çıkıp arkadaşlarımla yaptığım kardan adamlar, kartopu savaşları ve günün sonunda bunların getirdiği yorgunlukla çitirdayan sobanın yanına uyuyakaldığım anılarım...

Kendimi huzurlu hissettiğim o günler, hayalimde tekrar canlanıyordu. Bu heyecanı içime hapsedemezdim. Montumu aldım ve dışarıya çıktım. Yerdeki kalınlaşmış, pürüzsüz kara ayak izlerimi bırakarak rüzgarın beni savurduğu yere doğru gidiyordum. Kulaklığımı takıp sanki bambaşka bir dünyadaymışım gibi yürümeye devam ettim. Rüzgar, beni yapraksız dalları olan, çıplak ağaçlı ormana getirdi. Yuvasını bırakıp gitmek istemeyen kuşların ötüşü müziğin sesini bastırıyordu. Sanki kuşlar bir koro ha-

linde o tiz, cıvıltılı sesleriyle onlara yuva olan bu ormana ayrılmadan önce küçük bir gösteri yapıyor gibiydiler. Ben ise bir bankta oturmuş, soğuktan kaçıp yanıma sırtışan kediyi sarıp sarmalamaya çalışıyordum. Kucağımda ısınmaya çalışan bu tüylü arkadaşımın aramda bir bağ oluşmaya başlıyor gibi hissediyordum. Sanki o da bunu onaylar gibi kafasını sakince kaldırıp o yemyeşil gözleriyle bir süre bana baktı. Ellerimi yavaşça onun kulaklarına ve çenesine götürüp okşayarak bu dostça yaklaşımına teşekkür ettim. Saatlerce bu minik dostumla oturduktan sonra ona küçük bir veda öpücüğü bırakıp oradan ayrıldım.

Eve geldiğimde akşam olmasına rağmen perdeyi açıp dışarıda usul usul yağın karı izlerken uyuyakalmışım. Gece yarısında ürperip bir kaç dakikalığına gözlerimi aralayarak açtığımda pencerenin öbür tarafından bir çift yeşil göz beni izliyordu. Uyku ile uyanıklık arasında olduğum bu anda göz kapaklarım ağırlaşmış ve kapanmaya başladı. Hatırladığım son şey o yeşil gözlerdi.

■ İlayda PULLU

Ruhumun Sesi

Herkesten uzak huzur dolu sessiz bir yer... Buraya gelmeyeli uzun zaman olmuştu. Beni bekleyen aynı görüntüler... İçeri girdiğimde direk o rutubet kokusu, her yer toz içinde... Aslında bunu sevdim, eskiyi hatırlamak iyi geldi. Tüm çocukluğum gözlerimin önünden geçti.

Nasıl oluyor da bir insanın bedenini öldürmek ruhunu öldürmekten daha az suç sayılıyor. Dünyanın bütün kanunlarında yazmalılar bence bir çocuğun ruhunu öldürmek de cinayettir. Bu yaşadığım hayat, o kadar benim değil ki herhangi biri gelip "Haydi kalk sıran geldi, kendin ol!" dese sanki böyle bir şey mümkünmüş gibi inanıp koşacağım. Sisli bir gecede yolunu kaybetmiş gemilere benzetiyorum kendimi, yanına gidip konuşmak istediğim kişileri de işte bu kayıp gemilere. Uzakta soluk ışıklarını görüyorum, ne onlar bana yaklaşıyor ne de ben onlara. Sisli bir gecede birbirimize bakıp yeniden kendi kayboluşlarıma dönüyoruz.

Umutum kalmadı artık anılar bir zorba gibi üstüme yükleniyor, durmadan hesap soruyorlar benden, tekrar tekrar o görüntüler belleğimi kanatıyor. Bazen dünya yanımda da senin umrunda olmamış gibi gözükür oysa umursamak da mecal iledir ve o mecal sende yoktur. Anlatmak istersin gönül âleminde yaşanan depremleri oysa anlatacak insan bulamamaktan değil anlayacak insan bulamamaktan yakınırırsın etrafına. Şu dünyadan sıyrılıp herkesten uzaklaşmak isterdim. Uykularım yarım, nefesim kesik, hayatımda yoluna giden şeyler yok denecek kadar az, kim bilir... Bazen sığamıyorsun hiçbir yere sonra dönüp bakıyorsun kendine. Tereddütlerin, anlam arayışların... Kendini tam olarak bulamamış olman, hissettiğin kimsesizlik, fazla ince hesapların... İnsan bir şeye olan ilgisini, umudunu yitirince hayatın her gün değişmeyen tekrarı altında ezilip kalır. Tarifsiz yalnızlıklar içinde yaşayıp gidiyoruz, özellikle en derin ve en önemli konularda hepsinden çok büyük yalnızlığımız...

Etrafı izlemeye devam ettim ve gözlerimin dolmasına sebep olan o şeyi gördüm masanın üzerinde, anneme yazdığım şiir. Kağıt baya eskimişti hatta elime aldığımda yırtılacak diye korktum, gözyaşlarım kağıdı ıslatıyordu. Ben bu asra ayak uyduramayacağım anne. Seni çok özledim. Bu eve gelerek acımı bana yine acı getirecek bir şeyin dindirmesini bekledim. O kadar çok ki unutmak isteyip de unutamadıklarım. Annem, babamın yokluğunda bile hem anne hem baba olabilen kişiydin sen.

Çatı katına çıktım, ihtiyar bir sandıkta bana ait eskileri buldum. Kapağını açınca tıka basa doldurulmuş imkânsız hayaller buldum. Arasında kırık dökük umutlar, kenarında naftalinli sevdalar, bir köşesinde çocukluğum... Eski sandıkta ne varsa çıkardım yavaşça. Hepsini kokladım, okşadım ve sonra özenle tekrar doldurdum ama içine sığdıramadım. Nasıl sığmışlar anlamadım. Sandığı güçlkle kapadım, hayallerim arasına sıkıştı umutlar dışarıda kaldı. Sonra annem kokan kütüphaneye girdim, her yer onu hatırlattı bana. Duvara baktığımda beraber çizdiğimiz resim, eski radyomuz, annemin kitapları...

Hiçbir arzum yok şu yeryüzünde masum kalmak dışında. Benim hayallerim annemden ibaretmiş, o yokken bütün dünya anlamsız. Her düşlediğini yapamıyor insan, her düş çiçek açmıyor. Üzüntü; gece gündüz uykuda olsun uyanık olsun vücuduna saplanmış bir oku taşımak gibi çekilir şey değil hem de dayanacak gücün kalmadığında. Annemin hep okuduğu bir kitabı vardı. Aldım onu elime, sayfalarını çevirmeye başladım. O yıllar geçse de değişmeyen aynı benzersiz koku... Bir anda duraksadım kitabın arasında bir kağıt parçası vardı, eski de olsa okunabilecek şekilde şöyle yazıyordu: "And olsun ki sizleri biraz korku, biraz açlık, mallardan, canlardan ve meyvelerden eksiltmek ile imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele." { 2/Bakara 155 } Hayata karşı isyan ederek, umutsuzluğa kapılarak ne kadar büyük bir hata yaptığımı düşünüp utandım. Diz çöküp yere oturdum, ağzımdan şu cümleler döküldü: "İnsanoğlu her adımını mezardan uzaklaşmak için atar, yine her adımda mezara bir adım daha yaklaşır. Nitekim her nefesini ömrünü uzatmak için alır, yine her nefesinde hayatından bir nefeslik zaman azalır. Her insan bedeninin çürüyeceğini bilir ve korkar. Ama çoğu insanın ruhu gövdesinden daha önce çürür; nedense kimse bundan korkmaz."

OKUMAK

Sizce okumak nedir? Bana soracak olursanız okumak, insanın kendini geliştirmesidir. Okumak sadece kitaplardan ibaret değildir. İnsan sadece kitap okuyarak okuma yapmış olmaz. Çevreyi gözlemlemek, insanları tanımak, kendinin farkına varmak da bir okumadır aslında. Ben okumayı kendime göre üçe ayırıyorum. İlki fiziksel ve düşünsel olan okumadır. Bu gözlemden ve düşünmekten ibarettir. Fizikselden kastım bir şeyin dış görünüşüne bakarak yaptığı-mız okumadır. Düşünsel ise insanın tefekkür ile yaptığı okumadır. İkincisi iletişim yoluyla yani sözlü olarak yapılan okumadır. İnsanların birbirlerine bilgilerini sözle aktararak veya bir öğren-cinin öğretmenini dinleyerek yaptığı okuma buna örnektir. Üçüncüsü ve en sonuncusu ise hepimizin bildiği yazılı olan okumadır. Kitaplar, gazeteler, dergiler buna örnektir. Size bu üçüncü okuma türünden bahsetmek istiyorum.

Yapılan araştırmalara göre kitap okumanın türlü faydaları vardır. Bunlardan ilki ve bence en önemlisi okumanın yazılı ve sözlü ifade yeteneğini geliştirmesidir. Günümüzde birçok insanın kendini ifade edememesi yüzünden çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Bu durumu yaşayan insanlar kendilerini ifade edemedikleri için diğer insanların kendilerini anlamadıklarını düşünüyor ve bu sebepten psikolojik olarak toplumda yalnızlaşıyor. Okumak ile bu gibi büyük bir sorunun önüne geçilebilmesi bence çok büyük bir lütuftur. Bunun yanı sıra okumanın zeka kapasitesini arttırdığı, empati yeteneğini geliştirdiği, stresi azalttığı ve hafızayı geliştirdiği de bilinmektedir.

Okumanın bu kadar faydası varken neden insanlar bu kadar az okuyor? Geçenlerde okuduğum bir yazıda şöyle bir görüşe rastladım; "Okumak her zaman azınlık içindir, her zaman da öyle olacaktır." Bunu okuyunca sorumun cevabını bulduğumu fark ettim. Bu görüş şu şekilde gerekçelendirilmişti; "Günümüzde görsel teknolojinin insanları 'okumak' yerine daha zahmetsiz bir yol olan 'seyretmeye' yönlendirdiği bilinen bir gerçektir." Bence de öyle. Okumak her zaman belli bir kesime özgü olmuştur. Çünkü her dönemde her türlü okumadan uzak duran cahil bir kesim bulunmaktadır. Bu kesimin sayısı gelişen teknoloji gibi belli sebeplerden dolayı gittikçe artmaktadır. Okuyan kesimin de gittikçe azınlığa düştüğü de apaçık şekilde ortadadır. Şu an Türkiye'de her yüz kişiden kitap okuyan sadece dört veya beş kişi olması bu duruma kanıt niteliğindedir. TÜİK'in (Türkiye İstatistik Kurumu) yaptığı kitap okuma alışkanlıklarını ortaya koyan araştırmaya göre Türk vatandaşlarının altı saat televizyon izlemeye, üç saat internete girmeye vakit ayırdığı, kitap okumaya ise sadece bir dakika ayırdığı gözlemlenmiştir. Bu gibi güçlü kanıtlar varken kitap okumak azınlığın işi değildir demek bence doğru olmaz.

Ama okumak azınlığın işidir diyerek de işin içinden sıyrılmak da bir o kadar doğru değildir. Unutmamalıyız ki kitap okumak keşfedilen ve keşfettirilen bir şeydir. Okumayı azınlıktan kurtarabiliriz.

Okumanın azınlık olmadığı bir gelecek dileğiyle...

■ Nisa GÜLSEVEN

Son Pişmanlık

Sonunda o kapının önündeydim. Eski tahta kapının kolunu tutup yavaşça ittim. Kapı gacırdarak açıldı. Yavaş adımlarla odanın içine girdim fakat onu öyle görmeye hazır değildim. Ayaklarım geri geri gitmek istiyordu, çok huzursuzdum... Ama mecburdum, onu görmeliydim. Yürümeye devam ettim ve onu gördüm, annemi... Yatakta orada öylece kıpırdamadan, tıpkı bir ağacın dalında biraz rüzgâr çıkacak olsa kopacak olan bir yaprak gibi yatıyordu. Gözlerimden yaşlar akmaya başladı, benim anneciğim nasıl bu hale geldi! Daha fazla dayanamadım, hemen yanına gittim. O hareket etmezken ben ona sıkıca sarıldım, kokusunu içime çektim, saçlarını okşadım, tıpkı annemin bana küçükken yaptığı gibi sıkıca sarmaladım onu.

Biraz öylece kaldım, geri çekildiğimde annemin gözlerinden bir iki damla yaş akmıştı. Hemen onun gözyaşlarını sildim: "Anneciğim ne olur ağlama, bak ben geldim." Annem hiçbir tepki vermeden öylece duruyordu. Daha bir hafta önce ne kadar iyiydi ama şimdi böyle burada... Anneme tekrar sıkıca sarıldım, keşke o okula hiç gitmeseydim de annemle daha çok vakit geçirebilseydim. Haberi alır almaz gelmiştim. Annem bir hafta önce trafik kazası geçirmişti, ölümünden dönmüş fakat felç kalmıştı. Şimdi ise durumu kötüleşmeye başlamıştı.

Annemin bileklerini tuttum fakat nabzını hissedemiyordum. İşte o an kalbime kor bir acı düştü, dünyam başıma yıkıldı. Hemen telaşla nefes alıyormu diye bakmaya başladım, bir yandan da yardım için bağınyordum. Annem nefes almıyordu ve benim de nefesim kesiliyordu, ağlamaya başladım. Annem küçükken ben ağladığımda bana sarılırdı, gene bana sarılırsın, ağlama desin istedim ama annem hareket etmiyordu. Birkaç dakika sonra komşular geldi. Doktor da çağırmışlardı. Doktor annemi muayene etti, ben ağlamaya, anne diye bağırmaya devam ediyordum. Doktor sonunda bana döndü, bu cümleyi çok kurmuş olmanın umursamazlığıyla "Başınız sağ olsun." dedi ve üç kelime ile dünyam karardı.

■ Ebrar Kahraman

MEKTUP

Uyuyamayınca kitap okuyayım bari dedi. Birinci sayfayı okudu ama ne okuduğunun farkında bile değildi. Kendine geldiğinde ikinci sayfanın sonlarındaydı. Yine dalıp gitmişti onu çekiştiren düşüncelerinin arkasından. Kitabı yatağının yanına, yeni yerleştirdiği bavulunun üzerine bıraktı usulca. Gidip masanın üzerine bırakamayacak kadar yorgun hissediyordu kendini. Sanırım gün boyu, saat başı şiddetlenen ağrıları yormuştu onu. Havanın sıcak olmasına rağmen boğazına kadar çekti üzerindeki örtüyü. Bacaklarını kendisine çekip, dizlerine dayadı alnını. Gelen ağrının dinmesini bekledi. Ağrının hafiflemesinin ardından yorgun olmasına rağmen kalkıp ışığı açtı. Karanlık, nefesini kesiyordu. Gözlerini odada gezdirdi, buradaki son saatleriydi. Bir mektup yazmaya karar verdi. Ardında bırakmak için...

Mektuba "CAN'ıma" diye başladı.

"Sana ne yazacağım ki ben şimdi. Bilemedim... Heyecandan titreyen ve buz kesmiş parmaklarımla kavradığım bu mürekkepli kalem, benden bağımsız hareket ediyor sanki. Sana mektup yazarken, onu zarfa koyarkenki kadar kalbimi titreten çok az şey var. Bu heyecanımı mazur gör. Seviniyoruz, üzülüyoruz, öfkeleniyoruz, bağırıyoruz, ağlıyoruz, kaybediyoruz, kayboluyoruz, bocalıyoruz, düşünüyoruz, kalkıyoruz... Farkında olmadan büyüyoruz. Seninle sırt sırta verip altı şeyi devirdik, beraber büyüdük. İlerde altmışlı, yetmişli yaşlarımıza geldiğimiz zaman belki de bu yazıları okuyacağız. Beraber geçirdiğimiz günleri anıp, 'ne güzel günlerdi' diyeceğiz. 'Yaşlanmıştık' diyeceğim ben ama neşemiz hala on sekizlik. Gençliğimizi düşünüp hüzünleneceğiz, sonra bir çay demleyeceğiz...

İnsanın alıştıkça duyguları köreliyor. Buradan ayrılmak yine kolay olmayacak ama eskisi kadar da zorlamayacak beni. Sabahattin Ali'nin de dediği gibi "İnsan tahammül edemeyeceği zannettiği şeylere pek çabuk alışıyor ve katlanıyor."

Dünyanın en güzel ve en acı veren yerlerindendir otobüs terminalleri. Nice güzelliklere, ağlayışlara, yorgun el sallayışlara şahitlik etmiştir. Kim bilir..."

Mektubu titreyen elleriyle düzensizce katlayıp kitabın arasına sıkıştırdı. Gün neredeyse doğmak üzereydi. Camı sonuna kadar açıp temiz havayı içine çekti.

"Vedaları sevmiyorum" dedi. "Herkes uyurken, sessizce, çekip gidesim var."

■ Betül ALEV

MONOTON

Bir irkilmeyeyle uyandım güne. Hava soğuk, karanlık, sessiz... Hemen hazırlanıp çıkmam gerek, işler beni bekliyor. Tabi ben onları bekliyor muyum orası tartışılır.

Yağmur yağıyor şemsiyemi almayı unutmuşum ama bu iyi oldu. Yağmur suyu huzur veriyor, bana mutlu olduğum günleri hatırlatıyor. İnsanlar çok hızlı, hepsi bir yere yetişmeye çalışır gibi birbirini iterek metroya biniyorlar. Yüzleri asık, ciddi ve mutsuz... Önümde oturan kadın gereksiz bir şekilde çok mutluydu. Sevinçli bir haber almışa benziyor ve sürekli telefonda gülerken bir şeyler yazıyordu. Bir süre sonra telefonla aradığı kişiye, terfi ettiğini heyecanla anlatmaya başladı. Hayatımızdaki tek mutluluk sebebi ne zamandan beri iş olmuştu? İnmem gerek, metro o kadar kabalık ki şu an herkes nasıl ineceğini düşünüyordur eminim çünkü hepimizin tek bir derdi var: İş yerine zamanında ulaşmak!

Hızlı hızlı yürüyorum tabi diğerleri de... Hava git gide iyice kararıyor, gökyüzü içindeki tüm buhranı dışına yansıtmış gibi. Ben de yansıtmak isterdim. Arkadan hızla gelen adam çok sert bir şekilde omzuma çarptı "Kusura bakmayın, acelem var." hayatta hep bir acelemiz var. Sürekli bir yerlere yetişme çabası içerisindeyiz. Biraz durup etrafımıza baksak bu aceleyle neleri kaybettiğimizin farkına varsak belki her şey çok farklı olurdu. Doğa tüm güzelliklerini önümüze sermişken biz değil onlara bakmak bu güzelliklerin farkında bile

olmuyoruz günlük telaş içinde.

Hayat bu kadar basit mi? Tek bir kurala dayalı, duygusuz... Bizim çocukken hayallerini kurduğumuz yaşam gerçekten bu mu? Sabah uyan, aceleyle işe git, eve gel, ailenle tek bir kelime etmeden uyu. En azından benim hayalini kurduğum yaşam bu değildi ama benim de onlardan pek bir farkım yok. Her gün önünden geçtiğim çiçeğin solduğunu bugün fark ettim. Her sabah çocuğunu okula götüren kadının artık gelmediğini, çocuğu başka bir kadının getirdiğini, simit satan amcanın her gün güler yüzlü iken bugün çok mutsuz olduğunu da şimdi fark ettim.

İşe vardım sonunda masa başında oturan herkesin gözleri uykulu, hallerinden pek de memnun oldukları söylenemez. Eğer hayattan zevk almazsak, yaşamımızı güzelleştirmesek hayatın bize vereceği pek bir güzel yanı olmaz. İş yerindeki karanlık, sessiz, mutsuz, boğuk havanın içinde çalışmaya başladım. Akşam olmuştu evet yine aynı döngü yine suratlar asık ve insanlar hızlı.

Maddi açıdan hayatımızı sürdürmek için işimize bağımlı haldeyiz hayatımızı ona göre şekillendirmemiz gerekiyor peki unuttuğumuz şey ne biliyor musunuz? Gerçekten yaşamak! Evet, biz gerçekten yaşamıyoruz, bir makine gibi işliyor vücudumuz. Bir gün unuttuğumuz bu yaşamı keyifle, mutlulukla, Yaradan'ın verdiği tüm güzelliklerin değerini bilerek geçirmek dileğiyle...

■ Rojdar ÇALPAN

İNSAN BAZEN SUSAR

İnsan bazen susar,
En mutlu gününde,
En kötü gününde,
En büyük hayalinde,
Çektiği işkencede,
İnsan bazen susar,
Susmaması gereken yerde.

Senanur ADAM

SAĞLIKLI NESİL

Akıllı nesiliz biz, çabuk öğreniriz.
Okutun kitapları, izletin belgeselleri.
Öğretin bize, ağız bilgiye.
Siz, bize yeni şeyler öğrettikçe,
Geleceğin sağlıklı nesli, pırlantası olacağız sayenizle!

Bizi düşünün, gelecek biziz.
Ne kadar sağlıklı gelecek bırakırsanız
O kadar sağlıklı nesil oluruz biz.
Unutmayın, elinizin altında geleceği tutuyorsunuz!
Harcamayın bizi, kirlletmeyin geleceği!

Senanur Adam

Selam İMAM HATİPLİM

"Asrın ihtiyaçlarını müdrik, Doğu'yu ve Batı'yı iyi bilen münevver, dindar görüneceğim diye mutaassıp olmayan, aydın desinler diye de dinden taviz vermeyen, tavizsiz fakat müsama-hakâr bir gençlik..."

Bu denli güzel ümitlerle kurulmuş ve ümit edilen fikirleri bünyesinde yetiştirmiş, topluma inançlı ve ahlâklı gençler kazandırmış olan imam hatip sıralarında oturmuş ve o sıralarda eğitim görmüş olmak; Rabb'imizin bana ve bizlere bahsettiği bir nimet ve büyük bir şükür sebebidir zannımca. Kâlû Belâ' dan itibaren vâar olan Müslüman kimliğimizi özümüze kadar benimsediğimiz sıralardır, imam hatip sıraları. Devletimize, milletimize ve dinimize faydalı evlatlar olmayı ruhumuza işlediğimiz, yaptığımız her işte ve her şeyde Hâlık'ımızın rızasını gözetmeyi kendimize vazife edindiğimiz sıralardır, imam hatip sıraları.

Belki de pek çoğumuz bize katacağı değerlerin farkında olmadan oturuyoruz o sıralarda. Kimimiz ise çoğu şeyin farkında olarak eğitim görüyor ve kendimizi geliştiriyor. Ahvâlimiz ne olursa olsun, yani oturduğumuz sıraların kıymetini bilsek de bilmesek de; imam hatip yuvasından uçup gittikten sonra, geriye dönük şiddetli bir hasret oluşuyor yüreğimizde. Geçmişe dönemeyeceğimiz için şöyle bir söz veriyoruz kendimize: Öğrendiğim tüm değerleri hayatım boyunca Allah rızası için, devletimizin, milletimizin ve dinimizin yararı için kullanacağım!

Bizler toplumun her zaman ihtiyaç duyduğu gençler olarak her daim Hak ile beraber olmalı ve bize ihtiyaç duyanların en büyük destekçisi olmalıyız. Zira imam hatipli olmak şuurlu olmaktır. İmam hatipli olmak Müslüman kimliğinin farkında olmaktır. "Kim var?" diye seslenilince hiç kuşku duymadan "Ben varım!" diyebilmektir. Çalışkan, ahlaklı ve dürüst olmaktır, imam hatipli olmak. Geleceğin yollarında başarılı adımlar atmaktır.

Büyüklerimizin bize emanet edeceği yarınları en güzel şekilde inşa etmeli, toplumun her alanında olmalı ve ümitvâr nesiller yetiştirmeli-

yiz. İçimizdeki doktorları, öğretmenleri, hâkimleri, mühendisleri, sanatkârları ve daha nicelerini öne çıkarmalıyız. Hayatın her alanında doğru bir şekilde ayakta durmalıyız. Tüm bunları yaparken dinimizden ve değerlerimizden taviz vermemeli, çevremizdeki herkese örnek teşkil etmeliyiz. İşte bütün bunlar birer nimet ve şükür sebebidir. İmam hatip sıralarından kısa bir süre önce ayrılmış olan ben, o sıraları özlemle yâd ediyor fakat Rabbimin bana bahsetmiş olduğu nimetlerin şükrünü yaşıyorum. Dilerim ki sevgili kardeşlerim de sahip olduğu nimetlerin şükrünü yaşasın ve kazandığı değerleri ifa edebilsin.

Değerlerine ve dinine sahip çıkan, "Zaman bendedir ve mekân bana emanettir." diyebilen gençler olmamız duası ile...

Selâm olsun güzel ruhu ile geleceğe ümit olan kardeşlerim!

Bu güzel yolda bize destek olan ve bizden desteğini esirgemeyen, geleceğin mimarı olan bütün öğretmenlerimize şükranlarımı sunuyorum.

■ Safiye Nazlı KARADEMİR

Yıldız

HIRSIZI

En yüksek çözünürlüklü teleskobun bile göremeyeceği yerde "Tunpotya" adında bir gezegen vardı. Tunpotya, renkli halkalarla çevrili ütopik bir gezegendi. Tunpotya'da yaşayan halk sevecen, hareketli, eğlence anlayışları biz insanlardan çok garip, değişik gelenekleri olan canlılardı. Orada yaşayan halka "Tunpot" denilirdi. Tunpotların hepsi birbirleri ile iyi anlaşır, huzursuzluğa yer vermezlerdi. Tunpotların birçok garip farklı gelenekleri vardır. Bunların en garibi yeni doğan bir Tunpota annesi ve babası tarafından bir yıldız hediye edilmesi idi.

Hikâyemiz de işte tam olarak burada başlıyor... Tunpotya gezegeninde şu sıralar tuhaf olaylar oluyordu. Yeni doğan her Tunpotun yıldızı gizemli bir şekilde ortadan kayboluyordu. Bu sorunu çözmek isteyen Tunpot Aile Bakanlığı yıldızların neden kaybolduğunu anlayamıyordu. Bu bakanlığın başkanı Profesör Maysa bu durumdan sorumluydu. Eğer erkenden bir çözüm bulmazlarsa bu küresel bir soruna dönüşebilirdi. Profesör Maysa ve ekibi

hemen çalışmalara başladılar. Profesör Maysa kabaık pembe saçları, kıpkırmızı gözleri olan biriydi. Üzerinde giye giye rengi solmuş kırmızı takım elbisesiyle toplantı odasına girdi. Ekibine: "Arkadaşlarım! Bilindiği üzere şu anda küresel bir sorunla karşı karşıyayız. Bu soruna bir çözüm bulamazsak eğer Tunpotya'daki bütün yıldızlar kaybolacak. Bir öneriniz var mıdır?" dedi. Der demez ekipten sesler yükselmeye başladı. Herkes kendi arasında bu felakete karşı bir çözüm arıyordu. Mavi saçları ve gri gözleri olan bir Tunpot: "Profesör, eğer bu soruna çözüm bulmak istiyorsak bence yeni yıldız verilen bir Tunpotun evini ve ailesini dikkatlice izleyelim, bir sonuç alamazsak da başka yöntemler deneriz. Hepimiz için uygun mudur?" dedi. Herkes hep bir ağızdan "Uygundur." diye bağırdı.

Ve çalışmalar başladı. İlk olarak yeni doğan Tunpotun bulunması, daha sonra evi ve ailesi tespit edilip gizli bir şekilde izlenmesi gerekiyordu. Çünkü bu yıldız hırsız eğer o aileden biriye bu gözleme olayını duyup

vazgeçebilirdi. Profesör Maysa ve ekibi işe koyuldu. İlk olarak yeni Tunpot belirlendi ve evi izlemek için önlemler alındı. Hiçbir haber kanalına haber verilmedi çünkü yıldız hırsızı bunu görüp yıldızı çalmaktan vazgeçebilirdi. Gece olduğunda ve bütün önlemler alındığında büyük bekleyiş başladı. Yıldız hırsızı-

nın bekleyişi... Gece geç saatler olmasına ve birçok Tunpotun uykuya dalmasına rağmen hâlâ hırsız gelmemişti. Acaba yıldız hırsızı bu tuzağı öğrenmiş miydi? Tam Profesör Maysa bu işten vazgeçecekken evin önünde bir karartı belirdi. İlk başta bir şeye benzemese de yakından bakınca sırtında çuval ta-

şıyan bir Tunpot olduğu anlaşılabilirdi. Hırsızımız tuzağa düşmüştü artık. Eve dikkatlice girdi. Kimsenin duymasını istemezmiş gibi sessiz adımlarla yürüyerek bebek Tunpotun beşiğine yöneldi. Bebeğin başucundaki yıldızı alarak sırtındaki çuvala koydu. Ve yine o sessiz adımlarla bahçeye yöneldi. Bu olan biteni izleyen Profesör Maysa, arkadaşlarına bekleme emri verdi. Takip edecekti bu yıldız hırsızını gideceği yere kadar.

Kısa bir süre sonra yıldız hırsız bir bisikletin arkasına, yıldızı koyduğu çuvalı koyarak bisiklete bindi. Seri bir şekilde kaçmaya başladı. Büyük takip başladı. Profesör Maysa ve ekibi yola koyuldu. Yıldız hırsız bisikletten indi. Yüzlerce yıldızın, Tunpotya'daki neredeyse bütün yıldızların olduğu bir yerdediler. Yıldız hırsız, çuvalın ağzını açarak yıldızı diğer bütün yıldızların içinde olduğu kocaman bir fanusun içine koydu. Koyar koymaz ise bir anda "Eller havaya!" diye bir ses yükseldi. Etrafının çevrildiğini anlayan hırsız, teslim olmaya karar verdi. "İsmin ne?" diye sordu Profesör Maysa. İlk başta cevap vermek istemeyen hırsız daha sonra "Peru" dedi ürkererek. Profesör Mary yaklaştı "Neden Peru? Neden çaldın onca yıldızı?" dedi sertçe. "Cevap versene!" Peru'nun gözünden bir iki damla yaş aktı "Söyleyemem" dedi. Profesör, Peru'ya daha da yaklaşınca aslında bu yıldız hırsızın on yaşında mavi saçlı ve mavi gözlü bir Tunpot olduğunu anladı. "Söyle çabuk! Yoksa seni kurtaramayız." dedi. Bu sefer sesi daha sakın ve güven verici

bir tonda çıkmıştı. Peru, "Ben annesi ve babası tarafından terkedilen bir çocuğum. dedi ağlayarak. "Bana hiçbir zaman yıldız verilmedi ve de hiç yıldızım olmayacak... Doğduğumdan beri yıldızsız bir Tunpotya'ya hapsedildim sizin yüzünüzden. Sizin de o yıldızlı Tunpotya'nızdaki yıldızları toplarsam eğer, siz de bunu yaşarsınız diye düşündüm. Bu yüzden çaldım bu bütün yıldızları." dedi. Artık hüngür hüngür ağlıyordu.

Profesör Maysa üzülmüştü. Peru'nun karşısına oturarak ellerini avucunun içine aldı. "Peru, seni öyle bir evrene hapsedtiğimiz için çok özür dilerim. Artık hiçbir şey böyle olmayacak. Bak ben yalnız yaşayan bir insanım; görüyorum ki sen de öylesin. Bu yaptığımız hatanın affedilmesi için benim ev arkadaşım olmaya ne dersin?"

-Gerçekten mi?

-Evet. Ama ondan önce bu yıldızları sahiplerine dağıtmamız gerekiyor.

"Yıldız aşkına! Ne kadar da çok yıldız almışsın." dedi gülerek Profesör Maysa ve Peru'nun elini tutarak ayağa kalktı. Ekiple birlikte yıldızları sahiplerine dağıtmaya başladı. Bu olayın üzerinden aylar geçti. Tunpotya eski neşeli günlerine dönmüştü. Peru'ya ne mi olmuştu? O şu an Profesör Maysa ile oyunlar oynayıp eğleniyordu. Artık yeni bir odası, bir ev arkadaşı ve yeni bir yıldızı vardı...

■ Melike Şenoğlu

VEDA DÖNGÜSÜ

Büyüdükçe hayata karşı çırpınışlarım ve yaşamaya dair verdiğim sinyallerle çocukluğumdan uzaklaştım. Doğup büyüdüğüm evin merdivenlerinden inerken tuzaklar gördüm uçsuz bucaksız. Elimi tırabzanlara tutunmak için kaldırdığımda annemin gözlerinden akan yaşlar yüreğimi ıslattı. Önce elimi indirdim sonra yavaşlayan adımlarımı hızlandırarak kapağı yöneldim. Geri dönmek istedim ama bunu yapmadım.

Sokağa adımımı attığım ilk anda kendimi çaresiz hissettim. Yanımda yalnızca, tekerlekleri çamurla kaplı bir bavul vardı. Bana yaklaşan taksiyi durdurup gitmek istediğim yeri söyledim. Arabanın arka canımdan seyretmeye başladığım cadde kalabalıktı. Simitçiler tezgâhlarını kurmuş, müşterileriyle ilgilenirken baloncular ellerindeki göz alıcı balonlarla çocukları bekliyorlardı. Gideceğim yere vardığımda taksi şoförüne parayı

uzatıp arabadan indim, bavulumu aldım ve yürümeye başladım. Bu şehirde soluduğum son nefeslerimi tükettiğimin farkında olarak attım adımlarımı. Bilet gişesinden bir bilet alıp perona doğru yürümeye başladım. Buraya son gelişim belki on belki on beş sene evvel-di. Geri dönemeyeceğimi bilmeden kavuşma umuduyla sallamıştım elimi. Babam arkasını döndüğü an gözlerimden yaşlar akmaya başlamıştı. Şimdilerde hatırlıyorum da o yazı sanki veda edeceğimizi anlamış gibi dolu dolu geçirmiştik.

Birazdan yaşanacak olan ayrılıkların habercisi çığlık koptu. Gözyaşı dökenler, el sallayanlar, ayakta duramayıp yere çökenler... Bu yaşananların hepsi yalnızca bir şimendife-rin hareketiyle oldu. Dakikalar içinde gözden kaybolan vedalar son buldu ve yerine yenileri yaşansın diye başka insanlar geldi.

■ Sedanur GÜNER

TÜRK DESTANI

Geçmişten günümüze kadar varlıklarını devam ettiren milletlerin başarılı oldukları ve adından söz ettirdiklerini görmekteyiz. Kimileri ticarete, kimileri sanatta, kimileri ise tarımda oldukça başarılı işler yapmışlardır. Bunların dışında bir de vatan sevdası için verdikleri mücadeleler ile tanınmış olan milletler vardır. Savaşçı kimliği ile öne çıkan bu milletlerin başında ise Türkler gelir. Türklerin günümüze kadar vatan uğruna yapmış oldukları fedakârlıklar ve göstermiş oldukları kahramanlıklar tarihin şanlı sayfalarında yerini almıştır. Her dönemde destanlar yazan bu asil milletin kahramanları saymakla bitmez. Hepsini bu yazıya sığdırmak imkânsız ancak bazılarını hem unutmamak hem de unutturmamak adına isimlerini ve yapmış oldukları kahramanlıkları paylamak istiyorum.

Göktürk Hükümdarı Kürşad kırk çeriyle Çin sarayına baskın düzenleyerek Göktürk Devleti'nin bağımsızlığına kavuşmasında büyük rol oynamıştır. Binlerce Çinli savaşçıyla cenk ettikten sonra şehit olmuştur. Kürşad göstermiş olduğu bu kahramanlıkla bir kez daha bütün dünyaya Türk'ün gücünü kanıtlamıştır.

Asya Hun İmparatoru Mete Han, bölgesinde askeri gücü, savaş taktikleri ve askeri disiplini sayesinde Çinlilere korku salmıştır. Mete, MÖ 174 yılında öldüğünde, birçok kavimleri çatısı altında birleştiren büyük bir imparatorluk geriye bıraktı.

Avrupa Hun İmparatorluğu'nun hükümdarı Attila, Avrupa'ya saldırdığı korkuyla tanınmış bir imparatorudur. Attila hayatı boyunca Batı ve Roma İmparatorluklarına karşı seferler düzenlemiş ve Avrupalılar tarafından adına "Tanrının Kırbağı" denmiştir.

Büyük Selçuklu Devleti hükümdarı Sultan Alparslan, 50 bin kişilik ordusuyla 200 bin kişilik Bizans ordusuna karşı 1071'de kazandığı zaferle Türkleri Anadolu'nun kapılarını açarak tarihe geçmiştir.

Anadolu Selçuklu Hükümdarı Kılıçarslan, üç ayrı Haçlı ordusuna karşı kazandığı başarılarla Türkleri Anadolu'dan söküp atmayı hedefleyen Haçlı hareketini durdurmuştur. İstanbul'dan Suriye'ye giden yol hem Bizans hem de Batı dünyasının Haçlı ordularına kapanmış oldu.

Kayı obası güçsüz bir obaydı. Osman Gazi cihat ve gaza anlayışı ile ilerlemiş ve Osmanlı Devletini kurmuştu. Sınırlarını Balkanlara, daha sonra Rumeli'ye oradan da Anadolu'ya genişletmişti. Bizans'ı ezip geçerek, Bursa'yı fethetmiş ve buraya Ulu Camii yaptırmıştı.

Yirmi bir yaşında gencecik bir padişah olan Sultan II. Mehmed, 29 Mayıs 1453'te aşılamaz denilen surları aşarak İstanbul'u fethetmiştir. Gemileri karadan yürüterek bu zaferi kazanmış ve "Fatih" unvanını almıştır. Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'un Fethi ile dünya tarihine adını altın harflerle yazdırmıştır.

19 yaşındaki genç bir kız Çanakkale Savaşında İngiliz ordusuna karşı mücadele verdikten sonra üzerinden 150 kurşun çıkarılmış, Seyit Onbaşı 300 kiloluk mermiyi kaldırarak düşmanı vurmuş, Kendisine "Türk Kapları" da denilen Fahreddin Paşa yüz kişiyle binlerce kişilik İngiliz ordusuna taarruz ederek Medine'yi savunmuş, 2 yıl 7 ay boyunca İngilizlere karşı müdafaa etmiştir. Osman Paşa Plevne kahramanı olarak, II. Abdülhamit tüm dünyayı zekâsıyla diz çöktürerek Türk tarihinin şanı ve şerefli sayfalarında yerini almıştır.

19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıkmasıyla başlayan Kurtuluş Savaşı, Türk milletinin dünyanın en güçlü devletlerine karşı verdiği bir mücadeledir. "Ya istiklal, ya ölüm!" diyen Türk milleti, Mustafa Kemal önderliğinde ulusal bağımsızlıkları için mücadele etmiştir. Kurtuluş Savaşı mücadelesi, 1922 yılında başarıya ulaşmıştır.

15 Temmuz darbesinde hiç düşünmeden kendisini kurşunların önüne atarak darbenin gerçekleşmesini engelleyen Ömer Halis Demir ve Aziz Türk Halkı, Türklerin göğsünü kabartarak, dünyaya korku salacak destanlarını yazmıştır. Türkler dünya tarihindeki yerini almıştır.

Canları pahasına değerleri için var gücü ile mücadele eden bütün kahramanlarımızın ruhu şad olsun. Allah bu milletin kahramanlarını ilelebet daim kılsın.

■ Gülşah KARABULUT

Selam sana Genç Kardeşim,

"Onlara sakın ölümler demeyin, onlar diridirler, siz göremezsiniz." ayetinde diğer insanlar gibi öldüğünü zannettiğimiz şehitlerimizin aslında aramızda olduklarını, bizlere kol kanat verdiklerini anlayabiliriz. Şehitlik, inancımıza göre peygamberlikten sonraki en büyük makamdır. Allah hepimize şehit olmayı nasip etsin.

Şehitlik, üzerinde düşünmemiz gereken önemli bir mertebedir. Sizin, benim, hepimizin altı yıl önce yaşadığı ve güzel ülkemizin hainler tarafından parçalanmak istendiği o karanlık geceye dikkat çekmek istiyorum. Binlerce gazimiz, çok sayıda şehidimiz o gece gözünü kırpmadan göğsünü kurşunlara siper etti. Onlar cennete kuş olup uçtular, Rabblarına kavuştular. Vatan, bayrak, ezan ve namus için en değerli şey olan canlarını feda ettiler.

15 Temmuz gecesi, bu ülkenin yaşadığı en acımasız gecelerden biridir. Bu karanlık geceyi kahramanlarımız ulaştığı şehitlik mertebesiyle aydınlattı. Allah iyilerle beraberdir ve o gecenin kurtuluşu birçok zaman olduğu gibi Rabbimizin yardımı ve yine bu ülkenin iyi insanları sayesinde oldu. O gece, büyük kahramanlar ortaya çıktı: Hz. Hamza gibi ilk kadın şehit Hz. Sümeyye gibi, o ka-

ranlık gecenin cesur yürekleri Ömer HALİSDEMİR ve Zeynep SAĞIR gibi...

Sevgili kardeşim, bu vatan birçok zaman imtihanlardan geçti. Bizden öncekiler canlarını vererek bu vatana borçlarını ödediler ve bu imtihanı kazandılar. Bize düşense bizden öncekilerin peşinden giderek böyle bir imtihana tabi tutulduğumuzda gözümüzü kırpmadan canımızı ver-mektir. "Bayrağımızdaki al kanda bizim de kanımız olsun!" demektir. Toprak parçasını vatan yapmak istemektir.

Şairin dediği gibi "Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır. Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır." Biz gençler olarak söz veriyoruz. Şehitlerimizden, gazilerimizden bize emanet bırakılan bu vatana göz dikenlere fırsat vermeyeceğiz. Bayrağı indirmeyeceğiz, ezanı dindirmeyeceğiz. Müslüman Türk gençleri sonsuza denk bu bilinçle yaşayacaktır. Hainler şunun bilsinler ki biz bir ölür, bin diriliriz. Sonsuza dek bu topraklar bizim öz yurdumuz olarak kalacaktır!

Sevgili Genç Kardeşim, vatan bilinci ile şehadet sevdasıyla yılmadan bıkmadan yolunda yürü. Vatani sana, seni Allah'a emanet ediyorum!

■ Betül Gülsüm DEMİR

Sezai Karakoç BİR UYGARLIK SAVAŞÇISIYDI

*Ey yeşil sarıklı ulu hocalar bunu bana
öğretmediniz
Bu kesik dansa karşı bana bir şey öğretmediniz
Kadının üstün olduğu ama mutlu olmadığı
Günlere geldim bunu bana öğretmediniz
Hükümdarın hükümdarlığı için halka yalvardığı
Ama yine de eşsiz zulümler işlediği vakitlere
erdim
Bunu bana söylemediniz
İnsanlar havada uçtu ama yerde öldüler
Bunu bana öğretmediniz
Kardeşim İbrahim bana mermer putları
Nasıl devireceğimi öğretmişti
Ben de gün geçmez ki birini patlatmayayım
Ama siz kağıttakileri ve kelimelerdekini ve
sözlerdekini nasıl sileceğimi öğretmediniz*

Sezai KARAKOÇ şüphesiz ki son dönem Türk şiirinin en büyük şairidir. Çocukluğu çocuklara, gençliği gençlere, yaşlılığı yaşlılara en önemlisi de hakikat medeniyeti için verdiği mücadele bize ve bizden sonrakilere örnek biri. Fikir yazılarında olduğu gibi şiirlerinde de sorguladı her şeyi ve çözümler üretti. Adeta yalnız bir savaşçıydı doğunun yedinci oğlu. Çağının en büyük şairiydi. Fakat bu ifade O'nu anlatmakta yeterli değildir. Çünkü O'nun şiirinde bir düşünce vardır. O düşünce ise medeniyet düşüncesidir. Anadolu'da kurduğumuz iki büyük medeniyet olan Selçuklu ve Osmanlı yıkılınca biz doğu ve batı medeniyeti arasında

sıkışıp kalırız. Doğu-Batı ikilemi arasında sıkışıp kaldığımız bir dönemde bir çok isim zihin yorar. Bu zihin yoranların arasında ve başında şüphesiz ki Sezai KARAKOÇ gelir. Bu süreçlerde ortaya çıkan kişilerin bazıları sadece geçmişe özlemlerini anlatırken geleceğe dair bir şey söyleyememiştir. Bazıları da medeniyetimizi kötölemiş ve Batı hayranlığına başlamıştır. Sezai KARAKOÇ bunlardan farklı olarak bu yüz yılda medeniyetimizin ihyası ve inşası üzerine kafa yormuştur. Birileri gibi Batıya teslim olmadığı gibi tam aksine Batı ile hesaplaşmayı öğretmiştir bize. O her zaman kendi medeniyetine yani Hakikat Medeniyeti'ne inanmış ve zerre geri atmamıştır. Medeniyetinin ölmediğini sadece onu diriltmenin gerekliliğini düşünmüş ve bize bunu öğretmişti. Bir İngiliz tarihçinin dediği gibi "Osmanlı yıkılmış bir devlet değil, durdurulmuş bir medeniyettir." der. Sezai KARAKOÇ da bunun farkında olan bir medeniyet öncüsüydü.

Sezai KARAKOÇ, yakın tarihte yaşamış bu medeniyetlerin yıkılışında ortaya çıkan sembol isimler üzerinde durur. Yıkılış ve dağılma sürecinde toplumu mayalayan ve medeniyetimizin yeniden inşa edilmesinde rol oynayan Yunus Emre, Mevlâna ve Mehmed Âkif ile ilgili biyografik bir çalışma kaleme alır. Selçuklu'nun yıkılma sürecinde Yunus Emre ve Mevlâna örnekleri üzerinden toplumun İslam ile nasıl mayalandığını ve ayakta durduğu örne-

ğini açıklar.Sonraki dönemde ise Osmanlı'nın dağılma sürecinde Batı'ya karşı bir teslimiyet olmuş ve teslimiyeti reddeden , Kur'an İslam'ına çağıran ve medeniyetimizi ayakta tutmaya çalışan Mehmet Akif çıkmıştır sahneye.Bu üç isimin ortak bir özelliği vardır,üçü de şairdir ve toplumu büyük ölçüde etkilemiştir.Âkif İnan'ın dediği gibi " Toplumu din adamları gibi edebiyatçılar ve şairler de etkilemiştir". Sezai KARAKOÇ da bir şairdir. Sezai KARAKOÇ da yeni kurulan bir devlet ile birlikte batı hayranlıklarının arttığı, geçmişini reddeden bir sözde aydın kesimin toplumu değerlerinden, köklerinden, medeniyetinden, Sanatından nasıl uzaklaştırdığına şahit olmuş ve onların karşısına farklı bir üslupla çıkmış bir medeniyet savaşçısıydı. Doğunun da Batının da bu medeniyete mucbur olduğunu vurguladı hep.Özellikle Müslüman ülkeler arasında askeri, siyasi, ekonomik ve kültürel birlikteliğin önceden olduğunu şimdi ise Müslümanların hür ve bağımsız olması noktasında zaruri olduğunu vurguladı ve öneriler sundu. Fikirlerini şiirlerinde söyleyen ve daha sonra düz yazılarına taşıyan bu çağın en önemli düşünürüdür.Ayrıca yaşadığı süreç ikinci yeninin hakim olduğu bir süreçtir, bu modern bir şiirdir.İkinci yeni şiiri, gelenekten kopuktur, geçmiş birikimden kopuktur. Bu yönüyle de ikinci yeni dediğimiz şiirin de geçmişle bağını kurmuş tek şairidir.

GEÇMİŞLE, GELENEKLE VE TARİHLE BAĞ KURAN DÜŞÜNÜRDÜ

Sezai KARAKOÇ, geçmişle , gelenekle ve tarihle onları tabulaştırmadan bağ kuran ve iyiyi , doğruyu alan bir düşünürdü. Geçmişe kendisini açtığı için, geçmiş de kendisini Sezai KARAKOÇ'a açmıştı. Batı rüzgârına hiçbir zaman kapılmadı ve dirilişi sadece kendi medeniyetinin inşasında aradı, çözümler üretti.Mehmed Âkif gibi o da hiçbir zaman umutsuzluğa düşmedi, düşürmedi.Yaşadığı çağı ve önceki çağları iyi okudu, tahlil etti ve günümüze yeni bir formatta çözümler üretti.Ümmet, millet, devlet ve medeniyet kavramlarını yeniden inşa etti.Peygamber kıssalarının günümüze nasıl uyarlandığını ve bu kıssaların nasıl okunması gerektiğini öğretti.

ŞİİRİ MEDENİYET İÇİNDİ

Necip Fazıl şiiri iman için, Sezai KARAKOÇ ise medeniyet için bilir.Her ikisi de edebiyatı düşünce ile eylem arasında köprü olarak görür.Sezai KARAKOÇ denilince akla en çok

Monna Rossa şiiri gelir. Şüphesiz ki Monno Rossa muhteşem bir şiirdir.Fakat Sezai KARAKOÇ, Monna Rossa'dan daha çok Kudüs'ün şairidir,Bağdat'ın,Şam'ın,İstanbul'un.Ebâbil kuşlarının,zeytin ağaçlarının,Mekk'nin,Medine'nin,Bedr'in,Buhara'nın,Nil'in, Fırat'ın,-Dicle'nin,Bakü'nün,Yemen'in,Bakü'nün,Nur Dağı'nın, Refref'in, Hacer-i Esved'in,Taha'nın, Hızırla Kırk Saat'in,Gül Muştusu'nun ve mazlumların şairidir.Yahya Kemal nasıl ki geçmişe özlem duyan bir medeniyet şairiyse Sezai KARAKOÇ da bir medeniyet düşünürüdür. Bu sebeple medeniyet üzerinde durur.Dirilişin de yine bu medeniyetle olacağına inanır ve çözüm önerileri sunar.Bu medeniyet ise hakikat medeniyeti yani İslâm medeniyetidir."İnsanlık ya bu medeniyete döner ya da yok olur" uyarısı ve çözüm önerileri Sezai KARAKOÇ'u farklı kılan bir taraftır.Sezai KARAKOÇ için tarih sürekli açılması ve çözülmesi gereken hazinedir. Bu sebeple gerek şiirlerinde gerek düşünce yazılarında bu hazineden yararlanmış ve günümüze ışık tutmuştur.Günümüzde sağ sol çatışmalarının bittiğini söylerken insanları Peygamberlerin haber verdiği dünyaya, hakikat medeniyetine çağırmaktadır.İnsanlığın yaşamasının bu medeniyete mecbur olduğunu vurgular.Ya bu medeniyete dönülecektir ya da savaşlarla, hastalıklarla, tabii afetlerle toptan yok olup gidecektir tezini savunur.

Sonuç olarak 16 Kasım 2021 tarihinde aramızdan ayrılan Sezai KARAKOÇ fikir ve düşüncesi hep diri kalacak ve toplumları inşa etmeye devam edecektir.O sadece ülkemizin düşünürü ve şairi değil, ümmetin düşünürü ve şairidir, mazlumların düşünürü ve şairidir. Yaşadığı dönemde sadece okuyan kesim tarafından bilinen büyük düşünür ve medeniyet adamı Seza i KARAKOÇ, aslında sadece yaşadığı döneme ışık tutmadı, kendinden sonraki yüz yıllara da ışık tuttu.Bir şair olmasın ki onun şiirinden ilham olmasın.Bir medeniyet düşüncesi olmasın ki onun düşüncesinden ilham almasın.Bütün yazarlar, şairler,siyasetçiler, sanatkârlar,öğretmenler, akademisyenler onun açtığı düşünce ufkundan beslenmek zorunda. Fakat Sezai KARAKOÇ, tekrarı değil, yeniliği ve gelişimi öğütler.Bizler Sezai karakoç'un düşünce ve fikirlerinin üzerine bir şeyler koyabilirsek Sezai KARAKOÇ'u anlamış oluruz.Sezai KARAKOÇ'un da bizden istediği buydu.Ruhu şâd olsun Diriliş Eri'nin.

Vesselâm...

■ Niyazi GEDİK-Şair

UYAN

Bugün pazar günüydü ve annemin tatiliydi. Annem hastalığın verdiği yorgunluktan dolayı erken uyanamazdı. Her zamanki gibi kahvaltıyı ben hazırlayacaktım. Patiklerimi giydim ve mutfağa doğru yöneldim. Mutfaktan sesler geliyordu. Kendi kendime "Acaba haylaz kardeşim içeri mi girdi?" diye söylenirken kapıyı açtım. Şaşırmıştım. Şaşırmıştım çünkü annem kahvaltı hazırlayamazdı. Gözlerimi kocaman açtım ve sevinçle anneme doğru koştum. Annem de kollarını açtı ve birbirimize sıkıca sarıldık. Hayret ediyormuş gibi:

-Siz kahvaltı hazırlar mıydınız? dedim.

Annem gülerek saçımı okşadı:

-Bugünden itibaren artık böyle. Sabahları kal-kacağım ve yavruları hem besleyeceğim hem de gezdireceğim.

Bugün sanırım en mutlu günümdü. Kardeşim de uyandırdım ve kahvaltımızı yaptık. Ardından üstümüzü sıkıca giyindik ve parka gittik. Kardeşim erkekti. Adı Emre, daha beş altı yaşlarında, ufak bir haylaz. Onunla beraber saatlerce bir oraya bir buraya koşuyorduk. Koşarken anneme baktım. Gülüyordu... Hem yüzü hem gözleri... Siyah saçları rüzgârda dalgalanıyor, gözlerinden mutluluk gözyaşları akıyordu. Ona bakarken dalgınlıkla yere düştüm. Ama abartılacak bir şey yoktu. Annemin mutluluğu aklıma gelince kalktım ve gülümsedim. Annem bana bir şey olmuş

mu diye telaşlanmıştı fakat ben sadece gözlerinin içine bakıyordum. Babam bizi terk ettiğinden beri sadece işe gidiyor eve geldiğinde de uyuyordu. Annem hastaydı. O kadar az yiyordu ki kilosu on üç yaşındaki bir kızla eşitti. Son üç aydır yemek konusunda toparlamıştı ama yine de iyi değildi. Fakat bugün...

Bugün annemin hayata büyük bir adımındı, gayretiydi. Tutunmak isteyişiydi mutluluğa. Bunları düşünürken gözyaşlarımla anneme sarıldım. O kadar sıkı sarıldım ki bir daha onu göremeyecekmişim gibi... Ertesi günün sabahı annemin odasına onu uyandırmaya gittim.

-Anne uyan, sabah oldu!

Ses alamayınca zıplayarak yatağına oturdum ve yanağını öptüm. Çok soğuktu. "Üşümüş." dedim ve yorganı omzuna kadar çektim. Saçlarıyla oynamaya başladım ve aklımda eski anılarımızı canlandırdım. Babam bizi terk etmeden önceki anılarımızı teker teker düşünerek annemin saçlarını okşamaya devam ettim. Gözlerimden yaşlar akmaya başladı ve yavaşça ağlamaya dönüştü. Anneme ağlarken "Anne kalk, sabah oldu!" diyordum fakat beni duymuyor gibiydi. Zaman durdu sanki... Tek bir şeye odaklandım. Annem nefes almıyordu...

-Anne uyan!..

■ Hiranur YENER

TEMİZLİK GÜNÜ

Avluda dolaşan belli belirsiz
Cümlelerimi toparladım.
Kapı arasına sıkışmış biraz ürkekliğimi aldım,
Yerine koydum.
Üstüm başım tozdan ziyade
Nefret, kir, pas içinde.
Bu kadar öfkeyle nasıl başa çıkabilirim?
Umutlarımı da askıya astım mı
Bugünlük bahar temizliğim yarıya inmiş olur.
Ya çeyiz sandığına kaldırdığım,
Gözüm gibi baktığım yalnızlığım?
Naftalin kokusuyla
Sarhoş olduğum gençliğim?
Nasıl unuturum hepsini bilmem.
Ama zaman hep ütülüdür çekmecedeki.
Başım sıkıştı mı hemen ona sarılırım ilk.
Hepsi bir yana da
Zaman bir yanadır benim için.
Gözümden, kendimden sakınırım onu.
Bu kadar temizlikten sonra
Bir yorgunluk kahvesini hak ettim galiba.
Ama bir şey eksik gibi
Kendimi göremiyorum ortalıklarda.
Nereye kayboldum acaba?
Aramaya çıksam mı?
Yoksa ansızın gelir miyim?
Ya bir boşluğun içindeysem,
Ya da bir uçurumun kenarında,
Ya bir kalbin içine hapsolmuşsam?
Ne yaparsın sen sonra?

■ İrem ŞENOL

GELENEKSEL TÜRK SPORLARI

• **Atlı Kızak** Çift atlı kızak yarışları uzunluğu 800-1200 metre, kulvar genişliği 5 metre olan düz kulvar, tek atlı kızak yarışları ise oval-yuvarlak pist uzunluğu 600-800 metre, kulvar genişliği 3-5 metre olan alanda yapılır.

• **RAHVAN BINİCİLİK** Osmanlı Dönemi'nde rahvan at yetiştiriciliğine çok önem verilmiştir. Bunun nedeni şüphesiz ki Rahvan atın, diğer atlara göre uzun mesafeyi, üstünde daha çok yük, en kısa zamanda gitmesi ve ayrıca Rahvan yürüyüşün biniciyi de yormamasıdır. Bu sayede küçük atlar rahvan yürüyüşle büyük atların yapmış olduğu işleri yapabilirler ve üstelik daha az yem tüketirler. Günümüzde rahvan at yetiştirme geleneği, Anadolu'da devam etmekte ve Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu bünyesinde rahvan at yarışları düzenlenmektedir. Ülkemizde yapılan bütün rahvan yarışlarda mutlaka davul-zurna çalınır; Köroğlu ritmi vurulur. Rahvan Binicilik, Doğu'da Kars, Ağrı, Erzurum; Batı'da İzmir, Manisa, Balıkesir, Bursa, Denizli; Kuzey'de Artvin, Trabzon, Ordu, Zonguldak, Samsun; Güney'de Antalya'da yaygın olarak yapılmaktadır.

• **ATLI CİRİT** Cirit, etimolojik olarak Arapça kökenlidir ve "hurma ağacının soyulmuş dalı" anlamına gelmektedir. At yüzyıllar boyunca Türk kültürünün önemli bir parçası olmuş, Türk hâkimiyetini Asya bozkırlarının ötesine taşımıştır. Sporcu atını seçerken bazı temel özelliklere ve atla duygusal bir bağ oluşturabilmesine dikkat eder. Atın talimlerini tamamlaması, manevra kabiliyeti oldukça önemlidir. Geleneksel olarak Atlı Cirit oyunu bayramlarda, Cuma namazı sonrası ya da düğünlerde halkça oynanırdı. Düğün ciritlerinde kız tarafı ve erkek tarafı iki ayrı takım oluştururdu. Millî kültürümüzün bir parçası olan beceri, cesaret, çeviklik, erdem ve bağışlama gibi özellikleri sportmenlikle bir araya getirerek yansıtmaktadır. Hunlardan beri oynandığı bilinen Atlı Cirit sporu, Selçuklu ve Osmanlı Devletlerinde hükümdarlarca ve halk tarafından daima sevak oynanmış yahut izlenmiştir. Hatta Osmanlı Sarayında padişahlar cirit oyunuyla gurur duyarak devletin ihtişamını göstermek için yurtdışından gelen elçilere özel müsabakalar düzenlemişlerdir.

• **ŞALVAR GÜREŞİ** Güreşçiler, şalvar giyer ve ayakları çıplaktır. Kısa şalvar güreşinde tüm teknikler ayakta yapılır. Rakip alta düştüğü anda bir tek hamle şansı verilir. Bu hamlede sonuç olmaz ise genelde ayağa kaldırılır. Dengenin son derece önemli olduğu güreş sporunda ayakta muazzam bir denge unsuru oluşturan kısa şalvar güreşleri ata sporumuza birçok şampiyonunun kazandırım- masında bir hayli büyük yararları olmuştur.

• **ATLI OKÇULUK** Oku bir savaş aracı olarak geliştiren Türkler onu çağdaşlarından çok ayrı bir taktik ile kullanmışlardır. Savaşların kızıştığı ve kritik bir hal aldığı sıralarda Türkler düşmanlarını atlatmak için savaş alanını terk eder gibi atlarıyla kaçmaya başlarlar; bu arada dörtnala koşan atlarının üzerinde doğrulup geriye doğru attıkları oklarla kendilerini kovalayan düşmanı şaşkına çevirirlerdi. Onların kovalamaktan vazgeçtiği bir anda, bütün hızlarıyla tekrar geriye dönen Türkler düşmanlarını bozguna uğrattırlardı. Günümüzde Atlı Okçuluk müsabakaları "Tabla bendi (Türk Par- kuru)" ve "Kabak bendi" olmak üzere iki çeşittir. Tabla bendinde farklı mesafelerdeki üç hedef, okla vurulur.Eğer sporcu süratini doğru ayarlar ve 10 saniyeden kısa sürede en az iki hedefe isabet sağlarsa +1 puan; daha uzun süredeyse -1 puan alır. 14 saniye ve üzerinde geçtiği turda puanı

sıfırlanır. Kabak bendinde kikaç ve kabak olmak üzere iki hedef vardır. Kikaç hedefi yerde bulun- maktadır. Kabak atışı ise atlı okçunun, hedefe doğru dörtnala giderken atının boynuna yattıktan sonra yukarıya dönerek yaptığı atışın ismidir. 13.yy'da Memluk coğrafyasında bir direğin üzeri- ne kabak yerleştirilerek oynandığından bu özgün adını günümüze kadar koruduğu düşünülmekte- dir. Daha sonraları Türk çevrelerinde kabak atışı için birçok farklı hedef kullanılmıştır.

• **KILIÇ SÜVARİ** bir ulus olan Türklerde kılıcın her kişinin yanında taşıdığı bir araç olması çok doğaldır.Türkler at ve kılıçla tarih boyunca çağlar açmışlar,çağlar kapamışlardır. Eski Türklerde daha 5-6 yaşındaki çocuklar ellerine verilen tah- tadan yapılmış kılıçlarla bu uğraşa hazırlanırdı. Daha sonra iki çocuk bu tahta kılıçlarla birbirleri- nin karşısında beceri edinirlerdi.Eski kaynaklara göre Türkler eğri ve tek yüzlü

• **ABA GÜREŞİ** Aba güreşleri ülkemizde Hatay ve Gaziantep yörelerimizde yapılmaktadır. Çok eski çağlardan beri Türkler tarafından icra edilen bu spor, özgün niteliklerinden neredeyse hiçbir şey kaybetmeden günümüze dek gelmiştir. Aba güreşine adını veren aba, keçe veya yün gibi kalın kumaşta yapılmış kaban boyunda kolsuz

eyüpsultan kız anadolu ihl turkuaz

veya yarım kollu bir cekettir. Güreşçi ayrıca dize kadar inen kumaş pantolon ile abasını tek tur çevreleyen dokuma kemer giymek zorundadır ve ayakları çıplak şekilde güreşmelidir. Aba güreşi, aşırtmalı aba güreşi ve kapışmalı aba güreşi olmak üzere iki farklı türde icra edilmektedir. Kapışmalı aba güreşinde her iki güreşçinin en az birer dizi yerde olduğunda yer güreşi başlamış kabul edilir. Yer güreşinin süresi bir 1 dakikadır. 1 dakika dolduğu veya aktivitenin olmadığı zaman sporcular ayağa kaldırılır. Aşırtmalı aba güreşinde ise yer güreşi fazla olmadığından pozisyon durumuna göre hakemler karar vererek güreşi yerde veya ayakta devam ettirirler. Kapışmalı aba güreşi geleneğine göre, önce mağlup olan, sonra galip gelen güreşçi birbirlerini havaya kaldırır. Sonra birbirleriyle kucaklaşarak güreş meydanını terk ederler. Böylece kazanan güreşçi rakibinin gönlünü alır; karşılaşmayı kardeşçe tamamlar.

• **KUŞAK GÜREŞİ** kuşak güreşi, geleneksel olarak "tepreş" denilen bahar eğlencelerinde yapılmaktadır. Kuşak güreşinin kendine has özellikleri vardır. Bu güreşte pehlivanlar soyunmazlar; yalnız ceketlerini ve ayakkabılarını çıkarırlar, bellerine kuşak bağlarlar. Daha sonra pehlivanların

birbirlerinin kuşaklarından tutmasıyla güreş başlar. Ayaktan tutmak yasaktır. Galibiyet güreşçinin "şalka düşmesi" yani iki omzunun yere değmesi ile olmaktadır. Sayı ile de galibiyet olmaktadır. Baş ve yardımcı hakemler kurallara göre daha aktif güreşen pehlivani galip ilan eder. Kuşak Güreşinde güreşin yapıldığı alana "azbar" adı verilir. Bu alan geleneksel olarak köy meydanı, harman yeri ya da çim alan olabilir. Sporcular kuşakları sıkı sıkı bağlandıktan sonra birbirine başarılar diler ve kuşak tutuşurlar. Sağ elleri içten sol eli dıştan gelecek şekilde birbirlerinin kuşaklarından kavrarlar ve güreş başlar. meydan hakemi her iki sporcunun da omuzuna hafifçe dokunarak "Küreş" komutu verir. Hakemin komutu olmaksızın güreşçiler ellerini çözemezler; çözdükleri zaman yenik sayılırlar Kuşak Güreşinin Türkmenistan'dan Kırım'a göç eden Kırım Türkleri tarafından Anadolu'ya getirildiği iddia edilmektedir. Bugün kuşak güreşi Türkmenistan'da milli spor olarak yapılmaktadır. Türkiye'de ağırlıklı olarak Eskişehir ve civarında yaşayan Kırım Türkleri tarafından yapılmaktadır.

■ Zehra Ebrar DEPE
Beyza Küçükyenici

ERASMUS+ PROJESİ

Dergi okuyucularımız, bu yazıda sizlere Erasmus+ projesine nasıl başladığımız, şimdiye kadar neler yaptığımız ve neler yapacağımızdan bahsetmek istiyorum.

Öncelikle nasıl başladık ondan bahsedelim. Kasım 2020'de okulumuza ait bu projenin varlığından haberimiz oldu. Haberdar olan ve katılmak isteyen herkes başvurularını yaptı. Pandemi sebebiyle 6-7 ay gibi bir süre bekledikten sonra Haziran 2021 de yazılı seviye tespit sınavı yapıldı. Sınava giren öğrencilerin 50 tanesi sözlü mülakata girmeye hak kazandı. Sözlü mülakattan yaklaşık 30 öğrenci geçti ve bu şekilde projeye dahil olmuş olduk.

Bu proje kapsamında 2 adet proje bulunmakta. Projelerden birisi Green Energy (Yeşil Enerji), diğeri Mobile Applications (Mobil Uygulamalar)'dır. Bu iki projede bizimle birlikte yer alan diğer ülkeler ise Almanya, Bulgaristan, İtalya, Makedonya, Portekiz ve Romanya.

Projelere öğrenci dağılımı yapıldıktan sonra Green Energy projesine Kasım 2021'de başlangıç yapıldı. İlk hareketlilik Türkiye'de yani bizim okulda oldu. Makedonyalı ve Romanyalı yaşitlarımız öğretmenleriyle beraber bizleri ziyaret etti. Pandemi şartlarından dolayı İtalya ve Bulgaristan'dan yaşitlarımız bizim yanına olamadı. Fakat onlar da bize online yollar üzerinden sunumumuza görüntülü katılım sağladı. Proje konusu olan Yeşil Enerji için gelen arkadaşlarımız ve bizler sunum hazırladık. Onlar ülkelerini, ülkelerinde yetişen endemik bitkileri (sadece o ülkede yetişen) ve okudukları okulları tanıttılar. Bizlerde ülkemizde yetişen endemik bitkileri, nasıl geri dönüşüm yapabileceğimizi hazırladığımız sunumlarla anlattık. Onlara kendi ellerimizle yaptığımız yöresel yemeklerden sunduk. Ülkemizi gezdirdik, Boğaz turuna, Atatürk Arboretumu'nda yer alan çeşitli bitki, çiçek ve ağaç türlerini gösterdik. Hazırladığımız workshopta kendi teraryumlarını yaptılar. Ayasofya Camii Balat ve bir çok tarihi mekan ve cami gezdik.

Okulumuza Erasmus projemiz için gelen İstanbul Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Sevan Karabetoğlu enerji tasarrufu ve yenilenebilir enerji üzerine gelen misafirlerimize ve bizlere İngilizce bir konferans verdi. Nasıl daha tasarruflu ve çevre dostu oluruz onun üzerine beyin fırtınası yaptık ve herkes yaptığı tasarrufları anlatarak birbirlerine tavsiyede bulundu.

Bir diğer workshopta Seymen Enerji Üretim Tesisindeydi. Oradaki çalışanlar bizlere çalışmalarını nasıl gerçekleştirdiklerini ve evsel atıklardan çıkan metan gazının elektrik

enerjisine nasıl dönüştürdüklerini gösterdi. Bu şekilde onlara etkinliklerle sunduğumuz bir hafta son buldu. Onlara gitmeden önce hatıra olarak okulumuzdan bir ajanda, kupa ve İngilizce çeviri Kur'an-ı Kerim hediye ettik. Bu ziyaretin sonunda yeni arkadaşlar edindik ve İngilizce pratik yapma fırsatı bulduk. Her birimiz için çok güzel vakitlerdi.

Onlar ülkelerine geri dönünce genel değerlendirme için bir toplantı yaptık ve neler yaptığımızdan bahsettik. Hocamız ikinci hareketliliğimizin Romanya'ya olacağından bahsetti. Hareketlilik için 2022 Mart ayı belirlendi ve onun için hazırlıklara başladık.

Bu bizim projemizin sadece 3 aylık bir kısmıydı. Bu okulumuz için yeni bir serüven ve bu serüvene biz de daha yeni başladık. Bu zamana kadar projemizde neler olduğundan bahsettim. Şimdi sırada neler olacağını görmek var. Onu da proje arkadaşlarımızla beraber ilerleyen zamanlarda göreceğiz.

■ Beyza GÜLBOY - Elif UYAR - Zehra Ebrar DEPE

İLGİNÇ BİLGİLER

Tülin Yılmaz

*Bir insan yaşamı boyunca iki yüzme havuzunu dolduracak kadar tükürük salgılar.

*Severek yediğimiz deniz canlısı karidesin kalbi kafasında olduğunu biliyor muydunuz?

*Bir ton kâğıt geri dönüştürüldüğü zaman 17 ağacın kurtulduğunu biliyor muydunuz?

*Bir günde 24 saat yoktur. Doğrusu, 23 saat 56 dakika 4 saniyedir.

*Taklitçi ahtapot isimli ahtapot sadece renk değiştirmekle kalmıyor. Aynı zamanda dil balığı, aslan balığı ve deniz yılanı gibi hayvanların şekline de girebilir.

*Everest Dağı'nda 200'den fazla dağcı cesedi bulunmakta.

*Bir günde 24 saat yoktur. Doğrusu, 23 saat 56 dakika 4 saniyedir.

*İnsan DNA'sı %50 oranında muz DNA'sı ile aynıdır.

*Her yıl 2.000 adet yeni deniz türü tanımlanmaktadır.

*Hiçbir kâğıt parçası 7 defadan fazla ikiye katlanamaz!

*Hani çoğu hayvan yeni doğduğunda dünyaya karşı savunmasız olur ya! İşte kobra yılanları onlardan değil! Zira yumurtadan çıktıktan yalnızca 2-3 saat sonra ölümcül zehre sahip olurlar.

*Futbolcuların çoğu, bir maç sırasında ortalama 11km koşar.

*Araştırmalara göre restoranlardaki içeceklere konan buzların %70'i klozetten daha çok bakteri içerdiğini biliyor muydunuz?

***Nefesimizi tutarak
ölmemiz mümkün
değildir. Çok uzun süre
tutarsanız bayılırsınız.
Bayılınca da zaten
normal solumaya devam
edersiniz.**

***Mavi balinalar denizin en
büyük canlısıdır. Kendisi büyük
olduğu gibi kalbide çok fazla
büyüktür. O kadar büyüktür
ki damarlarının içerisinde bir
insan rahatça yüzebileceğini
biliyor muydunuz?**

***insanlar 300 kemikle
doğarlar, yetişkin
olduklarında ise bu
sayı 206'ya düşer.**

***Ahtapotların 8 bacağı
olduğu gibi 3 tane de
kalbi, 9 adet de beyni
vardır.**

***Eğer bir kelimeyi
hatırlamakta
zorlanıyorsanız
yumruğunuzu sıkın.
Bu beyin aktivitenizin
artmasına ve hafızanızı
geliştirmeye yardımcı olur.**

***Gökyüzünde bulunan
yıldızların sayısı
dünya üzerinde
yer alan çöldeki
kum taneciklerinin
sayısından bile
fazladır.**

***Kötü kokulu
ayakkabıların
içine sallama çay
koyduğunuzda kötü
kokuyu emecektir.**

***Sağ veya sol
kolunuzun avuç
içinizin omzunuza
değdiremeyeceğinizi
biliyor muydunuz?**

***Eğer her
gün 11 saat
oturuyorsanız 3
yıl içinde ölme
riskini %50
arttırıyorsunuz?**

***Rüya içinde rüya
gören ve bunun
farkında olan
insanların hisleri
çok kuvvetlidir.
Kalp gözleri açıktır.
Bu sayede diğer
insanların göremediği
şeyleri farkedebilir ve
hissedebilir.**

***Sağ veya sol
kolunuzun avuç
içinizin omzunuza
değdiremeyeceğinizi
biliyor muydunuz?**

MUTLULUK Aві

"Mutluluk Aві" dört küçük çocuğun köylerini savunmak için mutluluk avcılarına karşı mücadelelerini anlatan bir çocuk kitabı. Birbirinden farklı dört karakterden olusan kitapta Abdülhamid Amca da çocuklara bu mücadelelerinde yardımcı oluyor. Çocukların maceralarını okurken aynı zamanda küçük Ömer'in laf arasına sıkıştırdığı sözcüklerle farklı bilgiler öğrenebiliyoruz. Eserde minik kız karakterimizin yaptığı kek tarifi bile bulunmakta. Kitabın resimli olması da bence bir o kadar güzel!

Şimdi bahsettiğim bu güzel kitabın yazarı Sinem Aras ile yaptığımız mülakata geçmek istiyorum.

■ İlk önce kendinizden biraz bahseder misiniz?

Kitabımdaki tanıtım yazımı sizlerle paylaşmak isterim:

Doğduğu yer özgürlük tohumunu ektiği, doyduğu yer filizlendiği, kendini bulduğu yer ise huzurlu hissettiği yerler. İsimlere pek takılmıyor, gönül coğrafyasını geniş tutmaya çalışıyor. Şahit olduğu her bir hikâye onu büyütüyor. Çünkü insanı dinlemekle, anlamakla ve kendi hikâyesini anlamlandırmakla meşgul bir psikolojik danışman.

Doğaya, doğallığa, özgürlüğe düşkün. Sevdikleriyle vakit geçirmeyi, gezmeyi, macerayı, kitapları ve tebessüm etmeyi çok seviyor. Hayatını anlamlı kılmaya çabasında. Bir de çocukların kalbindeki bahar tomurcukları çiçeklensin diye kelimelerle işbirliği içerisinde.

■ Böyle bir kitap yazma fikri nereden aklınıza geldi? Herhangi bir yerden ilham aldınız mı?

Okumaya, yazmaya dair ilgim hep vardı. Yazıya dair katıldığım atölyeler, seminerler etkili oldu diyebilirim. Yazarken en büyük ilham kaynağım ise kendi çocukluğum ve biriktirdiğim güzel anılarım oldu. Doğayla iç içe, sosyal ve aktif bir çocukluk dönemi geçirdim. Geçmişten gelen güzellikleri bugüne taşıma isteği ve değerlerimize uygun nitelikli çocuk kitaplarının azlığı bu çalışmayı ortaya çıkardı. Kitap yazma fikrim vardı ancak erteliyordum. Daha fazla bilgi birikimi yaptıktan sonra yazmak istiyordum. Bir vesileyle başladım. Oldukça keyifli ve hayret dolu bir süreç oldu benim için. Hikâyeleri yazarken karakterlerle birlikte yeni bir yaşantınız başlıyor. Onlarla tebessüm ediyorsunuz, yeri geldiğinde üzüldüğünüz hatta maceraların içinde

kalp atışlarınız hızlanıyor. Süreç ilerledikçe olaylar farklı bir hal alıyor, karakterlerle tanışıklığınız artıyor. Geldiğiniz noktada ise hayretiniz artıyor. Aslında yazdım demeyi doğru bulmuyorum, yazdırıldı demek doğru olan. İlham dediğimiz şey tam da bu manaya geliyor. Bu çalışmada ben başardım diyemem, Allah beni muvaffak kıldı diyebilirim.

■ **Peki, kitabı yazmaya ne zaman başladınız, ne zaman bitirdiniz? Basım süreci nasıldı?**

Kitabı yazmaya Haziran 2020’de başladım. İlk kısa bir bölüm yazıp yayınevine gönderdim. Bu bölüm beğenildi ve yazmaya devam ettim. Ekim 2020’de bitti ama editlenmesi, basım süreci uzun sürdü.

■ **Bize kitabınızdan bahseder misiniz?**

Mutluluk Avı, Erdem Muhafızları serisinin ilk kitabı. yedi yaş ve üzeri çocuklara hitap ediyor. İçerisinde farklı kurgulardan oluşan hikâyeler var. Ve macera üzerine yazıldı. Kitapta dört karakter ve bu karakterlerin belirgin özellikleri var. Üretken, şakacı, neşeli, obur. Kitabımın üç seriden oluşmasını planlıyorum. İlk seriden güzel geri dönüşler aldım ve şu an ikinci seriyi yazmaya başladım.

■ **İkinci kitabınızı da sabırsızlıkla bekliyoruz. Peki. Çocuk edebiyatının önemi, doğru kitap seçimi, çocuklarda kitap okuma alışkanlığı ve bu konuda ebeveynlerin üzerine düşen görevler hakkında görüşlerinizi paylaşır mısınız?**

Öncelikle yetişkinlere çocuklara örnek olmalarını tavsiye ediyorum. Çünkü çocuklar görerek öğrenir. Eğer günlük koşuşturmanın içinde çok yoğunsa ebeveyn, çocuktan onun için bir şeyi okumasını isteyebilir. Ailece kitap okuma saati yapılabilir. Birlikte kitap alışverişine çıkılabilir. Ama dikkat etmemiz gereken husus, bu davranışı nasıl kazandıracağımız ve kullandığımız üsluptur. Kitap okumak bir emir olarak yansıtılmamalıdır. Çocuklar kitap okumayı, vakitlerini değerlendirmek için keyifli bir uğraşı olarak görmelidir. Kitap seçiminde ise çocukların yaşına ve gelişim düzeylerine uygun olan kitabı tercih etmek en sağlıklı yöntem olacaktır.

Çocuk edebiyatında bir şeyleri dert edinmiş ve çocuklara hitap edebilecek nitelikli çocuk kitaplarını yazacak yazarlara ihtiyacımız var.

Çocukların zekâlarını küçümsemeden ve hayal güçlerini daraltmadan yazılan kitapların çoğalmasması gerekiyor. Çocuk kitaplarının çoğunluğu batı menşeli olduğu için kültür karmaşası yaşanabiliyor ve değerlerimize uygun olmayan kitaplar da karşımıza çıkabiliyor. Ebeveyne düşen görev, kitabı çocuğa sunmadan önce kendi süzgecinden geçirmeleridir.

■ **Hiç çocuk edebiyatı dışında bir tarzda yazmak ister misiniz?**

Yetişkin kitapları da yazmak isterim elbette. Lakin çocuk edebiyatında daha çok ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. İleriye dönük yazabilirim. Şu anda çocuk edebiyatı dışında köşe yazarlığı yapıyorum. Kitap incelemeleri, dünya çapındaki güzel gelişmeler gibi içerikler hazırlıyorum. www.bidunyahaber.org adresinden yazılarıma ulaşabilirsiniz.

■ **Son olarak okurlarınıza mesajınız nedir?**

Her birimizin dünyasında saklı bir hazine var. Bu hazine, kendine özgü güzelliklerle donatılmış. Kapısını tıklatınca içinden mutluluk, iyilik ve birtakım erdemler fışkırıyor. Üstelik başkalarına da bulaştıracak kadar zengin. Seni de içindeki hazineleri keşfetmeye davet ediyorum. Bol gülücüklü keşifler...

■ **Berre GÜNDOĞDU
Sude Nur DEMİRAĞ**

AYASOFYA CAMİİ

Herkese Merhaba;

Sizlere 1500 yıl boyunca İstanbulu simgeleyen Ayasofya camii'nden diğer adıyla Kutsal Bilgelikten bahsedeceğim. Ayasofya (Kebir) Camisi Bizans İmparatorluğu zamanında Justinianos tarafından yapılmıştır. 532 yılında başlayıp 537 yılına kadar inşaat sürmüştür. Ayasofya Camisi bulunduğu yerde 3 kere inşa edilmiştir.

1453 yılında Fatih Sultan Mehmet Han, İstanbul'u fethettiğinde tam 916 yıl boyunca kilise olarak kullanılmış olan Ayasofya, tarihi boyunca hiç görmediği bir özenle kılıç hakkı olarak Osmanlı Devleti'nin en gözde mâbedi olmuş ve 1934 yılına kadar câmî olarak hizmet vermiştir.

Peygamber Efendimiz'in:

"İstanbul elbette fetholunacaktır. Onu fetheden kumandan ne güzel kumandan, onu fetheden asker ne güzel askerdir!" [1] hadîs-i şerifindeki müjdeye nâil olan Fatih Sultan Mehmet Han, şehri fethettiğinde kendisine ganimet payı olarak sadece Ayasofya'yı almış ve kılınan ilk Cuma namazı ile Sultan tarafından vakfedilerek câmîye çevrilmiştir.

29 Mayıs 1453'te sabaha karşı kutlu fetih gerçekleşmiş, şehirde sükûnet sağlanınca Fatih Sultan Mehmet Han şehre girmişti. Hristiyan inancının doğudaki merkezi durumunda olan Ayasofya'nın bulunduğu mevkie geldiğinde Sultan Hazretleri, Ayasofya'yı görünce çok etkilenmiş, hattâ kubbelerine kadar çıkarak hem Ayasofya'yı hem de şehri incelemiş ve hemen yanında bulunan birisine ezan okumasını söyleyerek burada şükür namazı kılmıştı. 1923'te cumhuriyetin ilanından sonra cami olarak kullanılmaya devam etse de, Ayasofya 1931'de kapatıldı. 1935'de müze hâline dönüştürülmüştür. 24 Temmuzun 2020 tarihinde halka camii olarak açılmıştır.

Camiinin avlusuna girdiğimizde, Ayasofya Muvakkithanesi, Sıbyan Mektebi, Şadırvan, Sultan I. Mustafa ve Sultan İbrahim'in türbesi bizi karşılar. İmparatorların kapısında ki mozaik büyük ihtişamıyla, inanılmaz mimarisiyle göz dolduruyordu. Mozaikteki tahtta oturan HZ. İsa sağında Cebail solunda HZ. Meryem, secde eden ise Roma imparatoru 6. Leyon. Leyon'un secde etmesinin sebebi hristiyan dinin de en fazla 3 evlilik yapabilirsiniz fakat Leyon erkek çocuğu olmadığı için 4. evliliğini yapıyor. Affedilmek içinde secde ediyor. İmparator kapısından geçerken, caminin içine girmeden önce kapının eşiğini öpüp girerlermiş. Eşikten hemen sonra gelen 2 tane oyuk ilgimizi çekti ve araştırdığımızda bu oyuklarda 2 tane dev nöbetçi bulunmuş. Nöbetçiler eşeliye eşeliye bu hale gelmiş. Eski zamanlardan böyle bi iz kalması bizi şaşırttı. Camiye girdiğimizde Osmanlı'da bulunan klasik mermer işçiliği bizi kendine hayran bıraktı. Camiide en ilgimizi çeken terleyen sütun oldu. Terleyen sütunla ilgili bir çok efsane vardır. Bunlardan bazılarını size anlatmak isteriz. Justinianos bu sütünü yaparken çok önem vermiştir. Bir gün sütunun içinden bir melek çıkıp bu camiye hızlı yap

der ve kaybolur. Başka bir efsaneye göre Hızır A.S terleyen sütuna parmağını sokup kibleye döndürmüştür. Tabi bunada efsane desek te ünlü tarihçi Reşat Ekrem koçu'nun anlattığına göre hakikat payı vardır. Bir inanca göre bu sütuna kim baş parmağını sokup çevirir ise o kişinin dilekleri kabul olur.

Caminin içinde bulunan iki kemerde padişahların namaz kıldığı söylenir. Bunun kanıtı ise bir kemerde namaz kılındığına dair levha vardır ve bu levhadaki bazı parçalar başka ülkeler tarafından çalınmıştır. Parçaların benzeri yapılmaya çalışsa da tam olarak aynı olan çıkmamıştır. Diğer kemerde ise yerin biraz üstünde mihrab vardır. Mihrab olan yerde namaz kılındığı düşünülüyor. Padişahların kemerde namaz kılmasının nedeni dışardan gelen saldırılardan korunmak. Padişahlar namaz kılarken kemerin iki tarafında da nöbetçi bulunmaktadır. Ayasofya Camisi hakkında vericek bilgilerimiz bu kadardı.

Sizinde bir gün gitmenizi tavsiye ederiz. Özellikle terleyen sütuna elleyip dokusunu anlamanızı, orda bir namaz kılmanızı, kemerleri görmenizi, levhayı ve mozaikleri incelemenizi, sütunların desenini görmenizi çok isteriz. Bize inanın ki pişman olmayacaksınız.

■ Zeliha Taçyıldız - İrem Saraç - Zeynep Elif Depe- Sümeyye Bayatlı

BÜYÜK ÇAMLICA CAMİİ

Sevgili Okurlar,

Biz öğrenciler olarak öğrenmekle birlikte öğrendiklerimizi öğretmekten de mutluluk duyarız. Yaşadığımız bu değerli toprakların kıymetini bilmeyi borç bilir,sizlere de bu bölümde ibadete açıldığı günden itibaren İstanbul'un yeni sembollerinden biri olarak anılan Büyük Çamlıca Camii'nden bahsetmek isteriz.

Araştırmaya başladığımızda Osmanlı-Selçuklu mimarisi ve bu günün tarzıyla harmanlanarak işlenmiş yapısı büyülemişti önce. Görenleri hayran bırakan ve hem ibadet hem de turizm yönünden oldukça zengin olan caminin 60 bin kişiyi aynı anda misafir ederken, kayıtları incelendiğinde milyonlarca ziyaretçiyi ağırladığını öğrendik.

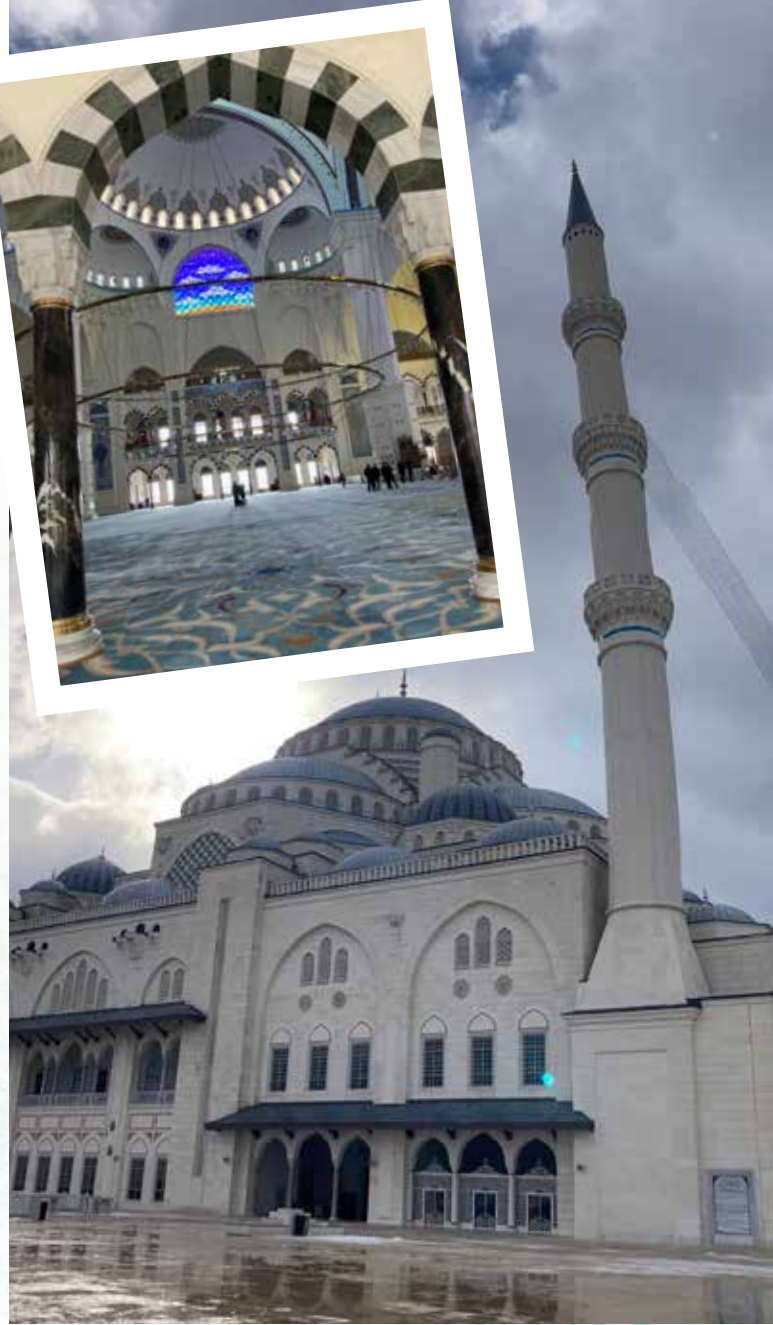
Diştan bakıldığında 6 minareli ve görkemli bir görünüşe sahip olan Büyük Çamlıca Camii, aynı zamanda her bir bölümünde iz ve anlam taşımasıyla sadece göze değil kalplere de hitap eder.

Camiinin avlusuna ilk ayak bastığınızda karşılaştığınız geniş ve beyaz mermer alan içinizde bir huzur doğurmaya başlarken, Türk-İslam geleneğini yansıtan duvarlarında gözlerinizi gezdirdiğinizde tarihinin sayfalarında bir yolculuğa başlarsınız. Avlu ilk bakışta göz korkutsa da, insanı ziyareti sona erdiğinde "Yorulduk ama değdi,çok etkilendik!" dedirteceğine kefiliz. Ayrıca küçük bir önerimiz olsun, tepenin çetin rüzgarı her daim gelenleri etkiler. Çamlıca Camii'nin iklimi her zaman serttir,aklınızda bulunsun.

Dolaşmaya devam ederken,İşlemelerle dolu devasa büyüklükteki kapısı karşılar. O kapı sizi asıl sanata ulaştırır. İznik çinilerinde kullanılan gözde rengin oldukça işlendiği,turkuaz halıları ve iç işleminde kullanılırken Osmanlı yapımı bir camiide gibi hissedersiniz kendinizi. Güçlü ışıklandırmalar, ihtişamlı mihrap, yine turkuazın hakim olduğu halılarıyla minberi ve kubbenin iç motifleri görenlere zaman kavramını unutturacak cinsten bir güzelliğe sahip.

Bununla birlikte gözle görülemeyen yanlarına ulaşmak ise ziyaretçileri en çok heyecanlandıran tarafıdır. Maneviyatı için oldukça emek sarf edilen caminin, İstanbul'un 72 milleti için hesaplanarak ana kubbenin yerden 72 cm yükseklikte inşaa edilmesi,kubbenin çapı plakamıza ithafen 34 m, 4 minaresinin uzunluğu Malazgirt Zaferi'nin tarihi olan 1071 yılı esas alınıp 1071 m olarak hesaplanması ise yalnızca halk olarak ulaşabildiğimiz bilgilerdir.

Ancak başınızı kaldırdığınızda karşılaştığınız kubbenin iç yüzeyine işlenen yazılarda,16 Türk devletine ithafen Yüce Allah'ın 16 ismini taşımasında hepimizin kalbine dokunan bir özellik olduğunu söyleyebiliriz. Ülkemizde bulunan küçük camiilerle kıyaslandığında müze alanı,sanat galerisi,kütüphane ve sanat atölyesini barındıran bünyesi,kültür bakımından oldukça zengindir. Biz öğrenciler olarak özellikle sevgili büyüklerimize ve değerli küçüklerimize İslam Medeniyetleri Müzesi'ni ziyaret etmelerini tüm kalbimizle tavsiye ederiz.

Bizlere sunulan nimetlerin güzelliğinden faydalanmak ve gerçekten farkında olabilmek büyük-küçük demeden hepimizin sorumluluğu. Nitekim kültür taşıyıcıları gençler olarak değerlerimizin en değerlisi olduğumuz aşıkâr. Hedef listemize bir madde olarak da bu gün Çamlıca Camii başta olmak üzere vatanımızı tanımayı ekleyelim. Vaktin sahibine şükürler olsun.

Sağlıkla ve değerle kalın!

■ Melike Zeynep Büyüктаş - Beyza Gülboy -
Elif Başaran - Amine Şen - Elif Uyar

TAKSİM CAMİİ

Taksim Camii inşaatına Haziran 2017'de başlanmış olsa da, yapılma fikri neredeyse 150 sene öncesine dayanıyor. Taksim'de bir cami yapılması tarih boyunca bir mücadele hâline gelmiştir. 1893 Osmanlı-Rus harbi sonrası savaşın kaybedilmesiyle Ruslar, Taksim'de Aya Triada adlı oldukça görkemli ve dikkat çekici bir kilise inşaa etmiştir. Kilisenin büyüklüğü ve oldukça dikkat topluyor oluşu yıllar boyu Müslümanları rahatsız etmiş ve bölgedeki cami eksikliği de bu rahatsızlığın bir başka sebebi olmuştur. İşgal yıllarıyla beraber bölge mimari özgürlüğünü de yitirmiş ve Taksim uzunca yıl Türk-İslam mimari anlayışından mahrum kalmıştır. Ta ki 2021'de Taksim Camii açılana kadar.

Taksim Camii'ne mühendislik açısından yaklaştığımızda bizi oldukça önemli bir mesele karşılıyor. Camii Türkiye'de bulunan tek top-down sistemine sahip cami unvanını taşımakla beraber, dünya üzerinde de top-down sistemiyle yapılmış nadir yapılardan biridir. Top-down sistemi ise temel yapılmadan inşaata zemin kısımdan başlanarak, eş zamanlı olarak hem temele inilmesine hem de zemin katın üstüne çıkılmasına denmektedir. Taksim Camii bu sayede çok kısa bir zamanda tamamlanmış ve 28 Mayıs 2021 tarihinde ibadete açılmıştır.

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki, Taksim Camii gibi muhteşem bir yapıyı gören bir Müslüman olarak çok gururlandım. Camii o kadar ince düşünülmüş bir mimaride ki, her detayı ayrı bir anlam taşıyor. Camii'nin en çok hoşuma giden yanı, eski ile modern dönem anlayışının uyumla birleşmesidir. Camii'nin dış kısmı o kadar göz dolduruyor ki heybetinin farkında olmamak elde değil. Ayrıca çevresindeki diğer yapıları gölgede bırakacak bir ihtişama da sahiptir. Camii kesinlikle modern dönem Türk ve İslam mimarisini en başarılı örneklerinden biri olmuştur. **(MELİKE ŞENOĞLU)**

Taksim Camii'sinde beni etkileyen detaylardan biri de mihraptaki ayrıntılardır. Mihrap Türkiye'de nadir görülen bir yüksekliğe sahip olup, 9,5 metre uzunluğundadır. Fotoğrafa dikkatli bakınca beyaz kabartma yazıları rahatlıkla görebiliyoruz. Esmâ-ül Hüsna dediğimiz, isnif yazısı kullanılarak Allah'ın 99 güzel ismi buraya yazılmıştır. En üst kısımda Kelime-i Tevhid yer alırken, alt kısımda ise Cin suresinin 18. ayeti bulunarak, "Mescidler yalnız Allah'ındır. O halde Allah ile birlikte başkasına da tapmayın." ifadesi ile manevi hislerimizi daha da yükselten bu ayeti okumuş oluyoruz. **(ZEHRANUR TAKIR)**

Taksim Camii varlığıyla adeta ihtişam kelimesine yeni bir ifade kazandırmıştır. Selçuklu, Osmanlı ve Modern Dönem Mimari'nin müthiş bir ahenkle bütünleştiği ve varlığını sürdürdüğü bölgenin yapılarına kıyasla, bu coğrafyanın insanını geçmişiyle beraber tanıtmaktadır. Camii'nin kubbe çapı 24,5 metre, yüksekliği ise 33 metre olup, ortalamaya kıyasla daha büyük ve geniştir. Kubbesinde Fatıha ve Al-i İmran surelerinin tamamı, Bakara suresi 285-286 ile Haşr Suresi 20-24. ayetler yazılıdır. Kafamızı kaldırıp kubbeye baktıkça kalbimiz genişlemiş ve tüm zerrellerimizle huzur bulmuşuzdur. **(ZEYNEP RANA ÖTER)**

Taksim Camii'nde dikkat çeken, ince düşünülmüş bir çok detay bulunmaktadır. Bunların en anlamlı olanlarından biri de camii mimarisinde kullanılan Selçuklu motifleridir.

Motifler kapı, cam ve ışıklarda kullanılmıştır. Bu motif çeşitleri günümüz dünyasında tüm insanlığın ihtiyacı olan ilkeleri sembolize eder. Bunlar; doğruluk, şevkat, şükür, merhamet, sabır, sır tutmak, sadakat ve cömertlik gibi kavramlardır. Özellikle cami giriş kapılarında insanları bu motifle karşılamak derin ve ince bir mesajdır. Ayrıca Camii'de 5 dışında 3 içeride olmak üzere 8 kapı kullanılmış ve cennetin 8 kapısına atıfta bulunulmuştur. Bu ufak gibi gözükken detaylar aslında çok manidar ve manevidir... **(ELİF NUR GÖKER)**

Taksim Camiisi huzurun farklı bir boyutu olup, herkesin ilgisini çekebilen ihtişamlı bir yapı ve meydana çok yakışan bir mabed olmuştur. Her detayı özenle seçilmiş ve her ayrıntısında değerlerimize atıfta bulunulmuştur. Caminin dışı etkilediği gibi içi de bizleri büyülüyor. Kapıdan girerken modern bir yapının bizi karşılayıp, iç dizaynında ise modern üsluba, dönem üslubunun kanışmış oluşu insanların beğenisi önemli bir ölçüde arttırmıştır. Bu fotoğrafta olduğu gibi Camii'de toplam 6 adet levha bulunuyordur. Bunlardan birisi ise Peygamberimiz, Efendimiz Hz. Muhammed'dir.. (sav) **(BETÜL AŞIKMUSLU)**

Elif Nur Göker - Zeynep Rana Öter -
Betül Aşıkmslu - Zehra Nur Takır - Melike Şenoğlu
Düzenleyen: Diana Ghali

HUZURUN KOKUSU

Hayat bu mu? Böyle deli gibi gülüp eğlenirken bir yandan da kalbimizi sıkıştıran o ellerle yaşamayı öğrenmek mi gerçekten? O küçük çocuklar olamaz mıyız? Şu sokakta, parkta gördüğümüz, eli ayağı çamur içinde hor görülen çocuklardan...

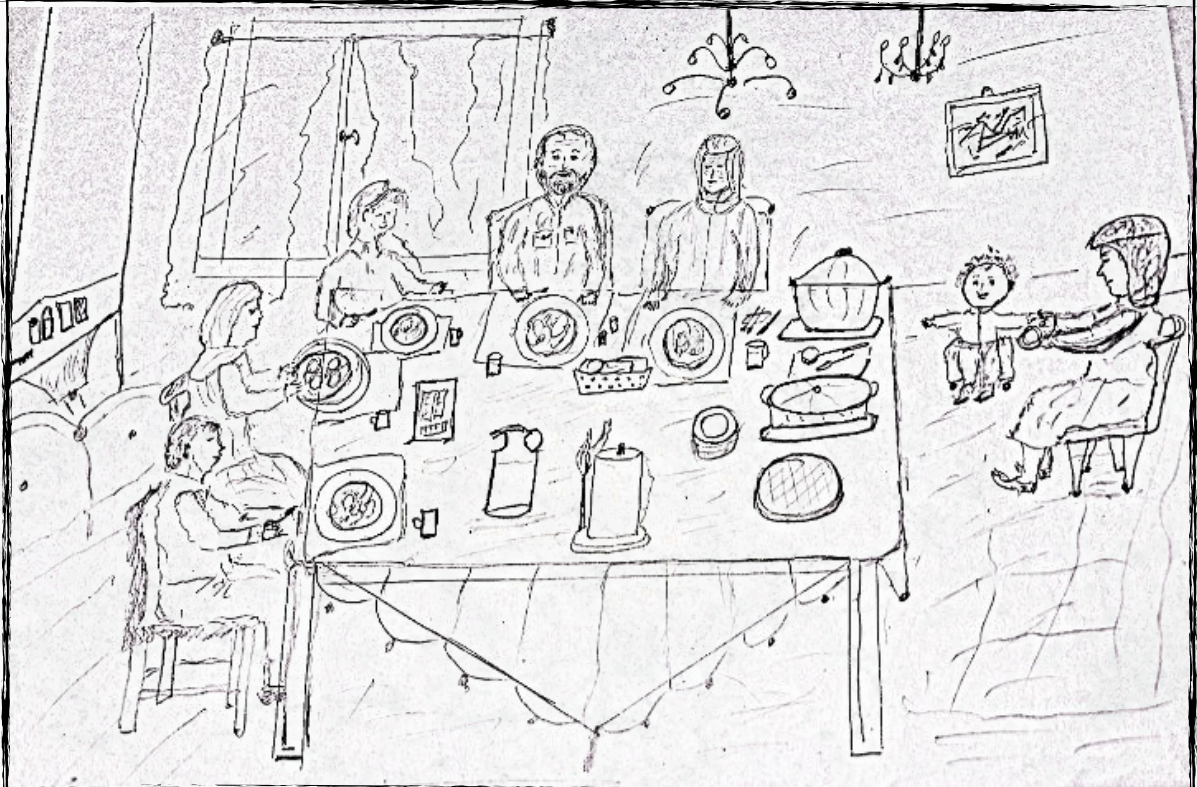
Her şey güzeldi, her şey anlamlıydı bir zamanlar. Altı yaşındaki bir kız çocuğu için ne kadar anlam yüklenebilirse o kadar anlamlıydı. Gördüğümüz yüzler, duyduğumuz sesler unutulmuş ama kokular hiç unutulmazmış, öyle derler. Ben bir kız çocuğu olarak hiç unutmadım o kokuyu. Yaş otuz beş, yolun yarısı ama benim bir ömrüm daha olsa yine de unutmam o kokuyu. Ne kokusu dersiniz huzur derim, belki biraz da sevgi. Eskileri özledim herhalde, o upuzun sofraları. Herkes özler.

Bilir misiniz insanlar çok şey başarırlar. Çalışır, çabalar, hedeflerine ulaşırlar. Kariyer yaparlar. Ama huzur? Değerli, kariyerde meslekte bulamadığımız bir şeyi birinin kolları arasında buluruz. Bu, takdire şayan bir şey. Size anlatmak isterim o huzurun kokusunu. Bir bayram sabahı mesela. Geceden baş ucuna koyduğu, haftalar önceden aldığı kıyafet-

leri giyer herkes, yaşlısı, genci dinlemez bayram. Gidilir alınır çikolatalar, şekerler. Öpülür eller, alınır harçlıklar. Sonra kınalı bir kuzu gelir, dualarla kurban edilir Allah'a. Sonra sohbetler edilir akşama kadar. En sonunda da kocaman bir sofra kurulur. Ailenin büyüğü en başa oturur, gözleri dolu dolu bakar misafirlerine, en sevdikleridir masadakiler, ömrünü adadığı yavrulardır. Çocuklar fark etmez tabii bunu, koşturur dururlar. Kahkahalar, gülüşmeler o masadadır. Hep mutluluk, huzur hep o masada kalır. Çünkü bilirler bir gün bir şeyler ters gitse bile birbirine gerçekten değer veren insanlar o masaya oturur ve yine anlamlı anlamlı bakarlar gözlerinin ta içine. Çünkü birbirini seven bütün insanlar pamuk ipliğiyle gönülden bağlıdır. İşte bunun bir kokusu vardır.

Siz de bilirsiniz ama tarif edilmez, o sofraya bir kez oturulmadan. Siz siz olun o masayı kurun. Zaman, mekân dinlemeden en sevdiklerinizle donatın o masayı. O kokuyu bir kez daha alın, yaşadığınızı hissedeceksiniz.

■ Tuğçe GANI

DÜNYADA TARİHİNDEKİ İLKLER

İLK KÜTÜPHANE

Dünyada ilk kütüphaneyi Asurlular kurmuştur. Asurluların son kralı olarak bilinen Asur Bani Pal ilk kütüphaneyi kuran kişidir. M.Ö. 626 yılında Asur'un Başkenti Ninova'da kurulan kütüphanenin kazılarında 30 bin üzerinde tablet bulunmuştur. Savaş kadar bilime de önem veren Asur Bani Pal, yazıcılarına verdiği emirle buldukları tüm yazılı belgeleri Ninova Kütüphanesine getirmelerini emretmiştir. Eserler arasında Yaradılış ve Gilgamiş Destanı bulunur. Bunun yanı sıra kütüphanede atasözleri, dualar, büyüler, mektuplar, ticari belgeler, kanunlar, sözlükler, mitoloji ve tıp belgeleri de keşfedilmiştir. Ayrıca Ninova da bulunan bu kütüphanenin yanı sıra; Asurlular'ın Nippur, Kuta, Borisippa ve Uruk şehirlerinde de kütüphaneler bulunmuştur. Ninova Kütüphanesi kalıntıları 1850 yılında İngiliz Austen Henry Layard tarafından Musul civarında yapılan kazılarda keşfedilmiştir. Günümüzde ortaya çıkarılan yaklaşık 20 bin civarında tablet İngiltere'deki British Museum'dadır. Kütüphane anlamına gelen ve genellikle Batı dünyasında yaygın olarak kullanılan "bibliothek" kelimesinin aslı Eski Yunancadır ve biblion kitap, theke saklandığı yer demektir.

İLK FOTOĞRAF

Fotoğraf sözcüğü ilk kez İngiliz Sir John F. W. Herschel tarafından 1840 yılında kullanılmıştır. Sir John, yakın arkadaşı olan İngiliz bilim adamı William Henry Fox Talbot'un uyguladığı yeni yöntemle, yüzey üzerinde elde ettiği görüntüye fotoğraf adını vermiştir. Fotoğraf ortaya çıktığından beri ilgi odağı olmuş, tarihi ölümsüzleştirmek ve belgelemek için bir araç olarak kullanılmıştır. İlk fotoğraf nasıl çekildi diye merak edenler için çok kolay olmadığını belirtmekte fayda var.

Dünyadaki ilk fotoğraf makinesinin büyüklüğü düşünüldüğünde bu sanatın nereden nereye geldiği insanı şaşırtıyor. 1816'da Fransız Joseph Nicephore Niepce odasından çektiği doğa fotoğrafı bilinen ilk fotoğraftır.

Fotoğrafın tarihi gelişimi içerisinde dünyadaki ilk fotoğraf dışında dünyadaki ilk fotoğraf makinesi de merak edilir.

Dünyadaki ilk fotoğraf makinesi 1300 yılında objektifsiz "Camera Obscura" adıyla Araplar tarafından icat edilmiştir. Ancak bu çalışmanın pratik hale gelmesi için uzun bir zaman geçmesi gerekmiştir. 1550 yılında Nürnbergli Cardan, küp biçimindeki kameranin önündeki deliğe ufak bir cam küre yerleştirmiştir. 1795 yılından sonra Nicephore Niepce fotoğraf makinesi alanında çıkış açarak 1826 yılında ilk kalıcı fotoğraf görüntüsünü yakalamayı başarmıştır.

Joseph karakutu kullanarak görüntüyü kursun-kalay alaşımı özel bir plakaya düşürmüştür. Bu plaka bitümen denilen ışığa duyarlı bir madde ile kaplıydı. Uzun süre pozlaması gereken fotoğrafın oluşturulması 10 saate yakın bir zaman almıştı.

İLK KİTAP

Dünyadaki yazılan ilk kitap Kuzeybatı Çin'de bulunmuş ve M.S. 868 yılında yazılmıştır. Kitabın adı "Diamond Sutra"dır. Tarihte basılan bu ilk kitap, Buda'nın öğrettiği bilgileri içeriyordu ve bu bilgiler, Buda'nın ağzından, müritlerinden biri olan Subhuti'ye söylenen sözleri ve öğütleri içermektedir. Tamamı 7 sayfadan oluşan bu kitap, 6 sayfası metin, 1 sayfası ise Buda ve onun müritlerini gösteren bir tablo olarak oluşturulmuştur. Bu tabloda; erkek ve kadın müritler ve 2 adet de tombul kedi bulunmaktadır. Kitabın ebatları 30x75 cm olmakla beraber, ağaçtan yapılmış bir kalıpla basılmıştır. Kitap 1900 yılında Taoist bir rahip tarafından

Türkistan'ın Tunhuang yöresinde Bin Buda Mağaraları'nda bir duvar dibinde yığılı halde bulunmuştur. Yanında 1300 adet el yazması ile beraber bulunmuştur.

Kitabın son kısmında "11 Mayıs 868'de, çok saygıdeğer ebeveynlerinin anılarını yad etmek için ücretsiz olarak dağıtılmak üzere Wang Chieh tarafından basılmıştır." notu bırakılmıştır.

Kitaplar ortaçağda ortaya çıkmaya başlamış. Daha önceki yıllarda bilindiği gibi ilk kitaplar papirüs ve rulolarda yazan yazılardan ibaretti. Eski Romalılar bunları cilt anlamına gelen "vollumen" olarak isimlendirmişlerdir.

15. yy. ortalarında papirüs yerine parşömen ve buzağı derisinden hazırlanan vellum yerini almaya başladı. Günümüzdeki kitaplarla karşılaştığımızda, en yakın olarak ortaçağdaki kitaplar benzer nitelikler taşımaktadır.

UZAYA ÇIKAN İLK İNSAN

Yuri Gagarin'in tam adı Yuri Alekseyeviç Gagarin'dir. 1961 yılında uzaya çıkan ve dünyanın çevresini turlayan ilk insandır. Çığır açan bu deneyimiyle çok sayıda ülkeden onur madalyaları almıştır.

9 Mart 1934'te, Gzhatsk yakınlarındaki Klushino'da doğdu. 1943 yılında ise uzaya ve gezegenlere ilgi duymaya başladı. Daha sonra gerçekleştirebileceği uzay seyahatinin hayallerini kurmaya başlayan Yuri Gagarin, Saratov'daki teknik liseye seçildi. Girdiği bu okulda "Aero Club" adı verilen bir topluluğa katıldı ve hafif bir uçağın nasıl uçurulabileceğini öğrendi. Lise eğitimini tamamladıktan sonra, 1955 yılında askeri uçuş eğitimi almaya başladı. 1960 yılına gelindiğinde, çok kapsamlı araştırma ve elemelerin ardından Gagarin, 19 kozmonotla birlikte Sovyet uzay programına seçildi. Seçilen kozmonotların fiziksel ve ruhsal dayanıklılıklarını ölçmek için yapılan sayısız zorlu testin ardından, 12 Nisan 1961 tarihinde Vostok 3KA-2 adlı uzay aracıyla ilk uzay seyahatini gerçekleştirdi. Uçuş esnasında Sovyet yetkilileri Gagarin'in rütbesini yüzbaşılıktan binbaşılığa yükselttiler. Uçuşun başarıyla tamamlanmasının ardından Gagarin, Sovyet başarısını bütün dünyaya anlatmak için geniş

çaplı bir geziye katıldı. 27 Mart 1968 tarihinde ise, rutin bir eğitim uçuşunda Kirzhach yakınlarına düşen uçakta hayatını kaybetti.

DÜNYANIN ÇEVRESİNİ DOLAŞAN İLK İNSAN

Macellan (Ferdinand Magellan) Portekizli denizci, gezgin ve kâşiftir. İspanyol İmparatorluğu'nun desteğiyle yaptığı keşif gezisi, dünya çevresinde yapılan ilk seyahattir ve Güney Amerika'daki boğazdan geçerek Atlas ile Büyük Okyanus'u birleştiren ilk deniz yolculuğudur. 1519'te İspanya'nın Sevil limanından beş gemi ve 270 kişiyle denize açıldı. 1520 yılında gemiler Güney Amerika kıyılarından aşağılara inerek şimdiki adıyla Macellan Boğazı'na girdiler. 22 günlük bir yolculuktan sonra, boğazın öbür çıkışındaki okyanusa ulaştılar. Gemiler Pasifik Okyanusu'nda yaklaşık olarak 4 ay yol aldılar. Yolculuğun başlangıcından 1 yıl zaman geçmişti ki Filipin Adaları'na vardılar.

Filipinler'de aylarca kaldılar. Macellan burada yerlilerle iyi geçinmeğe çalışmasına rağmen, bir kabile başkanına yardım için onun düşmanlarıyla çarpışmak zorunda kaldı ve bu çarpışmada yaralanarak 1521'de öldü.

■ Fatma Beyza EMEKLİ

Türk-İslam İlkleri

EBU'L KASIM HALEF İBN ABBAS EZ ZEHRAVÎ

Asıl adı Ebu'l Kasım Halef İbn Abbas ez Zehravî'dir. Daha çok El-Zehravî olarak bilinir. Avrupalılar ise Abulcasis diye isimlendirirler.

Endülü's'te yaşamıştır, Arap-Müslüman hekim ve cerrahdır. Avrupalıların Karanlık Çağ dedikleri Ortaçağ İslam Dünya'sının önde gelen hekimlerindendir. Cerrahi'nin babası olarak kabul edilir. Modern tıpta hâlâ onun âletleri kullanılır.

PİRİ REİS

Piri Reis Türk denizci ve kartografıdır. Asıl adı Muhyiddin Pîrî Beydir. İlk kez Amerika'yı gösteren Dünya haritasını çizmiştir. Kitab-ı Bahriye adlı denizcilik kitabıyla tanınmıştır.

ULUĞ BEY

Türk matematik ve astronomdur. Asıl adı Muhammed Taragay'dır. Timur tarafından sevildiği için "Uluğ Bey" olarak anılmıştır. Semerkant'ta bir medrese ve rasathane yaptırmıştır.

MERYEM EL-İCLİYYE

Meryem el-İcliyye ya da daha çok bilinen adıyla Meryem el-Usturlabi 10. yüzyıl'da yaşamıştır. Suriye'li ilk Müslüman kadın astronomdur. Yaptığı usturlab ile gök cisimlerinin yüksekliğini ölçmüştür.

TAKİYÜDDİN

Asıl adı Takıyuddin bin Maruf-i'dir. Gökbilimci, mühendis, matematikçi ve mekanik bilimcidir. Osmanlı'nın en önemli astronomlarındandır.

HAREZMÎ

Abbasiler Döneminde yaşamış ünlü İslam filozofu Harezmi. Matematik, geometri ve astronomi üzerine çalışmalar yapmış. Matematik alanında 0'ı bulan kişi olarak tarihe adını yazmıştır. Dünyanın hacmi

ve çevresiyle ilgili yaptığı araştırmalarını Bey' tül Hikme adındaki kitabında bir araya getirmiştir.

EL-CEZERİ

Türkiye'nin Şırnak şehrinde dünyaya gelen asıl adı İbn Rezzaz El Cezeri olan Müslüman âlim. Çalışmalarıyla günümüz sibernetik ve robot bilimlerine katkı sağlamış. Fen ve teknik alanında çeşitli çalışmalarda

bulunmuş. En önemli buluşu "fil su saatini" icat etmiştir.

FARABİ

Tıp, matematik, felsefe, mantık ve musiki gibi pek çok alanda başarılı İslam âlimi olan Farabi'nin asıl adı Ebu Nasır Muhammed İbn Türkân El Farabi'dir. İslam'ın Altın Çağı olan 8. Ve 13. yüzyıllar arasında yaşamıştır.

Ses üzerine yapmış olduğu çalışmalar sayesinde sesin dalgalar halinde yayıldığı bu bulmuş ve bu buluşu musikin gelişmesine katkı sağlamıştır. El-Medinetül Fazıla adında meşhur bir kitabı vardır. Yüzlerce eser yazmış olmasına rağmen günümüzde bunlardan sadece 117 tanesi bilinmektedir.

ABBAS İBN FİRNAS

Endülüslü bilgin Abbas İbn Firnas uçağın değil uçmanın mucididir. Modern uçağın icadından yüzyıllar öncesinde uçma girişiminde bulunmuş hatta havada uzun süre süzûlebilmiştir. Bunun dışında fizik,

kimya ve astronomi alanında da çalışmalar yapmıştır. Cam üzerine yaptığı çalışmalarıyla da cam sanayi için önemli katkılarda bulunmuştur.

EL-BİRÜNİ

Bilimsel çalışmalarına henüz 17 yaşındayken başlayan bu bilim insanı matematik, fizik, tıp, coğrafya, tarih ve en önemlisi astronomi alanında çalışmalarda bulunmuştur. Güneşin hareket-

leriyle ilgili çalışmalar yapmış ve mevsimlerin ne zaman başladığını bulmuştur. Kendisinden çok sonra gelen Newton, Toricelli, Copernicus ve Galileo gibi bilim insanlarının ilham kaynağı olmuştur. Ayrıca Dünya tarihinde ilk kez sezar-yen doğumun nasıl yapılacağını göstermiştir. "Trigonometri" ve "İzdüşüm Geometrisi" gibi matematiğin birçok alanının öncüsü olarak kabul edilir.

SON GÜN GİBİ

Bugün son günümüz... Son saatler, son sesler ve son işler... Ebedi bir hayatımız yok elbette lakin söylemek istediğim bu değil. Biraz az mı değer veriyoruz kendimize, hor mu görüyoruz kendimizi?

Bunu okurken bile azaldığının farkında değil misin? Her geçen gün bir şeylerimizi kaybederken bu rahatlık, akıl alır gibi değil. Hiç sordun mu kendine "Bugün ne yaptım?" diye. Ya da daha farklı bir soru sorayım "Hedefini belirledin mi?" Bence asıl mesele bu. Daha fazla para, makam ya da şöhret değil. Biraz daha ilim, birikim. Umut et, hayat et ve yap. Geç veya erken değil. Şimdi tam sırası. Yarın

yok. Sadece bugün varmış gibi yap. Eğer yarına çıkarsan bu bir daha yapman için bir sebeptir. Güneş bugün benim için doğdu. Ben yapana kadar da batmayacak. Başının üstündeki ampul pes etmemenin bir ürünüdür. Gemiler ve uçaklar, insan aklının fiziğe uzanan kapısıdır. Gerçekten bu ümitsizliğini anlamıyorum. Bir mucize istiyorsun ama mucize olduğunun farkında değilsin!

Nereye gitti şimdi bu yazıcı? Tam da en heyecanlı yerinde. Bilmem belki de ölmüştür, son günüydü demek ki sana verdiği!

■ Zehra ÇELİK

İBRAHİM EFENDİ KONAĞI

Samiha Ayverdi, İbrahim Efendi Konağı, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul 1964, 430 sayfa.

Yazarımız Samiha Ayverdi, 1905 yılında İstanbul/Fatih'te dünyaya gelmiştir. 1921 yılında Süleymaniye İnas Nümune Mektebi'ni bitirdikten sonra tahsiline özel olarak devam etmiştir. İyi derecede Fransızca öğrenmiş; kendisini tarih, tasavvuf, felsefe ve edebiyat alanlarında yetiştir-

tirmiştir. 1938'de ilk romanı olan "Aşk Budur"u yayınlamış, hayatı boyunca toplam 47 eser vermiştir. Eserlerinde Türk toplumundaki medeniyet değişimlerini, sonuçlarını, aile ve ahlak yapısındaki çöküşleri etkileyici bir dille anlatmasıyla dikkat çekmiştir.

ESER HAKKINDA

Yazar eserinde, Osmanlı Devleti'nin son dönemini sosyolojik, ekonomik, siyasi ve kültürel yönlerini tarafsızca ele almış ve 20. yüzyılın Osmanlı toplumunu tanıtmıştır. Yazarımız Samiha Ayverdi kitabını "Bu kitap ne hikâyedir ne masal ne de roman... Zamanı, mekânı, vakaları, şahısları, isimleri hatta vakalarının seyri, sırası ve detaylarının yüzde doksanı ile otantik ve yaşanmış bir devrin, gerçek ve yaşanmış bir hayat tablosudur." şeklinde tanımlamıştır. Kitabımız gerçek bir dönem ve hayat hikâyesini ele almıştır. Yazarımızın İbrahim Efendi'yle olan akrabalığı ve bizzat konağa ziyaretlere gidip gelmiş olmalarından ötürü kitapta anlatılan konak hayatı bütün saflığıyla yazıya aktarılmıştır.

İbrahim Efendi, zengin bir tiftik tüccarının üç çocuğunun en büyüğüdür. Anne ve babasının vefatından sonra, kalan mirasın büyük çoğunluğunu kendi üzerine almış ve diğer iki kardeşine kıyasla zengin ve şatafatlı bir hayat sürdürmüştür. Aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin Meclis-i Maliye Reisliği görevini de uzunca yıllar üstlenmiştir. Bu devlet görevi, Onun zenginliğini daha da ön plana çıkarmış ve sert mizacıyla insanların çekindiği ve saygı duyduğu, bir yandan da zenginliğine imrenildiği bir insan

olmasını sağlamıştır. Şehzadebaşı'nda görkemli bir konakta iki kızıyla beraber bir yaşam sürmüş, bu süreçte konağa damatlar ve torunlar girmiş, konak görevlilerinde ise değişiklikler olmuştur. İbrahim Efendi'nin vefatından sonra konağın yönetimini kızı Şevkiye Hanım ele almış olup, birtakım olaylar sonucu hayatları bambaşka bir yola girmiştir.

İlk defa bir Samiha Ayverdi eseri okumuş ve İbrahim Efendi Konağı'yla birlikte Samiha Ayverdi'yle de tanışmış oldum. Kitap çok keyifli bir anlatıma sahiptir. Eser bize bir konak hayatıyla birlikte, 600 yıllık bir devlet ve halkın yaşamını tüm objektifliyle sunmaktadır. Beni kitapta en etkileyen noktalardan biri; çok karışık ve tartışmalara sıklıkla konu olan bir dönemi ve süreci yazarın bu denli tarafsız ve doğru tespitlerle anlatmış oluşudur.

Kitapta, İbrahim Efendi Konağı'yla birlikte, konak kültürü tüm detaylarıyla anlatılmıştır. Halayıklar, kalfalar, aşçılar, terziler, bahçıvanlar ve cariyeler ile adeta kendi içlerinde küçük birer sosyal yapı halini almıştır konaklar. Konaktaki gündelik olaylar, evde yapılan işler, bir ritüele dönüşerek ihtişamlı bir yaşam haline gelmiştir. Aslında Osmanlı'nın son dönemindeki kültürü, estetiği, sanatı ve yaşayış biçimini konaklar vasıtasıyla yakından tanıyabiliyoruz.

Esere bir bütün olarak baktığımızda aslında Osmanlı Devleti ve İbrahim Efendi Konağı'nın kader ortağı olduğu tanısına ulaştım. İkisi de çok köklü, heybetli, ihtişam sahibi ve insanların özendiği bir konumda bulunmuş ve refah içerisinde varlıklarını sürdürdükleri dönemler olmuştur. Fakat ne acı ki her ikisinin de talihsiz sonlarla varlıkları yokluğa karışmıştır. Kitabı okurken bu yok oluş süreçlerinin biri devlet diğeri konak olmasına rağmen aslında benzer problemler sonucunda oluştuğunu fark ettim.

Ben kitabı okurken büyük keyif aldım. Hem dönem hakkında bilgi sahibi oldum bir yandan da son derece olaylı bir konak hayatına şahit olup, bir milletin unutulmuş ve unutulmaya yüz tutmuş kültürüyle tanışma fırsatı buldum. Aynı zamanda yazarın dönem tespitlerinden yola çıkarak, bundan yüz sene öncesiyle aramızda pek bir fark olmadığı fikrine kanaat getirdim. İçerisinde bulunduğumuz dönemin zorluklarının üstesinden gelebilmek millet olarak ortak hedefimiz olmalı. Bunu anlayıp, hedef haline getirebilmemiz için de önce geçmişimizin farkında olmak elzemdir. İbrahim Efendi Konağı da bu yolda bize ışık tutabilecek kıymetli eserlerden biridir. Okumanız temennisiyle...

■ Zeynep Rana ÖTER

TÜRK GENÇLİĞİ UNUTMA!

Ünlü şairimiz Mehmet Akif Ersoy içimizi ısıtan satırlarıyla, yüreğimize dokunan sözleriyle 12 Mart 1921'de milletimizin ışığı olmuştur ve bize yol göstermiştir.

Bizim marşımız, bağımsızlığı, özgürlüğü adaleti temsil eder Bu vatan uğruna canını siper eden şehitlerimizi. Türkiye Cumhuriyeti'nin yaşadığı hain darbe girişimlerini 15 Temmuz 2016'da yaşanan o karanlık geceyi, 251 vatandaşın şehit olduğu 2196 vatandaşın gazi olduğu o kara günde Ömer halisdemir gibi, binlerce kahramanlık öykümüz var. Ne mutlu bunu aktaran ecdada ne mutlu bunun için savaşanlara.

Terör örgütleri mensupları artık biliyor ki, dünyanın neresinde olursa olsunlar, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin soluğu enselerindedir. Ne demiş güzel şair "Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır, Toprak; eğer uğrunda ölen varsa vatandır."

Türk gençliği! Unutma. Unutma ki bayrağımıza vatanımıza insanlarımıza göz dikemesinler, her başımızı kaldırdığımızda gururla bakıyor olalım bayrağımıza. Her satırını okurken zihnimizden geçiyor o günler, milletimizin zaferini yeniden doğuşunu, düşmanla amansız mücadelesini hatırlıyoruz. Hep bir ağızdan her seferinde pes etmemeyi, mücadele etmeyi vazgeçmemeyi öğreniyoruz, her defasında.

Korkma! dedi Akif. Korkmuyoruz ne düşmandan, ne yokluktan ne cahillikten. Azimle cesaretle sahip çıkıyoruz emanetlerimize. Mehmet Akif'in başlattığı bu yolda bıkmadan yorulmadan devam edeceğiz her seferinde.

Akif'in dileği, Allah bu millete Istiklal Marşı yazdırmasin idi. Biz de bunun için var gücümüzle mücadele edeceğiz.

■ Ayşegül ALPAYDİN

ÖĞRENCİ RESİMLERİ

Tebük Seferi ve Kâ'b bin Mâlik'in Tevbesi

Tebük Gazvesi hicretin dokuzuncu yılı Recep ayında (Ekim 630'da) yapıldı. O yıl Medine'de ve diğer İslâm topraklarında büyük bir kuraklık hüküm sürüyordu. Bunu haber alan Bizans kralı Herakliyüs, Müslümanlara öldürücü darbeyi indirmek üzere kırk bin kişilik bir kuvvet hazırladı.

Peygamber Efendimiz bu haberi tam zamanında aldı.

Mevsim sıcak, gidilecek yer de uzak olduğu için her zaman yaptığının aksine bu defa seferin nereye yapılacağını açıkça söyledi. Müslümanların arasındaki münafıklar moral bozmak için hem aşırı sıcakları hem de gidilecek yerin uzak oluşunu hep ileri sürüyorlar ve Herakliyüs'ün kalabalık ordusu karşısına çıkmanın bir intihar olacağını söylüyorlardı. Bu propaganda bazı kimseler üzerinde gerçekten tesirli oluyordu. İşte bu sırada Müslümanları uyarmak için Tevbe Sûresi'nin 38-41. âyetleri nâzil oldu:

"Ey imân edenler! Size ne oldu ki, Allah yolunda sefere çıkın dendiği zaman yere çakılıp kalıyorsunuz? Dünya hayatını âhirete tercih mi ediyorsunuz? Fakat dünya hayatının faydası âhiretin yanında pek azdır."

Âyet-i kerîminin devamında Peygâmbir aleyhis-selâm'a yardım etmezlerse ona Allah'ın yardım edeceği söyleniyor, hicret sırasında nasıl yardım ettiği de anlatılıyordu. Bu âyetler üzerine Müslümanlar hemen derlenip toparlandılar ve savaş hazırlığına başladılar.

Hz. Ömer'in Hz. Ebubekir'i hayır yarışında geçmeyi düşünerek malının yarısını getirdiği, fakat Ebubekir Hazretlerinin bütün malını ortaya koyarak büyüklüğünü bir daha gösterdiği olay bu savaş hazırlığı sırasında meydana gelmişti. Hz. Osman 950 deve ile 100 atı yine bu sırada bağışlamıştı. Sonunda İslâm ordusu hazırlanmış, otuz bin mücâhid Tebük yolunu tutmuştu.

İslâm tarihine Bekkâîn (ağlayanlar) diye geçecek olan yedi fakir müslüman, maddî imkânları olmadığı ve bu sebeple savaşa katılamadıkları için hüngür hüngür ağlıyorlardı. Münafıkların çoğu bahâneler uydurup savaşa katılmamıştı. İşin fenası Bedir dışında Hz. Peygamber'in yanı başında bütün savaşlara katılmış olan Kâ'b İbnî Mâlik ile diğer iki Bedir gazisi ihmâlleri sebebiyle Tebük Gazvesi'ne katılmıyorlardı. Nefisleri onları yenmişti.

Resûlullah (sav) ile birlikte Tebük Gazvesi'ne katılmadığına dair mâcerasını Kâ'b bin Mâlik' (ra) şöyle anlatır:

Resûlullah'ın -sallallahu aleyhi ve sellem- gittiği gazâlardan sadece Tebük Gazvesi'ne katılmamıştım.

Tebük Gazvesi'ne Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte gitmeyişim şöyle oldu:

Ben katılmadığım bu gazve sırasındaki kadar hiçbir zaman kuvvetli ve zengin olamamıştım. Vallahi Tebük Gazvesi'nden önce iki deveyi bir araya getirememiştim. Bu gazvede iki tane binek devesine sahip olmuştum. Bir de Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir gazveye hazırlandığı zaman asıl hedefi söylemez, bir başka yere gittiği sanılırdı. Fakat bu gazve sıcak bir mevsimde uzak bir yere yapılacağı ve kalabalık bir düşmanla karşı karşıya gelineceği için Resûl-i Ekrem durumu açıkladı. Savaşın özelliğine göre hazırlanabilmeleri için Müslümanlara nereye gideceklerini söyledi. Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile beraber sefe-re gidecek Müslümanların sayısı çok fazlaydı. Adlarını bir deftere yazmak mümkün değildi.

Kâ'b sözüne şöyle devam etti:

Savaşa gitmemek için gözden kaybolunduğu takdirde, hakkında bir âyet nâzil olmadıkça, işin gizli kalacağı zannedilebilirdi. Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu gazveyi meyvaların olgunlaştığı, gölgelerin arandığı sıcak bir mevsimde yapmıştı.

Ben de bunlara pek düşkündüm. Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile Müslümanlar savaş hazırlığına başladılar.

Ben de onlarla birlikte savaşa hazırlanmak için çıkıyor, fakat hiçbir şey yapmadan geri dönüyordum.

Kendi kendime de "Canım, ne zaman olsa hazırlanırım" diyordum. Günler böyle geçti. Herkes işini

ciddi tuttu ve bir sabah Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte müslümanlar erkenden yola çıktılar. Ben ise hâlâ hazırlanmamıştım. Yine sabah evden çıktım, hiçbir şey yapamadan geri döndüm. Hep aynı şekilde davranıyordum. Savaş henüz başlamamıştı, ama mücâhidler hayli yol almışlardı. Yola çıkıp onlara yetişeyim dedim, keşke öyle yapsaymışım; bunu da başaramadım. Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- savaşa gittikten sonra insanların arasına çıktığımda beni en çok üzen şey, savaşa gitmeyip geride kalanların ya münafık diye bilinenler veya âciz oldukları için savaşa katılamayan kimseler olmasıydı.

Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Tebûke varıncaya kadar adımı hiç anmamış. Tebûk'te ashâbın arasında otururken: Kâ'b bin Mâlik ne yaptı? diye sormuş. Bunun üzerine Benî Selime'den bir adam:

- Yâ Resûlallah! Elbiselerine ve sağına soluna bakıp gururlanması onu Medine'de alıkoymuş, demiş.

Bunun üzerine Muâz İbni Cebel ona:

- Ne fena konuştun! demiş. Sonra da Peygamber -aleyhisselâm-’a dönerek, yâ Resûlallah! Biz onun hakkında hep iyi şeyler biliyoruz, demiş. Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- hiçbir şey söylememiş. O sırada çok uzaklarda beyazlar giymiş bir adamın gelmekte olduğunu görmüş:

- "Bu Ebû Hayseme olaydı" demiş. Bir de bakmışlar ki, gelen adam Ebû Hayseme el-Ensârî değil mi!

Ebû Hayseme, (bir savaş hazırlığı sırasında) bir ölçek hurma verdiği için münafıklara alay konusu olan zâttır.

Kâ'b sözüne şöyle devam etti:

Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Tebûk'ten Medine'ye hareket ettiğini öğrendiğim zaman beni bir üzüntü aldı. Söyleyeceğim yalanı düşünmeye başladım. Kendi kendime "Yarın onun öfkesinden nasıl kurtulacağım?" dedim. Yakınlarımdan görüşlerine değer verdiğim kimselerden akıl almaya başladım. Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in gelmek üzere olduğunu söyledikleri zaman, kafamdaki saçma düşünceler dağılıp gitti. Onun elinden hiçbir şekilde kurtulamayacağımı anladım. Her şeyi dosdoğru söylemeye karar verdim. Peygamber -aleyhisselâm- sabahleyin Medine'ye geldi.

Seferden dönerken önce Mescid-i Nebevî'ye gelerek iki rek'at namaz kılar, sonra halkın arasına gelip otururdu. Yine öyle yaptı. Bu sırada savaşa katılmayanlar huzuruna geldiler; neden savaşa gidemediklerini yemin ederek anlatmaya başladılar. Bunlar seksenden fazla kimseydi. Hz. Peygamber onların ileri sürdüğü mâzeretleri kabul etti; kendilerinden bîat aldı; Allah Teâlâ'dan bağışlanmalarını niyâz etti ve iç yüzlerini O'na bıraktı. Sonunda ben geldim. Selâm verdiğim zaman dargın dargın gülümsedi; sonra:

- "Gell", dedi. Ben de yürüyerek yanına geldim ve önüne oturdum. Bana:

- "Niçin savaşa katılmadın? Binek hayvanı satın almamış mıydın?" diye sordu. Ben de:

- Yâ Resûlallah! Allah'a yemin ederim ki, senden başka birinin yanında bulunsaydım, ileri süreceğim mâzeretlerle onun öfkesinden kurtulabilirdim. Çünkü

insanlara fikrimi kabul ettirmeyi iyi beceririm. Fakat yine yemin ederim ki, bugün sana yalan söyleyerek gönlünü kazansam bile, yarın Cenâb-ı Hak işin doğrusunu sana bidirecek ve sen bana güceneceksin. Şayet doğrusunu söylersem, bana kızacaksın. Ama ben doğru söyleyerek Allah'dan hayırlı sonuç bekliyorum. Vallahi savaşa gitmemek için hiçbir özürüm yoktu. Hiçbir zaman da gazâdan geri kaldığım sıradaki kadar kuvvetli ve zengin olamamıştım, dedim.

Kâ'b sözüne devamla dedi ki:

Bunun üzerine Hz. Peygamber:

- "İşte bu doğru söyledi. Haydi kalk, senin hakkın da Allah Teâlâ hüküm verene kadar bekle!" buyurdu. Ben kalkınca Benî Selime'den bazıları yanıma takılarak:

- Vallahi senin daha önce bir suç işlediğini bilmiyoruz. Savaşa katılmayanların ileri sürdükleri gibi bir mâzeret söyleyemedin. Halbuki günahlarının bağışlanması için Peygamber -aleyhisselâm-'ın istiğfâr etmesi yeterdi, dediler.

Kâ'b sözüne şöyle devam etti:

Beni o kadar çok ayıpladılar ki, tekrar Resûlullah'ın yanına dönüp biraz önceki sözlerimin yalan olduğunu söylemeyi bile düşündüm. Sonra onlara:

- Bana verilen cezaya çarptırılan bir başka kimse var mı? diye sordum.

- Evet. Seninle beraber bu cezaya uğrayan iki kişi daha var, dediler. Onlar da senin gibi konuştular ve senin aldığın cevabı aldılar.

- O iki kişi kim? diye sordum.

- Biri Mürâre İbni Rebî' el-Amrî, diğeri de Hilâl İbni Ümeyye el-Vâkıfı diyerek, herbiri Bedir Gazvesi'ne katılmış olan iki mükemmel örnek şahsiyetin adını verdiler. Bunun üzerine ben geri dönme düşüncesinden vazgeçerek yoluma devam ettim.

Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- savaşa katılmayanlardan sadece üçümüzle konuşulmasını yasakladı. İnsanlar bizimle konuşmaktan kaçındılar veya bize karşı tavırlarını değiştirdiler. Hatta bana göre yer yüzü bile değişti. Sanki burası benim memleketim değildi. Elli gün böyle geçti. İki arkadaşım boyunlarını büktüler; ağlayarak evlerinde oturdular. Ben ise onlardan daha genç ve dayanıklı idim. Dışarı çıkarak cemaatle namaz kılar, çarşılarda dolaşırdım. Fakat kimse benimle konuşmazdı. Namaz bittikten sonra Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yerinde otururken yanına gelir, kendisine selâm verirdim. Kendi kendime "Acaba selâmımı alırken dudaklarını kıpırdattı mı kıpırdatmadı mı" diye sorardım. Sonra ona yakın bir yerde namaz kılar ve farketirmeden kendisine bakardım. Ben namaza dalınca bana doğru döner, kendisine baktığım zaman da yüzünü çeviriverirdi.

Müslümanların bana karşı olan sert tutumları uzun süre devam edince, amcamın oğlu ve en çok sevdiğim insan Ebû Katâde'nin bahçesine gidip duvardan içeri atladım ve selâm verdim. Vallâhi selâmımı almadı. Ona:

- Ebû Katâde! Allah adına and vererek soruyorum. Benim Allah'ı ve Resûlullah'ı ne kadar sevdiğimi

biliyor musun? diye sordum. Hiç cevap vermedi. Ona and vererek bir daha sordum. Yine cevap vermedi. Bir daha yemin verince:

- Allah ve Resûlü daha iyi bilir, dedi. Bunun üzerine gözlerimden yaşlar boşandı. Geri dönüp duvardan atladım.

Birgün Medine çarşısında dolaşıyordum. Medine'ye yiyecek satmak üzere gelen Şamlı bir çiftçi:

- Kâ'b İbni Mâlik'i bana kim gösterir? diye sordu. Halk da beni gösterdi. Adam yanıma gelerek Gassân Meliki'nden getirdiği bir mektup verdi. Ben okuma yazma bilirdim. Mektubu açıp okudum. Selâmdan sonra şöyle diyordu:

- Duyduğumuza göre Efendiniz seni üzüyormuş. Allah seni değerinin bilinmediği ve hakkının çiğnenmediği bir yerde yaşayasın diye yaratmamıştır. Hemen yanımıza gel, sana izzet ikrâm edelim.

Mektubu okuyunca, bu da bir başka belâ, dedim. Hemen onu ateşe atıp yaktım.

Nihayet elli gün'den kırk'ı geçmiş, fakat vahiy gelmemişti. Bir gün Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in gönderdiği bir şahıs çıkageldi.

- Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sana eşinden ayrı oturmanı emrediyor, dedi.

- Onu boşayacak mıyım, yoksa ne yapacağım? diye sordum.

- Hayır, ondan ayrı duracak, kendisine anaşmaya caksın, dedi. Hz. Peygamber diğer iki arkadaşına da aynı emri gönderdi. Bunun üzerine karıma:

- Allah Teâlâ bu mesele hakkında hüküm verene kadar ailenin yanına git ve onların yanında kal, dedim.

Hilâl İbni Ümeyye'nin karısı Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e giderek:

- Yâ Resûlallah! Hilâl İbni Ümeyye çok yaşlı bir adamdır. Kendisine bakacak hizmetçisi de yoktur. Ona hizmet etmemde bir sakınca görür müsün? diye sormuş. Hz. Peygamber de:

- Hayır görmem. Ama katiyen sana yaklaşmasın, buyurmuş. Kadın da şöyle demiş:

- Vallahi onun kımıldayacak hâli yok. Allah'a yemin ederim ki, başına bu iş geleliberi durmadan ağlıyor.

Kâ'b sözüne şöyle devam etti:

- Yakınlarımdan biri bana: Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den eşinin sana hizmet etmesi için izin istesen olmaz mı! Baksana Hilâl İbni Ümeyye'ye bakması için karısına izin verdi, dedi. Ben de ona: Hayır, bu konuda Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den izin isteyemem. Üstelik ben genç bir adamım. İzin istesem bile Peygamber -aleyhisselâm-'ın bana ne diyeceğini bilemem, dedim.

Bu vaziyette on gün daha durdum. Bizimle konuşulması yasaklandığından bu yana tam elli gün geçmişti. Ellinci gecenin sabahında, evlerimizden birinin damında sabah namazını kıldım. Allah Teâlâ'nın (Kur'ân-ı Kerîm'de bizden) bahsettiği üzere canım iyice sıkılmış, o geniş yeryüzü bana dar gelmiş bir vaziyette otururken, Sel Dağı'nın tepesindeki birinin var gücüyle:

- "Kâ'b İbni Mâlik! Müjdel" diye bağırdığını duydum. Sıkıntılardan kurtulma gününün geldiğini

anlayarak hemen secdeye kapandım.

Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sabah namazını kıldırınca, Allah Teâlâ'nın tövbelerimizi kabul ettiğini ilân etmiş. Bunun üzerine ahâlî bize müjde vermeye koşmuş. İki arkadaşına da müjdeciler gitmiş. Bunlardan biri bana doğru at koşturmuş. Eslem kabilesinden bir diğer müjdeci koşup Sel Dağı'na tırmanmış, onun sesi atlıdan önce bana ulaşmış. Sesini duyduğum müjdeci yanıma gelip beni tebrik edince, sırtımdaki elbiseyi de çıkarıp müjdesine karşılık ona giydirdim. Vallahi o gün giyecek başka elbisem yoktu. Emanet bir elbise bulup hemen giydim. Peygamber -aleyhisselâm-'ı görmek üzere yola koyuldum. Beni grup grup karşılayan sahâbîler tövbemin kabul edilmesi sebebiyle tebrik ediyor ve "Allah Teâlâ'nın seni bağışlaması kutlu olsun" diyorlardı.

Nihayet Mescid'e girdim. Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ashâbın ortasında oturuyordu. Talha İbni Ubeydullah hemen ayağa kalktı, koşarak yanıma geldi, elimi sıktı ve beni tebrik etti. Vallahi muhâcirînden ondan başka kimse ayağa kalkmadı.

Râvi der ki. Kâ'b, Talha'nın bu davranışını hiç unutmazdı.

Kâ'b sözüne şöyle devam etti:

Peygamber -aleyhisselâm-'a selâm verdiğimde yüzü sevinçten parıldayarak:

- "Dünyaya geldiğinden beri yaşadığın bu en hayırlı gün kutlu olsun!" buyurdu. Ben de:

- Yâ Resûlallah! Bu tebrik senin tarafından mıdır, yoksa Allah tarafından mı? diye sordum.

- "Benim tarafımdan değil, Yüce Allah tarafından", buyurdu. Sevindiği zaman Peygamber -aleyhisselâm-'ın yüzü parıltı, ay parçasına benzerdi. Biz de sevindiğini böyle anlardık.

Resûl-i Ekrem'in önünde oturduğumda:

- Yâ Resûlallah! Tövbemin kabul edilmesine şükran olarak bütün malımı Allah ve Resûlullah uğrunda fakirlere dağıtmak istiyorum, dedim. Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- "Malının bir kısmını dağıtmayıp elinde tutman senin için daha hayırlı olur" buyurdu. Ben de:

- Hayber fethinde hisseme düşen malı elimde bırakıyorum, dedikten sonra sözüme şöyle devam ettim. Yâ Resûlallah! Allah Teâlâ beni doğru söylediğimden dolayı kurtardı. Tövbemin kabul edilmesi sebebiyle, artık yaşadığım sürece sadece doğru söz söyleyeceğim. Vallahi bunu Peygamber -aleyhisselâm-'a söylediğim günden beri doğru sözlü olmaktan dolayı Allah Teâlâ'nın hiç kimseyi benden daha güzel mükâfatlandırdığını bilmiyorum. Yemin ederim ki, Peygamber -aleyhisselâm-'a o sözleri söylediğim günden bu yana bilerek hiç yalan söylemedim. Kalan ömrümde de Cenâb-ı Hakk'ın beni yalan söylemekten koruyacağını umarım.

Kâ'b sözüne devamla şöyle dedi:

Bunun üzerine Allah Teâlâ şu âyet-i kerîmeleri indirdi:

"Allah (savaşa gitmek istemeyenlere izin vermesi sebebiyle) Peygamberini bağışladığı gibi, bir kısmının kalbi kaymak üzere iken güçlük zamanında Peygamber'e uyan muhâcirlerle ensârın da tövbelerini kabul

etti. Çünkü Allah onlara çok şefkatli, pek merhametlidir. "Hani şu tövbeleri (Allah'ın emri gelene kadar) geri bırakılan üç kişinin de tövbesini kabul etti. Bütün genişliğine rağmen yeryüzü onlara dar gelmiş, vicdanları kendilerini iyice sıkıştırmıştı. Nihayet Allah'dan başka sığınılacak kimse olmadığını anlamışlardı. Eski hâllerine dönmeleri için Allah onların tövbelelerini kabul etti. Çünkü Allah tövbeleri kabuledici ve bağışlayıcıdır.

"Ey imân edenler! Allah'ın azâbından korkun ve doğrularla beraber olun" [Tevbe Sûresi (9), 117-119].

Kâ'b şöyle devam etti:

Allah'a yemin ederim ki, beni İslâmiyet'le şereflendirdikten sonra Cenâb-ı Hakk'ın bana verdiği en büyük nimet, Peygamber aleyhisselâm'ın huzurunda doğruyu söylemek ve yalan söyleyip de helâk olmamaktır. Çünkü Allah Teâlâ şu yalan söyleyenler hakkında vahiy gönderdiği zaman, hiç kimseye söylemediği ağır sözleri söyledi ve şöyle buyurdu:

"O savaştan kaçanların yanına döndüğünüz zaman, kendilerini hesaba çekmiyesiniz diye Allah adına yemin ederler. Onlardan yüz çevirin. Çünkü onlar pistirler. Yaptıklarına ceza olmak üzere varacakları yer cehennemdir. Kendilerinden râzı olasınız diye size yemin de ederler. Siz onlardan râzı olsanız bile Allah fâsıklardan aslâ râzı olmaz" [Tevbe sûresi (9), 95-96].

Hadis-i şerifte samimiyetle yapılan tövbelerin Allah Teâlâ'yı son derece memnun ettiği ortaya konmakta, günahına üzülen kullarının kendisine yönelmelerinden pek hoşnut olduğu belirtilmektedir.

Kâ'b İbni Mâlik'e Müslümanların yaptığı elli günlük boykota rağmen onun din kardeşleriyle ilgiyi kesmesi, Peygamber Efendimiz'in etrafında dolaşarak ona selâm vermeye çalışması, acaba selâmını aldı mı diye dudaklarının hareketini gözlemesi, onun ne kadar samimi bir Müslüman olduğunu ispat etmektedir. Başta Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem olmak üzere Müslümanlardan kopmanın, onlardan ayrı kalmanın, onlar tarafından toplum dışı bırakılmanın iyi bir Müslüman için ne korkunç bir ceza olduğu bu olayda bütün açıklığı ile görülmektedir. Şu hâlde bir Müslüman din kardeşlerinin nefretini üzerine çekecek bir iş yapmanın çok büyük bir hata olduğunu hatırlanarak çıkarmamalı ve onlar tarafından hor görülecek bir işi asla yapmamalıdır.

Şu da hiçbir zaman unutulmamalıdır ki, Peygamber Efendimiz'in bu olayda böylesine sert davranmasının asıl sebebi, savaştan kaçmanın şahısları değil İslâm toplumunu ve Müslümanların kaderini yakından ilgilendirmesidir. Zira Peygamber Efendimiz şahsını ilgilendiren hiçbir olaya böyle tepki göstermemiştir. Şahsını ilgilendiren kusurları hep hoş görmüş, hata edenleri hemen bağışlamıştır.

HADİSTEN ALMAMIZ GEREKEN DERSLER;

- Müslüman doğru sözlü olmalı; hata ettiği zaman da kusurunu, günahını kabul etmelidir.
- Samimi bir mü'min günah işlediği zaman üzülmeli, pişmanlık duymalı, ben niçin böyle davrandım diye ağlayıp sızlamalıdır.
- Hatayı kime karşı yapmışsa onun gönlünü

almaya ve kendisini bağışlatmaya çalışmalıdır.

- Bir görevi yapamadığı zaman üzüntü duymalı, ben bu görevi niçin yapmadım diye düşünüp kendisini hesaba çekmelidir.

- Allah'a ve Resûlüne herkesten çok itâat etmeli, en üstün saygıyı onlara karşı beslemelidir.

- Allah yolunda savaşa çağrıldıkları zaman, Müslümanlar gönül rızasıyla hemen bu savaşa katılmalı, savaştan asla kaçmamalıdır.

- Ashâb-ı kirâmın Peygamber aleyhisselâm'a karşı ne kadar açık sözlü olduğu, kendi aleyhlerine bir sonuç doğursa bile gerçeği söylemekten kaçınmadıkları açıkça görülmektedir.

- İnsanların iç yüzleri Allah'a bırakılmalı ve bir şeyi niçin yaptıkları kurcalanmamalıdır. Zaten samimi davranmayanlar zamanla kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

- Bir idareci, açıkça günah işlemekten çekinmeyen Müslümanları yola getirmek düşüncesiyle, diğer Müslümanların onlarla olan davranışlarını sınırlayabilir.

- Peygamber Efendimiz'in ashâbına şefkati, onları memnun eden bir habere onlarla birlikte sevinmesi sahip olduğu ahlâkın üstünlüğünü göstermektedir.

- Bir kimsenin münafık veya kâfir olduğu anlaşırsa, mü'min bir kadın hayatını öyle biriyle devam ettirmemelidir.

- Birini mutlu edecek bir haber duyunca ona müjde vermek, bir olaya sevinen birini tebrik etmek İslâmî bir âdet olduğu gibi, müjde alan kimsenin müjdeyi getirene hediye vermesi de hoş bir gelenektir.

- Faziletli bir kimse için ayağa kalkmayı dinimiz makbul bir davranış kabul etmiştir.

- Bir nimete kavuşan veya bir sıkıntıdan kurtulan kimse sadaka vermelidir. Fakat Allah rızası için bütün malını dağıtıp da başkalarına muhtaç duruma düşmemelidir.

- Doğruluk ve doğru sözlülük insanı hem dünyada hem de âhirette kurtarır.

- Allah Teâlâ'nın bir lutfuna eren kimse, buna çok sevindiğini belli etmeli ve bu nimetinden dolayı Cenâb-ı Hakk'a şükretmelidir.

Neticede şunu anlıyoruz: İnsan yanılabilir, günah işleyebilir. Yapılan suç ne kadar ağır olursa olsun, kul hatasını kabul etmeli ve Cenâb-ı Hakk'a karşı dürüst davranmalıdır. Günahları sadece O'nun bağışlayacağını bilerek hatasının affı için Allah Teâlâ'ya yalvarıp yakarmalıdır. Daha da önemlisi, insan hiçbir zaman ümitsizliğe düşmemeli, günahlarını bağışlanmaz diye düşünmemelidir. Tam aksine benim Yüce Rab-bim bağışlayıcıdır, diye hep ümitvâr olmalıdır.

TEBÜK SEFERİ ŞÖYLE SONUÇLANDI:

Müslümanların büyük bir kalabalıkla geldiğini öğrenen Hristiyan ordusu, onların karşısına çıkmaya cesaret edemedi. İslâm ordusu da geri dönüp geldi. Fakat Müslümanlar bu seferde çok eziyet çektiler. Görüldüğü üzere Tébük Seferi Müslümanlığın kaderi açısından çok önemliydi. Ona herkesin mutlaka katılması gerekiyordu. Kâ'b İbni Mâlik'e ve arkadaşlarına iyi bir ders verilmesinin sebeplerinden biri de bu idi.

HASTALIK VE MUSİBETLER BAŞIMIZA

NEDEN GELİYOR?

Bizler bu imtihan dünyasında acı tatlı çeşitli hallerle başbaşa kalıyoruz. Hayatın sevinçli yönleri yanı sıra üzücü tarafları dert ve musibetleri de vardır. Rabbimiz bütün bu durumlarda nasıl hareket edeceğimize görmek için bizleri sınamaktadır. Sevinç ve başarılı hallerimizde şımarıp kibirleniyor muyuz? Yoksa Rabbimize şükürümüzü arıyor. Ölüm, kaza, hastalık ve yoksulluk gibi üzücü durumlarda da isyan ve şikayetemi giriyoruz? **Yoksa olayları sabır içinde tevekküllemi karşılıyoruz. İşte bütün bunlar bizler için birer imtihan vesilesidir.**

Bu hayat İmtihanını yüzümüzün aklıyla nasıl vereceğiz? Rabbimizi kendimizden nasıl razı edeceğiz? Bu sorulara en güzel cevapları veren Rabbimizin son mesajı Kur'an'ı kerim ve onu en güzel yaşayan ve anlatan peygamberimiz Hazreti Muhammed' (S.A.V.) 'dir.

Hayatın dert ve üzüntüleri karşısında mutluluğu ve teselliyi arayan insanlık Kuranı Kerim'i bize ders veren peygamberimizin tavsiyelerine kulak vermeli, yaşayışını O'nun gösterdiği istikamet üzere düzenlemelidir. Aksi halde hayatın bütün lezzetini, sevincini, tadını kısacası mana-

sını kaybettiği gibi hayat imtihanında da başarısız duruma düşerek hem dünya hem de ahiret mutluluğunu kaybedecektir.

MUSİBETLERİN HİKMET VE FAYDALARI

Musibet hayatta her insanın başına gelebilen ve ona maddi ve manevi zahmet sıkıntı veren durumlardır.

Hayatı boyunca her insan böyle durumlara maruz kalmaktadır. Bundan Allah'ın en sevdiği kulları bile muaf tutulmamıştır Bilakis peygamberimizin ifadesiyle insanların en çok musibet ve derde

uğrayanları en başta peygamberler olmuştur...

Demek musibet öyle uğursuz , çirkin veya korkulacak bir şey değildir öyle olsaydı Allah onu sevdiği kullarına vermezdi . İnsanların istemediği musibetin çirkin görünen yüzü arkasında ; pek çok hikmetler , insan için faydalı hayırlı neticeler vardır İşte bunlardan bazıları:

1- Musibet hali Mümin için bir çeşit ibadettir

Çünkü ibadetler iki kısımdır biri namaz niyaz gibi bildiğimiz ibadetlerdir diğeri musibetler vasıtasıyla musibete uğrayan insan acizliğini zayıflığını hissederek merhametli ve şefkatli olan Rabbine sığınır ve O'na yalvarır Böylece gösteriştten uzak samimi bir ibadete sahip olur. Musibetle geçen ömür dakikaları Allah'tan şikayet etmemek şartıyla mümin için ibadet sayıldığına peygamber efendimiz bir çok hadislerinde işaret etmiştir.

2-Musibetler Mümin için bir kazdır ve gafletten uyanmasına sebeptir

İnsan bu dünyaya ahiret ticareti yapmak , ebedi bir hayatın mutluluğunu kazanmak için gönderilmiştir. Hastalıklar musibetler olmazsa hayatın tatlı ve zevkli yönleri dünyayı hoş gösterir ahireti unutturur insan ölümü düşünmek istemez ömür dakikalarını boş ve faydasız şeylerle tüketir

Musibetler ise gaflet uykusunda olan insanın gözünü açar dünyada başıboş , ölümsüz olmadığını hatırlatır buraya geliş vazifesini , ahiretin yakın olduğunu ona hazırlanmanın gerektiğini düşündürür

Musibetler bu yönüyle insan için büyük bir nasihatçı etkili bir uyarıcıdır onun bu ikazından ders alıp Allah'a şükretmek çok ağır geldiğinde de Allah'tan sabır ve yardım istemek gerektir

3-Musibetler sahip olunan nimetlerin kıymet ve değerlerinin daha iyi anlaşılmasına sebep olur

Her şey zıttıyla bilinir. Karanlık olmasaydı ışık bilinmez lezzet vermezdi . Soğuk olmasa sıcaklık anlaşılmaz zevksiz olurdu. Açlık olmasa yemek tat vermezdi öyle de musibetler hastalıklar da insana sahip olduğu sağlık ve afiyetin lezzetini hissettirir onu nimetlere nankörlükten kurtarıp şükre yönlendirir.

4-Sabun vücudun kirlerini yıkayıp temizlediği gibi musibetler de insanın günah kirlerini yıkar, temizler.

Musibetler müminin işlediği günahların

temizlenmesine vesile olduğu Hadis-i Şerif'te şöyle ifade edilmiştir:

"Allah bir kimseye hayır dilerse o kimsenin günahlarını bağışlamak ve derecesini yükseltmek için onu musibete uğratar" Buhari

Günahlar insanın ahiret hayatını tehdit eden manevi hastalıklardır Dünya hayatında da kalbî Ve ruhî bir çok sıkıntıların sebebidir.

Musibete uğrayan kimse musibet yüzünden çektiği sıkıntı ve üzüntülerle günahlarının cezasını bu dünyada çekerek temizlenir Allah'ın affına kavuşur ahireti temiz gider.

Günahsız masum insanların başlarına gelen musibet ise onların derecelerini yükseltir faziletlerini , Allah'a yakınlıklarını artırır insan musibetleri sabırla karşılasa ibadetlerle bile ulaşamayacağı pek yüksek makamlara manevi derecelere çıkabilir.

5-Musibetler toplum hayatının düzeni için gerekli olan İnsanlar arasındaki hürmet ve merhameti yaygınlaştırır.

İnsanı bencilliğe merhametsizliğe iten kendi kendine yettiğine inanma duygusudur. Sağlık ve afiyet içinde istediği her şeyi elde ederek yaşayan insan musibete düşenlere karşı gerekli şefkat ve merhameti gösteremez .

Ne zaman kendi başına bir sıkıntı gelse İşte o zaman acizliğini ve zayıflığını anlar ziyaretine gelen ve ona yardım edenlere karşı hürmet, minnet ve sevgi duymaya başlar. Musibet öncesi yalnızca kendini düşünen o insan musibet sonrasında artık musibete düşmüş insanlara merhamet duyan elinden geldiğince yardımlarda bulunan en azından duacı olan diğergam bir insan haline gelir. Dinen sünnet olan hastaların ziyaretlerine gidip onların hallerini sorar teselli verir, sevap kazanır.

Bu yönüyle musibet insanlar arasında dayanışma ve yardımlaşmayı artırır kardeşlik duygularını da pekiştirir.

6-Müminin korkması gereken asıl musibet dine gelen musibettir.

Dini Musibetler insanın dini hayatına, ahiretine ve maneviyatına zarar veren her türlü haldir. Haram zevkler , günahlar , Allah'a olan isyanlar dine , imana zarar veren musibetlerdir.

Ahiret hayatını düşünemeyecek derecede meşgul eden geçim derdi Ve dünya işleri, gaflete sürükleyen varlık ve zenginlik gibi durumlar da maneviyatımıza zarar veren dine ait musibetlerdendir. Korkulması ve Allah'a sığınılması gereken gerçek musibet bunlardır.

■ Mehmet KOÇGÖZ

BASINDA BİZ

Ödüllerimiz

'ON KITA BİR VATAN İLELEBET İSTİKLAL' TEMALİ YARIŞMADA DERECEYE GİREN ÖĞRENCİLERİMİZ ÖDÜLLENDİRİLDİ

İstanbul Müftülüğü'nün düzenlediği "On Kita Bir Vatan İlelebet İstiklal" temalı yarışmada dereceye giren öğrencilerimiz 9 Mart 2021 Çarşamba günü Eyüpsultan İlçe Müftülüğü'nde düzenlenen törenle ödülleri aldı.

Yarışmanın kompozisyon kategorisinde ilçe bölümü 11/F sınıfı öğrencimiz Ayşegül ALPAYDIN ilçe birincisi, Zeynep CON ilçe ikincisi olmuştur.

Dereceye giren öğrencilerimize ödülleri Eyüpsultan Müftüsü Mustafa MESTEN tarafından kendilerine takdim edilmiştir.

Eyüpsultan Müftüsü Mustafa MESTEN öğrencilere hediyelerini tek tek takdim edip kendilerine başarılar diledi. Aileleri, öğretmenleri ve okullarını tebrik etti.

Bu yarışmada ilçe birincisi olan öğrencilerimiz eserleriyle ilde yarışmaya katılacaklardır. Öğrencilerimizi tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

İstanbul İl Müftülüğü'nün düzenlediği "On Kita Bir Vatan İlelebet İstiklal" temalı yarışmada dereceye giren öğrencilerimiz 9 Mart 2021 Çarşamba günü Eyüpsultan İlçe Müftülüğü'nde düzenlenen törenle ödülleri aldı.

Yarışmanın resim kategorisinde ortaokul bölümü 5/C sınıfı öğrencimiz Yaren KIRABAL ilçe birincisi oldu.

Yarışmanın kompozisyon kategorisinde ilçe bölümü 11/F sınıfı öğrencimiz Ayşegül ALPAYDIN ilçe birincisi, Zeynep CON ilçe ikincisi olmuştur.

Dereceye giren öğrencilerimize ödülleri Eyüpsultan Müftüsü Mustafa MESTEN tarafından kendilerine takdim edilmiştir.

Eyüpsultan Müftüsü Mustafa MESTEN öğrencilere hediyelerini tek tek takdim edip kendilerine başarılar diledi. Aileleri, öğretmenleri ve okullarını tebrik etti.

EYÜPSULTAN KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİNDE

EDEBİYAT SOKAĞI HEYECANI

Okulumuz öğretmenleri ve öğrencilerince gerçekleştirilen
“**EDEBİYAT SOKAĞI**” projesi büyük ilgi gördü.

Okul Müdürü Dilek Maden, projeye ilgili yaptığı değerlendirmede “Edebiyat Sokağı yapalım dedim, sanat eseri ortaya çıkardınız. Hayal ettiğimden çok daha güzel. Emeği geçen tüm öğretmenlere ve öğrencilere teşekkür ederim” dedi.

Öğrencilerimiz okulumuzun 1. katındaki en uzun koridorda Öğretmenlerimiz Neşe Kaya, Sevdije Aydoğan, Yıldız Ta-

rakçı ve Kadir Kaya rehberliğinde muhteşem bir Edebiyat Sokağı oluşturdular. Bu sokakta duvarlar ve tavanlar bir çok edebi eserle donatıldı. Sokağı gezdiğinizde kitaplar, şiirler, tablolar, resim çalışmaları, ışıklı panolar, özel tasarım anma tabloları, dergi bölümleri kısaca edebiyat alanında bulunabilecek bir çok eseri görme imkânına sahip oluyorsunuz.

2021-2022 PROJELERİMİZ

Eyüpsultan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi 2021 Üniversite sınavındaki başarısı, kabul edilen 25 TÜBİTAK Projesi ve 3 ERASMUS Projesi ve bir çok farklı proje ile başarılarıyla adından sıkça söz ettiriyor. Eyüpsultan Kız İmam Hatip Lisesi olarak bir çok projeler yürütmekteyiz. Projelerimiz hakkındaki bilgileri özetle sıralamak istiyoruz:

1. Hedef 2022-Öğrenci Koçluğu Sistemi

Hedef 2022 projesi kapsamında yapılan "Öğrenci koçluk sistemi" çalışmalarımıza başladık. Öğrencilerimizin akademik başarılarını arttırmak, üniversite sınavlarına hazırlık süreçlerinde yakından ilgilenmek ve desteklemek, aynı zamanda sınav stresini yönetmelerinde yardımcı olabilmek adına öğretmen-öğrenci eşleştirmesi yapılarak gruplar oluşturuldu.

Koçluk hizmetimiz 8. ve 12. Sınıf öğrencilerine yöneliktir.

Öğrenci Koçluğu; akademik becerileri artırmak amacıyla öğrenci ile koç arasında kurulan işbirliğidir. Öğrenci Koçluğunun amacı; öğrenciyi hedefleri doğrultusunda yönlendirmek, motive etmek ve onun bu süreç içinde yaşadığı zorluklarla baş etmesini sağlamaktır. Öğrenci koçu, öğrencinin hedeflerine ulaşmasını sonuca ulaştırmasını sağlarken, ihtiyaç duyduğu becerileri geliştirir. Rehberlik servisimiz koç öğretmenlere uygulama hakkında bilinmesi gerekenleri anlattı. Bu sınıflarımızda derse giren öğretmenlerimiz de kendilerine atanan öğrencilerle bir araya gelerek sistemi tanıttılar. Eyüpsultan Kız AİHL 'de YKS ve LGS sınavlarına hazırlık çalışmaları tüm gayreti ve heyecanı ile devam ediyor.

2. Harezmi Eğitim Modeli

"Harezmi Eğitim Modeli" kapsamında projedeki öğrencilerimize animasyon hazırlama eğitimi verilmektedir.

Okulumuzda da uygulanmakta olan Harezmi Eğitim Modeli'nin tanım programı gerçekleştirilmiştir. Okulumuzda uygulanmakta olan Harezmi Eğitim Modeli kapsamında, Harezmi Projesi'nde bulunan öğretmen ve öğrencilerimiz İski'nin Ataköy'de bulunan atık su arıtma tesisini gezmişler ve tesisde yapılan çalışmalar ile ilgili sunuma katılmışlardır. "Harezmi Projesi" kapsamında Alibeyköy Fidanlığı'na eğitim gezisi düzenlenmiştir.

Öğretmen ve öğrencilerimizle Türkiye'nin en büyük teknoloji fuarı olan "Teknofest"i ziyaret ederek rekor katılıma katkıda bulunduk.

3. Günün Ayeti

Bu proje kapsamında, Meslek dersleri öğretmenimiz Şahin Hasar yönetiminde hocalarımız her gün bir ayet seçerek sınıflarda ve okulun uygun yerlerinde bu ayetleri güzelce sergiliyor. Böylece öğrencilerimiz ve öğrencilerimiz Yüce Rabbimizin kelimasını daha dikkatli bir şekilde okuma fırsatı buluyor.

4. Erasmus +

Bu proje kapsamında 2 adet proje bulunmakta. Projelerden birisi Green Energy (Yeşil Enerji), diğeri Mobile Applications (Mobil Uygulamalar)'dır. Bu iki projede bizimle birlikte yer alan diğer ülkeler ise Almanya, Bulgaristan, İtalya, Makedonya, Portekiz ve Romanya.

Green Energy (Yeşil Enerji)

Projelere öğrenci dağılımı yapıldıktan sonra Green Energy projesine Kasım 2021'de başlangıç yapıldı. İlk hareketlilik Türkiye'de yani bizim okulda oldu. Makedonyalı ve Romanyalı yaşlılarımız öğretmenleriyle beraber bizleri ziyaret etti. Pandemi şartlarından dolayı İtalya ve Bulgaristan'dan yaşlılarımız bizlerin yanında olamadı. Fakat onlar da bize online yollar üzerinden sunumuza görüntülü katılım sağladı. Proje konusu olan Yeşil Enerji için gelen arkadaşlarımız ve bizler sunum hazırladık. Onlar ülkelerini, ülkelerinde yetişen endemik bitkileri (sadece o ülkede yetişen) ve okudukları okulları tanıttılar. Bizlerde ülkemizde yetişen endemik bitkileri, nasıl geri dönüşüm yapabileceğimizi hazırladığımız sunumlarla anlattık.

Apps4SDS

Increasing Student Competencies in Mobile Applications and Diversifying Digital Skills

Projemiz, öğrencilerin genellikle okulları için olumsuz olarak görülen

cep telefonlarına olan güçlü bağımlılığına yanıt vermek için başlatıldı. Bu projede öğrenciler, geliştirecekleri bir beceri olan mobil uygulama geliştirme konusunda bilgi birikimlerini kazanacak ve geliştireceklerdir. Projenin amacı, öğretmenlerin ve öğrencilerin birlikte çalışmaları, fikirleri ve iyi uygulamaları paylaşımları için gerekli çerçeveyi sağlamak ve mobil uygulamaların nasıl geliştirileceğini öğretmektir.

5. Tübitak Projeleri

Salgın döneminde olunmasına rağmen öğretmen ve öğrencilerimiz üstün gayret ve özverileriyle TÜBİTAK projeleri hazırlanmış ve 25 adet proje TÜBİTAK tarafından kabul edilip onaylanmıştır. Yaptığımız toplantılar sonucunda 2022 Mart ayı içerisinde TÜBİTAK BİLİM FUARIMIZI gerçekleştirme kararı aldık ve 29-30 Mart 2022 tarihlerinde fuarımızı gerçekleştirdik. Eyüpsultan İmam Hatip Lisesi Ortaokul ve Lise öğrencilerinin yoğun çalışmalarıyla görücüye çıkan 4006 TÜBİTAK BİLİM FUARI 29-30 Mart tarihleri arasında Okul Spor Salonu'nda gerçekleştirildi. Açılışını Eyüpsultan Kaymakamı İhsan Kara, Eyüpsultan İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü Zeliha Yıldız ve Okul Müdürü Dilek Maden'in yaptığı sergiye çok sayıda okul müdürü de katıldı. TEKNOFEST için tasarlanan ATILGAN 23 isimli roket de bilim fuarında yerini aldı. Bilim Fuarı'nda farklı alanlarda Tübitak tarafından onaylanmış 25 proje sergilenildi. Bu projelerden 3 tanesi de Tübitak temsilcisi tarafından Tübitak 2204 bölge sergisine secildi.

6. Teknofest Projeleri

TEKNOFEST için tasarlanan ATILGAN 23 isimli roket projemiz devam ediyor. Eyüpsultan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin TEKNOFEST için tasarladıkları roket ve 'ilk test onayı'(ÖTR) almış bulunmaktadır.

7. E-Twinning

Okulumuz Eyüpsultan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi 2021-2022 eğitim öğretim yılında Tuğçe Çetin öğretmenimizin mihmandarlığında yeni bir e-twinning projesine katılmıştır.

Özellikle salgın süreciyle teknoloji günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline geldi. Bu durum eğitimde dönüşümün gerekliliğini bir kez daha bizlere gösterdi. Bu projede de öğrencilerimiz Arapça öğrenim süreçlerinde kendi öğrenmelerini yönlendirip pekiştirecekleri içerikleri Web2.0 araçlarıyla hazırlayacaklar. Projemiz, öğrencilerimizin hem teknolojiyi faydalı bir şekilde kullanımını sağlamayı hem de Arapçaya karşı kendi hazırladıkları interaktif ve eğlenceli içeriklerle olumlu tutum oluşturmalarını hedeflemektedir.

MANGALA

Sevgili arkadaşlar, Bu bölümde sizlere bahsetmek istediğim geleneksel bir oyunumuz var. Mangala!

Birçok kültürü gezmiş, tarihi izler taşıyan ayrıca günümüzde de değerini kaybetmemesi gereken bir oyundur. Mangala,tarihi geçmeyecek nitelikte olmasıyla bu yazıyı okuduktan sonra arkadaşlarınız ve ailenizle keyifli zaman geçirmenize yardımcı olacağına eminim.

Peki bu oyun ne zaman ortaya çıktı?

Bilindik tarihi 4000 yıllara dayanan Karanmanlar,Göktürkler,Selçuklular nihayetinde osmanlıya kadar uzanan bir türk strateji oyunudur. Günümüzde çoban oyunu,kuyu oyunları diye de adlandırılır.Oyunumuz Osmanlı dönemine kadar geçimini tarımcılıkla sağlayan soyların tohum saçmak,çoğalmak amacıyla tasarladığı bir oyundur.Lakin oyun ahlak ve savaş stratejin içinde yer aldığı müthiş bir oyuna dönüşür.

Oyunumuzun kurallarına ve nasıl oynandığına geçecek olursak, mangala oyunu 2 kişi ile oynanan bir oyundur. Her oyuncu başlangıç aşamasında 24 taşta sahip olur. Mangala oyununda bulunan tahtada toplamda 12 adet oyuk vardır. Her oyuncunun kendi tarafında yer alan kısımda 6 adet oyuk bulunur. Oyuncular ise sadece kendi taraflarında bulunan oyuklarından taş çıkartabilirler. 6 oyuğun yan kısmında

da birer büyük oyuk yer alır. Bu büyük oyuklar oyuncular için hazine olarak adlandırılır. Amaç, her oyuncu taşlarını bu hazine denen kısımlara toplayacaktır. Oyuncunun sağ tarafında yer alan oyuk o oyuncunun hazinesidir. Oyuna genellikle kura ile başlanır. İlk başlangıç aşamasında her oyukta oyuncunun 4 adet taşı vardır.

Kurallar ise;

- İlk sıraya sahip olan oyuncu bir oyuk seçmelidir. Ardından da 4 taşı alarak sol tarafa doğru oyuklara teker teker bırakır. Burada önemli olan kural; oyuncunun aldığı oyuğa da 4 taştan bir taşı bırakmasıdır.

- Oyuncunun eğer bıraktığı son taş kendi hazinesine isabet ederse, hamle sırası yine aynı oyuncuya geçer.

- Son taş rakip oyuncunun oyuklarına atıldığında o oyuğu çift yaparsa 2, 4, 6 ve 8 taş gibi oyuncu rakibinin oyuğunda bulunan tüm taşı kendi hazinesine atar.

- Eğer oyuncunun kendi bölgesindeki bir boş oyuğa son taşı rakibin kuyusunda bulunan taşları kendi hazinesine atar.

Size taktik vercek olursam oyuna ilk olarak siz başlarsanız kesinlikle son taşınızı hazineye denk getirmeye çalışın. Yani kendi sıranız ile başlayarak 3. oyukta yer alan taşları alın. Bu sayede hem hazineye taş ulaştırıp hem de bir hamle daha kazanırsınız.

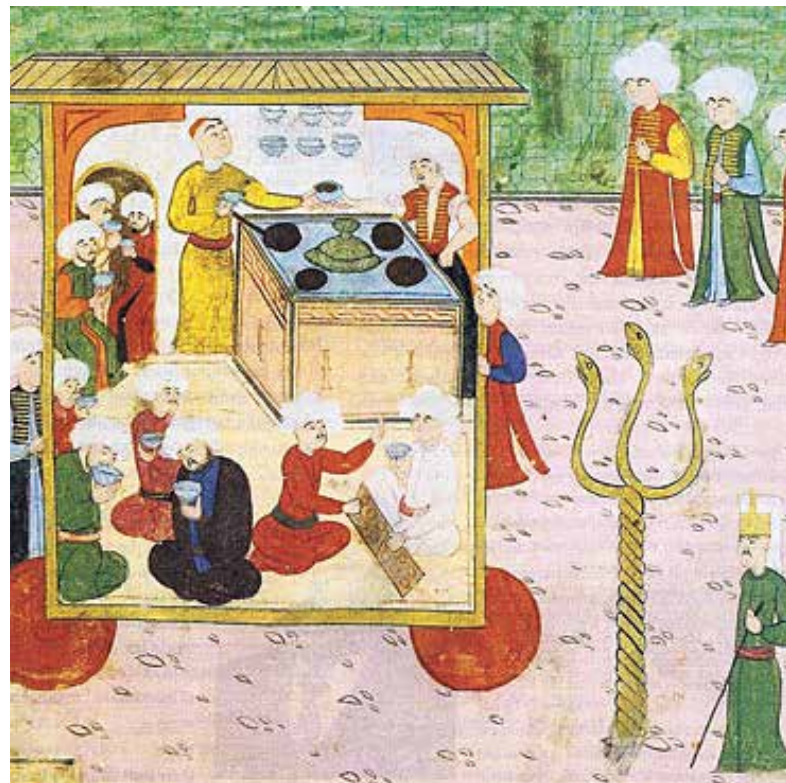
Bir tane daha veriyorum hazır mıyız ?

Rakip eğer tek sayılı bir oyuk bırakmışsa

bu oyuğa kendi taşınızı denk getirmeye çalışın. Böylece kuyuda yer alan tüm taşı hazineye gönderebilirsiniz. Bu durum psikolojik olarak da rakibin yıpranmasını sağlayacaktır. İşte bu kadar...

Kendi kültürümüzü yansıtan oyunlar ve değerleri yaşattığımız sürece, milli duygularımız diri kalacaktır. İyi eğlenceler.

■ Amine ŞEN

KADIN ŞEHİTLERİMİZ

Türk milleti olarak tarihsel sürecimizde kadınlar her daim önemli görevler üstlenip cemiyet hayatımıza katkılar sunmuşlardır. Toplumun temel taşıni oluşturan aileden devlet yönetimine varınca-ya kadar her alanda etkin rol üstlenmişlerdir. Türklerin İslamiyet öncesi tarihsel sürecinde de kadın hem devlet kademelerinde hem de sosyal hayatta varlığını her daim göstermiştir. Kağanın yanında mecliste yerini almıştır. Türklerin İslamiyeti kabulü ile birlikte bu etkin kimlik pekişerek kadını hayatın merkezine koymuştur. Türk tarihinin her sayfasında kadınlarımızın etkisini görebiliriz. Zor zamanlarda kahraman kadınlarımız üzerlerine düşen görevleri bi-hakkın yerine getirerek birçok bedeller ödemişlerdir. Bu bedellerin en önemlisi ise ülkenin bekası için canları pahasına vatan savunmasında kendi hayatlarından vaz geçerek şehadet şerbetini içmeleridir.

Bu kahraman ve fedakâr kadınlarımızdan ilki Hz. Sümeyye'dir. İslamiyet'in ilk yıllarında İslam dinini ilk kabul eden ailelerden birisi de Yasir ailesiydi. Hz. Sümeyye Ebu Huzeyfe'nin cariyesiydi. Ebu Huzeyfe Hz. Sümeyye'yi Yasir ile evlendirmişti. Bu evlilikten Ammar bin Yasir doğmuştu. Ailenin Mekke'de kendilerini koruyacak ve arka çıkacak kimseleri yoktu. Bu durum Müslümanlara zulmeden müşriklerin işini kolaylaştırıyordu. İstedikleri zaman bu aileye çeşitli işkenceler ediyorlardı. Bu işkencelerin dozu gittikçe arttırılmış ancak müşrikler bu yiğit kadına istediklerini kabul ettirememişlerdir. Yaşlı olmasına rağmen bu fiziki işkencelere göğüs geren Hz. Sümeyye, Ebu cehil tarafından şehit edilmiştir. İslam tarihinde oldukça önemli bir

hadise olan bu olayla birlikte İslam tarihinin ilk kadın şehidi Hz. Sümeyye (r.a.) oldu.

Yakın tarihimizde birden fazla düşman tarafından işgal edilen topraklarımızın bağımsızlığı için Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarının başlattığı Milli Mücadele zamanında yine kahraman kadınlarımızın sahneye çıktığını görüyoruz. Kurtuluş Savaşı sırasında şehit olan kahraman Türk kadınlarımızı tanıtmak isterim. Bu kadınlar ölümden korkmadan, varları yokları ile savaşa destek olmuşlardır. İşte o kahraman kadınlarımızdan bazıları:

Şerife Bacı; Kurtuluş Savaşında Kastamonu'daki cephanelerin Ankara'ya götürülmesinde 9 aylık bebeği ile cepheye silah taşıırken donarak şehit olmuştur. 1921 yılının Aralık ayında ağır kış şartları nedeniyle henüz 21 yaşındayken cephaneler ıslanmasın diye kazağını cephanelerin üstüne örtmüş, yavrusu ölmesin diye de üzerine abanmış ve bunun sonucunda kendisi soğuktan donarak vefat etmiştir. Türk kadınının Kurtuluş Savaşı'nda verdiği mücadelenin sembol isimlerinden biri olan Şerife Bacı anısına dikilen heykeli, İnebolu ve Seydiler ilçesi ile Kastamonu'da bulunuyor.

Gördesli Makbule; Gördesli Makbule, Batı cephesinde savaşmış bir kahramandır. Gördesli Makbule; Yunan işgali başladıktan sonra, kocası Halil Efe ile birlikte Türk çetelerine katılmıştır. Silah arkadaşlarına cesaret vermek için ön saf- larda çarpışmış, savaş sırasında şehit düşerek hayatını kaybetmiştir.

Halime Çavuş; Kocabıyık olarak da bilinen Halime Çavuş; erkek kılığına girerek Kurtuluş Savaşına katılmıştır. Savaş esnasında erkek gibi tıraş olup kimseye kadın olduğunu söylemeden yıllarca savaşan Halime Çavuş, cepheye ise Halim Çavuş olarak bilinir. Kocabıyık, savaşta mühimmat taşımak ile görevlendirilmiştir.

Tayyar Rahmiye, güney cephesinde Fransızlara karşı savaşmış bir kadındır. Görevi ilk başta kundakçılık ve keşif yapmak olan Tayyar Rahime, ileriki dönemlerde savaşta da bizzat çarpışmıştır. Ateş altında kalan iki silah arkadaşını kurtarmak için kendisini siper etmiş ve şehit düşmüştür.

Yakın zamanda meydana gelen 15 Temmuz Darbe gecesinde şehit olan kadın kahramanlarımızdan bahsederek onları da burada anmak isterim. On bir kadınızdır, hain darbe girişimi sırasında kendilerini cesurca siper etmiş yürekli kahramanlardır. Onları minnetle anıyoruz.

İşte o kahraman kadınlarımızdan bazıları:

Zeynep Sağır; Manisa Özel Harekat Daire Başkanlığından Temel Özel Harekat Kursu'na uzman eğitimci olarak katılmak üzere 1 Temmuz'da Ankara'ya gelen 16 yıllık polis memuru Sağır, darbecilerin Gölbaşı Özel Harekat Daire Başkanlığına düzenlediği saldırıda şehit düştü. Evli ve 2 çocuk annesi olan Özel Harekat Komiseri Sağır, vasiyeti üzerine 19 Temmuz'da düzenlenen törenin ardından Cebeci Polis Şehitliği'ne defnedildi.

Kübra Doğanay; Şehit Kübra Doğanay, 15 Temmuz gecesi Özel Harekat Daire Başkanlığı yakınında bulunan evindeydi. Atılan ilk bombadan sonra görev yerine geçmek istedi. Dışarı çıkacağı anda meslektaşı Şehit Cennet Yiğit telefonla aradı ve birlikte gitme teklifinde bulundu. Mühimmat almak için gittiği görev yerine atılan ikinci bomba ile Kübra Doğanay olay yerinde arkadaşı ile birlikte şehit düştü. O hain gecede ikisi de 23 yaşında şehit edildi.

Cennet Yiğit; Gölbaşı Özel Harekat Daire Başkanlığına düzenlenen saldırıda şehit olduğunda henüz 23 yaşında ve 10 aylık polis memuru olan Yiğit, çocukluk hayalini gerçekleştirerek polis olmayı başardı. Hain darbe girişimi gecesi kalkışmanın haberini aldıktan sonra görevinin başına giden Yiğit, daire başkanlığında darbecilerin attığı bombayla şehit oldu.

Demet Sezen; 15 Temmuz darbe girişimi gecesi darbecilerin bombaladığı Gölbaşı Özel Harekat Daire Başkanlığında şehit olan polislerden Demet Sezen, evli ve bir çocuk annesiydi. Özel Harekat Daire Başkanlığı İnsan Kaynakları Şubesi Sosyal Hizmetler Bürosu'nda çalışan Sezen, darbe gecesi nöbetini tamamlamasının ardından eve gittikten bir süre sonra kalkışmaya karşı görev yapmak amacıyla tekrar başkanlığa dönmüş ve buraya atılan ikinci bombayla hayatını kaybetmişti.

■ Hüsna TAŞKIN

PEYGAMBERE ..SEVGİ VE ÖZLEM

Peygamber efendimiz için şairlerin yazmış olduğu sevgi ve övgü içerikli şiirlere naat denir. İslam tarihinden günümüze kadar peygamberimize yazılmış olan birçok naat mevcuttur. Bunlardan bazıları okurda ilgi uyandırmış ve toplumda saygın bir yer kazanmıştır. Öyle ki bu metinlerden bazılarına kutsallık atfedilerek önemli gün ve tarihlerde okutulması gelenek olmuştur. Süleyman Çelebi'nin yazmış olduğu Mevlid isimli naat buna en güzel örnektir.

Peygamber efendimize yazılmış olan bu dizelerden bazılarını sizinle paylaşacağım. Bu vesile ile âlemlere rahmet olarak gönderilen sevgili peygamberimiz Hz. Muhammed'e olan sevgi ve özlemimizi anıp içi peygamber sevgisi ile dolu olan şairlerimizi hatırlayacağız. Sevgiliye duyulan sevgi insanın içini nasıl yakıyorsa bu şairlerimizin de efendimize duymuş oldukları sevgi kalplerinden kalemlerine akarak biz okurların gönlüne ferahlık katmıştır. Bu dizeleri okurken efendimize duyduğumuz derin sevginin ne kadar kıymetli olduğunu anlıyoruz. Çünkü biz şanslıyız son peygamber olan Hz. Muhammedin ümmeti olma şerefine ulaşmak dünya ve ahiretin en değerli kutsalıdır.

Yazımda bütün naatları burada işlemek zor ve meşakkatli olacaktır. Ondan mütevellit naat denilince aklımıza ilk gelen birkaç şairin dizelerine yer vereceğim.

İlk olarak Divan şairlerinden Yusuf Nâbî'nin yazmış olduğu naatı paylaşmak istiyorum. Na-

bi'nin peygamber efendimizin kabrinin bulunduğu şehir olan Medine'ye karşı aşırı bir sevgisi ve saygısı vardı. Hac ziyareti esnasında kafilde bulunan bazı kişilerin Medine şehrine varmadan bir mola esnasında kibleye doğru ayaklarını uzatarak uyumaları Nabî'yi üzmüş ve rahatsız etmişti. Nabi bu hal üzere uyuyan kişilerin duyup da uyanması için aşağıdaki dizeleri yüksek sesle okumaya başladı.

Sakin terki edepten, kûy-i mahbûb-i Hudâ'dır bu, Nazar-gâh-ı ilâhîdir, Makâm-ı Mustafâ'dır bu.

"Edebi terk etmekten sakın. Zira burası Allah-ü Teala'nın sevgilisi olan Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in bulunduğu yerdir. Bu yer, Hak Teala'nın nazar evi, Resul-i ekremin makamıdır."

Habîb-i Kibriyâ'nın hâb-gâhıdır fazilette

Teveffuk-kerde-i arş-ı Cenâb-ı Kibriyâdır bu

"Burası Cenab-ı Hakkın sevgilisinin istirahat ettikleri yerdir. Fazilet yönünden düşünülürse Allah-ü Teâlâ'nın arşının en üstündedir."

Bu hâkin pertevinden oldu deycûr-ı adem zâil,

Âmâdan açdı mevcûdât dü çeşmin tûtiyâdur bu

"Bu mukaddes mübarek toprağının parlaklığından, yokluk karanlıkları sona erdi. Yaratılmışlar iki gözünü körlükten açtı. Zira burası kör gözlerle şifa veren sürmedir."

Felekde mâh-ı nev Babûs-selâmin sîne-i çâkidir,

Bunun kandili cevzâ matla-ı nûr u ziyâdır bu.

"Gökyüzündeki yeni ay, O'nun kapısının, yüreği yaralı aşığıdır. Gökyüzündeki oğlak yıldızı bile O peygamberin nurundan doğmaktadır."

Mürâât-ı edeb şartıyla gir Nâbî bu dergâha,

Metâf-ı kudsiyândır bûse-gâh-ı enbiyâdır bu

"Ey Nabil Bu dergâha, edebin şartlarına riayet ederek gir. Zira burası, büyük meleklerin etrafında pervane olduğu ve peygamberlerin hürmetine eğilerek öptüğü tavaf yeridir."

Yüreği peygamber sevgisiyle dolu olan bir diğer şairimiz olan Arif Nihat Asya, şiirlerinde öncelikle milli unsurlara ve dini hassasiyetlere yer vermiştir. Naat şiiri, onun dini hassasiyetlerini ortaya çıkaran bir şiiridir Bu yönüyle önemlidir.

*Seccaden kumlardı...
Devirlerden, diyarlardan
Gelip göklerde buluşan
Ezanların vardı.
Mescit mü'min, minber mü'min...
Taşardı kubbelerden tekbir,
Dolardı kubbelere âmin...*

*Ne mübarek geceler dualarımız
Geri gelmeyen dualardı.
Geceler ki pırl pırl
Kandillerin yanardı.
Kapına gelenler, yâ Muhammed,
-Uzaktan yakından-
Mü'min döndüler kapından.*

*Besmele ekmeğimizin bereketiydi
İki dünyada aziz ümmet,
Muhammet ümmetiydi.
Konsun yine pervazlara, güvercinler,*

*"Hû hû"lara kanşın âminler...
Mübarek akşamdır;
Gelin ey Fatihalar, Yasinler!*

Yakın bir zamanda kaybettiğimiz önemli şairlerimizden Sezai Karakoç'un kaleme almış olduğu naatta peygamber efendimize duyulan hasret ve özlemini "Uzatma benim dünya sürgünümü" dizesi ile ne güzel anlatır.

*Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim
Bütün şiirlerde söylediğim sensin
Suna dedimse sen Leyla dedimse sensin*

*Seni saklamak için görüntülerinden faydalandım
Salome'nin Belkis'in
Boşunaydı saklamaya çalışmam öylesine
aşıkârsın bellisin
Kuşlar uçar senin gönlünü taklit için
Ellerinden devşirir bahar çiçeklerini
Deniz gözlerinden alır sonsuzluğun haberini
Ey gönüllerin en yumuşağı en derini
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim*

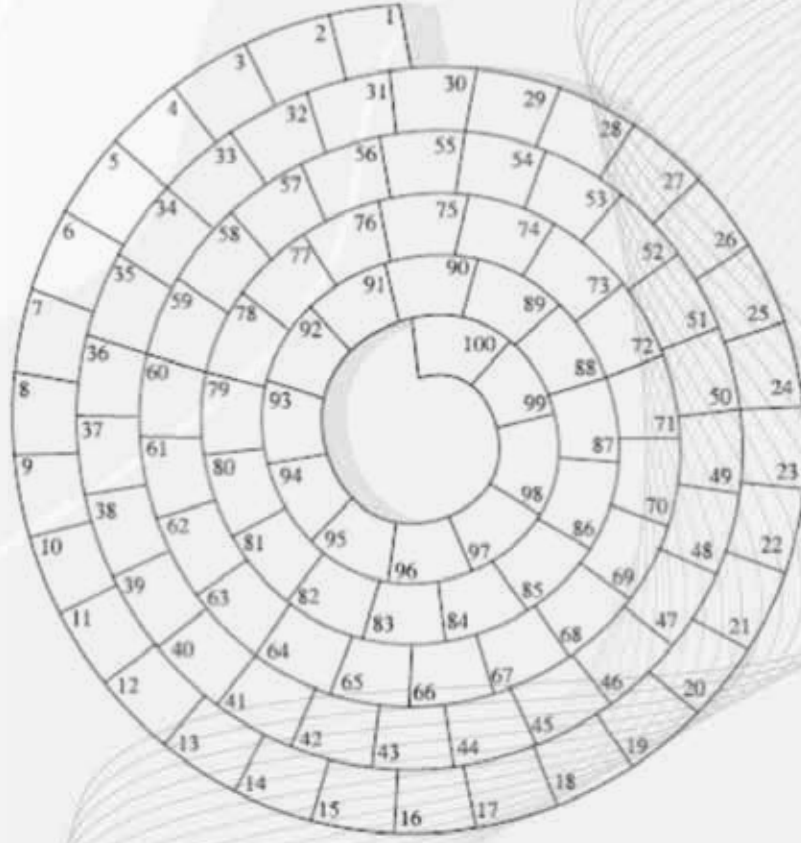
Çağdaş şairlerimizden olan Nurullah Genç'in Yağmur adlı şiiri de yazılmış olan güncel naatlarla örnektir.

*Hasretin alev alev içime bir an düştü,
Değiştirdi hayal köşküm, gözümde viran düştü,
Sonsuzluk çiçeklerle donandı yüreğimde,
Yağmalanmış ruhuma yeni bir devran düştü.
Sensiz, kaldırımlara nice güzel can düştü,
Yarılan göğsümüzden umutlar bican düştü,
Yağmur, kaybettik bütün hazinesini ceddin,
En son, arvucumuzdan inci ve mercan düştü.*

*Sensizlik depremiyle hancı düştü; han düştü,
Mazluma sürgün evi; zalime cihan düştü,
Sana meftun ve hayran, sana ram olanlara,
Bir bela tüneline ağır imtihan düştü.
Sarardı yeşil yaprak; dal koptu; fidan düştü,
Baykuşa çifte yalı; bülbüle zindan düştü,
Katil sinekler deldi hicabın perdesini,
İstiklal boşluğunda anlar nadan düştü.*

*Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım,
Çölde seni özleyen bir kuş da ben olsaydım,
Dokunduğun küçük bir nakış da ben olsaydım,
Sana sırlıklam bir bakış da ben olsaydım,
Uğrunda koparılan bir baş da ben olsaydım,
Bahira'dan süzülen bir yaş da ben olsaydım,
Okşadığın bir parça kumaş da ben olsaydım,
Senin için görülen bir düş de ben olsaydım,
Yeryüzünde seni bir görmüş de ben olsaydım,
Sana hicret eden bir Kureyş de ben olsaydım,
Damar damar seninle, hep seninle dolsaydım,
Batılı yıkmak için kuşandığın kılıcın,
Kabzasında bir dirhem gümüş de ben olsaydım...*

ENKİH BULMACA

DIŞTAN İÇE;

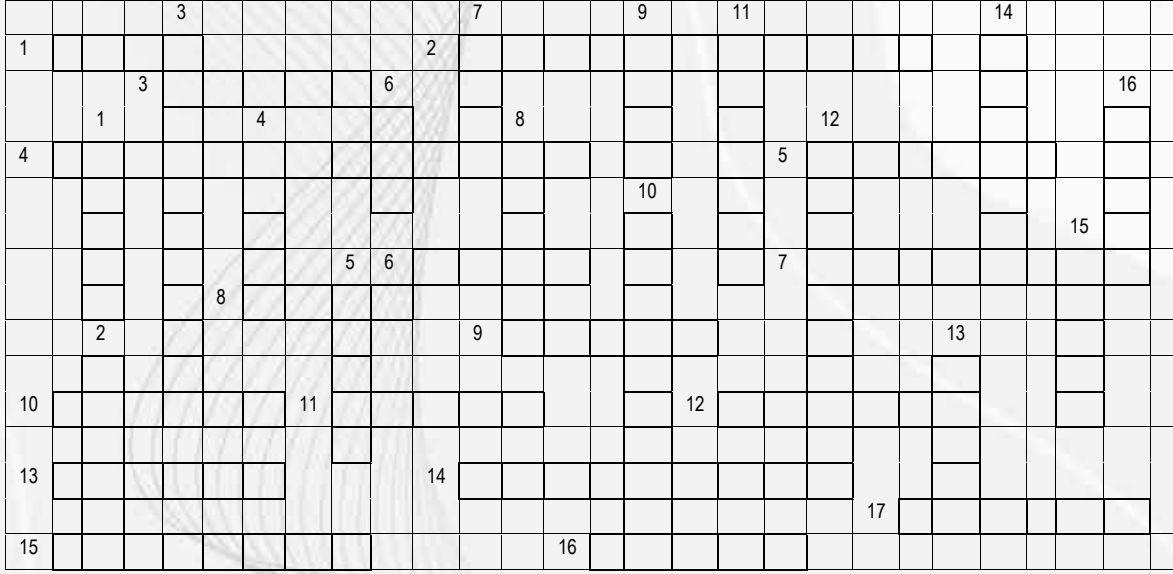
- 1: Fıkıh ilmi ile uğraşan insanlara ne denir? (1-5)
- 2: Fıkıh'ın ilmiyel bölümü hangi kitap tarafından incelenir? (6-12)
- 3: İslam dininde mükelleflerden yapılması kesinlikle istenen ve terk edilmesi günah olan filler, emirler? (13-16)
- 4: Kur-anı Kerim ayetlerine ve Peygamberlerimizin hadislerine verilen ortak ad. Vahiy ile sabit olan ifade? (17-19)
- 5: Dinen sorumluluk çağında ulaşmış olan herkese, Allah'ın yapılmasını kesin olarak yasakladığı söz ve davranışlara ne denir? (20-24)
- 6: Son hüküm' e varmak için aşama aşama, peyderpey hükümler koymaya ne denir? (25-30)
- 7: Daha önce konmuş bir hükmün yeni bir hükümle yürürlükten kaldırılmasına ne denir? (31-35)
- 8: Yeni doğan çocuk nedeniyle Allaha'a şükür olarak doğumunun yedinci gününde kesilen kurbanına ne denir? (36-40)
- 9: Dini ve hukuki konularda otorite sayılan alimlerin ortaya koyduğu görüşleri ve belirledikleri sisteme ne denir? (41-46)
- 10: Osmanlı Devleti zamanında Ahmet Cevdet Paşa başkanlığındaki ilmi bir heyel tarafındaki islam hukukuna bağlı kalınarak 1951 madde olarak hazırlanan kanun nedir? (47-53)
- 11: İctihat ehliyetine sahip olan alim kişiye ne denir? (54-61)
- 12: Bir şeye ulaşabilmek için bütün gücü harcamak anlamına gelen kelime nedir? (62-68)
- 13: Yapılması farz kadar zorunlu olmasa da, farza yakın olup yapılması gereken durumlara ne denir? (69-73)
- 14: Peygamber efendimizin paylaşmak, yardımlaşmak gibi örnek olan güzel davranışlarına ne denilmektedir? (74-79)
- 15: Hadisçiler ve hadis taraftarları anlamında ki terim nedir? (80-87)
- 16: Kurucusu Ebu Hanife olan, günümüzde ki Müslümanlar arasında en yaygın olan mezhep hangisidir? (88-100)

Hazırlayanlar

Amine Ay - Cemile Kayra Ürkmez - Ebrar Çalık

SİYER-İ NEBİ BULMACASI

YUKARIDAN AŞAĞI

1. Kâinatı yaratan, her şeye gücü yeten, doğmamış ve doğurmamış olan kudret sahibi.
2. Peygamber Efendimize iman etmekle şereflenen ilk sahabelerden biri
3. İlk vahyin geldiği mübarek geceye denir.
4. Zinnureyn lakaplı İslamın 4.halifesi
5. Peygamberimizin miraç gecesi kullandığı binektir.
6. Peygamber Efendimizin damadı olan ve onun İslam'a davetini kabul eden ilk Müslümanlardan biridir.
7. Peygamber Efendimizin ilk vahyin nazil olduğu nur dağı.
8. Peygamberimizin ilk Cuma hutbesini okuyup ilk Cuma namazını kıldırıldığı vadidir.
9. Mekke civarında kurulan panayırlardan birine verilen ad.
10. Peygamberimizin hayatını baştan sona tasvir eden eser.
11. Kişiyi doğruyu ve iyiyi yapmaya teşvik eden amellerde derece kavramı.
12. Müslümanlardan bir kısmının ilk hicret ettiği ülke.
13. Peygamber Efendimizin doğduğu, büyüdüğü şehir.
14. İslam tarihinde şehit olan ilk kadın.
15. Peygamberimizin yaydığı yüce din.
16. İslam tarihinde şehit olan ilk erkek.

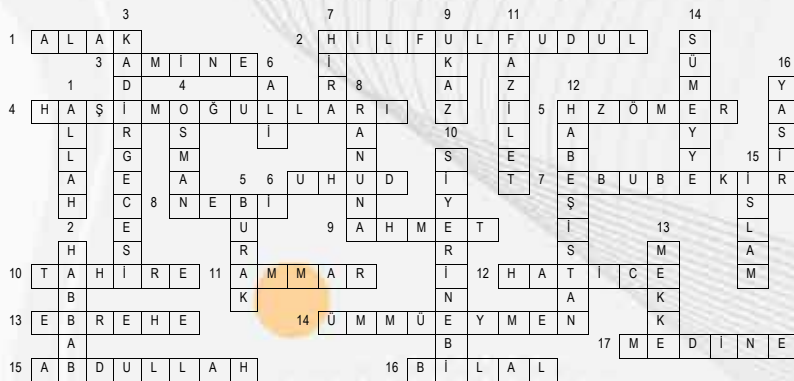
SOLDAN SAĞA

1. Peygamberimize ilk inen sure.
2. Ficar savaşları sonrasında iyi ve saygın kişilerin önderliğinde kurulmuş bir barış cemiyetidir.
3. Peygamberimizin annesinin ismi.
4. Peygamberimizin babası Abdullah'ın mensup olduğu kabile.
5. Adaleti ile tanınır ve islamın ikinci halifesidir.
6. Peygamber Efendimizin dışının kırıldığı ve ibretlik bir savaş olarak tarihe geçen savaş.
7. Peygamberimizin yol arkadaşı, en sadık dostu ve islamın dört halifesinden biri.
8. Yeni din getirmeyip, önceki dini davet eden peygamberlere denir.
9. Peygamberimizin Kur'an'da adı geçen isimlerinden biri
10. Hz. Hatice'nin üstün iffeti ve namuslu bir hayat sürmesi sebebiyle verilen lakap.
11. İlk Müslüman ailelere uygulanan işkencelerden sağ çıkan tek kişi.
12. Peygamber efendimizin ilk eşi.
13. Tarihte fil vakası olarak bilinen ordunun komutanı, yemen valisi.
14. Peygamber Efendimizin dadısı.
15. Peygamber Efendimizin babasının ismi.
16. Müslüman olduğunu söyleyen ilk 7 kişiden biri ve Kabe'nin damına çıkarak fetih ezanını okuyan kişi.
17. Peygamberimiz mescidi ile kabrinin bulunduğu hicret yurdu ve islamda iki haram bölgesinden biri.

Hazırlayanlar:

İrem Özdemir - Elifnur Doğan -

Eslem Sümeyye Arık - Saliha Kocaosmanoğlu

EYÜP İMAM HATİP LİSESİ MEZUNLARI VE MENSUPLARI DERNEĞİ

